Jaarstukken 2019

Gemeente Druten

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020	astrium overheidsaccountants b.v.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020	astrium overheidsaccountants b.v.

Inhoudsopgave

1. Inleiding **3**
1.1 Nota van aanbieding 4

2. Jaarverslag **7**
2.1 Kerngegevens 8
2.2 Programmaverantwoording 11
2.2.1 Programma 0 Bestuur en ondersteuning 12
2.2.2 Programma 1 Veiligheid 15
2.2.3 Programma 2 Verkeer en vervoer 16
2.2.4 Programma 3 Economie 18
2.2.5 Programma 4 Onderwijs 21
2.2.6 Programma 5 Sport, cultuur en recreatie 22
2.2.7 Programma 6 Sociaal domein 24
2.2.8 Programma 7 Volksgezondheid en milieu 27
2.2.9 Programma 8 Wonen en bouwen 30
2.2.10 Beleidsindicatoren 32
2.3 Paragrafen 34
2.3.1 Lokale heffingen 35
2.3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 38
2.3.3 Onderhoud kapitaalgoederen 44
2.3.4 Financiering 46
2.3.5 Bedrijfsvoering 48
2.3.6 Verbonden partijen 49
2.3.7 Grondbeleid 57

3. Jaarrekening **59**
3.1 Balans per 31 december 2019 60
3.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 64
3.3 Toelichtingen 67
3.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbestemming 69
3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2019 71
3.3.3 Toelichting op overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 83
3.3.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma 84
3.3.3.2 Toelichting algemene dekkingsmiddelen 102
3.3.3.3 Toelichting onvoorzien en verantwoording i.h.k.v. de Wet Normering Topinkomens 104
3.3.3.4 Overzicht incidentele baten en lasten 108
3.3.3.5 Overzicht resultaatbestemming 110
3.3.4 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid 114
3.3.5 Globale analyse verschil tussen begroot en werkelijk resultaat 118
3.3.6 SISA 120

4. Ondertekening **122**
Besluit vaststelling jaarstukken 2019 123
Besluit instemmen met afwijkingen t.o.v. begroting 2019 124
Controleverklaring 126

Bijlagen
Overzicht reserves en voorzieningen
Overzicht restantkredieten
Overzicht projecten grondbedrijf (MPG)

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

1. Inleiding

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

1.1 Nota van aanbieding

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

1.1 Nota van Aanbieding

Aan de raad,

Inleiding
Het college biedt de gemeenteraad de jaarstukken over 2019 aan, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening. In de jaarstukken over 2019 legt het college eindverantwoording af aan de gemeenteraad over het (uit)gevoerde beleid en beheer met de daarbij behorende financiële gegevens over dat jaar.

Bij de vaststelling van de programmabegroting 2019 gaf de gemeenteraad aan het college de opdracht het daarin vastgelegde beleid uit te voeren.

Naast de perspectiefnota en najaarsnota is de raad via tussentijdse rapportages en informatienota's in het verdere verloop van 2019 geïnformeerd over de voortgang en de afwijkingen van de begroting 2019 en de verwachte ontwikkelingen.

Wat is het financiële resultaat?
De jaarrekening 2019 van de gemeente Druten presenteert een voordelig resultaat van 0,854 miljoen euro. Een gedeelte van het positieve resultaat is in 2020 nog benodigd om diverse projecten af te ronden. In de Perspectiefnota 2020 is aan de Raad inzichtelijk gemaakt welke budgetten hiervan in 2020 nog benodigd zijn.

Weerstandsvermogen en kengetallen
Voor 2019 zijn de risico's van de gemeente Druten weer geactualiseerd. Een overzicht van de belangrijkste risico's is opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Dit jaar is opnieuw gebleken dat we uitstekend in staat zijn om risico's financieel op te vangen.

Jaarstukken 2019
Nu voor u liggen de volledige jaarstukken 2019 waarbij de verantwoording op een zo overzichtelijk mogelijke wijze is gepresenteerd. De volledige jaarstukken worden hierbij aan de Raad aangeboden. Tevens worden de volledige jaarstukken inclusief bijlagenboek (publiekelijk) ter inzage gelegd.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DRUTEN,

de ad-interim secretaris,	de burgemeester,
L. Litjens	C.A.A. van Rhee-Oud Ammerveld

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020	astrium overheidsaccountants b.v.

2. Jaarverslag

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

2.1 Kerngegevens

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020

astrium overheidsaccountants b.v.

2.1 Kerngegevens

Geschatte gegevens per 1 januari van het dienstjaar

A. Sociale structuur	Werkelijk 2018	Raming 2019	Werkelijk 2019
● Aantal inwoners	18.706	18.806	18.797
- van 0 - 18 jaar	4.302	3.761	3.725
- van 18 - 65 jaar	11.000	11.604	11.501
- van 65 jaar en ouder	3.404	3.441	3.571
● Bijstandsgerechtigden	299	289	278

B. Functie	Werkelijk 2018	Raming 2019	Werkelijk 2019
● Leerlingen: SO/VSO/SBO (speciaal onderwijs)	273	267	265
● Leerlingen: VO	1.759	1.710	1.742
● Leerlingen: Bijzonder basisonderwijs	1.181	1.159	1.016
● Leerlingen: Openbaar basisonderwijs	330	323	297

C. Fysieke structuur	Werkelijk 2018	Raming 2019	Werkelijk 2019
● Oppervlakte gemeente in hectares	4.245	4.245	4.245
● Aantal woonruimten	8.232	8.290	8.298

D. Financiële structuur (bedragen in euro's)	Werkelijk 31-12-2018		Raming voor wijziging 2019		Werkelijk 31-12-2019	
	Totaal	Inwoner	Totaal	Inwoner	Totaal	Inwoner
● Lasten**	44.034.489	2.354	43.775.549	2.328	46.279.419	2.462
● Opbrengst belastingen	4.521.789	242	4.589.671	244	4.630.902	246
● Algemene uitkering Gemeentefonds	17.283.026	924	24.565.912	1.306	25.478.306	1.355
● Boekwaarde geactiveerde kapitaaluitgaven	62.091.485	3.319	70.336.929	3.740	63.575.148	3.382
- waarvan grondbedrijf	6.836.304	365	5.203.232	277	7.244.768	385
● Reserves en voorzieningen	21.956.948	1.174	18.598.848	989	22.405.463	1.192
● Langlopende geldleningen	37.014.119	1.979	41.084.288	2.185	34.452.024	1.833

* *Schoolgegevens per 1 oktober 2019/2020*
** *Exclusief resultaatbestemming*

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

2.2 Programmaverantwoording

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

2.2.1 Programma 0: Bestuur en ondersteuning

Dit programma omvat de verbetering van de in- en externe dienstverlening van de gemeentelijke organisatie en het ondersteunen van het lokale bestuur inclusief het overzicht van de geraamde algemene dekkingsmiddelen en het geraamde bedrag voor onvoorzien, alsook de daarmee samenhangende lasten.

Het programma Bestuur en ondersteuning bestaat uit de volgende taakvelden:

Taakveld	Toelichting
● 0.1 Bestuur	De vergoedingen voor de raad, het college en de regionale/bestuurlijke samenwerking.
● 0.2 Burgerzaken	Het verstrekken van rijbewijzen, paspoorten, bevolkingsregister en de kosten voor de verkiezingen en straatnaamgeving.
● 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen, gronden.
● 0.4 Overhead	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.
● 0.5 Treasury	Tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot de treasury functie zoals financiering, beleggingen, dividenden etc. waaronder die van nutsbedrijven.
● 0.6 Belastingen	Hieronder valt een aantal taakvelden zoals OZB woningen en niet-woningen en de overige belastingen zoals de honden- en reclamebelasting.
● 0.7 Algemene uitkering	Hieronder valt de uitkering uit het gemeentefonds.
● 0.8 Overige baten en lasten	Hieronder vallen de niet nader gespecificeerde posten zoals stelposten en taakstellingen.
● 0.9 Vennootschapsbelasting	-
● 0.10 Mutaties met reserves	-

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Druten daagt uit !"

0.1 Sporters uit onze gemeente	
Wat willen we bereiken ?	Wat hebben we bereikt in 2019
Sporters uit onze gemeente die prijzen winnen, krijgen van ons aandacht omdat goed voorbeeld goed doet volgen.	De wethouder Sport ontving inwoners die de marathon op de Chinese Muur liepen voor Stichting ALS. Ook ontving hij de keepster van het Nederland Team Dames 45. Met haar team won ze de EK Masters. DIO'30 werd kampioen en gehuldigd op het balkon van het gemeentehuis.

0.2 Stimuleren Duitstalig onderwijs	
Wat willen we bereiken ?	Wat hebben we bereikt in 2019
Samen met de Euregio stimuleren wij Duitstalig onderwijs in onze gemeente.	Er zijn gesprekken gevoerd met het Pax Christi College. Op basis hiervan wordt een projectplan opgesteld door de sectie Duits.

0.3 Verbeteren dienstverlening	
Wat willen we bereiken ?	Wat hebben we bereikt in 2019
We blijven ons inspannen om de dienstverlening naar de inwoners, ondernemers en het verenigingsleven verder te verbeteren. Onze organisatie werkt efficiënt en klantgericht. We koppelen dat aan prestatieafspraken.	Implementatie newsroom (van buiten naar binnen halen), waardoor communicatie naar de inwoners is verbeterd. Inwoners krijgen sneller antwoord op via social media gestelde vragen. De gemeente kan door deze newsroom proactief communiceren en reageren.

0.4 Stimuleren van jonge mensen in onze werkorganisatie	
Wat willen we bereiken ?	Wat hebben we bereikt in 2019
Wij vragen onze werkorganisatie om door stageplekken de instroom van jonge mensen in onze werkorganisatie te stimuleren.	In 2019 hebben we in totaal 15 jongeren van verschillende opleidingsinstituten een stage- of een werkervaringsplek geboden. Daarnaast zijn er 8 medewerkers jonger dan 30 jaar in dienst van de WDW

0.5 Mogelijkheid voor inwoners om gemeenten te informeren	
Wat willen we bereiken ?	Wat hebben we bereikt in 2019
Wij maken het mogelijk dat inwoners in hun eigen dorp de gemeente informeren over zaken die niet goed genoeg gaan.	Met de inzet van de newsroom is de drempel om contact op te nemen met de gemeente verlaagd, het is 24/7 mogelijk om een (online) klachten en/of meldingen formulier in te vullen en zodoende de gemeente te informeren over zaken die niet goed genoeg gaan.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

0.6 Belastingen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
De belastingen stijgen niet met meer dan het inflatiepercentage	Bij de vaststelling van de tarieven voor de onroerende zaakbelastingen 2019 is, conform uitgangspunt, rekening gehouden met het inflatiepercentage van 2% en de gemiddelde WOZ waardestijging van de woningen met 8% en voor de niet-woningen met 3,9%. Zowel de tarieven voor de lijkbezorgingsrechten als die voor de hondenbelasting zijn met de toegestane 2% inflatiecorrectie verhoogd. De tarieven voor de afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2019 zijn ten opzichte van het niveau van 2018, naast de inflatiecorrectie van 2%, verhoogd met € 3 voor eenpersoons en € 7 voor meerpers. huishoudens. Dit teneinde 100% kostendekkenheid te realiseren. Het riooltarief voor 2019 is niet verhoogd en dus gelijk gebleven aan 2018. Voor wat de legestarieven 2019 betreft kan worden vermeld dat deze, in zoverre niet beperkt door wettelijke regelingen of onredelijkheid, veelal gelijk gebleven zijn aan 2018, of ze zijn met een inflatiecorrectie van 2% aangepast.

0.7 Ziekteverzuim Werkorganisatie Druten Wijchen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
De positieve effecten van de werkorganisatie Druten Wijchen zijn na één jaar merkbaar. We reserveren een bedrag in onze begroting om de kosten van het ziekteverzuim te kunnen opvangen.	Medio 2019 is de adviseur inzetbaarheid ingezet. Dit heeft (nog) niet direct geleid tot daling van het ziekteverzuimpercentage. In 2020 wordt de inzet van de adviseur inzetbaarheid gecontinueerd en wordt het project medewerkerkracht, geef het door! opgestart.

0.8 Informatieveiligheid	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Wij gaan veilig om met de gegevens van onze burgers en hebben onze informatieveiligheid op orde.	We zijn verder gegaan met veilige digitalisering als randvoorwaarde voor verbetering van de dienstverlening. De bewustwording voor Informatieveiligheid en Privacy neemt toe binnen onze organisatie. Bij de landelijke audits behalen we een voldoende. Voor verdere borging in het (werk)proces is aandacht.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen
Om te voldoen aan de voorschriften van het Besluit Begroting & Verantwoording wordt op deze plaats een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen 2019 gepresenteerd.

Algemene dekkingsmiddelen (bedragen in euro´s)	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Realisatie 2019
A) Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	3.278.254	3.298.254	3.306.846
B) Algemene uitkering (Gemeentefonds)	24.565.912	25.391.439	25.478.306
C) Dividend			
• BNG	13.000	27.000	27.009
• Vitens	22.753	22.753	14.460
• DAR N.V.	35.840	7.840	7.618
D) Saldo van de financieringsfunctie	146.816	420.566	220.045
E) Overige algemene dekkingsmiddelen	371.977	371.977	416.536
F) Bedrag onvoorzien	275.094	1.208.839	751.230
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**28.709.646**	**30.748.668**	**30.222.051**

Toelichting D: Saldo van de financieringsfunctie: De rente over de boekwaarde van geactiveerde kapitaaluitgaven (investeringen) wordt toegerekend aan de verschillende programma's. Dit gebeurt tegen het renteomslagpercentage voor 2019 van 2%. Het verschil tussen de toegerekende rente en de feitelijke rente is het renteresultaat. Op taakveld 0.5 Treasury (rente en afschrijving) is dit renteresultaat ad € 220.045 verwerkt.

Toelichting E: Overige algemene dekkingsmiddelen: Hier verantwoorden wij de baten die verband houden met de bespaarde rente van reserves en voorzieningen. Deze inkomenspost fluctueert jaarlijks door wijziging van het rentepercentage en mutaties in de omvang van de reserves en voorzieningen. Voor een nadere toelichting op het verloop van de reserves en voorzieningen verwijzen wij naar de toelichting op de balans in hoofdstuk 3.3.2.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Realisatie 2018
0.1 Bestuur	€ 18.546	€ -	€ 18.024
0.2 Burgerzaken	€ 241.230	€ 228.477	€ 357.300
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	€ 12.248	€ 13.386	€ 380.416
0.4 Overhead	€ 413.361	€ 718.062	€ 1.850.898
0.5 Treasury	€ 667.378	€ 783.317	€ 685.921
0.61 OZB Woningen	€ 2.261.399	€ 2.259.885	€ 2.201.206
0.62 OZB Niet woningen	€ 1.036.855	€ 1.046.960	€ 1.025.750
0.64 Belastingen overig	€ 219.891	€ 217.949	€ 215.509
0.7 Algemene uitkering en ov. uitkeringen	€ 28.068.821	€ 28.155.688	€ 26.594.062
0.8 Overige Baten en lasten (excl. mut. R&V)	€ -	€ 4.040.640	€ 471.708
0.10 Mutaties reserves	€ 7.565.407	€ -	€ -
0.11 Saldo na bestemming	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	**€ 40.505.136**	**€ 37.464.364**	**€ 33.800.795**
0.1 Bestuur	€ 1.380.558	€ 1.723.756	€ 1.080.346
0.2 Burgerzaken	€ 1.090.730	€ 1.076.290	€ 1.111.374
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	€ 25.462	€ 17.563	€ 23.913
0.4 Overhead	€ 5.181.647	€ 6.049.018	€ 7.934.860
0.5 Treasury	€ 205.505-	€ 82.985	€ 98.162
0.61 OZB Woningen	€ 349.755	€ 360.758	€ 351.224
0.62 OZB Niet woningen	€ -	€ -	€ -
0.64 Belastingen overig	€ 24.565	€ 21.909	€ 36.337
0.7 Algemene uitkering en ov. uitkeringen	€ -	€ -	€ -
0.8 Overige Baten en lasten (excl. mut. R&V)	€ 1.241.675	€ 751.230	€ 3.413
0.10 Mutaties reserves	€ 4.185.131	€ -	€ -
0.11 Saldo na bestemming	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten	**€ 13.274.018**	**€ 10.083.510**	**€ 10.639.628**
Resultaat voor bestemming	**€ 27.231.118**	**€ 27.380.854**	**€ 23.161.167**
Toevoeging aan reserves:	€ 66.696	€ 4.353.268	€ 4.713.522
Onttrekking aan reserves:	€ 4.396.983	€ 4.412.030	€ 8.630.835
Resultaat na bestemming	**€ 31.561.405**	**€ 27.439.616**	**€ 27.078.480**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

2.2.2 Programma 1: Veiligheid

Het programma omvat openbare orde en veiligheid, het verbeteren van sociale veiligheid en leefbaarheid en de vermindering van criminaliteit en overlastgevende jeugdgroepen.

Het Programma Veiligheid bestaat uit de volgende taakvelden:

Taakveld	Toelichting
● 1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen.
● 1.2 Openbare orde en veiligheid	Het formuleren van een integraal veiligheidsbeleid; toezicht en handhaving openbare orde, preventie, APV, parkeerpolitie (BOA's).

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Druten daagt uit !"

1.1 Cameratoezicht	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Het is plezierig wonen als iedereen zich in de openbare ruimte aan de regels houdt. Door cameratoezicht op de Markt, het busstation en sportpark De Gelenberg houden wij een extra oogje in het zeil.	In 2019 is het cameratoezicht op de Markt en bij sportpark De Gelenberg gerealiseerd.

1.2 (jeugd) BOA	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Om de politie te ondersteunen stellen wij een jeugd-BOA aan.	Een (jeugd-)BOA is inmiddels aangesteld.

1.3 Bestrijding criminaliteit	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Criminaliteit is niet altijd zichtbaar maar ondermijnt onze samenleving. Om aan deze ondermijning een halt toe te roepen investeren wij samen met onze buurgemeenten in acties gericht op het ontmantelen van hennepkwekerijen, drugslaboratoria en illegale ondernemingen. Ook financieel-economische criminaliteit, mensenhandel en cybercrime pakken wij aan.	In 2019 zijn diverse acties georganiseerd om ondermijning tegen te gaan en op te sporen.

1.4 Integraal veiligheidsplan	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
In ons nieuwe integraal veiligheidsplan geven wij aan wat onze prioriteiten voor de inzet van de politie zijn.	Deze prioriteiten zijn verwerkt in een uitvoeringsplan, waarin de prioriteiten zijn uitgewerkt in concrete acties. Dit uitvoeringsplan wordt momenteel geactualiseerd.

1.5 Buurtpreventie en inzet van politie	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Onze wijkagenten kennen de wijken en andersom. Daardoor versterken buurtpreventie en de inzet van de politie elkaar.	In 2019 hebben wij geïnvesteerd in de buurtwhatsappgroepen. Er is onder andere een bijeenkomst voor de beheerders van de whats app groepen georganiseerd.

Wat heeft het gekost

Taakveld	Raming 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Realisatie 2018
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	€ 1.278	€ 1.192	€ 1.174
1.2 Openbare orde en veiligheid	€ 5.151	€ 1.726	€ 7.446
Totaal baten	**€ 6.429**	**€ 2.918**	**€ 8.620**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	€ 992.994	€ 982.262	€ 950.151
1.2 Openbare orde en veiligheid	€ 409.217	€ 364.396	€ 225.396
Totaal lasten	**€ 1.402.211**	**€ 1.346.658**	**€ 1.175.547**
Resultaat voor bestemming	**€ 1.395.782-**	**€ 1.343.740-**	**€ 1.166.927-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ -
Onttrekking aan reserves:	€ -	€ -	€ -
Resultaat na bestemming	**€ 1.395.782-**	**€ 1.343.740-**	**€ 1.166.927-**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

2.2.3 Programma 2: Verkeer en vervoer

Het programma Verkeer en vervoer richt zich op de aanleg en het onderhoud van wegen en straten, de openbare verlichting en de zorg voor een bereikbaar openbaar vervoer.

Het Programma Verkeer en vervoer bestaat uit de volgende taakvelden:

Taakveld	Toelichting
● 2.1 Verkeer en vervoer	Hiertoe behoren de taken op het gebied van verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende droge infrastructuur, zoals verkeersbeleid, de verlichting, aanleg, reconstructie en onderhoud van wegen en de gladheidsbestrijding.
● 2.4 Waterwegen	Doorgaande waterwegen en afwatering (onder gemeentelijk beheer).

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Druten daagt uit !"

2.1 Verbeteren verlichting	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Goed licht draagt bij aan een veilig gevoel. Wij brengen onveilige plekken in kaart en verbeteren de verlichting.	Momenteel wordt binnen de gemeente Druten een plan opgesteld voor het verduurzamen van de openbare verlichting. In dit plan wordt ook naar de verlichting in zijn algemeenheid gekeken en waar nodig verbetermaatregelen voorgesteld.

2.2 Snelheidscontroles	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Wij vragen de politie om binnen de bebouwde kom op grote schaal snelheidscontroles uit te voeren.	In 2019 zijn diverse snelheidscontroles / metingen gedaan.

2.3 Hoogwaardig openbaar vervoer-knooppunt (HOV)	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
We realiseren in Druten een duurzaam en hoogwaardig openbaar vervoer-knooppunt om de bereikbaarheid voor onze inwoners te verbeteren.	In 2019 is in samenwerking met het provinciale kernteam HOV actieplan een gedragen schetsontwerp met raming gemaakt. De volgende stap is een koopovereenkomst m.b.t. de benodigde grondpositie. Aansluitend worden afspraken met de provincie gemaakt over de subsidieaanvraag.

2.4 Wandel- en fietsverbinding Tichellande en Afferden	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Een veilige wandel- en fietsverbinding tussen Tichellande en Afferden voor onder andere de schoolgaande jeugd.	Er is een schetsontwerp opgesteld en besproken met het college, het schetsontwerp wordt in 2020 bijgesteld en vervolgens besproken in het college.

2.5 Opknappen van 't Hoog in Afferden	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
We stellen een bijdrage beschikbaar voor het opknappen van 't Hoog in Afferden.	In 2019 zijn de plannen voorbereid en is er samen met de bewoners van Afferden een ontwerp gemaakt.

2.6 Verfraaiing dorpshart Deest	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Samen met de inwoners van Deest maken wij een plan voor de verfraaiing van het dorpshart. Wij stellen voor de uitvoering hiervan geld beschikbaar.	De uitvoering hiervan is doorgeschoven naar 2020 om integraal op te pakken met diverse ontwikkelingen in Deest.

2.7 Onderzoek verkeerssituaties	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
We onderzoeken de veiligheid van enkele verkeerssituaties, waaronder het kruispunt Mr. Van Coothstraat-Ooievaarstraat.	De verkeersveiligheid heeft doorlopend onze aandacht. Aan de hand van ingekomen meldingen, klachten of ongevallenregistratie worden verkeerssituatie onderzocht. Waaronder ook de kruising Mr. Van Coothstraat-Ooievaarstraat.

2.8 Parkeerproblematiek	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
We pakken de parkeerproblematiek bij 't Geerke en De Lier aan.	In 2019 is een stopverbod t.h.v. de schoolingang ingesteld en het parkeerverbod in de Kerkstraat is uitgebreid. In overleg met bewoners worden venstertijden gehanteerd voor een deel van het parkeerverbod.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Realisatie 2018
2.1 Verkeer en vervoer	€ 171.757	€ 220.090	€ 582.757
2.4 Economische havens en waterwegen	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	**€ 171.757**	**€ 220.090**	**€ 582.757**
2.1 Verkeer en vervoer	€ 2.439.625	€ 2.192.606	€ 2.194.869
2.4 Economische havens en waterwegen	€ 4.926	€ 5.745	€ 47.300
Totaal lasten	**€ 2.444.551**	**€ 2.198.351**	**€ 2.242.169**
Resultaat voor bestemming	**€ 2.272.794-**	**€ 1.978.261-**	**€ 1.659.412-**
Toevoeging aan reserves:	€ 2.311.828	€ 2.311.828	€ 1.795.044
Onttrekking aan reserves:	€ 1.781.098	€ 1.757.419	€ 1.921.343
Resultaat na bestemming	**€ 2.803.524-**	**€ 2.532.670-**	**€ 1.533.113-**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020

astrium overheidsaccountants b.v.

2.2.4 Programma 3: Economie

Het programma omvat het bevorderen van een evenwichtige pluriforme economische structuur en werkgelegenheid met aandacht voor de economische en toeristische ontwikkeling.

Het Programma Economie bestaat uit de volgende taakvelden:

Taakveld	Toelichting
● 3.1 Economische ontwikkeling	Tot dit taakveld behoort algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid.
● 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Hiertoe behoren activiteiten gericht op fysieke condities scheppen voor alle vormen van bedrijvigheid.
● 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening van de gemeente.
● 3.4 Economische promotie	Promotionele activiteiten om de gemeente op de kaart te zetten, gericht op het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en arbeid; Promotie toerisme.

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Druten daagt uit !"

3.1 Informatie nieuwe inwoners	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Nieuwe inwoners ontvangen informatie en we nodigen hen uit om deel te nemen aan de vele activiteiten die onze gemeente rijk is. Ze krijgen een 'goody bag' met kaartjes voor het Agora theater. Drutense organisaties, winkeliers en ondernemers kunnen voor de goody bag attenties, informatie of kortingsbonnen aanleveren.	Uitvraag is in Q4 in gang gezet. In verband met de coronacrisis is het nog niet mogelijk geweest de goodybags fysiek te verstrekken.

3.2 Glasvezelverbinding	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Al onze inwoners en ondernemers in het buitengebied krijgen een glasvezelverbinding.	Met Glasvezelbuitenaf is een convenant afgesloten voor de aanleg van glasvezel in het buitengebied. Glasvezelbuitenaf is in Heumen reeds gestart met de werkzaamheden. Aansluitend volgen Wijchen, Beuningen en Druten. Afhankelijk van de voortgang start men in Q2-3 met de werkzaamheden in Druten. In het convenant is ook bedongen dat Glasvezelbuitenaf een uitvraag organiseert voor het verglazen van de kernen. De voorbereidingen voor deze uitvraag zijn reeds opgestart. De verwachting is dat Glasvezelbuitenaf in Q2 de inwoners in de kernen hiervoor benadert.

3.3 Centrummanager	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Wij betalen mee aan de kosten van een centrummanager die een bijdrage levert aan een bruisend centrum.	In december is het nieuwe centrummanagement van Druten van start gegaan met een zoektocht naar een centrummanager. Tot die tijd is er gewerkt met een tijdelijke invulling van deze vacature.

3.4 Bijdrage openbare toiletvoorziening	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Wij stellen een bijdrage beschikbaar voor een ondernemer die in het centrum een openbare toiletvoorziening realiseert.	Het centrummanagement heeft zich aangesloten bij de HogeNood app. Bijna alle ondernemers in het centrum stellen hun toilet beschikbaar via deze app.

3.5 Onderzoek haalbaarheid bioscoop	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
We onderzoeken de haalbaarheid van een bioscoop.	Er zijn gesprekken geweest met d'n Bogerd als mogelijke locatie. De mogelijkheden en kosten voor het toevoegen van een bioscoopzaal op of naast d'n Bogerd zijn in kaart gebracht door het ingenieursbureau dat destijds betrokken was bij de bouw. Er is een bureau ingehuurd dat in 2020 via de ondernemers- en burgerpeiling onderzoek doet naar het animo voor een bioscoop in Druten.

3.6 Veerdam	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Eind 2019 is de Veerdam een toeristische trekpleister.	De Veerdam is eind 2019 door de inzet van gemeente, provincie en een diversiteit aan ondernemers een toeristische trekpleister. Er zijn gesprekken gevoerd om een VVV informatiepunt te gaan realiseren op de Veerdam.

3.7 Voorzieningen fietstoeristen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Fietstoeristen ontvangen wij gastvrij. We plaatsen oplaadpunten voor e-bikes, zorgen dat de fietspont vaker vaart en plaatsen extra zitbanken.	Het Routebureau Arnhem Nijmegen gaat het fietsroutenetwerk updaten. Hierbij betrekken we de rustpunten voor fietsers. Het fiets- voetveer vaart volgens schema van de exploitant Uiterwaarde.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.8 Informeren bezoekers Afferdense en Deestse waarden	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Toekomstige bezoekers van de Afferdense en Deestse Waarden bieden wij informatie over de natuur (bijenhotels) en de waterveiligheid in dit belangrijke gebied. De promotie ervan verzorgen we via de plaatsing van informatieborden en het realiseren van een informatiecentrum in 't Trefpunt in Deest.	Informatie Afferdense en Deestse Waarden wordt meegenomen in het wandel- en fietsroutenetwerk dat in ontwikkeling is. Daarin wordt ook cultuurhistorie en natuur meegenomen. Een en ander is in samenwerking met het Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (TVAN) en het Staatsbosbeheer.

3.9 Mountainbikepad	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
We willen een mountainbikepad rondom de Uivermeertjes en sluiten het aan op het fietsknooppuntennetwerk.	We stelden vast dat het niet haalbaar is een mountainbikepad aan te leggen rondom de Uitvermeertjes. In Q4 vroegen wij een bureau te onderzoeken welke locatie wel geschikt is voor de aanleg van een moutainbikeroute/park. Dit onderzoek is inmiddels gestart.

3.10 Regionaal bureau voor Toerisme	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Het Regionaal Bureau voor Toerisme in de regio Arnhem Nijmegen (TVAN) ontvangt ook de komende jaren geld van ons om Druten en het Land van Maas en Waal te promoten.	We continueren de samenwerking met TVAN. We verwachten van TVAN dat ze de promotie voor Druten verbetert. Dit is aan TVAN duidelijk gemaakt. Naast promotie werkt TVAN aan destinatiemanagement in regionaal/landelijk verband en aan de ontwikkeling van ons routenetwerk.

3.11 Integrale visie bedrijventerreinen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Wij ontwikkelen een integrale visie op de bedrijventerreinen in onze gemeente: Westerhout Zuid, Westerhout Noord, Kerkeland en Klepperheide.	In 2019 is er een ondernemersenquête gehouden door Ecorys. De resultaten vormen de input voor de bedrijventerreinvisie die we de eerste helft van 2020 opstellen.

3.12 Verkoop kavels Westerhout Zuid	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Voor de verkoop van kavels op Westerhout Zuid stellen wij extra formatie beschikbaar ten behoeve van de communicatie en de verkoop.	In 2019 is een collega vanuit team gebiedsinrichting ingezet om samen met EZ de verkoop van de kavels Westerhout Zuid op te pakken.

3.13 Onderzoek bedrijfsverzamelgebouw Westerhout Zuid	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Wij onderzoeken de mogelijkheid om een bedrijfsverzamelgebouw op Westerhout Zuid te bouwen.	Er loopt een initiatief in de markt / haalbaarheidsonderzoek. De resultaten worden verwacht in de loop van 2020.

3.14 Reclame- en terassenbeleid	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Om de uitstraling van het nieuwe centrum van Druten te verbeteren voeren wij nog dit jaar één reclame- en terrassenbeleid in. Wij ondersteunen ondernemers bij de aanschaf van terrasmeubilair van hoge kwaliteit.	Het reclame- en terrassenbeleid is voor de zomer van 2019 vastgesteld en wordt de eerste helft van 2020 geëvalueerd.

3.15 Aanbestedingsbeleid	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Ons aanbestedingsbeleid is simpel en toegankelijk en biedt kansen voor lokale ondernemers.	In 2018 stelde de gemeenteraad een geactualiseerd inkoop- en aanbestedingsbeleid vast. Er wordt daar waar mogelijk lokaal ingekocht binnen de kaders van de Inkoop- en aanbestedingsregels.

3.16 Ruimte bepalen openingstijden	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Winkeliers geven wij ruimte om zoveel mogelijk zelf de openingstijden te bepalen.	De gemeente heeft in 2019 de winkeltijdenverordening aangepast, waarin de winkeltijden zijn verruimd. Dit geldt ook voor de standplaatsen.

3.17 Vernieuwen detailhandelsvisie	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Om helderheid te geven over detailhandel op industrieterreinen vernieuwen we de detailhandelsvisie. Uitgangspunt blijft dat winkels in ons centrum thuishoren.	In 2019 is het centrummanagement ingevoerd. In 2020 gaan we samen met het centrummanagement en de beleidingscommissie de detailhandelsvisie actualiseren.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Realisatie 2018
3.1 Economische ontwikkeling	€ -	€ 5.600	€ 6.075
3.2 Fysieke bedrijfs-infrastructuur	€ 42.254-	€ 28.580	€ -
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	€ 15.155	€ 17.690	€ 13.642
3.4 Economische promotie	€ 6.255	€ 7.646	€ 7.440
Totaal baten	**€ 20.844-**	**€ 59.516**	**€ 27.157**
3.1 Economische ontwikkeling	€ 235.205	€ 201.535	€ 139.986
3.2 Fysieke bedrijfs-infrastructuur	€ 133.142	€ 223.669	€ 230.023
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	€ 23.349	€ 25.407	€ 22.869
3.4 Economische promotie	€ 113.080	€ 93.015	€ 66.806
Totaal lasten	**€ 504.776**	**€ 543.626**	**€ 459.684**
Resultaat voor bestemming	**€ 525.620-**	**€ 484.110-**	**€ 432.527-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ -
Onttrekking aan reserves:	€ -	€ -	€ 2.541
Resultaat na bestemming	**€ 525.620-**	**€ 484.110-**	**€ 429.986-**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

2.2.5 Programma 4: Onderwijs

Scholing en vorming vormen een belangrijk onderdeel in het ontplooien en opleiden van mensen tot volwaardige burgers in de samenleving.

Het Programma Onderwijs bestaat uit de volgende taakvelden:

Taakveld	Toelichting
● 4.2 Onderwijshuisvesting	Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs.
● 4.3 Onderwijsbeleid en leerling zaken	Tot dit taakveld behoren het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingenvoorzieningen, zoals leerlingenvervoer en peuterspeelzalen.

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Druten daagt uit !"

4.1 Overleg met schoolbestuur en ouders	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Primair onderwijs in alle kernen is en blijft ons streven. Om de scholen toekomstbestendig te maken overleggen wij met het schoolbestuur en de ouders.	Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2019 is in november 2019 vastgesteld, waarin dit uitgangspunt van het college is opgenomen. Op basis van dit IHP zal het schoolbestuur scenario's ontwikkelen voor de locatie Deest. In dit kader wordt van de zijde van het schoolbestuur ook bekeken in welke mate zij een onderwijsvoorziening in iedere dorpskern kan handhaven qua onderwijskwaliteit en exploitatie.

4.2 Gezond eetgedrag	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
We stimuleren gezond eetgedrag op alle scholen in onze gemeente door fruit aan te bieden.	In 2019 informeerden we de bestuurder van SPOM over deze ambitie. Er zijn verder nog geen concrete stappen gezet. De middelen hiervoor zijn pas in 2021 beschikbaar. Dit in de lijn met het investerings/bestedingsplan 2019-2022.

4.3 Voorlichting over veilig leven	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Omdat voorlichting over veilig leven niet vroeg genoeg kan starten, beginnen we daarmee op de basisschoolleeftijd. Als onze kinderen de basisschool verlaten hebben ze een jeugd-EHBO-diploma en kennen ze de beginselen van brandveilig leven.	In 2020 gaan we hierover in gesprek.

4.4 Zwemmen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
In onze waterrijke omgeving is kunnen zwemmen noodzaak. Bij het verlaten van de basisschool kan daarom ieder kind zwemmen.	We stelden de beleidsnota Druten zwemvaardig 2019-2022 vast en we startten met de uitvoering van deze beleidsnota. Samen met het basisonderwijs inventariseerden we het zwemdiplomabezit van leerlingen uit groep 3 t/m 8.

4.5 Tech-Lokaal	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
We willen het Tech-Lokaal koppelen aan bedrijven uit de regio. Zij kunnen stageplaatsen bieden of masterclasses geven en zo jongeren motiveren en inspireren voor beroepsgerichte technische opleidingen.	We verleenden een subsidie ter hoogte van € 9.000 voor reguliere educatieve activiteiten. In lijn met het collegebesluit uit 2017. Op 3 oktober jl. tijdens het landelijke Weekend van de Wetenschap bezochten basisschoolleerlingen technische bedrijven. We stelden daarvoor een eenmalige subsidie ter hoogte van € 7.500 beschikbaar. Ondernemers zijn persoonlijk door de bedrijfscontactfunctionarisssen verbonden met de coördinator van het Tech-Lokaal. Ook brachten we het bestuur van de OVD in contact met het Tech-Lokaal.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Realisatie 2018
4.2 Onderwijshuisvesting	€ 27.663	€ 27.663	€ 39.085
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	€ 311.347	€ 197.469	€ 246.928
Totaal baten	**€ 339.010**	**€ 225.132**	**€ 286.013**
4.2 Onderwijshuisvesting	€ 1.094.791	€ 1.102.360	€ 1.104.625
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	€ 964.424	€ 832.977	€ 870.846
Totaal lasten	**€ 2.059.215**	**€ 1.935.337**	**€ 1.975.471**
Resultaat voor bestemming	**€ 1.720.205-**	**€ 1.710.205-**	**€ 1.689.458-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ 22.732
Onttrekking aan reserves:	€ -	€ -	€ 8.665
Resultaat na bestemming	**€ 1.720.205-**	**€ 1.710.205-**	**€ 1.703.525-**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

2.2.6 Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Het programma omvat het stimuleren en in stand houden van voorzieningen op de gebieden cultuur, sport, kunst en het openbaar groen.

Het Programma Sport, cultuur en recreatie bestaat uit de volgende taakvelden:

Taakveld	Toelichting
• 5.1 Sportbeleid en activering	Niet-fysieke maatregelen ter stimulering van professionele- en amateursport, waaronder de subsidies aan alle sportverenigingen.
• 5.2 Sportaccommodaties	Alle accommodaties voor sportbeoefening, zoals de gym- en sportzalen en het zwembad.
• 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Activiteiten ter bevordering van beeldende kunst, muziek, dans en toneel.
• 5.5 Cultureel erfgoed	Historische gebouwen, beschermde stads- en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte.
• 5.6 Media	Hiertoe behoren de bibliotheek en lokale omroep.
• 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	Hiertoe behoren onder andere openbaar groen, natuur en recreatie.

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Druten daagt uit !"

5.1 Sjors Sportief en Sjors Creatief	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Basisschoolleerlingen laten we op een laagdrempelige manier kennis maken met sport en cultuur. Daarvoor introduceren we Sjors Sportief en Sjors Creatief.	Alle leerlingen in het basisonderwijs zijn bekend met Sjors Sportief en Creatief. Elke leerling heeft het boekje ontvangen. Een groot aantal basisschoolleerlingen heeft zich via de website, met daarop uitgebreide en actuele informatie over het programma-aanbod, ingetekend op een of meer laagdrempelige kennismakingslessen sport, knutselen, dansen, expressie, muziek, etc. In 2020 komt er een nieuw boekje uit met een vernieuwd programma en wordt de informatie op de website geactualiseerd.

5.2 Meer bewegen voor jong en oud	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Wij stimuleren meer bewegen voor jong en oud. Daarom geven we geld aan projecten en verenigingen die zich richten op meer bewegen voor kinderen en ouderen.	In 2019 zijn verschillende initiatieven voor jongeren en ouderen eenmalig ondersteund. Zoals onder meer een nieuwe activiteit bij de Drutenloop, verbetering van een ruimte voor jongeren en een jeugdzaalvoetbaltoernooi voor jeugdspelers van alle voetbalverenigingen in onze gemeente. Ook ondersteunden we de uitbreiding van het Jeugdhonk in Deest.

5.3 Deelname aan sport en cultuur	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Alle kinderen kunnen deelnemen aan sport en cultuur. Als het voor de ouders te duur is helpt de gemeente onder andere via het Kindpakket.	In 2019 is er een nieuwe uitvoeringsovereenkomst opgesteld. Daarnaast zijn er ook weer veel nieuwe (en unieke) aanmeldingen bijgekomen. Om nieuwe gezinnen te blijven vinden, is het Kindpakket een samenwerking met de voedselbank gestart.

5.4 Aanvullend krediet nieuwbouw sporthal Gelenberg	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Op sportpark De Gelenberg bouwen wij een nieuwe sporthal. Daarbij houden we rekening met de locatie van het zwembad.	E zijn gesprekken gevoerd met de huidige gebruikers van sporthal de Heuvel en verenigingen die hebben aangegeven van de nieuwe hal gebruik te willen maken. Op basis daarvan is een voorstel op 14 november 2019 in de gemeenteraad behandeld. Er is gekozen om zowel een nieuwe sporthal als een nieuw zwembad te bouwen.

5.5 Veilige toegangsweg sportpark De Gelenberg	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Ook voltooien wij de parkeerplaatsen, de veilige rijroute en de bewegwijzering.	De ambtelijke werkgroep "Herinrichting Openbare Ruimte" heeft een verkenning uitgevoerd voor een veilige nieuwe ontsluitingsweg en de parkeerbehoefte. Bij de uitwerking van de plannen zal ook de sociale veiligheid op het sportpark meegenomen worden.

5.6 Drutens bosje (ijsbaan)	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
De ijsbaan in het Drutens bosje knappen we op.	In 2019 zijn alle werkzaamheden volledig afgerond.

5.7 Evenementen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Wij vinden evenementen belangrijk voor onze gemeente en ondersteunen de initiatiefnemers.	We verleenden subsidie aan Dickensdag, Dag van Druten en de Leste Mert en een grote musical. In de Subsidieregeling 2020 worden de inhoudelijke gronden opgenomen.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

5.8 Kennismaking cultureel aanbod Agora Theater	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Wij willen dat senioren, jongeren en mensen met een beperking kennismaken met het gevarieerde culturele aanbod van het Agora Theater.	In de subsidieverlening aan het Agoratheater vroegen we hier aandacht voor te hebben; het theater bewees met haar programmering en activiteiten dat zij dit doet.

5.9 Muziekles basisscholen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Wij vinden muziekeducatie belangrijk en stellen basisscholen in staat om algemene muzikale vorming te geven aan de leerlingen van groepen 3 tot en met 6.	Alle groepen 3 t/m 6 van het primair onderwijs ontvangen miv 2019 algemene muzikale vorming.

5.10 Inrichten landschap buitengebied	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
We maken afspraken met de buurgemeenten over de inrichting van het landschap in het buitengebied.	Samen met Wijchen is een subsidieaanvraag voor landschap voorbereid. De uitvoering wordt zoveel mogelijk gezamenlijk uitgevoerd. Met de andere buurgemeenten is enkele keren per jaar contact om te bekijken of er projecten voor landschapsinrichting zijn die samen kunnen worden uitgevoerd.

5.11 Kunstwerk Tichellande	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
We stellen geld beschikbaar om, samen met anderen, een kunstwerk in Tichellande te plaatsen als herinnering aan de baksteenfabricage in onze gemeente.	In 2020 onderzoeken we de mogelijkheden voor locatie, type kunstwerk en kunstenaar.

5.12 Onderhoud openbare ruimte	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Samen met inwoners verbeteren we het onderhoud aan de openbare ruimte. Het onderhoudsniveau stellen we in overleg met de gemeenteraad vast (raadsagenda).	Notitie met een informatienota aangeboden bij de gemeenteraad.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Realisatie 2018
5.1 Sportbeleid en activering	€ 1	€ 1.234	€ 615
5.2 Sportaccommodaties	€ 414.264	€ 475.879	€ 412.403
5.3 Cultuurpres.,-productie en -participatie	€ 4.074	€ 8.989	€ 4.120
5.5 Cultureel erfgoed	€ 7.661	€ 19.564	€ 37.052
5.6 Media	€ -	€ -	€ -
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	€ 167.576	€ 163.788	€ 51.985
Totaal baten	**€ 593.576**	**€ 669.454**	**€ 506.175**
5.1 Sportbeleid en activering	€ 210.360	€ 203.915	€ 139.907
5.2 Sportaccommodaties	€ 1.066.882	€ 1.084.689	€ 917.900
5.3 Cultuurpres.,-productie en -participatie	€ 450.856	€ 458.168	€ 432.689
5.5 Cultureel erfgoed	€ 172.547	€ 96.755	€ 119.019
5.6 Media	€ 273.488	€ 268.463	€ 271.352
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	€ 1.895.861	€ 1.721.116	€ 1.126.709
Totaal lasten	**€ 4.069.994**	**€ 3.833.106**	**€ 3.007.576**
Resultaat voor bestemming	**€ 3.476.418-**	**€ 3.163.652-**	**€ 2.501.401-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ -
Onttrekking aan reserves:	€ 3.366	€ 3.434	€ 54.432
Resultaat na bestemming	**€ 3.473.052-**	**€ 3.160.218-**	**€ 2.446.969-**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

2.2.7 Programma 6: Sociaal domein

Het programma omvat ondersteuning in het kader van de Wmo en Jeugdwet, het subsidiëren van organisaties voor maatschappelijk en sociaal cultureel werk en het bestrijden van armoede, het verstrekken van uitkeringen en bieden van ondersteuning op weg naar werk in het kader van de Participatiewet.

Het Programma Sociaal domein bestaat uit de volgende taakvelden:

Taakveld	Toelichting
● 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is) gericht op participatie, zoals dorp- en wijkcentra en leefbaarheidsgroepen.
● 6.2 Wijkteams	Voorzieningen die zijn gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en -dienstverlening). Het Sociaal Team vormt de Lokale toegang tot de voorzieningen WMO en Jeugd.
● 6.3 Inkomensregelingen	Inkomensvoorzieningen, loonkostensubsidies en armoedebeleid.
● 6.4 Begeleide participatie	Voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid, zoals de sociale werkvoorziening.
● 6.5 Arbeidsparticipatie	Tot dit taakveld behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen, die de MGR voor Druten uitvoert.
● 6.6 Maatwerkvoorzieningen WMO	Materiële voorzieningen om zelfstandig te kunnen functioneren (WMO) voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking verstrekt worden, zoals de WMO woonvoorzieningen en WMO hulpmiddelen.
● 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking, die zelfstandig wonen en die ondersteuning behoeven in de vorm van beschikbare uren op basis van een toekenningsbeschikking, zoals de huishoudelijke verzorging, dagbesteding en vervoersvoorzieningen.
● 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele voorziening worden aangemerkt waaronder begrepen jeugd en opvoedhulp, PGB jeugd en jeugd GGZ.
● 6.81 Geëscaleerde zorg18+	Opvang- en beschermd wonen-voorzieningen met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in de betreffende opvangvoorzieningen verblijven, zoals GGD veilig thuis.
● 6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen 18- met inbegrip van maatwerk dienstverleningsmaatregelen voor jeugdigen die in de desbetreffende opvangvoorzieningen verblijven, zoals kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Druten daagt uit !"

6.1. Deskundigheidsbevordering	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Wij overleggen met maatschappelijke instellingen en sportverenigingen hoe we kunnen komen tot deskundigheidsbevordering.	In 2019 zijn we in brede bijeenkomsten in gesprek gegaan met maatschappelijke instellingen en sportverenigingen om wensen en behoefte te inventariseren op het terrein van deskundigheidsbevordering vrijwilligers. Dit is gebeurd in meerdere bijeenkomsten. We hebben dit opgepakt in samenhang met het lokaal sportakkoord.

6.2 Sociaal Team eerste aanspreekpunt	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Als zorg nodig is, is ons Sociaal Team het eerste aanspreekpunt voor onze inwoners. Samen met huisartsen, onderwijs en andere betrokkenen voorkomt dit team onnodige specialistische zorg.	● We merken een toename in het aantal aanmeldingen bij het sociaal team, met name op de onderdelen: Wmo, Jeugd en Schuldhulpverlening. In totaal zijn er 300 aanvragen méér binnengekomen ten opzichte dan in 2018. Voor jeugd zien wij dat huisartsen nog de eerste verwijzer zijn. Verwijzingen door de huisarts voor (enkelvoudige) psychiatrische problematiek kunnen goed door huisartsen worden gedaan. Verwijzingen via de huisarts bij meer complexe (gezins)problematiek zijn niet altijd gunstig. In 2019 hebben wij met huisartsen gesprekken gevoerd hoe wij dit beter kunnen inrichten. Zowel het sociaal team als de huisartsen willen dat de samenwerking echt beter wordt. In 2020 starten wij daarom met de pilot POH-Jeugd. ● In 2019 is het Expertiseteam Jonge kind van start gegaan. Het is belangrijk om problemen of een achterstand in de ontwikkeling van een jong kind vroegtijdig te constateren, zodat op tijd passende hulp kan worden ingezet. Vroegtijdige signalering en behandeling kan problemen op latere leeftijd voorkomen. ● In 2019 is ook het samenwerkingsconvenant met het primair onderwijs ondertekend. Op elke school is een jeugdconsulent als vaste contactpersoon betrokken.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

6.3 Keukentafelgesprek	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Het Sociaal Team spreekt met onze inwoners aan de keukentafel en op afspraak in de wijk- of dorpshuizen.	Het Sociaal Team spreekt met inwoners een 'keukentafelgesprek' af bij de mensen thuis of indien nodig op een andere locatie. Door druk op het Sociaal Team en benodigde voorbereidingstijd is het aansluiten bij activiteiten in de dorpshuizen in 2019 nog niet opgestart. Wel sluit het Sociaal Team op verzoek aan bij activiteiten georganiseerd door derden zoals o.a.: De Kbo's, Alzheimer Café en Adviesraad Sociaal Domein Druten.

6.4 Respijtzorg mantelzorgers	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Wij maken het leven van mantelzorgers makkelijker door respijtzorg aan te bieden en hun kennis te vergroten (omgaan met hulpverleners, vroegsignalering, etc.)	We boden trainingen mindfulness voor mantelzorgers aan. In totaal hebben in 2019 hieraan 11 mantelzorgers deelgenomen.

6.5 Activiteiten mantelzorgers	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Activiteiten voor mantelzorgers of activiteiten die mantelzorgers ontlasten, zoals het Alzheimer Café, krijgen subsidie.	Het Alzheimer café heeft uit een subsidie ontvangen van € 1.500. Daarnaast ontving de OVD uit dit budget een tegemoetkoming in de uitvoeringskosten voor het mantelzorgcompliment.

6.6 Voorkomen en bestrijden van eenzaamheid	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
We roepen verenigingen op om speciale activiteiten te organiseren die eenzaamheid voorkomen of bestrijden en geven daarvoor geld.	In 2020 hopen wij te starten met dit onderdeel.

6.7 Zero tolerance huiselijk geweld en kindermishandeling	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Huiselijk geweld en kindermishandeling tolereren wij nooit. Wachtlijsten voorkomen we. Het Sociaal Team werkt optimaal samen met Veilig Thuis.	In 2019 hebben alle consulenten van het sociaal team een training gehad in het herkennen en bespreekbaar maken van huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarnaast zijn twee aandachtsfunctionarissen HG/KM aangesteld en geschoold door het LVAK (Landelijke Vereniging voor Aandachtsfunctionarissen huiselijk geweld en Kindermishandeling). Kosten voor deze trainingen en scholing worden vergoed uit het regionale budget DUO Vrouwenopvang.

6.8 Jongerenwerker	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
De jongerenwerker zetten wij breed in als onderdeel van het Sociaal Team met aandacht voor preventie in alle kernen.	Zie 6.7

6.9 Place2do/ Place2go	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Jongerencentrum Place2be krijgt een zusje: Place2do. Dit is een podium waar jongeren muziek en theater maken. Place2go is een mobiele muziekcontainer die bij toerbeurt de verschillende dorpen aandoet.	In 2019 is een besluit genomen m.b.t. de realisatie van het jongerencentrum place2do. Voor dit project is een krediet van € 40.000 beschikbaar gesteld. In 2020 is begonnen met de verbouwing. Ook jongeren (Pax Christi) worden betrokken bij de verbouwing.

6.10 Verbouwen Dorpshuis De Lier	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
De activiteiten in de dorpshuizen zijn van groot belang voor de leefbaarheid. Een gezonde exploitatie vinden wij daarom erg belangrijk. We onderzoeken of een bestuurlijke samenwerking tussen de dorpshuizen hieraan bijdraagt. Wij bieden alle dorpshuizen een vitaliteitsscan aan. Initiatieven die uit deze scan voortvloeien ondersteunt het college waar mogelijk. Dorpshuis De Lier verbouwen en verduurzamen wij.	De vitaliteitscans zijn in 2019 (de laatste twee begin 2020) uitgevoerd. Over de resultaten wordt een informatienota opgesteld. De mogelijkheden van bestuurlijke samenwerking worden bij de analyse van de vitaliteitsrapportages meegenomen. Met dorpshuis de Lier zijn wij in overleg over de toekomstige mogelijkheden en verduurzaming.

6.11 Leefbaarheidssubsidie	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Aan bijeenkomsten en projecten die onze inwoners activeren kennen wij een leefbaarheidssubsidie toe.	Tweemaal per jaar overleggen we met alle leefbaarheidsgroepen en tussendoor waar en wanneer nodig. Hierdoor is er een goede afstemming en begrip tussen gemeente in inwoners over zaken die spelen in de dorpen en wijken van Druten.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

6.12 Beperken van schulden	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Door schulden te beperken voorkom je isolement. Door samen te werken met organisaties zoals de woningstichting helpen wij vroegtijdig. Ook geven wij voorlichting aan scholieren hoe om te gaan met geld.	Het project Vroegsignalering van Schulden is in februari 2019 gestart en is onlangs geëvalueerd. Aan de hand van meldingen van partners worden signalen over betalingsachterstanden gematched. Huishoudens die in de match vallen worden thuis bezocht en krijgen een hulpaanbod. De afgelopen periode heeft voor ons belangrijke ervaringen en kennis opgebracht die we in 2020 willen omzetten in een aanpassing van de werkwijze en invulling. Met ingang van 2021 wordt vroegsignalering waarschijnlijk een wettelijke plicht. In het kader van preventie van schulden zijn in 2019 tal van activiteiten opgestart.

6.13 Participatiecoach	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Wij kennen alle inwoners zonder werk die op ons zijn aangewezen. De afstand tot de arbeidsmarkt bepaalt hoe wij helpen. Het Werkbedrijf bemiddelt de kansrijke personen, een eigen participatiecoach helpt om kansrijk te worden. Als betaalde arbeid (nog) geen optie is, biedt de coach een vorm van vrijwilligerswerk of dagbesteding aan.	De participatiecoach heeft in 2019 43 mensen begeleid via een sociaal activeringstraject. Een aantal van deze mensen is een trap gestegen op de participatieladder en twee kandidaten zijn aangemeld bij het WerkBedrijf. Daarnaast heeft team Werk en Inkomen ook het project 'Klaar voor de Start' uitgerold voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. in dit project werken mensen aan hun persoonlijke doelstelling en worden ze werkfit gemaakt om uiteindelijk terug naar de arbeidsmarkt te kunnen.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Realisatie 2018
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	€ 76.260	€ 69.960	€ 21.613
6.2 Wijkteams	€ -	€ -	€ -
6.3 Inkomensregelingen	€ 3.836.487	€ 3.777.337	€ 4.023.736
6.4 Begeleide participatie	€ -	€ -	€ -
6.5 Arbeidsparticipatie	€ -	€ -	€ -
6.6 Maatwerk-voorzieningen (WMO)	€ -	€ -	€ -
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	€ 223.602	€ 153.522	€ 226.752
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	€ -	€ -	€ -
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	€ -	€ -	€ -
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	**€ 4.136.349**	**€ 4.000.819**	**€ 4.272.101**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	€ 1.602.056	€ 1.471.879	€ 1.342.927
6.2 Wijkteams	€ 1.435.574	€ 974.888	€ 987.162
6.3 Inkomensregelingen	€ 5.487.498	€ 5.168.622	€ 5.539.658
6.4 Begeleide participatie	€ 2.378.620	€ 2.349.543	€ 2.500.739
6.5 Arbeidsparticipatie	€ 679.069	€ 617.256	€ 553.872
6.6 Maatwerk-voorzieningen (WMO)	€ 513.400	€ 415.462	€ 464.695
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	€ 3.882.736	€ 4.166.833	€ 3.128.616
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	€ 3.579.656	€ 3.655.027	€ 3.348.772
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	€ 55.092	€ 53.592	€ 53.568
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	€ 490.989	€ 539.941	€ 482.640
Totaal lasten	**€ 20.104.690**	**€ 19.413.043**	**€ 18.402.649**
Resultaat voor bestemming	**€ 15.968.341-**	**€ 15.412.224-**	**€ 14.130.548-**
Toevoeging aan reserves:	€ 763.457	€ 1.010.381	€ 1.353.057
Onttrekking aan reserves:	€ 1.137.008	€ 1.057.645	€ 79.363
Resultaat na bestemming	**€ 15.594.790-**	**€ 15.364.960-**	**€ 15.404.242-**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

2.2.8 Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Het programma omvat de zorg voor de volksgezondheid, milieu, reiniging, afvalstoffenverwijdering, vermindering hondenoverlast, riolering en de exploitatie van de algemene begraafplaats.

Het Programma Volksgezondheid en milieu bestaat uit de volgende taakvelden:

Taakveld	Toelichting
● 7.1 Volksgezondheid	Maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen, zoals de GGD, en lokaal gezondheidsbeleid.
● 7.2 Riolering	Gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding.
● 7.3 Afval	Inzameling en verwerking van bedrijfs- en huishoudelijk afval.
● 7.4 Milieubeheer	Zorg voor de kwaliteit van bodem en lucht, bestrijding geluidshinder, MARN (Milieu en Afval Regio Nijmegen).
● 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	In stand houden van de algemene begraafplaats.

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Druten daagt uit !"

7.1 Voorlichting aan jeugd en ouders	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Samen met de scholen geven wij voorlichting aan jeugd en ouders over de gevaren van alcohol, roken, drugs en sexting. De GGD voert deze voorlichting voor ons uit.	De gezonde schooladviseur van de GGD zoekt periodiek contact met de scholen om aan te sluiten op hun behoeften qua gezondheidsonderwijs. Op het PAX Christi College zou hier in 2019 extra aandacht voor komen, maar dat is niet volledig van de grond gekomen. In 2020 wordt dat opgepakt.

7.2 "EHBO achter het stuur"	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
De succesvolle cursus ‘EHBO achter het stuur’ voor zestien- tot twintigjarigen krijgt een vervolg. Dit is een voorbeeld voor hoe we de gezondheids- en kindmonitor uitwerken.	We organiseerden 'EHBO achter het stuur'. Eind 2020 geven we hier een vervolg aan.

7.3 Cursussen reanimeren	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Bij een hartstilstand zijn de eerste zes minuten van levensbelang. De gemeente organiseert gratis cursussen voor alle inwoners die willen leren reanimeren.	Eind 2019 begonnen we met de voorbereidingen voor de reanimatiecursussen. We ontvingen 164 aanmeldingen. In 2020 worden de cursussen gegeven.

7.4 Ambulance	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Een snelle komst van de ambulance in noodsituaties is niet altijd vanzelfsprekend maar noodzakelijk. Wij houden de aanrijtijden nauwlettend in de gaten en vinden het belangrijk dat de standplaats van de ambulance in Druten behouden blijft.	De aanrijdtijden zijn in 2019 gemonitord.

7.5 Routekaart Energieneutraal Druten 2040	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Uitvoering geven aan de Routekaart Energieneutraal Druten 2040	In 2019 is uitvoering gegeven aan diverse projecten die onderdeel uitmaken van de routekaart. Zo is een visie opgesteld voor zonnepanelen op de grond (zonneparken) die eind 2019 in het besluitvormingstraject is gebracht. Ook is er medewerking verleend aan het opstellen van een startnotitie voor de Regionale Energietransitie die ook door de raad is vastgesteld. Eind 2019 is een ervaren intermediair voor collectieve inkoopacties van isolatie en zonnepanelen in de arm genomen en een subsidie voor het nemen van kleine maatregelen in particuliere woningen ter grootte van € 131.000 binnengehaald.

7.6 Energieloket	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Een belangrijk instrument richting (individuele) inwoners en organisaties is het energieloket. Hiermee geven we voorlichting en stimuleren we burgers, scholen en verenigingen tot energiebesparing en duurzame energieopwekking.	Ook in 2019 is het energieloket Loket Duurzaam Wonen Plus operationeel en instrumenteel geweest in het voorlichten van de burgers over energiebesparing- en opwekking. Ook is besloten om in samenwerking met het Loket energiecoaches op te gaan leiden en in Druten in te zetten. Loket Duurzaam Wonen plus gaat ook een rol spelen in diverse collectieve inkoopacties in 2020

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

7.7 Energiebesparing in woningen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Samen met de woningbouwverenigingen werken we aan de collectieve aanpak van energiebesparing in woningen. Bestaande woningen worden allemaal gemiddeld label B (2020) en vanaf 2019 worden alle nieuwe woningen en gebouwen met label A gerealiseerd. Streven is energieneutraal bouwen. Concrete afspraken daarover zijn vastgelegd in de Woonvisie en prestatieafspraken.	In 2019 heeft de gemeente actief meegestuurd op de totstandkoming van nieuwe prestatieafspraken o.a. met Woonwaarts waarin afspraken zijn vastgelegd over labelstappen in de bestaande bouw en energieneutrale nieuwbouw.

7.8 Zonnepanelen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Over vier jaar zijn 2000 daken in de gemeente voorzien van zonnepanelen. Daarvan maken in elk geval de daken op openbare gebouwen deel uit.	De afgelopen jaren en zeker ook in 2019 is het aantal zonnepanelen op daken fors toegenomen. Dat geldt voornamelijk voor particulieren. Op openbare gebouwen zoals het gemeentehuis zijn een flink aantal zonnepanelen gelegd. Cijfers over hoeveelheid panelen en daken zijn deels beschikbaar in verband met de duurzaamheidslening. Om een totaalbeeld te krijgen is opdracht gegeven om jaarlijks via luchtfoto's, beginnend in 2020, te bepalen hoeveel panelen er op welke daken liggen. De eerste gegevens geven het beeld dat in Druten 17.000 panelen op daken liggen. Definitieve gegevens worden in februari bekend gemaakt.

7.9 Gemeenschapshuizen en sportaccommodaties energieneutraal	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Over vier jaar zijn alle gemeenschapshuizen en sportaccommodaties energieneutraal.	In 2019 hebben we geregeld dat verenigingen stimuleringsleningen voor sportaccommodaties en gemeenschapshuizen kunnen aanvragen. Hiermee kunnen ze energiebesparende maatregelen en zonnepanelen financieren hetgeen ook onder de aandacht is gebracht.

7.10 Financieel stimuleren om zonnepanelen te plaatsen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Huiseigenaren en eigenaren van (agrarische) bedrijfsgebouwen stimuleren wij financieel om zonnepanelen te plaatsen.	Gemeente Druten heeft een duurzaamheidslening waar goed gebruik van wordt gemaakt, met name voor de aanschaf van zonnepanelen. Deze lening is omgezet in een zogenaamde lening Toekomstbestendig Wonen (met 50% cofinanciering van de provincie). Diverse initiatiefnemers zijn op weg geholpen.

7.11 Plannen verduurzaming	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Bij het maken van plannen voor verduurzaming betrekken we steeds de technologische mogelijkheden en nieuwe ontwikkelingen.	In 2019 hebben we onderzoek uitgevoerd naar de potentie voor restwarmte van de bedrijven Wienerbergen en Vogelenzang (en warmte uit oppervlaktewater) als alternatieve warmtebron voor het dorp Deest, het onderzoek is in de afrondende fase.

7.12 ZLTO (Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie)	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Op het gebied van duurzaamheid zien wij ZLTO als één van de belanghebbenden.	In 2019 zijn er diverse overleggen geweest met ZLTO Maas en Waal onder ander over zonneparken en het oprichten van een agrarische energiecoöperatie (Vitaal Druten), die eind 2019 is opgericht.

7.13 Monitoren duurzaamheidsdoelstellingen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Wij monitoren de voortgang van de duurzaamheidsdoelstellingen. We koppelen de voortgang terug aan inwoners, bedrijven en overige belanghebbenden om inzicht en draagvlak te realiseren.	De meeste doelstellingen zoals energiebesparing in woningen en bedrijven werden tot 2019 gemonitord in de landelijke Klimaatmonitor en tot 2018 in Energie in Beeld. In 2019 is niet gerapporteerd omdat wordt gewerkt aan een nieuw landelijk monitoringsmodel Energie Transitie Model dat aansluit op het Klimaatakkoord en in 2020 beschikbaar komt (en waarvoor een cursus voor gebruik moet worden gevolgd).

7.14 Optimaliseren milieustraat	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
We optimaliseren onze milieustraat, verbeteren de logistiek en verruimen de openingstijden.	De milieustraat is geoptimaliseerd door er een snoeiafval bunker te maken. Hierdoor is het gevaar dat bij het wisselen plaatsvind bij de aanlevering van snoeihout verdwenen/opgelost.

7.15 Aanbieden van gratis snoeiafval	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Onze inwoners kunnen het hele jaar hun snoeiafval gratis aanbieden.	De bewoners hebben de gratis aanvoer van snoeihout goed benut. Door de bunker die hiervoor is gemaakt zijn de wachttijden minimaal om het snoeihout te kunnen lossen.

7.16 Luierinzameling	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
We overwegen het invoeren van luierinzameling.	Dit overwegen we nog steeds, het proces van de verwerking is nog niet op orde, daarom is het nog niet ingevoerd.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Realisatie 2018
7.1 Volksgezondheid	€ -	€ -	€ -
7.2 Riolering	€ 1.788.308	€ 1.800.186	€ 1.794.085
7.3 Afval	€ 1.761.722	€ 1.631.880	€ 1.504.447
7.4 Milieubeheer	€ 78.717	€ 82.060	€ 52.656
7.5 Begraafplaatsen	€ 21.623	€ 33.507	€ 19.372
Totaal baten	**€ 3.650.370**	**€ 3.547.633**	**€ 3.370.560**
7.1 Volksgezondheid	€ 676.599	€ 654.909	€ 658.039
7.2 Riolering	€ 1.431.852	€ 1.351.494	€ 1.571.212
7.3 Afval	€ 1.638.564	€ 1.699.574	€ 1.448.633
7.4 Milieubeheer	€ 747.460	€ 718.400	€ 563.204
7.5 Begraafplaatsen	€ 69.672	€ 71.869	€ 50.967
Totaal lasten	**€ 4.564.147**	**€ 4.496.246**	**€ 4.292.055**
Resultaat voor bestemming	**€ 913.777-**	**€ 948.613-**	**€ 921.495-**
Toevoeging aan reserves:	€ 293.418	€ 422.417	€ 21.420
Onttrekking aan reserves:	€ 218.991	€ 213.758	€ 242.084
Resultaat na bestemming	**€ 988.204-**	**€ 1.157.272-**	**€ 700.831-**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

2.2.9 Programma 8: Wonen en bouwen

Het programma omvat de ontwikkeling van het stedelijk gebied en het buitengebied, de realisering van nieuwe woon- en werklocaties en het ontwikkelen van volkshuisvestingsbeleid. Tevens wordt ingezet op het instandhouden van rijks- en gemeentelijke monumenten met behulp van de daarvoor vastgestelde regelgeving.

Het Programma Wonen en bouwen bestaat uit de volgende taakvelden:

Taakveld	Toelichting
● 8.1 Ruimtelijke ordening	Taken op grond van de Wet ruimtelijke ordening, zoals bijstellen en actualiseren van bestemmingsplannen en de vergoedingen planschade.
● 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	Activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitaties, zoals grondverwerving, bouw en woonrijp maken; verkoop van bouwrijpe gronden.
● 8.3 Wonen en bouwen	Gebiedsontwikkeling, woningvoorraad (waaronder ook de bouwvergunningen).

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Druten daagt uit !"

8.1 Langer zelfstandig wonen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
We stellen geld beschikbaar voor de uitvoering van projecten die langer zelfstandig wonen mogelijk maken.	In 2019 heeft de stuurgroep langer zelfstandig wonen thema's bepaald waarmee we in 2020 aan de slag gaan. 2019 is benut om per thema een uitvoeringsplan te maken. De thema's zijn: valpreventie, ontwikkelen dementiewijzer en het organiseren van een informatiemarkt ('thuis markt', met info, producten en activiteiten t.b.v. langer zelfstandig wonen).

8.2 Woningbouwprogramma	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Onze gemeente realiseert ook in de periode 2018-2022 een ambitieus woningbouwprogramma. Druten bouwt de komende vier jaar gemiddeld 110 woningen per jaar. Het beleidsstuk 'faseren en doseren' wordt nog in 2018 geactualiseerd. In de kleine kernen bouwen we jaarlijks vijf tot tien woningen. Bestaande woningbouwprojecten versnellen we. Aan de hand van de uitkomst van de raadsagenda voeren we de plannen van 2019 tot 2022 uit die de raad ons aanreikt. We nemen deze plannen op in een nieuw woningbouwbeleid.	In 2019 zijn er 110 woningen opgeleverd verspreid over de diverse kernen. In februari 2019 is het 'Afwegingskader voor woningbouwinitiatieven' vastgesteld. Nieuwe woningbouwinitatieven worden hieraan getoetst.

8.3 Bepalen woningbouw	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Per kern bepalen wij de grenzen waarbinnen woningbouw mogelijk is.	Aan een stedenbouwkundig adviesbureau is opdracht verstrekt om een voorstel te doen voor het vaststellen van het bestaand stedelijk gebied.

8.4 Markt	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
We richten de Markt sfeervol in.	Er zijn 2 extra parkeerplaatsen aangelegd. Reparatie en modificatie van de ondergrondse evenementenvoorziening. Voorbereiding / planvorming aanbrengen sfeerverhogende voorzieningen.

8.5 Ruimte nevenactiviteiten agrarische ondernemers	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Agrarische ondernemers krijgen de ruimte voor aan het bedrijf gelieerde nevenactiviteiten, bijvoorbeeld op het gebied van natuur- en landschapsbeheer en toerisme.	In het bestemmingsplan Buitengebied is opgenomen dat nevenactiviteiten bij een agrarisch bedrijf mogelijk zijn, zoals kleinschalige dagrecreatie en horeca, agrarisch verwante activiteiten, natuur- en landschapsbeheer en dienstverlening.

8.6 Aansluiting Molenhoek-Markt	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
We realiseren een verbeterde, ongelijkvloerse, aansluiting Molenhoek-Markt.	Hiervoor moet grond worden aangekocht. De gemeente is in overleg met eigenaren om de benodigde grond voor het realiseren van de verbinding beschikbaar te krijgen.

8.7 Ontsluiting wijk Druten-West	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
De wijk Druten-West krijgt een ontsluiting (voor auto's) op de Van Heemstraweg. Een en ander wordt in het nieuwe bestemmingsplan voor Druten-West meegenomen.	Met Woonwaarts is overlegd om deze ontsluiting een plaats te geven in de prestatieafspraken voor 2020. Begin 2020 is besloten om door en voor rekening van de gemeente een tijdelijke wijkontsluiting via de Buurmeesterstraat op de Van Heemstraweg aan te leggen (rechts in en rechts uit). De werkzaamheden zijn inmiddels afgerond.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

8.8 Uitvoering (deel) centrumvisie Horssen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2019**
Voor de uitvoering van (een deel van) de centrumvisie Horssen stellen wij geld beschikbaar.	Het opstellen van de Centrumvisie met de initiatiefgroep van Horssenaren heeft plaatsgevonden tussen april 2017 en november 2018. Eind januari 2019 is de visie gepresenteerd aan alle Horsenaren tijdens een informatieavond. Er zijn vele opmerkingen, aanvullingen en wensen geuit, deze zijn door de initiatiefgroep beantwoord en verwerkt in de visie. De definitieve centrumvisie is in juli 2019 opgeleverd. Vervolgens is de visie zowel intern als extern door de adviseurs beoordeeld. De planning is om de Centrumvisie in het 2e kwartaal van 2020 te laten vaststellen door het college en gemeenteraad. Daarna dient de centrumvisie verder uitgewerkt te worden in een concreet inrichtingsplan.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Realisatie 2018
8.1 Ruimtelijke ordening	€ 173.326	€ 163.295	€ 63.432
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	€ 118.543	€ 597.856	€ 734.245
8.3 Wonen en bouwen	€ 472.697	€ 889.034	€ 408.555
Totaal baten	**€ 764.566**	**€ 1.650.185**	**€ 1.206.232**
8.1 Ruimtelijke ordening	€ 478.333	€ 503.408	€ 414.578
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	€ 563.524	€ 1.024.201	€ 808.686
8.3 Wonen en bouwen	€ 754.127	€ 901.935	€ 616.443
Totaal lasten	**€ 1.795.984**	**€ 2.429.544**	**€ 1.839.707**
Resultaat voor bestemming	**€ 1.031.418-**	**€ 779.359-**	**€ 633.475-**
Toevoeging aan reserves:	€ 793.150	€ 1.664.165	€ 155.483
Onttrekking aan reserves:	€ 71.379	€ 1.610.994	€ 160.273
Resultaat na bestemming	**€ 1.753.189-**	**€ 832.530-**	**€ 628.685-**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

2.2.10 Beleidsindicatoren

Het is voor gemeenten belangrijk om te kunnen sturen op basis van meetbare prestaties, waarbij gemeenten bij de besteding van de beschikbare middelen goed onderbouwde keuzes moeten maken om te kunnen bijsturen als de ontwikkelingen daartoe aanleiding geven. Mede om gemeenten onderling beter te kunnen vergelijken wordt in het BBV voorgeschreven dat de gemeenten een basisset van beleidsindicatoren hanteren voor de begroting en verantwoordingsstukken.

Hieronder treft u een overzicht aan van beleidsindicatoren die voor dat programma van toepassing zijn. Ter vergelijking worden ook per beleidsindicator de waarde van de gemeente Wijchen en de waarde van de Gelderse gemeenten genoemd, voor zover beschikbaar.

De gegevens komen uit verschillende bronnen zoals o.a.. CBS, COELO, Rijkswaterstaat, KLPD, RIVM en andere centrale databronnen. De kengetallen worden centraal door KING (Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten) verzameld en gepubliceerd op Waarstaatjegemeente.nl.

Naam indicator	Eenheid	Waarde Druten	Waarde Wijchen	Waarde Gelderland
0 Bestuur en ondersteuning				
Overhead	% van de totale lasten	13,5	10	Niet bekend
1 Veiligheid				
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	65	71	91
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,5	0,7	1,7
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2,4	2,4	4
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	1,3	1,5	2
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	3,5	4,2	4,6
2 Verkeer en vervoer				
Ziekenhuisopname na verkeersongeval	% totaal ongevallen opname	4,5	3,3	6
3 Economie				
Functiemenging (verhouding tussen banen en woningen)	%	47,4	49,2	53,1
Vestigingen (van bedrijven)	Per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 64 jaar	129,1	134,4	140,8
4 Onderwijs				
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	1,32	1,98	2,28
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	11.92	17,66	21,65
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers VO en MBO	1,8	1,6	1,8
5 Sport, cultuur en recreatie				
Niet sporters	%	50,9	47	46,8
6 Sociaal domein				
Banen	Per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 64 jaar	594,8	663,4	764
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	0,53	0,57	1,29
Kinderen in uitkeringsgezinnen	% kinderen tot 18 jaar	4,03	3,79	5,05
Melding kindermishandeling	%	0,25	0,2	0,33
Netto Participatiegraad	% van de werkzame beroepsbevolking	69,8	68,9	68
Werkloze jongeren	% 16 t/m 24 jarigen	0,67	1,22	1,35
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners	24,8	28,2	33,3
Personen met een lopend re-integratietraject	Aantal per 1.000 inwoners	5,7	4,2	22,4
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdhulp	%	10,5	9,6	10,4
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdbescherming	%	0,9	0,8	1,1
Jongeren (t/m 23 jaar) met jeugdreclassering	%	0,4	0,2	0,4
7 Volksgezondheid en milieu				
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	39	121	130
Hernieuwbare elektriciteit	%	2,7	4,3	8
8 Wonen en bouwen				
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	226	233	227
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	19,3	1,3	9
Demografische druk	%	70,5	75	73,4
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Euro	628	637	670
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	687	667	737

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020	astrium overheidsaccountants b.v.

2.3 Paragrafen

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

2.3.1 Paragraaf lokale heffingen

Inleiding
Het overzicht lokale heffingen bevat de geraamde inkomsten, de beleidsvoornemens voor de lokale heffingen, een overzicht op hoofdlijnen van de diverse belastingen en heffingen, een aanduiding van de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.
De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid, omdat deze de inwoner direct in de portemonnee raken. Lokale belastingen en heffingen staan dan ook sterk in de publieke en politieke belangstelling.

De onroerendezaakbelasting (OZB) is in omvang de belangrijkste gemeentelijke heffing. Ook is de gemeente in principe vrij om te bepalen waarvoor OZB-opbrengsten worden gebruikt. Daarom rekenen we de OZB tot de algemene dekkingsmiddelen.

De riool- en reinigingsheffingen worden geheven voor een tegenprestatie van de gemeente en leggen beslag op het huishoudbudget van nagenoeg elke inwoner. Daarom zijn deze heffingen interessant om in het overzicht van lokale heffingen te betrekken. Gelet op het aantal honden (1850) is ook de hondenbelasting in de vergelijking betrokken.

Binnen de lokale heffingen mag het kwijtscheldingsbeleid niet ontbreken. De gemeente hanteert namelijk op basis van wettelijke normen een beleid waarbij aanslagen (deels) worden kwijtgescholden afhankelijk van de draagkracht van de belastingplichtige. Dit kwijtscheldingsbeleid nuanceert de belastingdruk en kan dan ook niet achterwege blijven.

De normerende, sturende functie van de raad kan zich op het gebied van lokale heffingen sterk manifesteren. Dat geldt ook voor de controlerende functie, niet alleen om de lastendruk te beheersen, maar ook om na te gaan of de burger waar krijgt voor zijn geld.

Verschillen die zich binnen bepaalde heffingen voordoen worden toegelicht in de desbetreffende programma's en taakvelden.

Gemeentelijk beleidskader
Het uitgangspunt van het beleid is dat we tarieven, heffingen en belastingen elk jaar aanpassen aan het inflatieniveau. Voor 2019 is het inflatiepercentage van 2,0% gehanteerd. Verder dienen tarieven en heffingen per saldo kostendekkend te zijn.

Beleidskader 2019
Het totale pakket van gemeentelijke belastingen en heffingen bevat de volgende belastingen/heffingen die gebaseerd zijn op een door de gemeenteraad vastgestelde belastingverordening:
- Onroerendezaakbelastingen;
- Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten;
- Rioolheffing;
- Hondenbelasting;
- Lijkbezorgingsrechten;
- Marktgelden;
- Leges.

Onroerendezaakbelastingen
Omvang inkomsten
De gemeente heft onroerendezaakbelastingen (OZB) over binnen de gemeente gelegen onroerende zaken. Het gaat om twee directe belastingen: een gebruikersbelasting van degene die een onroerende zaak gebruikt die niet een woning is, en een eigenarenbelasting van degene die van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht. Dat kan dus het eigendom zijn van een woning en/of een niet-woning.

De totale opbrengst aan OZB voor 2019 is geraamd op € 3.298.254. De jaarrekening 2019 sluit met een gerealiseerde OZB opbrengst van € 3.306.846.

Waardebepaling
De OZB-tarieven worden uitgedrukt in een percentage van de waarde. De gemeente waardeert jaarlijks alle onroerende zaken. Uit die waardering bleek dat we in 2019 ten opzichte van 2018 konden rekenen op een gemiddelde waardestijging voor woningen van 8%.

Hoogte tarieven
In principe mag de gemeente zelf de hoogte van de ozb-tarieven bepalen.

De gemeente is op een andere manier niet helemaal vrij in het vaststellen van de ozb-tarieven. Om een onevenredige stijging van de collectieve belastingdruk te voorkomen heeft het Rijk een macronorm ingesteld. Overtreding van de macronorm leidt tot verlaging van de ruimte in het daarop volgende jaar.

Afvalstoffenheffing/reinigingsrecht
De reinigingsrechten worden alleen geheven van objecten waar bedrijfsafval ontstaat. Afvalstoffenheffing wordt van huishoudens geheven, waarbij het niet uitmaakt of er daadwerkelijk afval aan de straat wordt gezet. Per gemeente is de hoogte van deze heffingen afhankelijk van de gewenste kwaliteit en het nagestreefde ambitieniveau.

De tarieven voor 2019 zijn ten opzichte van 2018, naast de inflatiecorrectie van 2%, verhoogd met € 3 voor éénpersoons- en € 7 voor meerpersoonshuishoudens. Het tarief voor een éénpersoonshuishouden bedroeg voor 2019 € 111,36 en het tarief voor een meerpersoonshuishouden en de reinigingsrechten was € 164,04. Het tarief per afvalzak was in 2019 gelijk aan het tarief in 2018 namelijk € 0,75 per afvalzak.

De opbrengsten van de afvalstoffenheffing zijn volgens bestaand beleid voor 100% gerelateerd aan de lasten voor vuilafvoer en verwerking. De gemeente hanteert een egalisatiereserve om te voorkomen dat er te sterke schommelingen in de tarieven ontstaan.

Kostendekkende tarief afvalstoffenheffing/reinigingsrecht
In de gemeente Druten is de afvalstoffenheffing voor 2019 niet kostendekkend. Het tarief voor de afvalstoffenheffing dekt 72% van de totale kosten.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Berekening kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing		(x € 1.000)	%
Kosten afval (onderdeel van taakveld 7.3)	€	-1.656	
Inkomsten taakveld afval, exclusief heffingen	€	364	
Netto kosten taakveld afval	€	-1.292	
Toe te rekenen kosten:			
Overhead	€	-167	
BTW	€	-258	
Overige	€	-55	
Totale kosten	€	-1.772	100%
Opbrengst heffingen	€	1.267	72%
Saldo van kosten minus opbrengsten (tekort)	€	-505	
Onttrekking aan egalisatiereserve	€	189	
Per saldo tekort	€	-316	

Rioolheffing
Elke eigenaar van een onroerende zaak die direct of indirect is aangesloten op de riolering betaalt rioolheffing. Het tarief van 2019 is ten opzichte van 2018 ongewijzigd gebleven en bedroeg voor 2019 € 217,00 per aansluiting.

Kostendekkendheid tarief rioolheffing
De rioolheffing is voor 2019 meer dan kostendekkend (107%).

Berekening kostendekkendheid van de Rioolheffing		(x € 1.000)	%
Kosten riolering (onderdeel taakveld 7.2)	€	-1.351	
Inkomsten taakveld afval, exclusief heffingen	€	14	
Netto kosten taakveld afval	€	-1.337	
Toe te rekenen kosten:			
Overhead	€	-174	
BTW	€	-158	
Totale kosten	€	-1.669	100%
Opbrengst heffingen	€	1.786	107%
Saldo van kosten minus opbrengsten (overschot)	€	117	
Storting overschot in reserve rioleringen	€	-117	
	€	-	

Hondenbelasting
Elke houder van een hond dient zich, na aanschaf, te melden, waarna een aanslag hondenbelasting volgt. Voor 2019 zijn de tarieven inflatoir verhoogd. De gehanteerde tarieven bedroegen:
- Voor de eerste hond € 84,24
- Voor elke volgende hond € 116,16
- Kenneltarief € 390,36

Lijkbezorgingsrechten
De tarieven 2019 van de lijkbezorgingsrechten zijn aangepast met het inflatiepercentage. Bij wijzigingen met een minimaal gevolg is het tarief gelijk gebleven.

Legesverordening
Algemeen
Leges worden geheven voor het door de gemeente verlenen van diensten zoals opgenomen in de Legesverordening en de daarbij behorende tarieventabel. De belastingplichtige is de aanvrager van de dienst dan wel ten behoeve van wie de dienst is verleend.

Globaal onderscheiden we een drietal titels:
- Titel 1 Algemene dienstverlening, waaronder burgerlijke stand, reisdocumenten, verkeer en vervoer;
- Titel 2 Dienstverlening vallende onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning, waaronder bouwactiviteiten, welstand en bestemmingswijzigingen;
- Titel 3 Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn, waaronder horecavergunning, evenementenvergunning en kinderopvang.

De meeste legestarieven van 2019 zijn, in zoverre niet beperkt door wettelijke regelingen of onredelijkheid, ten opzichte van 2018 of met de inflatiecorrectie verhoogd en op (vijf) hele euro's naar boven afgerond.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Tabel vergelijking tarieven 2018 – 2019

Belastingsoort	Tarieven 2018	Tarieven 2019	Stijgings%
Onroerendezaakbelastingen			
Eigenaren woningen	0,1266%	0,1224%	-3,32%
Totaal woningen	0,1266%	0,1224%	-3,32%
Eigenaren niet-woningen	0,1791%	0,1787%	-0,22%
Gebruikers niet-woningen	0,1551%	0,1547%	-0,26%
Totaal niet-woningen	0,3342%	0,3334%	-0,24%
Hondenbelasting			
Voor een eerste hond	€ 82,56	€ 84,24	2,03%
Voor elke volgende hond	€ 113,88	€ 116,16	2,00%
Voor een kennel	€ 382,68	€ 390,36	2,01%
Rioolheffing			
Per aansluiting	€ 217,00	€ 217,00	0,00%
Afvalstoffenheffing/reinigingsrecht			
Eénpersoons huishouden	€ 106,32	€ 111,36	4,74%
Meerpersoons huishouden	€ 153,96	€ 164,04	6,55%
Reinigingsrechten	€ 153,96	€ 164,04	6,55%
Diftarzak	€ 0,75	€ 0,75	0,00%

Gemeentelijke lastendruk 2019

Op basis van een gemiddelde woningprijs van € 230.000 bedroeg de lastendruk als volgt:

Lastensoort	Huurder (zonder eigen woning) 2018	Huurder (zonder eigen woning) 2019	Eigenaar (met eigen woning) 2018	Eigenaar (met eigen woning) 2019
Afvalstoffenheffing	€ 153,96	€ 164,04	€ 153,96	€ 164,04
20 vuilniszakken	€ 15,00	€ 15,00	€ 15,00	€ 15,00
Rioolheffing	€ -	€ -	€ 217,00	€ 217,00
OZB eigenaar	€ -	€ -	€ 291,18	€ 281,52
Totaal	**€ 168,96**	**€ 179,04**	**€ 677,14**	**€ 677,56**

Kwijtschelding

Indien een belastingplichtige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen kan onder bepaalde voorwaarden (afhankelijk van het netto besteedbaar (gezins-)inkomen en persoonlijke omstandigheden) aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend. Kwijtschelding kan alleen worden verleend indien het een aanslag betreft voor onroerendezaakbelasting, afvalstoffenheffing, rioolheffing en hondenbelasting voor een eerste hond. De gemeente voert een actief beleid op het gebied van kwijtscheldingen. Burgers, aan wie structureel kwijtschelding wordt verleend, komen in aanmerking voor een vereenvoudigde kwijtscheldingsprocedure.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

2.3.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding
In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is de verplichting opgenomen om deze paragraaf in de begroting en de jaarrekening op te nemen. Voor ons gemeentelijk beleid in het kader van risicomanagement is in 2010 de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen vastgesteld.

Wij vinden het wenselijk om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar te maken. Door inzicht in de risico's te krijgen wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen. Op die manier is er voldoende ruimte en tijd om de risico's van nu te beheersen en om voor eventuele toekomstige risico's tijdig maatregelen te treffen.

De paragraaf weerstandsvermogen geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen. Het vooraf inschatten van de risico's en daarmee omgaan is belangrijk voor de sturing van de organisatie en de verantwoording die we verschuldigd zijn aan onze inwoners.

Om inzicht in de risico's van de gemeente te krijgen is er een risico-inventarisatie uitgevoerd. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de risico-inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is het weerstandsvermogen berekend. Dat is het vermogen van de gemeente om toekomstige financiële tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat de normale bedrijfsvoering wordt aangetast.

Risicoprofiel
Een gemeente loopt, net als elke andere organisatie, risico's in de uitvoering van haar taken. Van een aantal risico's is bekend welke financiële gevolgen deze hebben en is het vrijwel zeker dat het feit zich zal voordoen (of voorgedaan heeft). De gemeente moet daarvoor voorzieningen treffen (artikel 44 BBV).

Bij een risico is het onbekend of het feit zich zal voordoen. Bij de inventarisatie zijn in totaal 103 risico's met financiële gevolgen benoemd. Er is gebruik gemaakt van het softwareprogramma NARIS®. Daarmee worden risico's in kaart gebracht en beoordeeld. In het hiernavolgende overzicht worden de elf risico's gepresenteerd die de hoogste bijdrage leveren aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Hierbij wordt de opmerking geplaatst dat het risicoprofiel een momentopname is. In een veranderende omgeving veranderen ook steeds de risico's.

De financiële risico's van het ambtelijk fuseren in de Werkorganisatie Druten Wijchen zijn nog niet meegenomen in het gemeentelijk risicoprofiel. Deze worden meegenomen op het moment dat deze beter zijn te kwantificeren. Bij de inschatting van het risico vanwege Corona is ook rekening gehouden met een doorwerkend effect vanuit de Werkorganisatie.

Nummer	Beschrijving risico	Mogelijke gevolgen	Kans	Maximale financieel gevolg
R259	Het tijdig uitvoeren van onderhoud wegen blijft achterwege.	Volledige vervanging wegen, noodreparties, kapitaalvernietiging, toename aansprakelijkheidsstelling, imagoschade.	70%	€ 350.000
R240	Ontoereikend budget om aanbod jeugdzorg te realiseren.	Extra kosten boven de begroting.	70%	€ 350.000
R260	Uitlekken van vertrouwelijke informatie.	Claims ingeval van misbruik, bestuurlijke boete, imagoschade.	30%	€ 720.000
R239	Uitkering gemeentefonds wordt lager dan begroot.	Begrotingstekort, meer bezuinigingen.	50%	€ 350.000
R196	Budget re-integratie is uitgeput.	Minder uitstroom uit uitkering, geen nieuwe trajecten kunnen opstarten, imagoschade.	50%	€ 350.000
R265	Overtreding AVG.	Autoriteit Persoonsgegevens legt na onderzoek boete op.	10%	€ 1.600.000
R37	Niet aanleveren archiefstukken.	Consequenties voor besluiten en verweer bij bezwaar. incomplete dossiers. imagoschade.	90%	€ 175.000
R254	MGR maakt aanspraak op deelnemers voor afdekken van zich voordoende risico's.	Gemeente moet meer bijdragen aan MGR dan begroot.	70%	€ 175.000
R245	Sturing op budget jeugdzorg is onvoldoende geregeld.	Gemeente is verantwoordelijk voor de extra kosten en moet meer bijdragen.	70%	€ 175.000
R210	Grondexploitatie Westerhout-Zuid.	Incourant perceel en lagere opbrengst door effect Corona crisis.	50%	€ 410.000
	Algemene effecten van Corona op de activiteiten van de gemeente. Gemeentelijk deel.	Effecten op de bedrijfsvoering en naar instellingen die in hun financiering mede afhankelijk zijn van de gemeente.	90%	€ 250.000
Totaal grote risico's				**€ 4.905.000**
Totaal overige risico's				**€ 7.534.382**
Totaal alle risico's				**€ 12.439.382**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Risicokaart
Onderstaande figuur laat een risicokaart zien die inzicht geeft in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg. Het geeft ook een beeld van de verhoudingen tussen de risico's van laag, middel naar hoog. De nummers in de risicokaart geven het aantal risico's aan dat zich in het vak van de risicokaart bevindt.

De top 11 risico's zijn terug te vinden in de risicokaart. Dat kan door in de kolom met het juiste kans percentage te kijken naar de rij met het bedrag van het financiële gevolg. De financiële gevolgen zijn verdeeld in vijf categorieën.

Financiële gevolgen	Aantal maal dat het risico zich voordoet (per kans%)				
	10%	30%	50%	70%	90%
x > € 350.000	4	1	0	0	0
€ 175.000 < x < € 350.000	1	0	3	2	1
€ 70.000 < x < € 175.000	6	4	5	5	2
€ 17.500 < x < € 70.000	3	3	4	9	6
x < € 17.500	16	4	9	2	14
Geen financiële gevolgen	0	0	0	0	0

Er zijn bruto en netto risico's. Het bruto risico geeft de situatie weer voordat er maatregelen zijn getroffen. Het netto risico is het resultaat na het nemen van maatregelen. In de risicokaart zijn de netto risico's opgenomen.
Een risico dat zich in het groene gebied van de risicokaart bevindt, valt onder de kleine risico's. Deze risico's kunnen worden gefinancierd uit lopende middelen. Indien deze risico's worden teruggebracht, werkt dit kostenbesparend.
Een risico dat een score heeft in het oranje gebied, valt onder de middelgrote risico's. Deze risico's zijn niet continuïteitsbedreigend, maar vereisen aandacht.
Ten slotte zijn er de risico's in de rode vakken. Deze risico's vereisen meer aandacht. Op dit moment hebben wij deze niet, omdat alle grote risico's bij de grondexploitaties zijn voorzien via voorzieningen.

Benodigde weerstandscapaciteit
De benodigde weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel financiële middelen de gemeente nodig heeft om de risico's te kunnen opvangen. We gebruiken een risicosimulatie voor het berekenen van een passende reserve voor het opvangen van de risico's. Uitgangspunt hierbij is dat op basis van risicosimulatie sprake moet zijn van 75 tot 95% zekerheid dat de gemeente haar risico's kan opvangen. Op basis van studie naar het verloop van grafieken van een aantal gemeenten kan het best een zekerheidsfactor van 90% gehanteerd worden.

De reden hiervoor is dat:
- Niet alle risico's zich tegelijk en voor het maximale bedrag voordoen;
- Voor een klein beetje meer zekerheid (niet 90% maar 95%) moet naar verhouding veel extra geld gereserveerd worden.

Uit de risicosimulatie van het NARIS programma volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden opgevangen met een bedrag van € 2.767.500 (benodigde weerstandscapaciteit).

Beschikbare weerstandscapaciteit
De beschikbare weerstandscapaciteit is het totaal van alle middelen waarover Gemeente Druten kan beschikken als zich niet begrote kosten voordoen. De beschikbare weerstandscapaciteit is als volgt opgebouwd:

Weerstandscapaciteit (x € 1.000)	Stand per 31-12-2019
Algemene reserves (vrij aanwendbaar)	€ 9.487
Nog te bestemmen rekeningresultaat	€ 854
Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)	€ 3.550
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 1.258
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	**€ 15.149**

Algemene reserves (vrij aanwendbaar)
Onderstaande tabel geeft inzicht in het verloop van de stand van de reserves.

(x € 1.000)	Verslag 2018	Begroting 2019	Verslag 2019
Algemene reserves	€ 8.799	€ 8.436	€ 9.487
Bestemmingsreserve	€ 5.875	€ 5.651	€ 6.335

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

De algemene reserves bestaan uit de algemene reserve (€ 8.164.716) en de reserve grondbedrijf (€ 1.322.296). Deze reserves zijn vrij aanwendbaar. Dat betekent dat er niet van tevoren vaststaat waar we het geld aan uitgeven. Omdat de risico's van het grondbedrijf worden meegenomen in het risicoprofiel, kan de reserve grondbedrijf worden meegenomen in de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit.

Nog te bestemmen rekeningresultaat
Op basis van de jaarrekening is er nog een bedrag van € 853.911 als positief resultaat over 2019 te bestemmen. Voor de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit per ultimo 2019 kan dit bedrag meegenomen worden.

Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)
Van het totale bedrag aan bestemmingsreserves van € 6.334.992 kan een bedrag van € 3.549.978 als vrij aanwendbaar worden aangemerkt. Na goedkeuring van de raad kunnen deze reserves worden ingezet voor het opvangen van risico's.

Uitgangspunt is dat de reserves legaat van Cooth, winstuitkering NUON, egalisatie vuilafvoer en verwerking, riolering, conversie aandelen Vitens en kwelbeheersingssysteem ADW niet vrij aanwendbaar zijn. De aanwending van deze reserves ligt al vast door voorgenomen bestedingen.

Onbenutte belastingcapaciteit
De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die de gemeente nog heeft om extra opbrengsten te krijgen via belastingheffing. Op basis van de normering volgens artikel 12 Financiële verhoudingswet bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit van onze gemeente naar schatting € 1.258.000.

We berekenen de onbenutte belastingcapaciteit door de werkelijke belastingopbrengst af te trekken van de (maximale) belastingopbrengst die we hadden kunnen krijgen op basis van deze normering. Deze ruimte doet zich alleen voor bij de onroerendezaakbelastingen (OZB).

Het huidige beleid van de gemeente Druten is gericht op 100% kostendekking bij het tarief van de afvalstoffenheffing, reinigingsrechten

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit
Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate de gemeente in staat is om toekomstige risico's op te vangen. Om te bepalen of het weerstandsvermogen voldoende is, moet de relatie worden gelegd tussen de financiële gevolgen van de risico's (gewenste weerstandscapaciteit) en de beschikbare weerstandscapaciteit.

Het is de taak van het bestuur om te zorgen voor voldoende weerstandsvermogen. Dat vraagt om duidelijke en toetsbare kaders voor concrete vragen zoals: hoeveel geld leggen wij opzij voor het opvangen van mogelijke financiële verliezen?

Is ons weerstandsvermogen voldoende?
Om te bepalen of ons weerstandsvermogen voldoende is kijken we naar hoeveel financiële middelen nodig zijn en hoeveel er beschikbaar is. De uitkomst van die deelsom is de ratio van het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€\ 15.149.000}{€\ 2.767.500} = \mathbf{5{,}47}$$

In de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2010 is bepaald dat de gemeente Druten voor de ratio weerstandsvermogen minimaal een waarderingscode "C" wil scoren. Dat komt neer op minimaal voldoende weerstandsvermogen.

De hiernavolgende normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het geeft een waardering van de berekende ratio.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	uitstekend
B	1,4 - 2,0	ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	voldoende
D	0,8 - 1,0	matig
E	0,6 - 0,8	onvoldoende
F	< 0,6	ruim onvoldoende

De ratio van de gemeente Druten valt in klasse A. Dat betekent dat we een uitstekend weerstandsvermogen hebben.

Conclusies weerstandsvermogen
De benodigde weerstandscapaciteit valt lager uit dan de beschikbare weerstandscapaciteit. Dat betekent dat Gemeente Druten over ruim voldoende reserves beschikt om met 90% zekerheid de risico's af te dekken.

In hiernavolgend overzicht zijn de ratio's van het weerstandsvermogen van de afgelopen jaren opgenomen. Het weerstandsvermogen is al jaren voldoende op peil.

Rapportagemoment	Verslagjaar 2016	Verslagjaar 2017	Verslagjaar 2018	Verslagjaar 2019
Ratio in dat verslag	2,75	2,8	4,21	5,47

Er zijn twee mogelijkheden om het weerstandsvermogen te beïnvloeden, namelijk door maatregelen te nemen voor de risico's of door de reserves te vergroten (sparen). Vooral door het beperken van de risico's van de grondexploitaties (en het nemen van verliezen) is onze positie sterk verbeterd. Vanwege de ruime toereikendheid van het beschikbare weerstandsvermogen in relatie tot de risico's is er geen aanleiding om het weerstandsvermogen om die reden nu te verhogen.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Financiële kengetallen
Bij ministeriële regeling is een aantal kengetallen vastgesteld. Doel van het vermelden van deze kengetallen is om te bekijken hoe we het als gemeente Druten financieel doen. De kengetallen geven de mogelijkheid om het financiële beleid te beoordelen en indien nodig aan te passen.

Eén afzonderlijk kengetal zegt niet alles en moet altijd samen met andere kengetallen worden beoordeeld. Als de kengetallen gezamenlijk een verontrustend beeld geven, betekent dit dat de financiële positie van de gemeente onder druk staat. Dan moeten we zien de situatie te verbeteren. Bijvoorbeeld door te sparen of door minder grote investeringen te doen.

De hiernavolgende tabel geeft inzicht in de financiële kengetallen, zoals berekend in de positie van het jaarverslag 2018, de begroting 2019 en het jaarverslag 2019:

Kengetallen (in %)	Verslag 2018	Begroting 2019	Verslag 2019
Netto schuldquote	85	118	86
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	66	93	67
Solvabiliteitsratio	26	19	24
Structurele exploitatieruimte	4,24	2,83	0,78
Grondexploitatie	11	10	9
Belastingcapaciteit woonlasten meerpersoonshuishouden	93	95	95

Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft aan of de gemeente investeringsruimte heeft of juist voorzichtig moet zijn met investeren. Hoe hoger de schuld is, hoe meer kapitaallasten (rente en aflossing) er zijn, waardoor er minder geld over blijft voor onverwachte uitgaven.

Dit kengetal is het totaal van onze schulden (aangegane leningen en crediteuren) gedeeld door de inkomsten (totale baten).

Kengetallen (in %)	Verslag 2018	Begroting 2019	Verslag 2019
Netto schuldquote	85	118	86

Volgens de provincie Gelderland is een netto schuldquote lager dan 90% voldoende. Onze netto schuldquote voldoet aan die norm. Dat betekent dat er sec op basis van deze norm ruimte is voor het doen investeringen en dus het aantrekken van gelden.

Netto schuldquote (zonder alle door de gemeente verstrekte leningen)
De netto schuldquote wordt ook zonder de door de gemeente verstrekte leningen berekend om te zien hoeveel ruimte er voor investeringen overblijft als deze leningen worden afgelost. Hierbij worden bijvoorbeeld de personeelsleningen niet meegenomen in de berekening.

Kengetallen (in %)	Verslag 2018	Begroting 2019	Verslag 2019
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	66	93	67

De verstrekte leningen hebben een aanzienlijke invloed op de netto schuldquote. Op het moment dat deze leningen worden afgelost, ontstaat er nog meer ruimte voor investeringen. Dit kengetal laat zien dat die ruimte groter is als die leningen aan derden zijn afgelost.

Solvabiliteit
De solvabiliteit geeft aan welk deel van onze bezittingen is betaald met spaargeld. In vaktermen is dat het eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen. Een hoog aandeel van het eigen vermogen geeft aan dat de gemeente financieel gezond en flexibel is. Dat betekent dat we gemakkelijker onze schulden kunnen afbetalen.

Kengetallen (in %)	Verslag 2018	Begroting 2019	Verslag 2019
Solvabiliteitsratio	26	19	24

Volgens de provincie Gelderland is onze solvabiliteit matig (tussen 20% en 50%). Een redelijk gedeelte van onze bezittingen is betaald met eigen geld. Het grootste gedeelte van onze bezittingen is betaald met geleend geld.

Bij de berekening van de solvabiliteit wordt het jaarrekeningresultaat tot het eigen vermogen gerekend. Dat jaarrekeningresultaat wordt ingebracht bij de perspectiefnota en bestaat voor een groot gedeelte uit budgetten waarvan de uitgaven in 2020 plaatsvinden. Daarom geeft de solvabiliteit in de jaarrekening een licht vertekend beeld.

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal geeft aan of er financieel nog ruimte is voor nieuw beleid. Zolang op lange termijn de inkomsten hoger zijn dan de uitgaven blijft er ruimte over, de zogenaamde structurele exploitatieruimte.

Het BBV schrijft voor dat de incidentele baten op de totale baten in mindering worden gebracht. Daarnaast wordt een storting in de reserve gezien als een last en een onttrekking als een bate.

Kengetallen (in %)	Verslag 2018	Begroting 2019	Verslag 2019
Structurele exploitatieruimte	4,24	2,83	0,78

De gemeente Druten is nog steeds in staat om tegenvallers in de exploitatie op te vangen (norm provincie Gelderland > 0%). Het structurele resultaat over het jaar 2019 bedraagt € 0,3 mln. voordelig. Onze structurele ruimte is ten opzichte van voorgaande jaren wel aan het dalen. Dit heeft enerzijds te maken met stagnerende (rijks)inkomsten en anderzijds met de toegenomen kosten, vooral als gevolg van de decentralisaties.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Grondexploitatie
Als een gemeente veel geld heeft gestoken in de aankoop van gronden, kan dat risico's opleveren. Alle kosten van de grond moeten worden terugverdiend bij de verkoop. Hoe langer het duurt voor de gronden worden verkocht, hoe hoger de kosten zijn. En het geld dat gestoken is in de grond kan niet ergens anders aan worden uitgegeven.

Het kengetal geeft aan welk gedeelte van onze totale inkomsten is vastgezet in grondexploitatie.

Kengetallen (in %)	Verslag 2018	Begroting 2019	Verslag 2019
Grondexploitatie	11	10	9

Het aandeel in grondexploitaties neemt af. Er blijft daardoor meer geld over voor nieuw beleid en het opvangen van risico's. Dat is een positieve ontwikkeling. Het zegt natuurlijk niets over het verloop van de verkoop van de gronden (of vraag naar grond). Ook het onderscheid tussen woningbouw of bedrijventerrein wordt niet gemaakt.

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden
Een gemeente heeft de ruimte om belastingen te verhogen. Deze belastingen zijn voor onze inwoners woonlasten. Het gaat om de OZB (onroerendezaakbelasting), de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Daarbij is de OZB voor gemeenten de belangrijkste eigen belastinginkomst.

Het kengetal geeft aan hoeveel procent van het landelijke gemiddelde de woonlasten van de gemeente Druten zijn.

Kengetallen (in %)	Verslag 2018	Begroting 2019	Verslag 2019
Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden	93	95	95

De gemeente Druten scoort minder dan 100%. Dat betekent dat onze inwoners minder belasting betalen dan het landelijk gemiddelde. We hebben dus ten opzichte van dat landelijk gemiddelde nog een mogelijkheid om de belastingen te verhogen en daarmee onze inkomsten te verhogen.

Kengetallen provincie Gelderland
De provincie Gelderland heeft de kengetallen opgenomen in een databank en er zijn in overleg met het Ministerie van BZK en de andere provincies signaleringswaarden vastgesteld waaraan de kengetallen kunnen worden getoetst. Daarbij kan categorie A als minst en categorie C als meest risicovol worden bestempeld.

In onderstaand overzicht zijn de kengetallen en categorieën inzichtelijk gemaakt.

Kengetallen (in %)	Verslag 2019	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	**86**	**< 90**	**90 - 130**	**> 130**
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	**67**	**< 90**	**90 - 130**	**> 130**
Solvabiliteitsratio	**24**	**> 50**	**20 - 50**	**< 20**
Structurele exploitatieruimte	**0,78**	**> 0**	**0**	**< 0**
Grondexploitatie	**9**	**< 20**	**20 - 35**	**> 35**
Belastingcapaciteit woonlasten meerpersoonshuishouden	**95**	**< 95**	**95 - 105**	**> 105**

Zoals de tabel laat zien, is de gemeente Druten financieel gezond. Het gevoerde financiële beleid is weinig risicovol.

Hoewel het kengetal solvabiliteit voor verbetering in aanmerking komt, heeft de gemeente Druten ruimte voor investeringen en is de mogelijkheid aanwezig om door belastingverhoging meer inkomsten te genereren (belastingcapaciteit). Die inkomsten kunnen worden aangewend om de schulden te verminderen of het eigen vermogen te versterken.

Het aandeel van de financiële middelen in de grondexploitatie is klein en neemt steeds verder af. Dat geeft meer ruimte om te investeren. Gezien de hoogte van het solvabiliteitspercentage blijven we voorzichtig met investeren.

Conclusie kengetallen
Om een juiste beoordeling van de kengetallen te kunnen geven, moet de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie worden bekeken.

Ten opzichte van het verslagjaar 2018 is het beeld weinig veranderd. Volgens de kengetallen is de gemeente Druten financieel nog niet heel flexibel, omdat het eigen vermogen aan de lage kant is. De bezittingen worden voornamelijk gefinancierd met geleend geld. Echter volgens de norm voor de netto schuldquote is ruimte ontstaan om te investeren door middel van het aantrekken van leningen. Als in de toekomst de door de gemeente Druten verstrekte leningen worden afgelost, ontstaat nog meer ruimte; deze leningen hebben namelijk aanzienlijke invloed op de netto schuldquote.

Het weerstandsvermogen geeft aan dat de gemeente uitstekend in staat is om toekomstige risico's af te dekken. Ook is er voldoende ruimte om structurele tegenvallers in de toekomst op te vangen.

Met de belastinginkomsten blijft de gemeente Druten onder het landelijk gemiddelde. Dat betekent dat in samenhang met de onbenutte belastingcapaciteit, zoals benoemd bij de beschikbare weerstandscapaciteit, er nog ruimte is voor het genereren van inkomsten.

COVID-19
De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van de jaarrekening 2019 zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling. Echter in de regio Wuhan in China startte in december 2019 een uitbraak van het COVID-19 virus. Medio februari 2020 is dit virus in heel Europa (waaronder ook Nederland) doorgedrongen. Om het virus zo goed mogelijk te bestrijden heeft het Kabinet maatregelen getroffen, waaronder het verbieden van bijeenkomsten van (grote) groepen mensen, diverse reisverboden en de sluiting van eet- en drinkgelegenheden en sport- en fitnessclubs, scholen en kinderdagverblijven tot in ieder geval 28 april 2020. Vergaande maatregelen zijn op dit moment niet uitgesloten. Dit heeft een aanzienlijke impact op de economie en werkgelegenheid in zowel binnenland als het buitenland. De uiteindelijke gevolgen hiervan zijn op dit moment nog niet te overzien.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Ook voor de gemeente Druten heeft de uitbraak van het COVID-19 virus, op het moment van het opmaken van de jaarrekening, directe organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden (rechtstreeks en via de Werkorganisatie Druten Wijchen). Deze organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden bestaan uit:

- Alle ingehuurde medewerkers (bij de WDW) werken zoveel als mogelijk vanuit huis en zijn voor onderlinge afstemming aangewezen op telefonie of digitale oplossingen;
- Projecten en investeringen lopen vertraging op;
- Extra inhuur van extern personeel (bij de WDW) om maatregelen te kunnen uitvoeren.

Naast de bovenstaande organisatorische gevolgen heeft dit mogelijk ook financiële gevolgen c.q. onzekerheden. De volgende financiële gevolgen kunnen van toepassing zijn (al dan niet vai de WDW), voor zover wij kunnen overzien op het moment van het opmaken van de jaarrekening:

- Stijging overheadkosten;
- Stijging investeringen.

Op dit moment zijn de effecten op de budgetten nog niet te overzien. Optredende risico's worden afgedekt door de deelnemende partijen.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020

astrium overheidsaccountants b.v.

2.3.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen
De gemeente Druten is 4.245 hectare groot, waarvan een groot deel bij de gemeente als openbare ruimte in beheer is. In deze ruimte vinden veel activiteiten plaats zoals wonen, werken en recreëren. Voor die activiteiten zijn kapitaalgoederen nodig: wegen, riolering, verlichting, openbaar groen en gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten.

Het beleid van de gemeente Druten voor het onderhoud van kapitaalgoederen is onder meer opgenomen in de nota's:
- Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan, vastgesteld door gemeenteraad in 2018;
- Wegenbeleidsplan Druten 2014 – 2024 Geactualiseerd in 2018;
- Beleidsnota Openbare Verlichting, vastgesteld in 2009;
- Landschapsontwikkelingsplan (2007 – 2017) en uitvoerings- en financieringsplan 2007;
- Groenbeleidsplan vastgesteld in 2004;
- Meerjarenonderhoudsprogramma gemeentelijke gebouwen, laatst herzien in 2016 voor de gemeentelijke gebouwen;
- Reserves en voorzieningen, laatst herzien in 2018.

Ten aanzien van het onderhoud van kapitaalgoederen kan ervoor worden gekozen om de uitgaven jaarlijks in de exploitatie te ramen en te realiseren. Dit is het geval bij de uitgaven voor wegen, groenonderhoud en de openbare verlichting. Voor de riolering en het gebouwenonderhoud zijn de jaarlijkse uitgaven sterk wisselend, maar wel meerjarig voorzienbaar.

Wegbeheer
In de gemeente Druten ligt een totaal oppervlak van circa 1,28 miljoen m² aan verhardingen. Van het totale areaal bestaat 52,6% uit asfaltverharding, 46,6% uit elementenverharding (klinkers, tegels, etc.), 0,4% uit betonverharding en 0,4% uit overige verhardingen (met name onverhard en semi-verharding).

De trend van de technische kwaliteitsontwikkeling van de verhardingen laat zien dat de kwaliteit van alle verhardingen tot 2010 stabiel was en zich rond de ondergrens van kwaliteitsniveau 'Basis' bevond. Door de bezuinigingen van de afgelopen jaren is de kwaliteit echter teruggelopen naar een kwaliteitsniveau 'Laag'.

Tijdens de behandeling van de Voorjaarnota 2016 is vastgesteld dat vanaf 2018 het structureel budget voor onderhoud wegen wordt opgehoogd. Uitgangspunt is dan dat voor asfaltverhardingen een onderhoudsniveau 'Basis' en voor elementen een onderhoudsniveau 'Laag' geldt. In 2017 is gestart met het opstellen van plannen hoe het beschikbare budget zo efficiënt mogelijk ingezet kan worden om aan het hiervoor benoemde kwaliteitsniveau te voldoen. In 2018 is onderzoek gedaan naar het hanteren van risico gestuurd beheer aan ons wegareaal. In dit onderzoek wordt dan onder andere gekeken naar gebruikersintensiteit en gebruiksfunctie waarop het onderhoudsniveau wordt afgestemd.

In 2019 zijn aan de onderstaande wegvakken onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd:

Onderhoud asfaltverhardingen		
Plaats	**Straat**	**Locatiekenmerken**
Druten	Scharenburg	Javaplein - Gelenberg
Druten	De Veerdam	van Waalbandijk tot P-plaats Veerdam
Druten	Overrijksekamp	voetpad tussen Koekoek en de Hoeven.
Horssen	Zuidweg	kr. Mekkersteeg tot nieuwe gedeelte
Druten	Industrieweg	Gehele straat
Horssen	Zelksestraat	kr. Kerkepad tot kr. Broerstraat
Horssen	Pannekoeksestraat	Gehele straat
Horssen	Roedensestraat	kr. Bredestraat tot komgrens
Horssen	Goorstraat	Gehele straat
Afferden	Oude Weisestraat	Gehele straat
Deest	Boeisestraat	Gehele straat (tot inrit huisnummer 9)
Horssen	Molenweg	Van kruising met Kloosterweg tot de Wetering
Druten	Zevengeverstraat	tussen Hoefslagstraat en Heersweg excl. pleintjes
Druten	Dijkgraafstraat	tussen fietspad Raadhuisstraat en Dijkgraafstraat 13
Druten	Wilhelminastraat	Tussen Burg. Bruinemanstraat en Mr. van Coothstraat
Druten	Stationsstraat	t.h.v. nr. 75
Puiflijk	Hosterd	Tussen Koningsweg en bocht t.h.v. nr. 48
Horssen	Neersteindsestraat	tussen De Klaptes en de drempel Zelksestraat
Horssen	Oostweg	tussen de Mekkersteeg en de Batenburgsestraat

Onderhoud bermen		
Plaats	**Straat**	**Locatiekenmerken**
Horssen	Langesteeg	Visserweg tot aan vijfsprong

Onderhoud voetpaden		
Plaats	**Straat**	**Locatiekenmerken**
Puiflijk / Druten zuid	Diversen	In overleg met de Oudervereniging Puiflijk diverse voetpaden opnieuw bestraat en beter begaanbaar gemaakt.

Rioleringen
De gemeente Druten heeft circa 110 kilometer vrijverval riolering in beheer. Het grootste gedeelte van de riolering (63%) wordt gebruikt als gemengd riool. Daarnaast is er 16% in gebruik voor zowel vuilwaterafvoer als hemelwaterafvoer. Verder heeft de gemeente Druten ca. 43,5 km drukrioleringsleiding, ca. 210 drukrioleringsunits, 9 bergbezinkvoorzieningen, ca. 7.325 stuks straat- en trottoirkolken, 27 stuks rioolgemalen en 13 IBA's in beheer.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

In de raadsvergadering van december 2012 is het huidige Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) vastgesteld met een geldigheidsduur van 5 jaar. In 2018 is een geactualiseerd plan vastgesteld door de gemeenteraad. In dit plan zijn per waterzorgplicht (afvalwater, hemelwater, grondwater en oppervlaktewater) de beleidsuitgangspunten vastgelegd. Een van de uitgangspunten in dit plan is om het beleid ten aanzien van riolering en water zoveel mogelijk gelijk te schakelen met de gemeente Wijchen. Daarnaast is 2018 risico gestuurd beheer verder uitgewerkt en doorgevoerd in de diverse operationele plannen.

Koppeling wegen- en rioolbeheer
Om onderhoudswerkzaamheden aan de wegen en de riolering integraal uit te kunnen voeren dient constant een interactie plaats te vinden tussen het wegbeheer en het rioolbeheer om zodoende kapitaalvernietiging tegen te gaan. Zo kan het zijn dat herbestratingen naar voren worden gehaald of uitgesteld om deze werkzaamheden in combinatie met rioolvervangingen uit te voeren. Dit geldt tevens voor vervangingswerkzaamheden van het riool. In 2018 hebben er geen grootschalige rioolvervangingen plaatsgevonden. Alleen rioolrenovatie door het relinen van bestaande leidingen en plaatselijke reparaties wordt uitgevoerd.

In 2019 is een groot gedeelte van de riolering in de Scharenburg te Druten vervangen. Deze werkzaamheden zijn gelijktijdig met de wegreconstructie en aanleg rotonde Koningstraat / Scharenburg uitgevoerd. Daarnaast zijn in dit project een aantal delen van het riool in de Klepperheide vervangen. Dit was noodzakelijk omdat de werking van deze onderdelen niet op orde was. Om de afwatering voor de toekomst te waarborgen is gelijktijdig de duiker onder de Scharenburg ter hoogte van de Buitenhof in zijn geheel vervangen. Deze duiker verbind de A-watergang tussen Klepperheide en de wijk Buitenhof.

Daarnaast is het uitvoeringsprogramma, zoals dit opgenomen is in het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2022, verder uitgewerkt. Naast het reguliere onderhoud zijn er op basis van risico gestuurd beheer inspectie uitgevoerd. De resultaten van deze inspectie zijn beoordeeld en hierop zijn maatregelen geformuleerd. In 2020 worden deze onderhoudsmaatregelen uitgevoerd.

Openbaar groen
Het onderhoud van het openbaar groen is door derden uitgevoerd. De werkzaamheden zijn opgenomen in een onderhoudsbestek volgens het principe van Integraal beheer van de Openbare Ruimte (IBOR). Hierin is het onderhoud van groen, wegen, het vegen van de straten en de bestrijding van onkruid op de verhardingen gecombineerd.

Sinds 2016 passen we op diverse locaties het bijenvriendelijk maaien van gazons toe. De lange termijn visie werpt duidelijk zijn vruchten af en heeft in 2019 geleid tot een zeer bloemrijk beeld met zichtbaar veel insecten ten gunste van de biodiversiteit.

In 2019 is geïnvesteerd in Druten-zuid en Puiflijk in de aanpak van moeilijk beheerbare groenvakken. Deze werkzaamheden zijn inmiddels afgerond.

Drutens Bosje
In het kader van bewonersparticipatie zet de aannemer bij het onderhoud vrijwilligers in. Daarnaast wordt het toezicht op het gebruik van het Drutens Bosje ondersteund door een groep vrijwilligers die daarvoor door de gemeente is aangesteld en wordt gefaciliteerd. Deze groep doet ook enkele lichte onderhoudswerkzaamheden. In het Drutens Bosje is groot onderhoud uitgevoerd aan de ijsbaan, de paden, de speeltoestellen en aan de bomen.

Bomenonderhoud
De afgelopen jaren hebben we verschillende rijen populieren in het buitengebied gekapt die bekend stonden als risicoboom. Begin 2019 hebben we dit vervolgd. Ook hebben we extra geïnvesteerd in het bomenonderhoud om achterstallig onderhoud op te lossen.

Herinrichting De Gelenberg
Sportcomplex De Gelenberg sluit in haar huidige vorm niet meer aan bij de wensen, de soort en het aantal gebruikers. Er zijn middelen beschikbaar gesteld voor herinrichting van het totale complex. Er worden extra parkeerplaatsen op het sportpark gerealiseerd en daarnaast wordt onderzoek verricht naar de vervanging van de huidige sporthal.

Openbare verlichting
In 2009 is het "Beleidsplan Openbare Verlichting 2009-2018" vastgesteld. In 2018 is in samenwerking met Wijchen een nieuw beleidsplan opgesteld.

Lichtmasten worden gecontroleerd op leeftijd en selectief getest. Aan de hand van deze gegevens stellen we een vervangingsplan op en voeren dat uit.

We verlichten conform de richtlijn ROVL 2011 waarbij energieverbruik en duurzaamheid centraal staan. Bij nieuwbouw en reconstructies voldoen we aan deze richtlijn, bij renovaties streven we naar de ondergrens van de richtlijn zonder er lichtpunten bij te plaatsen.

In 2019 is op basis van een regionale overeenkomst het reguliere onderhoud aan het openbare verlichtingsnet uitgevoerd.

Om een beeld te krijgen op welke manier het openbare verlichtingsnet van de gemeente nog meer duurzaam gemaakt kan worden is er in 2019 een uitgebreide inventarisatie en inspectie uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn verwerkt in een vervangingsplan dat in 2020 aangeboden wordt aan de gemeenteraad. Na goedkeuring van dit plan wordt overgegaan tot het vervangen van de diverse armaturen voor LED verlichting.

Gebouwen
Voor de gemeentelijke gebouwen wordt periodiek een Meerjaren OnderhoudsPlanning (MOP) opgesteld. Deze MOP geeft inzicht in het te verwachten onderhoud en de kosten van het onderhoud. Op basis van de MOP wordt het gemiddelde van de jaarlijkse kosten berekend wat de basis is voor de dotatie aan de voorziening gebouwenbeheer. Deze is in de exploitatiebegroting opgenomen.

Per jaar wordt geschouwd of de geplande onderhoudsactiviteiten ook daadwerkelijk noodzakelijk zijn. Is het niet direct noodzakelijk dan worden de activiteiten doorgeschoven. Omgekeerd komt het ook voor dat onderhoudsactiviteiten eerder uitgevoerd moeten worden. Eens per 3 jaar wordt het MOP geactualiseerd. In 2020 wordt deze actualisatie weer uitgevoerd.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

2.3.4 Paragraaf financiering

Deze paragraaf is bedoeld om de uitvoering van de treasuryfunctie te kunnen volgen.

Doelstellingen van het treasurybeleid
De belangrijkste doelstellingen van het treasurybeleid zoals deze zijn vastgelegd in het Treasurystatuut zijn:
- Het verkrijgen en handhaven van toegang tot de financiële markten tegen acceptabele condities (financierings- en beleggingsfunctie);
- Het zoveel mogelijk beschermen van de gemeentelijke vermogens en (rente)resultaten tegen ongewenste financiële risico´s, zoals rente-, koers-, krediet-, valuta- en liquiditeitsrisico (risicomanagementfunctie);
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheersen van de geldstromen en financiële posities;
- Het opzetten en onderhouden van een goede en efficiënte financiële infrastructuur voor het beheer van de geldstromen en posities;

Middels het vaststellen van de begroting geeft de gemeenteraad een mandaat af aan het college van burgemeester en wethouders om de in de financieringsparagraaf voorgestelde transacties ook daadwerkelijk uit te voeren. Het college mandateert de functionarissen van het domein bedrijfsvoering met inachtneming van het bepaalde in het Treasurystatuut om binnen de kaders van de financieringsparagraaf in de begroting en eventuele bijstellingen over te gaan tot het afsluiten van de feitelijke transacties.

Uitgangspunten risicobeheer
Voor risicobeheer gelden als belangrijkste algemene uitgangspunten:
- De gemeente mag leningen of garanties uit hoofde van de “publieke taak” uitsluitend verstrekken aan door de gemeenteraad goedgekeurde derde partijen;
- Uitzettingen vinden uitsluitend plaats bij de schatkist van het Rijk.

Gemeentelijk kader
In 2015 heeft de gemeenteraad het treasurystatuut vastgesteld, geënt op de Wet FIDO. In het treasurystatuut wordt bepaald aan welke partijen en onder welke condities door de gemeente geld mag worden uitgeleend en bij welke partijen en onder welke condities beleggingen en financieringen kunnen plaatsvinden. De uitgangspunten zijn gebaseerd op een risicomijdend treasurybeleid.

Uitvoering beleidskader 2019

Ontwikkelingen 2019
BBV rentetoerekening
In 2016 heeft de Commissie BBV een notitie rente 2017 geschreven met nieuwe bepalingen en richtlijnen. In de notitie wordt ingegaan op de verwerking van rentelasten en –baten in de begroting en jaarstukken. Doelstelling van deze notitie is het bevorderen van een eenduidige handelswijze over rente door gemeenten. De commissie adviseert het renteschema uit deze notitie op te nemen. De werkelijke rentekosten in 2019 die centraal op taakveld 0.5 vermeld staan, zijn met behulp van een renteomslag van 2% toegerekend aan de desbetreffende taakvelden. Dit vaste renteomslagpercentage mag niet hoger zijn dan de rente die wordt betaald over externe financiering, met een afwijking van maximaal 0,5%. In de begroting en jaarrekening 2019 is het renteomslagpercentage bepaald op 2%.

In het volgende overzicht wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

Schema rentetoerekening 2019			
a.	Rentelasten over de korte en lange financieringen	€ 669.154	
b.	Externe rentebaten	€ -191.895	
	Totaal door te rekenen externe rente		**€ 477.259**
c1.	Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	€ -102.544	
c2.	Rente projectfinanciering	n.v.t.	
	Subtotaal		€ -102.544
	Saldo door te berekenen externe rente		**€ 374.715**
d1.	Rente toegerekend aan het eigen vermogen		€ 416.536
d2.	Rente toegerekend aan voorzieningen		n.v.t.
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		**€ 791.251**
e.	Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag 2%)		€ 1.006.025
f.	**Renteresultaat Taakveld Treasury**		**€ 214.774**

Schatkistbankieren
Per 15 december 2013 is schatkistbankieren verplicht. Dit betekent dat decentrale overheden hun tegoeden verplicht moeten aanhouden in de Nederlandse schatkist. De redenen voor deze maatregel zijn onder andere het verminderen van de risico’s van uitzettingen van overtollige middelen door decentrale overheden en het verlagen van de EMU-schuld van Nederland. In 2019 heeft onze gemeente geen overtollige middelen gestald in de schatkist, aangezien we niet boven het vastgestelde drempelbedrag uit zijn gekomen. Ultimo 2019 is het bedrag dat Druten aanhoudt in de schatkist € 0. (ultimo 2018: -/- € 500.000).

Extern
De voornaamste externe invloeden zijn veranderingen/ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt en economische indicatoren. Deze ontwikkelingen kunnen mede van invloed zijn op het herzien van de rentevisie. De lange rente is in 2019 op een relatief laag niveau gebleven.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Risicobeheer
Dit onderdeel geeft een samenvatting van het risicoprofiel van de gemeente. Onder risico´s worden verstaan zowel renterisico´s (vaste schuld en vlottende schuld) als liquiditeitsrisico´s en koersrisico´s. Om risico´s in algemene zin te beperken dient de uitvoering van de treasuryfunctie enkel de publieke taak van de gemeente. Een prudent beheer van de geldelijke middelen van de gemeente is vanzelfsprekend.

Kasgeldlimiet
Een belangrijk uitgangspunt van de wet FIDO is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten. Om een grens te stellen aan de korte financiering is in de wet FIDO de kasgeldlimiet opgenomen. Juist voor kortere financiering geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten. De wettelijk toegestane omvang van de kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage (8,5%) van het totaal van de jaarbegroting per 1 januari 2019 bij aanvang van het begrotingsjaar.
Voor Druten bedroeg de kasgeldlimiet voor 2019 ca. € 3.720.000. Het kasgeldlimiet is in 2019 niet overschreden.

Renterisiconorm en renterisico´s op vaste schuld in 2019
Via de renterisiconorm wordt bepaald welk renterisico de gemeente loopt op haar vaste schuld (leningen met een looptijd van langer dan één jaar). De renterisiconorm is bepaald op 20% van het begrotingstotaal. Dat wil zeggen dat in enig jaar niet meer dan 20% van het begrotingstotaal mag worden geherfinancierd. Hierbij is een minimumbedrag bepaald van € 2,5 miljoen.
Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op de langlopende schulden. Dit gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningen. Hiermee wordt voorkomen dat een groot deel van de leningen tegelijk opnieuw moet worden afgesloten, met het risico van snel oplopende rentelasten. Als gevolg van deze norm kan een rentestijging op de kapitaalmarkt slechts gedeeltelijk en geleidelijk doorwerken in te betalen rentelasten over de vaste schuld.

In navolgend schema vindt u de toetsing aan de renterisiconorm:

Renterisiconorm (x € 1.000)		Begroot 2019	Werkelijk 2019
Positie t.o.v. renterisiconorm			
1a.	Renteherziening op vaste schuld o/g	€ -	€ -
1b.	Renteherziening op vaste schuld u/g	€ -	€ -
2.	Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	**€ -**	**€ -**
3a.	Nieuwe aangetrokken vaste schuld	€ 7.404	€ 8.000
3b.	Nieuwe verstrekte langlopende leningen	€ -	€ -
4.	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a - 3b)	**€ 7.404**	**€ 8.000**
5a.	Te betalen aflossingen	€ 6.562	€ 6.562
5b.	Te ontvangen aflossingen	€ -	€ -
6.	Herfinanciering (laagste van 4 en 5a - 5b)	**€ 6.562**	**€ 6.562**
7.	Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	**€ 6.562**	**€ 6.562**
Renterisiconorm			
8.	Stand van het begrotingstotaal per 1-1-2019	€ 40.644	€ 45.529
9.	Het vastgesteld percentage	20%	20%
10.	Renterisiconorm (8) x (9)	€ 8.129	€ 9.106
Toets renterisiconorm			
	Renterisiconorm (10)	€ 8.129	€ 9.106
	Renterisico op vaste schuld (7)	€ 6.562	€ 6.562
	Ruimte (+) / Overschrijding (-) (10 - 7)	**€ 1.567**	**€ 2.544**

Het renterisico op de vaste schuld overschrijdt de renterisiconorm niet in 2019.

Financieringen
In totaal staat per 31 december 2019 € 34,452 miljoen aan langlopende geldleningen uit.

Beleggingen
De gemeente Druten belegt op dit moment in beperkte mate gelden. Het betreft Nederlandse Grootboekobligaties en aandelen in de Bank Nederlandse Gemeenten, Vitens en Dar. Deze aandelen worden om meerdere strategische redenen aangehouden, die buiten het bereik van het treasurybeleid liggen.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

2.3.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding
Bedrijfsvoering is de sturing en beheersing van de primaire en ondersteunende processen om het voorgenomen beleid en de daarmee samenhangende doelstellingen van onze gemeente te realiseren.

Een goede bedrijfsvoering is een voorwaarde voor het uitoefenen van ons beleid, de dienstverlening aan de burgers en de uitvoering van projecten. De kwaliteit van de uitvoering van de programma's is in grote mate afhankelijk van de kwaliteit van de bedrijfsvoering.

De bedrijfsvoeringstaken zijn ondergebracht bij de Werkorganisatie Druten Wijchen.

Voor informatie over het beleid, dienstverlening, veranderopgave, personeel en organisatie, informatievoorziening, financiën en control verwijzen we tevens naar de jaarrekening van de Werkorganisatie Druten Wijchen.

Stand van zaken
De werkzaamheden binnen de WDW liggen in hoofdzaak op de regulier dienstverlening, de veranderopgave, het realiseren van de ambities uit de collegeprogramma's en het inspringen op landelijke of lokale ontwikkelingen (in wet- en regelgeving).
De opgaven op deze gebieden geeft een hoge werkdruk in de organisatie.

In de kern verloopt de kwaliteitsverbetering in de reguliere dienstverlening langs de weg van professionalisering van organisatie en personeel (veranderopgave).

Voor wat betreft de veranderopgave, is er gewerkt aan de ontwikkeling van de ambtelijke organisatie. De ambtelijke werkprocessen zijn bekeken op mogelijkheden voor harmonisatie. Binnen de teams is daarin veel gerealiseerd in 2019.
Organisatie breed worden grote harmonisatieprojecten opgezet voor bedrijfskritieke processen, waarbij veelal ook sprake is van de doorontwikkeling van de ICT. In dat verband wordt ook kritisch gekeken naar harmonisatie van het applicatielandschap.

Begin 2019 heeft de WDW een organisatie brede risicoanalyse uitgevoerd. Twee risico's zijn als kritiek naar voren gekomen en werken nadelig uit op de voortgang van het veranderproces en de realisatie van het bedrijfsplan.
- De onderbezetting van het ICT team;
- Kwalitatieve fricties in het personeelsbestand.

In de informatiesessies in 2019 zijn de Raden hiervan op de hoogte gesteld.

In 2019 is de taakstelling voor de WDW in kaart gebracht. De uitwerking van de taakstelling is opgenomen in de begroting 2021. Uitbreiding van de ICT formatie als risicomaatregel is in de taakstelling van de WDW meegenomen (business case).

In 2019 is de implementatie van de omgevingswet opgepakt. Dit heeft een belangrijk effect op de beleidsharmonisatie binnen de ruimtelijke ordening. Vanwege de beëindiging van het beleidsmodel in het Sociaal Domein in Wijchen, is eind 2019 het gesprek gestart om ook op dit gebied tot beleidsharmonisatie te komen.

Ziekteverzuim blijft een punt van aandacht binnen de WDW. Het kortlopend ziekteverzuim geeft een gemiddeld beeld. Het langlopend ziekteverzuim is hoog. In 2019 is de monitoring hierop verscherpt in samenwerking met de Arbodienst.

In 2019 is tevens een start gemaakt met de voorbereidingen rondom de rechtmatigheidsverantwoording en de doorontwikkeling naar een "In Control Statement", dat vanaf 2021 of 2022 moet worden afgegeven door de Colleges.

Doorkijk naar 2020 - 2021
Om de strategische doelen te realiseren staat de veranderopgave centraal naast de uitvoering van de reguliere dienstverlening.

Belangrijke speerpunten voor de komende jaren zijn:
- Kwalitatieve formatieontwikkeling ;
- Digitalisering en ICT ;
- Efficiëntere en geharmoniseerde werkprocessen;
- Professionalisering van medewerkers op kennis, houding, gedrag en vaardigheden.

Strategisch HR-beleid wordt ontwikkeld. Een strategisch koers voor de verdere ontwikkeling van onze organisatie en onze medewerkers. Een heldere HR-visie, met bijbehorend HR-beleid en instrumentarium maakt onze organisatie als werkgever meer aantrekkelijk.

Investeren in ICT is noodzakelijk om de taakstelling inzake schaalvoordelen te realiseren. Dit kan door werkprocessen en informatievoorziening efficiënter te organiseren en te ontwikkelen. Realisatie hiervan leidt tot reductie van fte's en daarmee tot realisatie van de taakstelling van de WDW. In de begroting van 2021 wordt dit nadrukkelijk uitgewerkt.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

2.3.6 Paragraaf verbonden partijen

Algemeen
Een verbonden partij is een privaat- of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente Druten een bestuurlijk belang én een financieel belang heeft.
In deze paragraaf worden de verbonden partijen besproken, waarbij de doelstellingen, activiteiten en de mate van de financiële betrokkenheid aan de orde komen.

Bestuurlijk belang houdt in dat de gemeente een zetel heeft in het bestuur van een organisatie of anderszins stemrecht heeft.
Er is een financieel belang als de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld en die verliest bij een eventueel faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op ons kunnen worden verhaald.

Onze gemeente heeft met veel organisaties een relatie, maar die voldoen niet allemaal aan de genoemde criteria van verbonden partijen. De organisaties die wel aan de definitie van verbonden partijen voldoen, zijn onder te verdelen in:
- Gemeenschappelijke regelingen;
- Deelnemingen (vennootschappen);
- Publiek-private samenwerkingen (PPS);
- Stichtingen en verenigingen.

Centraal advies
Met de gemeente Nijmegen zijn afspraken gemaakt over de advisering van begroting- en rekeningstukken van de belangrijkste gemeenschappelijke regelingen. Vanuit de afdeling stadscontrol van de gemeente Nijmegen wordt een (financieel-technisch) advies uitgebracht aan de besturen van de gemeenschappelijke regelingen en aan de gemeentebesturen. De gemeenten zijn uiteraard vrij om dit advies over te nemen, te amenderen of te negeren. De uiteindelijke beslissingsbevoegdheid over begroting- en rekeningstukken ligt bij het algemeen bestuur van de GR.

Gemeenschappelijke Regelingen
Gemeenschappelijke regelingen (verlengd lokaal bestuur) voeren voor de gemeente het beleid en het beheer uit op terreinen waar zij bekend of deskundig in zijn. De gemeente Druten kiest voor een gemeenschappelijke regeling indien zij dit beleid niet alleen of niet doeltreffend en doelmatig zelfstandig kan uitvoeren.

De gemeente Druten is deelnemer in de volgende gemeenschappelijke regelingen:

Bedrijfsvoeringsorganisatie "Werkorganisatie Druten-Wijchen"
Doel
De gemeenten Druten en Wijchen zijn met ingang van 1 januari 2018 ambtelijk gefuseerd. Daarvoor is een bedrijfsvoeringsorganisatie met de naam Werkorganisatie Druten-Wijchen, opgericht. Alle personeel van beide gemeenten, met uitzondering van de gemeensecretarissen, de griffiers en medewerkers van de griffie, zijn in dienst gekomen van de werkorganisatie. Vanaf 1 mei 2018 zijn de medewerkers gestart in hun nieuwe teams en functies.

Ontwikkelingen
Recent is de fijnstructuur geëvalueerd en dat heeft tot een aantal wijzigingen geleid. Die wijzigingen zijn geformaliseerd. Daarnaast is de GR gewijzigd o.a. om vergaderingen en besluitvorming door het bestuur ook middels digitale communicatiemiddelen toe te staan en de regeling aan te passen aan de Wnra.

Momenteel is gestart met de evaluatie van de WDW. Dit proces is gaande en naar verwachting wordt de uitkomst van deze evaluatie in april aan de raden gepresenteerd.

Betrokkenen
De colleges burgemeester en wethouders van de gemeenten Druten en Wijchen.

Bestuurlijk belang
In het bestuur van de Werkorganisatie hebben de beide burgemeesters en wethouders Financiën zitting.

Financieel belang
Bijdrage 2019: € 11.510.000

Gemeenschappelijke Regeling Instituut Bijzonder Onderzoek Regio Zuid-Gelderland (IBO)
Doel
Behartiging van de gemeenschappelijke belangen op het gebied van de naleving van socialezekerheidswetgeving, de Wmo en de Jeugdwet. Dit betreft de naleving van de onderhoudsplicht en terugvordering van te veel ontvangen uitkering door (voormalige) uitkeringsgerechtigden, onderhoudsplichtigen en partners van (voormalig) uitkeringsgerechtigden. Een onderzoek tot bijzondere controle op de naleving vindt plaats na een daartoe strekkende opdracht van de deelnemende gemeente aan het Instituut Bijzonder Onderzoek. Het IBO wordt in stand gehouden door de gemeenschappelijke Regeling tussen de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen en Wijchen. De gemeente Wijchen fungeert als centrumgemeente.

Ontwikkelingen
Uitkeringsgerechtigden die zich niet aan de regels houden worden actief door het IBO opgespoord. Wij hebben de plicht om onterecht verkregen uitkeringen terug te vorderen, ongeacht de hoogte daarvan. Vanaf 2015 dragen de gemeenten de verantwoordelijk voor de nieuwe Jeugdwet en extra Wmo taken (begeleiding, dagbesteding en beschermd wonen GGZ). Gezien de vergroting van de verantwoordelijkheid voor (extra) kwetsbare doelgroepen en het daar bijbehorende budget, zijn ook de risico's op onrechtmatigheden groter geworden. Voor de bestrijding van misbruik, oneigenlijk gebruik en handhaving Wmo 2015 en Jeugdwet sluiten wij zoveel als mogelijk aan bij de visie/methodiek, zoals wij die toepassen bij de uitvoering van de Participatiewet. Deze aanpak kent preventieve en repressieve elementen in zich met als doel spontane naleving van de wet- en regelgeving.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Betrokkenen
De colleges burgemeester en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen en Wijchen. De gemeente Wijchen fungeert als centrumgemeente.

Bestuurlijk belang
Geen. Met de uitvoering van deze Regeling wordt de uitvoeringsinstantie (=centrumgemeente) belast.
Verantwoordelijk wethouder is de heer G.C.M. van Elk.

Financieel belang
Bijdrage deelnemende gemeenten: De totale kosten worden over de deelnemende gemeenten verdeeld, waarbij 50% van de totale lasten versleuteld wordt op basis van het inwoneraantal en 50% van de totale lasten op basis van het aantal afgedane opdrachten. De totale financiële bijdrage voor 2019 bedroeg: € 41.455.

Regeling Vervoersorganisatie Regio Arnhem- Nijmegen (BVO DRAN)
Doel
De vervoersorganisatie brengt de belangen van de deelnemers samen op het gebied van aanvullend vervoer. Samen wordt gewerkt aan het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een kwalitatief hoogwaardig, herkenbaar, efficiënt en eenvoudig te gebruiken vervoersysteem. Dit vervoer rijdt per 1 september 2016 onder de naam Avan. Het houdt rekening met de mogelijkheden van de reizigers en hun sociale netwerk. En het bedient ook het buitengebied en de kleine kernen, met optimale aansluiting op het reguliere openbaar vervoer. In de vervoersorganisatie sturen en beheersen de gemeenten samen de uitvoering en ondersteunende processen voor dit aanvullend openbaar vervoer.

Ontwikkelingen
De kosten in het doelgroepenvervoer vallen veel hoger uit dan was verwacht. Dat heeft ertoe geleid dat de raad niet heeft ingestemd met de begroting 2018 voor de BVO DRAN. Raad en college hebben de ambtelijke organisatie opgedragen een plan van aanpak op te stellen om grip te krijgen op de kosten. Dit plan van aanpak heeft het college op 25 juni 2018 vastgesteld. Hierin staat beschreven via welke lijnen kostenbeheersing en volumereductie in het doelgroepenvervoer kunnen worden gerealiseerd met behoud van kwaliteit. Momenteel worden de acties uit dit plan van aanpak uitgevoerd.

In augustus 2020 gaat de nieuwe contractperiode van start. In de regeling is bepaald dat een gemeente 15 maanden voor afloop van de huidige contracten een besluit kan nemen over deelname aan, dan wel (gedeeltelijke) uittreding uit de regeling "BVO Vervoersorganisatie Regio Arnhem Nijmegen". Deadline voor het nemen van zo'n besluit was 30 april 2019.

Onlangs heeft het college besloten in te stemmen met voortzetting van de deelname van de gemeente Druten in de BVO DRAN. De raad heeft hier eveneens toe besloten. Tevens is besloten tot vaststellen van de notitie "Kostenbeheersing en kostenreductie in het doelgroepenvervoer AVAN". Hierin staan maatregelen die lokaal getroffen kunnen worden om het volume van vraagafhankelijk vervoer en het Leerlingenvervoer te beïnvloeden.

Betrokkenen
De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar zijn de deelnemers aan deze regeling.

Bestuurlijk belang
In het bestuur van de Vervoersorganisatie Regio Arnhem Nijmegen zitten 18 personen; uit elke gemeente één. Vanuit Druten is wethouder A. Springveld bestuurslid en wethouder G.C.M. van Elk plaatsvervangend bestuurslid.

Financieel belang
Bijdrage 2019: € 806.085

Gemeenschappelijk Orgaan regio Arnhem Nijmegen en Stichting Economic Board
Doel
Het gemeenschappelijk orgaan richt zich op een structurele verbetering van het vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven in de Arnhem Nijmegen City Region, in zowel nationaal als internationaal perspectief. Daarnaast is er een Stichting Economic Board en een Bureau Brussel. De eerste heeft als doel de samenwerking in de regio tussen ondernemers, kennisinstellingen en overheden op de groeisectoren Health, Energy en Food en de cross-overs daartussen te versterken.
Bureau Brussel behartigt de belangen van de regio Arnhem-Nijmegen bij de Europese Unie en andere Europese overheden.

Er zijn vier thema's waar de Regio Arnhem Nijmegen aan werkt.
- Duurzaamheid;
- Economie;
- Wonen;
- Mobiliteit.

Elk onderdeel heeft een eigen portefeuillehoudersoverleg (de wethouders per gemeente).
Het overleg is niet alleen informatief van karakter maar gericht op het bereiken van bestuurlijk commitment op de regionale opgaven. Met de afspraken adviseren de wethouders hun colleges en hun gemeenteraden. De Regio Arnhem Nijmegen is geen beslisorganisatie; de uiteindelijk besluitvorming over de voorstellen ligt bij de 18 gemeenten.

Ontwikkelingen
In het voorjaar van 2019 hebben de 18 colleges van B&W van de Regio Arnhem Nijmegen initiatief genomen om na te denken over versterking van de regionale samenwerking. Die versterking is nodig vanwege een dubbele urgentie: slagkracht in de opgaven én transparantie/democratische legitimatie. In een intensief traject onder leiding van een stuurgroep en met meerdere regionale raadsbijeenkomsten is vanaf voorjaar 2019 gewerkt aan het uitwerken van een regionale visie, een regionale agenda met daarin de opgaven, en een werkwijze. Dit heeft ertoe geleid dat besloten gaat worden om een openbaar lichaam te gaan oprichten. Op korte termijn zullen de voorstellen hiervoor naar alle colleges en raden gaan. Beoogde inwerkingtreding is de zomer 2020.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Betrokkenen
De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar zijn de deelnemers aan deze regeling

Bestuurlijk belang
Het Bestuurlijk Overleg bestaat uit 18 leden; van iedere gemeente één vertegenwoordiger. Voor Druten is dit de burgemeester.

De deelnemer aan de portefeuillehoudersoverleggen is wethouder A. Springveld.

Financieel belang
De inwoner bijdrage bedraagt € 1,88 per inwoner in 2019. In totaal: € 35.231.

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen (MGR)
Doel
Om te voorkomen dat er een lappendeken aan GR's ontstaat heeft de raad op 20 februari 2014 ingestemd met deelname aan de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en met deelname aan de eerste module ervan, het Werkbedrijf. De gemeenschappelijke regeling is per 1 januari 2016 gewijzigd. De twee belangrijkste wijzigingen betreffen: het toevoegen van een tweede module, ICT en het toevoegen van de taken en bevoegdheden die bij de GR BREED zijn weggehaald. In 2019 werd de gemeenschappelijke regeling gewijzigd vanwege de toetreding van de gemeente Wijchen tot de module ICT alsmede een wijziging in de stemverhoudingen.

Ontwikkelingen
Bij haar oprichting heeft de MGR de taak gekregen om niet alleen een uitvoeringsorganisatie te zijn, maar ook een platform voor regionale afstemming en overleg.

Als gevolg van de verkiezingen in 2018 is het bestuur van de MGR gewijzigd. Het nieuwe bestuur heeft dit moment aangegrepen om de samenwerking met elkaar te evalueren, samen met de colleges en ambtelijke organisaties uit de regio. Er is een notitie opgesteld, 'Lokale belangen in een sterke regio; samenwerken en afstemmen in het Rijk van Nijmegen'. Hierin staat wat er de afgelopen periode met elkaar is gedaan en is bereikt en wordt vooruitgekeken. Er is een college- en raadsbijeenkomst geweest.

Er is ook opnieuw gekeken naar de bestuurlijke inrichting van de MGR. Het accent komt meer bij het algemeen bestuur te liggen, waar het gaat over de platformfunctie. Het dagelijks bestuur richt zich dan alleen nog op bedrijfsvoering en agendavoorbereiding van het algemeen bestuur. Als onderdeel hiervan wordt het dagelijks bestuur verkleind van de huidige vijf naar drie leden.

Het Werkbedrijf is als eerste module van de MGR per 1 januari 2015 van start gegaan. Met het Werkbedrijf worden door de deelnemende gemeenten, het UWV en andere organisaties de handen ineengeslagen om de doelstellingen uit de Participatiewet te realiseren. Eén regeling voor de kwetsbaren op de arbeidsmarkt waarbij zoveel mogelijk mensen aan de slag gaan bij reguliere werkgevers. Een bijzonder samenwerkingsverband omdat hiermee het afbreken van de schotten tussen de verschillende regelingen, wordt door vertaald naar de uitvoeringsorganisatie.

Sinds 2015 voert WerkBedrijf de arbeidsbemiddeling voor werkzoekenden in de regio Rijk van Nijmegen uit. Dit is het basispakket. Daarnaast kennen we maatwerk, oftewel het maatwerkpakket. Het maatwerkpakket is er om lokale kleur te geven aan de uitvoering van WerkBedrijf. Na ruim 2 jaar en 20 projecten zien we dat de gemeenten een gemene deler hebben ten aanzien van het maatwerk. Daarom wil het Werkbedrijf toe gaan werken naar één basispakket met oog voor lokale zichtbaarheid.

Op basis van het nieuwe regeerakkoord kunnen er de komende jaren wijzigingen in de wetgeving verwachten. Een voorbeeld is het voornemen van de nieuwe regering om meer beschut werk te realiseren. Dit zal naar verwachting een effect kunnen hebben op de dienstverlening en financiën.

Per 1 januari 2018 is de gemeente Wijchen toegetreden tot de module ICT. De wijziging van de GR hiervoor wordt voorbereid.

IRvN richt zich op de verdere inrichting van de organisatie en het neerzetten van de ambities en de gewenste werkwijze van iRvN, zodat de deelnemende gemeenten een zo goed mogelijke ICT-dienstverlening krijgen. De uitdaging van iRvN is om de deelnemende gemeenten te helpen om hun informatievoorziening "dichtbij te kunnen blijven organiseren", zodat ze kunnen blijven ontwikkelen op weg naar een efficiëntere en digitale overheid. iRvN is genoodzaakt om vanuit het bestaande informatie- en applicatielandschap gemeenten actiever te gaan adviseren hoe deze beter (regionaal ingezet) kunnen worden, wat de regionale consequenties en voordelen kunnen zijn van landelijke ontwikkelingen en wet- en regelgeving. IRvN ontwikkelt, beheert en exploiteert een bedrijfszekere en veilige ICT-infrastructuur voor de informatievoorziening van gemeenten tegen een afgesproken prijs en kosten. En daar waar gewenst inrichting en beheer van (gemeenschappelijke) informatiesystemen.
De bijdrage van de IRvN wordt in rekening gebracht bij de Werkorganisatie Druten Wijchen.

Betrokkenen
De raden en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen zijn de deelnemers aan deze regeling.

Bestuurlijk belang
- Algemeen bestuur MGR: burgemeester en wethouder G.C.M. van Elk;
- Dagelijks bestuur: geen deelname;
- Lid Bestuurscommissie Werk: wethouder G.C.M. van Elk;
- Lid Agendacommissie: raadslid D. Uitdehaag.

Financieel belang
Bijdrage 2019: € 3.506.000

Risico
Er doet zich een financieel risico voor dat de beschikbare weerstandscapaciteit van de MGR te boven gaat.
Gevolg: De gemeente moet financieel meer bijdragen aan de MGR dan begroot.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Gelderland-Zuid

Doel

De GGD Gelderland-Zuid draagt bij aan de bewaking, bescherming en de bevordering van de gezondheid van onze inwoners. Deze taak voert zij uit op grond van de Wet publieke gezondheid 2008. De belangrijkste taken zijn de jeugdgezondheidszorg, infectieziekten bestrijding, algemene gezondheidsbevordering en uitvoering van het meldpunt bijzondere zorg en van het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (Veilig Thuis).

Ontwikkelingen

Eind 2019 hebben de raden een nieuwe meerjarenstrategie voor de GGD vastgesteld. Standpunt van Druten is dat we een meer flexibele GGD wensen die aansluit op lokale behoeften. Dat betekent minder taken in het uniforme pakket en meer keuze in lokaal maatwerk. Een aandachtspunt blijft de ontwikkeling van Veilig Thuis: het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. De afgelopen jaren zijn er verbeteringen gerealiseerd, maar wij blijven de ontwikkelingen kritisch volgen.

Betrokkenen

De raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel zijn deelnemers aan de regeling.

Bestuurlijk belang

- Algemeen bestuur: wethouder G.C.M. van Elk;
- Dagelijks bestuur: geen deelname.

Financieel belang

Bijdrage 2019: € 854.729

Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Doel

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) is een daadkrachtige, betrouwbare en alerte organisatie voor brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en voorbereiding en coördinatie op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Zij is dé organisatie die, samen met de 14 gemeenten, politie en alle andere betrokken organisaties, zorgt voor een veilige samenleving in Gelderland-Zuid.

De Veiligheidsregio bestaat momenteel uit:

- Brandweer Veiligheidsregio Gelderland Zuid;
- Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR);
- Regionale Ambulancevoorziening (RAV);
- Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK);
- Veiligheidsbureau.

Ontwikkelingen

In de begroting 2020 is zo veel mogelijk rekening gehouden met nu al voorzienbare ontwikkelingen die op de Veiligheidsregio afkomen. Voor een aantal ontwikkelingen geldt dat deze weliswaar bekend zijn, maar dat de beleidsmatige en financiële consequenties voor de Veiligheidsregio op dit moment nog onduidelijk zijn. Voorbeeld hiervan is de landelijke meldkamerorganisatie waarin te zijner tijd de meldkamer van Gelderland-Zuid op zal gaan.

Betrokkenen

De raden, de colleges van burgemeesters en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West-Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel nemen deel in deze regeling.

Bestuurlijk belang

- Algemeen bestuur: burgemeester;
- Dagelijks bestuur: geen deelname.

Financieel belang

Bijdrage 2019: € 946,269

Risico

Er doet zich een risico voor dat de algemene reserve voor C&R van de VRGZ te boven gaat.
Gevolg: De gemeente moet financieel meer bijdragen aan de VRGZ dan begroot.

Gemeenschappelijke Regeling Milieusamenwerking en Afvalverwerking Nijmegen (MARN)

Doel

Het deelnemen in het aandelenkapitaal van ARN B.V. of haar rechtsopvolger. MARN sluit met de ARN B.V. een vuilverwerkingsovereenkomst af. Hierin is geregeld: de aanbiedingsplicht van de deelnemende gemeenten van de door of vanwege hen opgehaalde afvalstoffen, de acceptatieplicht van de aangeboden afvalstoffen door de verwerkingsinrichting en het in rekening brengen van de verwerkingskosten door ARN B.V. aan de deelnemende gemeenten.

Ontwikkelingen

Uit de meerjarenbegroting 2020-2023 MARN blijkt dat de winstuitkering van de MARN de komende jaren ca. € 71k bedraagt.

Betrokkenen

De raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen, West-Maas en Waal en Wijchen zijn deelnemers aan de regeling.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Bestuurlijk belang
- Algemeen bestuur: wethouder A. Springveld;
- Dagelijks bestuur: wethouder A. Springveld.

Financieel belang
Aan de MARN wordt geen gemeentelijke bijdrage verstrekt.

Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN)
Doel
De regeling is ingesteld ter gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Onder de belangen van de deelnemers wordt tevens begrepen het belang van een goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland.

Ontwikkelingen
De Omgevingsdienst voldoet aan de kwaliteitscriteria en daar waar nog kennis en ervaring ontbreekt zal een opleidingstraject gevolgd worden door de medewerkers.

De gemeenten Druten en Wijchen hebben de Wabo-taken (op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving) gezamenlijk opgepakt om zo te voldoen aan de kwaliteitscriteria. Deze twee gemeenten zullen dus de Wabo-taken (BRIKS) niet overdragen naar de ODRN, maar zullen wel nauw samenwerken met de ODRN op onderwerpen waar Druten en Wijchen gedeeltelijk niet kunnen voldoen aan de kwaliteitscriteria.

Projecten die momenteel binnen de ODRN lopen zijn de nieuwe Omgevingswet, ondermijning en het asbestproject.

Betrokkenen
De colleges van burgemeesters en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen, Wijchen en Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland.

Bestuurlijk belang
- Algemeen bestuur: wethouder M. Lepoutre;
- Dagelijks bestuur: geen deelname.

Financieel belang
Bijdrage 2019: € 465.303

Risico
Er doet zich een politiek/bestuurlijk risico voor bij de ODRN dat de beschikbare weerstandscapaciteit te boven gaat.
Gevolg: De gemeente moet financieel meer bijdragen aan de ODRN dan begroot.

Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal
Doel
Het recreatieschap is opgericht als een gemeenschappelijke regeling en heeft als doel om de belangen te behartigen van onder meer de openluchtrecreatie en het toerisme van de deelnemende gemeenten. In 1999 is het recreatieschap verzelfstandigd en is de rol veranderd. Samen met het Natuur- en Recreatieschap Lingegebied en het Recreatieschap Over-Betuwe wordt deelgenomen in de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied. Zij zijn niet langer belast met beleid en uitvoering, maar vervullen nu het aandeelhouderschap. Ook zijn ze een platform waar gediscussieerd kan worden over regionale of landelijke ontwikkelingen op het gebied van recreatie en toerisme. De deelnemende gemeenten kwamen, in hun nieuwe rol van aandeelhouder, meer op afstand te staan. Het onroerend goed werd overgedragen en een afkoopsom werd betaald ten behoeve van toekomstig beheer. De recreatieschappen kozen voor een model van maatschappelijk ondernemen. Dat houdt in dat zij zich richten op het behartigen van maatschappelijke taken zonder onderworpen te zijn aan aandeelhouderswaarden. In mei 2008 is naam veranderd en wordt gewerkt vanuit de handelsnaam Uit®waarde.

Ontwikkelingen
Geen.

Betrokkenen
De raden, de colleges van burgemeesters en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Buren, Culemborg, Druten, Maasdriel, Neder-Betuwe, West Betuwe, Tiel en West-Maas en Waal.

Bestuurlijk belang
- Algemeen bestuur: wethouder A. Springveld;
- Dagelijks bestuur: geen deelname.

Financieel belang
Voor wat betreft het financiële belang is de structurele bijdrage aan het recreatieschap in een keer afgekocht bij de verzelfstandiging van het Recreatieschap. Daartoe is een Besloten Vennootschap opgericht: recreatiemaatschappij Rivierengebied, waartoe nog twee recreatieschappen behoren. Ondanks de afkoop is de gemeenschappelijke regeling in stand gehouden, zodat de gemeenten inhoud kunnen blijven geven aan regionaal openluchtrecreatiebeleid en (mogelijk nieuw) regionaal toeristisch-recreatief beleid.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Euregio Rijn-Waal
Doel
De Euregio Rijn-Waal is een Nederlands-Duits openbaar lichaam, waarbij ca. 55 gemeenten en regionale overheden zijn aangesloten. De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren. In het werkgebied van de Euregio Rijn-Waal bestaan veel mogelijkheden voor een sterke economische en maatschappelijke ontwikkeling. De Euregio Rijn-Waal brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten en zo gebruik te maken van synergie-effecten.

Grensoverschrijdende samenwerking vindt op de volgende beleidsterreinen plaats:
Sociaal-economische ontwikkeling, onderwijs en scholing, verkeer en vervoer, ruimtelijke ordening, cultuur en sport, toerisme en recreatie, milieubescherming en afvalverwerking, natuurbehoud en landschapsbeheer, sociale zaken, gezondheidszorg, rampenbestrijding, communicatie en veiligheidsbeleid.

Ontwikkelingen
Geen.

Betrokkenen
De Euregio Rijn-Waal is een samenwerkingsverband met leden afkomstig uit de Nederlandse provincies Gelderland, Noord-Brabant en Limburg, de Duitse stad Duisburg en de Kreisen Kleve en Wesel. De leden zijn gemeenten, regionale overheden en andere publiekrechtelijke organisaties zoals de Kamer van Koophandel.

Bestuurlijk belang
Het hoogste orgaan van de Euregio Rijn-Waal is de Euregioraad, die verantwoordelijk is voor alle activiteiten van de Euregio Rijn-Waal. Alle lid-organisaties zijn in de Euregioraad vertegenwoordigd. Druten wordt vertegenwoordigd door de burgemeester en raadslid P.A.G.M. van den Hurk.

Financieel belang
Lidmaatschap bijdrage € 5.000.

Regeling Gemeenschappelijk belastingkantoor Beuningen (Munitax)
Doel
De gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Druten en Wijchen werken samen op het gebied van de uitvoering van de Wet WOZ en de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. De samenwerking heft de kwetsbaarheid van eenmansfuncties op, verhoogt de effectiviteit en kwaliteit, en leidt tot lagere kosten.

Er is gekozen voor een lichte juridische vorm van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, namelijk een centrumgemeente constructie waarin de centrumgemeente gemandateerd wordt door de colleges van de overige gemeenten om uitvoering te geven aan de werkzaamheden. Beuningen vervult deze functie als centrumgemeente. De uiteindelijke beleidskeuzes en het vaststellen van alle verordeningen (en tarieven) is een verantwoordelijkheid van de gemeenten zelf.

Ontwikkelingen
Munitax voert het lokale belastingbeleid uit. Dit is de wettelijke taak, volgens de Wet waardering onroerende zaken (WOZ), voor het jaarlijks taxeren van woningen, bedrijven en onroerende zaken en het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen volgens de gemeentelijke belastingverordeningen. Ook neemt Munitax bezwaren in behandeling.

Betrokkenen
De colleges van burgemeesters en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen en Wijchen.

Bestuurlijk belang
Geen. Met de uitvoering van deze Regeling wordt de uitvoeringsinstantie (=centrumgemeente) belast.
De autonomie van de deelnemende gemeenten ten aanzien van de tarieven en belastingsoorten blijft.

Financieel belang
Bijdrage 2019: € 334.028.

Gemeenschappelijke Regeling Basisregeling Regio Nijmegen
Doel
In artikel 4 van deze regeling staat opgenomen dat de regeling tot doel heeft gemeenschappelijke belangen met een regionaal c.q. intergemeentelijk karakter van de deelnemende gemeenten te behartigen, teneinde een evenwichtige ontwikkeling in het Regiobeleid te bevorderen. De regeling fungeert als platform voor de voltallige colleges, maar “slaapt”.

Ontwikkelingen
Geen.

Gemeenschappelijke Regeling Maas en Waal
Dit betreft een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Druten en West-Maas en Waal. De regeling is slapend. Bezien wordt of deze regeling op een geschikt moment wordt opgeheven.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Deelnemingen
De gemeente Druten is in het bezit van aandelen van een aantal vennootschappen. Met deze deelnemingen behartigt de gemeente het publieke belang.

NV Bank Nederlandse Gemeenten (NV BNG)
Doel
De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van de overheid en voor het maatschappelijk belang. De BNG voorziet in zo goedkoop mogelijke financiële dienstverlening en biedt zo toegevoegde waarde aan haar aandeelhouders en de Nederlandse publieke sector.
Volgens de statuten is de BNG 'bankier ten dienste van overheden', zoals gemeenten, provincies, gemeenschappelijke regelingen, politieregio's en met overheden verbonden instellingen en bedrijven op het terrein van volkshuisvesting, openbaar nut, onderwijs en gezondheidszorg.

Betrokkenen
De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.

Bestuurlijk belang
De gemeente Druten heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de NV BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een bestuurlijk belang.

Financieel belang
De gemeente heeft met 9.477 aandelen een financieel belang (nominale waarde € 23.692). Elk jaar keert de BNG een dividend uit.

Vitens N.V.
Doel
Het doel van Vitens is de uitoefening van een publiek (drink-)waterbedrijf in de ruimste zin van het woord. Dat houdt onder meer in: Winning, productie, transport, verkoop en distributie van water en verder het verrichten van alles dat met de publieke watervoorziening verband houdt of daarvoor bevorderlijk kan zijn.

Betrokkenen
De gemeenten en provincies in het voorzieningsgebied zijn aandeelhouder van Vitens.

Bestuurlijk belang
De aandeelhouders hebben geen directe bemoeienis met de dagelijkse gang van zaken binnen het bedrijf. Een Raad van Commissarissen houdt toezicht. De gemeente Druten heeft als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een bestuurlijk belang. Twee keer per jaar is er een aandeelhoudersvergadering. Daarin wordt gestemd over nieuwe tariefvoorstellen en wordt het jaarverslag vastgesteld.

Financieel belang
Druten heeft 16.023 aandelen. De aandeelhouders krijgen jaarlijks dividend uitgekeerd (2019: € 14.421).

Dar N.V.
Doel
Dar is een naamloze vennootschap (nv) en in eigendom van de zes gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen en Wijchen. De organisatie van Dar staat onder toezicht van de raad van commissarissen (RvC).
Naast afvalinzamelaar is Dar ook adviseur beheer openbare ruimte, gladheidsbestrijder, riool- en kolkenreiniger, ongedierte- en onkruidbestrijder en terrein- en straatreiniger.

Ontwikkelingen
In 2020 moet 75% van het huishoudelijk afval gescheiden worden ingezameld, zodat het hergebruikt kan worden. Dar helpt gemeenten om dit te bereiken. Recent zijn de statuten, aandeelhoudersovereenkomst, inbestedingsovereenkomst en dienstverleningsovereenkomst gewijzigd.

Betrokkenen
De gemeenten Nijmegen, Beuningen, Druten, Heumen, Wijchen en Berg en Dal.

Bestuurlijk belang
De gemeente heeft als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een bestuurlijk belang. De gemeente Nijmegen blijft met ruim 80% van de aandelen, de grootste aandeelhouder.

Financieel belang
Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt € 5.500.000 verdeeld over 550.000 gewone aandelen ad € 10 nominaal. Van deze aandelen zijn er 110.000 geplaatst en volgestort. De gemeente Druten bezit per 1 januari 2017, op basis van een herijking aandelenverhouding en ingebrachte omzet, 3.347 aandelen (3,04%). In 2017 is de totale aankoopsom ad € 266.177 voldaan. De gemeente Druten heeft over het jaar 2018 € 6.475 aan dividend ontvangen van DAR N.V., dit is verantwoord in 2019.

Beheermaatschappij De Waarden B.V. en Ontwikkelingsmaatschappij Druten-Oost C.V.
Doel
Doel van de CV is het uitvoeren van de grondexploitatie van het plangebied Druten Oost/Tichellande door middel van het verwerven van gronden, het bouw- en woonrijp maken van gronden, het (doen) realiseren en opleveren/overdragen van de daarmee samenhangende voorzieningen, het uitgeven van bouwrijpe kavels en gronden voor de realisatie van woningen, en voorts al datgene wat tot het voorgaande kan dienen, waaronder begrepen het aantrekken van financiële middelen en het in verband daarmede stellen van zekerheden, aangaan van borgtochten e.d. alles in de meest ruime zin.
De B.V. is opgericht om te fungeren als beherend vennoot in de C.V.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Betrokkenen
De gemeente Druten en Van Wanrooij Projectontwikkeling B.V.

Bestuurlijk belang
Eén collegelid is voorzitter van de Stuurgroep Druten-Oost. De projectleider vanuit het team Gebiedsontwikkeling is lid van de stuurgroep.

Financieel belang en mogelijke risico's
De gemeente Druten heeft een belang van 50% in de grondexploitatie betreffende Druten- Oost/Tichellande. Insteek is de geïnvesteerde bedragen in de periode 2013-2023 terug te verdienen. Met de vaststelling van de grex op 26 april 2019 is de looptijd vastgesteld t/m 2023. De grootste risico's liggen in de marktvraag in combinatie met de stijgende bouwkosten en de eveneens stijgende kosten in de GWW-branche. Deze risico's zijn in de paragraaf weerstandsvermogen gekwantificeerd.
Verder staat de gemeente bij de BNG voor € 6,5 miljoen garant (welke in 2019 is teruggebracht van € 11 miljoen naar € 6,5 miljoen) voor de geldleningen die de C.V. heeft aangetrokken. Mocht de gemeente hierop worden aangesproken door de BNG, dan draagt Van Wanrooij Projectontwikkeling B.V. hieraan 50% bij.

Publiek Private Samenwerking (PPS)
De Waarden C.V. en B.V. kan tevens aangemerkt worden als een PPS (zie verder 2.7 paragraaf grondbeleid). Verder kent de gemeente Druten geen PPS-constructies.

Overige samenwerkingsverbanden (vereniging, stichting)
Stichting Regionaal Bureau voor Toerisme Anrhem Nijmegen Veluwe (RBT ANV)
Doel
Per 01-01-2019 is de naam van de werkmaatschappij van de stichting gewijzigd van Regionaal Bureau voor Toerisme Knooppunt Arnhem Nijmegen B.V. (RBTKAN) verandert in Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen B.V. (TVAN).
De doelstelling van het TVAN is om door middel van marketing, promotie-inspanningen en productontwikkeling meer bezoekers te trekken die langer in de regio Arnhem Nijmegen verblijven en hier meer besteden, waardoor het toeristisch marktaandeel van de regio in het algemeen en dat van de diverse deelgebieden in het bijzonder, vergroot wordt.

Met marketing- en productontwikkeling wil TVAN de regio Arnhem – Nijmegen laten aansluiten bij de wensen van de gekozen doelgroepen. De regio moet een "must see & must do" bestemming worden voor Nederlandse en buitenlandse bezoekers. Communicatie speelt hierbij vanzelfsprekend een belangrijke rol.

De GR heeft ten doel de financiële ondersteuning van de Stichting RBT ANV vanuit de deelnemende gemeenten en dient het gezamenlijk belang van het vergroten van het toeristisch marktaandeel. De subsidie aan RBT ANV wordt gebruikt om de gemeente Druten als onderdeel van de regio op toeristisch gebied te promoten (marketing). De financiering per gemeente gebeurt naar rato van het aantal inwoners.

Gelders Genootschap (welstand)
Gelders Genootschap is een vereniging van 55 ledengemeenten. Namens de vereniging voert het bureau van het Gelders Genootschap de dagelijkse werkzaamheden uit. Vanaf de start in 1919 is de verenigingsgedachte altijd een katalysator geweest voor het gemeenschappelijk streven naar omgevingskwaliteit. Gemeenten onderschrijven als lid van de vereniging allemaal hetzelfde doel: het in stand houden en bevorderen van de schoonheid van stad en land. Bij deze ideële doelstelling past ook een non-profit opzet.

Via de jaarlijkse Algemene ledenvergadering (ALV) hebben de leden zeggenschap over de koers en financieel beleid van het Gelders Genootschap.

De ALV beslist ook over de samenstelling van het dagelijks bestuur. Dit bestaat in totaal uit 9 personen: wethouders en burgemeesters van de aangesloten ledengemeenten en verder een bestuurlijk voorzitter.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

2.3.7 Paragraaf Grondbeleid

Inleiding
Deze paragraaf geeft de gemeentelijke visie weer op de uitgangspunten en de uitvoering van het grondbeleid in relatie tot de programma's.

Strategisch kader
Op 16 februari 2012 heeft de raad de structuurvisie vastgesteld waarin tot uiting komt waar de gemeente in de komende tien jaar woningbouw en/of herstructurering wenst te plegen en voor welke doelgroepen. Ook de ontwikkelingen van de economie (van invloed op bedrijventerreinen, zoals Westerhout-Zuid) en het toerisme maken onderdeel uit van deze strategische visie. Grondbeleid is een van de instrumenten om deze projecten te realiseren.

Wettelijk kader
De Grondexploitatiewet is onderdeel van de Wet ruimtelijke ordening (WRO). De WRO biedt gemeenten de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op gebiedsontwikkelingen via het privaatrechtelijk (de anterieure overeenkomst) en het publiekrechtelijk spoor (het exploitatieplan). In beide sporen kan de gemeente naast de eisen in het bestemmingsplan ook kwaliteitseisen stellen ten aanzien van de woningcategorieën (sociale huurwoningen, sociale koopwoningen en particulier opdrachtgeverschap) en eisen stellen ten aanzien van de uitvoering. De gemeente Druten gebruikt in de praktijk alleen anterieure overeenkomsten waarin de afspraken met initiatiefnemers worden vastgelegd. Mocht het nodig zijn, dan wordt ook het exploitatieplan ingezet. Begin 2019 heeft de gemeenteraad een Nota Bovenwijkse Voorzieningen vastgesteld. Deze nota gaat over het kostenverhaal bij aanleg van bovenwijkse openbare voorzieningen ten behoeve van bouwplannen. De nota geeft inzicht in de aan te leggen bovenwijkse voorzieningen en de bijdragen die bij bouwplannen worden gevraagd.

De Grondexploitatiewet is van toepassing op elk bouwplan dat middels een planologisch besluit (zoals een bestemmingsplan) mogelijk wordt gemaakt. Deze wet ziet toe op kostenverhaal en biedt mogelijkheden om locatie-eisen te stellen aan private ontwikkelaars.

Karakter gemeentelijk grondbeleid
Bij enkele projecten vervult de gemeente Druten een actieve rol, waarbij zelf gronden zijn aangekocht met als doel deze te exploiteren. Dat is bijvoorbeeld het geval bij Westerhout Zuid, Tabaksveld, Pas Afferden en Druten-Zuid. Daarnaast neemt de gemeente bij Druten-Oost/Tichellande deel aan een PPS-constructie (PPS = publiek private samenwerking). Gelet op de expertise in combinatie met de economische situatie past het de gemeente meer om bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen derde partijen te faciliteren.

Uitgangspunten grondbeleid
Het gemeentelijke grondbeleid hanteert de volgende uitgangspunten:
1. De raad moet met regelmaat besluiten over vragen als:
   - Welke rol speelt het grondbeleid bij het verwezenlijken van de programma's?
   - Welke financiële risico's staan daar tegenover?
   - Hoe ervoor te zorgen dat het grondbeleid op een financieel evenwichtige manier wordt uitgevoerd?
2. Bij het te voeren grondbeleid dient te worden ingespeeld op kansen en bedreigingen vanuit de omgeving. Voor het grondbeleid zijn behalve het gemeentelijke beleid ook de Europese, landelijke, provinciale en plaatselijke (economische) ontwikkelingen relevant. De vraag naar en het aanbod van grond voor woningbouw of bedrijfsterreinen in de regio heeft invloed op het te voeren grondbeleid.
3. Een grondexploitatie wordt opgesteld om:
   - De financiële haalbaarheid van een project inzichtelijk te maken;
   - De financiële consequenties van keuzes binnen het ruimtelijke planproces in kaart te brengen;
   - Financiële transparantie ten behoeve van een doelgerichte en eenduidige communicatie over de financiële haalbaarheid te geven;
   - De kosten bij gebiedsontwikkeling te kunnen beheersen;
   - Zonder veel moeite de financiële gevolgen van risico's in beeld te brengen.
4. Voor de overschotten en tegenvallers bij de afsluiting van complexen is in principe de reserve grondbedrijf aangewezen. Jaarlijks beslist de raad bij het bestemmen van het saldo van de jaarrekening inzake de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserve grondbedrijf.
5. De gewenste omvang en inzet van de reserve grondbedrijf komt afzonderlijk aan de orde bij de jaarlijkse herziening grondexploitaties, die onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Ontwikkelingen in wetgeving grondbeleid
De rijksoverheid is reeds jaren bezig met nieuwe wetgeving in het ruimtelijke domein, de Omgevingswet. De omgevingsvisie is een van de zes kerninstrumenten uit de Omgevingswet. Het betreft een integrale visie waarin de strategische hoofdbeleidskeuzen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn zijn opgenomen. Deze visie komt in de plaats van de eerdergenoemde structuurvisie 2012.

Parallel aan de Omgevingswet worden vier aanvullingswetten gemaakt (die uiteindelijk in de Omgevingswet opgaan), waaronder de Aanvullingswet grondeigendom. Deze wet raakt het grondbeleid met de daarbij behorende instrumenten.

Met de Aanvullingswet grondeigendom worden de regels in de Omgevingswet geïntegreerd en waar mogelijk geüniformeerd, zodat deze beter op elkaar zijn afgestemd en het gebruik daarvan inzichtelijker wordt. De instrumenten voor de regulering van grondeigendom, zoals onder andere onteigening en voorkeursrecht, zijn nu opgenomen in verschillende wetten. De samenhang daartussen is soms niet goed. De nieuwe regelgeving nodigt uit tot een meer samenhangende inzet van de verschillende instrumenten. Daarmee is de overheid beter in staat om met het te voeren grondbeleid in te spelen op de huidige en toekomstige maatschappelijke opgaven in de fysieke leefomgeving.

Verder wordt via de Aanvullingswet een aantal wijzigingen aangebracht in de bestaande regeling voor het kostenverhaal. Het doel van de wijzigingen is om het kostenverhaal te vereenvoudigen, te verbeteren en flexibeler te maken.

Effect Corona crisis op grondbeleid
Op dit moment is het moeilijk in te schatten wat het effect is. Inmiddels is al wel duidelijk dat de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2021 zal worden uitgesteld. Daarnaast zal deze crisis effect hebben op de verkoopprijzen van het bedrijventerrein Westerhout Zuid. In de risicoparagraaf is hier al op geanticipeerd door rekening te houden met een lagere opbrengst. Het werkelijke effect zal nog in de toekomst moeten blijken.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Verwachte exploitatieresultaten

Met betrekking tot het verloop van de einduitkomsten op grond van de bijgestelde berekeningen is het volgende overzicht te geven:

Verwachte exploitatieresultaten bouwgrond (x € 1.000)								
Nr	Complex	Totaal	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Westerhout Zuid	€ -1.848	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -1.848
2	Druten De Smid	€ -132	€ -	€ -	€ -132	€ -	€ -	€ -
3	Deest-Zuid	€ -286	€ -	€ -	€ -286	€ -	€ -	€ -
4	Puiflijk Tabaksveld	€ -388	€ -	€ -388	€ -	€ -	€ -	€ -
5	Pas Afferden	€ -141	€ -	€ -	€ -141	€ -	€ -	€ -
6	Druten Oost	€ 293	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 293	€ -
	Totaal	**€ -2.502**	**€ -**	**€ -388**	**€ -559**	**€ -**	**€ 293**	**€ -1.848**

Voor de verliesgevende voorzieningen is op de balans een bedrag opgenomen van € 2.795.000, dit verlies is al in een eerder stadium
Voor de onderbouwing van de geraamde winstneming wordt verwezen naar de MPG bijlage.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3. Jaarrekening

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.1 Balans per 31 december 2019

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Balans per 31 december 2019				
ACTIVA	**Ultimo 2019**		**Ultimo 2018**	
Vaste activa				
Immateriële vaste activa				
● Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ 141.338		€ 154.184	
		€ 141.338		€ 154.184
Materiële vaste activa				
● Investeringen met economisch nut				
- Gronden uitgegeven in erfpacht	€ 34.033		€ 34.033	
- Investeringen met een economisch nut	€ 23.789.532		€ 24.490.123	
- Invest. met een ec.nut, waarvoor een heffing kan worden geheven	€ 19.704.659		€ 18.840.242	
● Investeringen met maatschappelijk nut	€ 3.002.536		€ 1.634.326	
		€ 46.530.760		€ 44.998.724
Financiële vaste activa				
● Kapitaalverstrekkingen				
- Deelnemingen	€ 1.358.999		€ 1.367.998	
- Overige verbonden partijen	€ -		€ 200	
● Leningen u/g				
- Overige verbonden partijen	€ -		€ 1.150	
● Overige langlopende leningen u/g	€ 8.999.006		€ 8.838.857	
● Ov. uitzettingen met rentetypische looptijd ≥ 1jr	€ 25.660		€ 25.660	
		€ 10.383.664		€ 10.233.864
Totaal vaste activa		**€ 57.055.762**		**€ 55.386.772**
Vlottende activa				
Voorraden				
● Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	€ 4.449.571		€ 4.892.080	
		€ 4.449.571		€ 4.892.080
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < één jaar				
● Vorderingen op openbare lichamen	€ 3.800.935		€ 3.693.465	
● Overige vorderingen	€ 1.803.045		€ 4.030.528	
		€ 5.603.980		€ 7.723.993
Liquide middelen				
● Kassaldi	€ 1.218		€ 1.499	
● Bank- en girosaldi	€ 60.578		€ 26.153	
		€ 61.796		€ 27.652
Overlopende activa		€ 1.469.434		€ 4.640.589
Totaal vlottende activa		**€ 11.584.781**		**€ 17.284.314**
TOTAAL GENERAAL		**€ 68.640.544**		**€ 72.671.086**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Balans per 31 december 2019				
PASSIVA	**Ultimo 2019**		**Ultimo 2018**	
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
● Algemene reserve	€ 9.487.012		€ 9.230.039	
● Bestemmingsreserves				
- Voor egalisatie van tarieven	€ 686.901		€ 469.566	
- Overige bestemmingsreserves	€ 5.638.190		€ 5.405.719	
● Nog te bestemmen resultaat	€ 853.911		€ 4.039.620	
		€ 16.666.014		€ 19.144.944
Voorzieningen				
● Voorziening t.b.v. verplichtingen, verliezen en risico's	€ 2.960.663		€ 2.507.497	
● Voorziening t.b.v. egalisatie van kosten	€ 634.852		€ 776.215	
		€ 3.595.515		€ 3.283.712
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > één jaar of langer				
● Onderhandse leningen				
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	€ 34.452.024		€ 37.014.119	
● Waarborgsommen	€ 11.100		€ 39.913	
		€ 34.463.124		€ 37.054.032
Totaal vaste passiva		**€ 54.724.653**		**€ 59.482.688**
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < één jaar				
● Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	€ 7.000.000		€ -	
● Bank- en girosaldi	€ 559.246		€ 530.524	
● Overige schulden	€ 4.519.212		€ 10.122.151	
		€ 12.078.459		€ 10.652.675
Overlopende passiva		€ 1.837.432		€ 2.535.723
Totaal vlottende passiva		**€ 13.915.890**		**€ 13.188.398**
TOTAAL GENERAAL		**€ 68.640.544**		**€ 72.671.086**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020

astrium overheidsaccountants b.v.

3.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2019

(x €1.000)	Raming 2019 vóór wijziging			Raming 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
Omschrijving programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0 Bestuur en ondersteuning	€ 4.423	€ 5.937	€ -1.515	€ 8.514	€ 8.092	€ 422	€ 5.074	€ 4.035	€ 1.040
1 Veiligheid	€ 6	€ 1.249	€ -1.242	€ 6	€ 1.402	€ -1.396	€ 3	€ 1.347	€ -1.344
2 Verkeer en vervoer	€ 72	€ 2.342	€ -2.270	€ 172	€ 2.445	€ -2.273	€ 220	€ 2.198	€ -1.978
3 Economie	€ 90	€ 368	€ -278	€ -21	€ 505	€ -526	€ 60	€ 544	€ -484
4 Onderwijs	€ 339	€ 2.088	€ -1.749	€ 339	€ 2.059	€ -1.720	€ 225	€ 1.935	€ -1.710
5 Sport, cultuur en recreatie	€ 441	€ 3.120	€ -2.679	€ 594	€ 4.070	€ -3.476	€ 669	€ 3.833	€ -3.164
6 Sociaal domein	€ 4.125	€ 18.167	€ -14.042	€ 4.136	€ 20.105	€ -15.968	€ 4.001	€ 19.413	€ -15.412
7 Volksgezondheid en milieu	€ 3.844	€ 4.458	€ -614	€ 3.650	€ 4.564	€ -914	€ 3.548	€ 4.496	€ -949
8 Wonen en bouwen	€ 578	€ 1.393	€ -815	€ 765	€ 1.796	€ -1.031	€ 1.650	€ 2.430	€ -779
Subtotaal programma´s	**€ 13.918**	**€ 39.122**	**€ -25.203**	**€ 18.155**	**€ 45.038**	**€ -26.882**	**€ 15.450**	**€ 40.230**	**€ -24.780**
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen:*									
Lokale heffingen	€ 3.439	€ -	€ 3.439	€ 3.459	€ -	€ 3.459	€ 3.475	€ -	€ 3.475
Algemene uitkering	€ 27.142	€ -	€ 27.142	€ 28.069	€ -	€ 28.069	€ 28.156	€ -	€ 28.156
Dividend Programma 0	€ 36	€ -	€ 36	€ 50	€ -	€ 50	€ 41	€ -	€ 41
Gerealiseerde kosten overhead	€ 413	€ 4.654	€ -4.241	€ 413	€ 5.182	€ -4.768	€ 718	€ 6.049	€ -5.331
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	**€ 31.030**	**€ 4.654**	**€ 26.376**	**€ 31.991**	**€ 5.182**	**€ 26.809**	**€ 32.390**	**€ 6.049**	**€ 26.341**
Saldo van baten en lasten	**€ 44.948**	**€ 43.776**	**€ 1.173**	**€ 50.146**	**€ 50.219**	**€ -73**	**€ 47.840**	**€ 46.279**	**€ 1.560**
*Toevoeging/onttrekking aan reserves**:*									
0 Bestuur en ondersteuning	€ 314	€ 23	€ 291	€ 4.397	€ 67	€ 4.330	€ 4.412	€ 4.353	€ 59
1 Veiligheid	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
2 Verkeer en vervoer	€ 1.781	€ 1.797	€ -16	€ 1.781	€ 2.312	€ -531	€ 1.757	€ 2.312	€ -554
3 Economie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4 Onderwijs	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5 Sport, cultuur en recreatie	€ 3	€ -	€ 3	€ 3	€ -	€ 3	€ 3	€ -	€ 3
6 Sociaal domein	€ 1.244	€ 1.291	€ -47	€ 1.137	€ 763	€ 374	€ 1.058	€ 1.010	€ 47
7 Volksgezondheid en milieu	€ 75	€ -	€ 75	€ 219	€ 293	€ -74	€ 214	€ 422	€ -209
8 Wonen en bouwen	€ 71	€ -	€ 71	€ 71	€ 793	€ -722	€ 1.611	€ 1.664	€ -53
Subtotaal mutaties reserves	**€ 3.489**	**€ 3.111**	**€ 378**	**€ 7.609**	**€ 4.229**	**€ 3.380**	**€ 9.055**	**€ 9.762**	**€ -707**
Resultaat	**€ 48.437**	**€ 46.887**	**€ 1.550**	**€ 57.755**	**€ 54.448**	**€ 3.307**	**€ 56.895**	**€ 56.041**	**€ 854**

* De algemene dekkingsmiddelen maken deel uit van programma 0. Ten behoeve van de presentatie zijn i.c. de algemene dekkingsmiddelen apart verantwoord.

** De mutaties in de reserves (functie 980) worden in paragraaf 3.3.3.5. (blz. 163) nader toegelicht.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD JAARREKENING 2019 (x €1)

Taakvelden gemeente	Raming 2019 vóór wijziging			Raming 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
0. Bestuur en ondersteuning	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
0.1 Bestuur	18.546	1.065.958	-1.047.412	18.546	1.380.558	-1.362.012	-	1.723.756	-1.723.756
0.2 Burgerzaken	226.230	1.047.868	-821.638	241.230	1.090.730	-849.500	228.477	1.076.290	-847.813
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	12.248	25.462	-13.214	12.248	25.462	-13.214	13.386	17.563	-4.177
0.4 Overhead	413.361	4.654.108	-4.240.747	413.361	5.181.647	-4.768.286	718.062	6.049.018	-5.330.957
0.5 Treasury	653.378	68.245	585.133	667.378	-205.505	872.883	783.317	82.985	700.331
0.61 OZB Woningen	2.241.399	349.755	1.891.644	2.261.399	349.755	1.911.644	2.259.885	360.758	1.899.127
0.62 OZB Niet woningen	1.036.855	-	1.036.855	1.036.855	-	1.036.855	1.046.960	-	1.046.960
0.64 Belastingen overig	219.891	24.565	195.326	219.891	24.565	195.326	217.949	21.909	196.040
0.7 Algemene uitkering en ov. uitkeringen	27.142.196	-	27.142.196	28.068.821	-	28.068.821	28.155.688	-	28.155.688
0.8 Overige Baten en lasten (excl. mut. R&V)	-	244.430	-244.430	-	1.241.675	-1.241.675	4.040.640	751.230	3.289.410
0.10 Mutaties reserves	3.488.710	3.110.991	377.719	7.565.407	4.185.131	3.380.276	-	-	-
0.11 Saldo na bestemming	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1. Veiligheid									
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.278	992.994	-991.716	1.278	992.994	-991.716	1.192	982.262	-981.070
1.2 Openbare orde en veiligheid	5.151	255.717	-250.566	5.151	409.217	-404.066	1.726	364.396	-362.670
2. Verkeer en vervoer									
2.1 Verkeer en vervoer	71.757	2.302.786	-2.231.029	171.757	2.439.625	-2.267.868	220.090	2.192.606	-1.972.516
2.4 Economische havens en waterwegen	-	39.134	-39.134	-	4.926	-4.926	-	5.745	-5.745
3. Economie									
3.1 Economische ontwikkeling	-	165.205	-165.205	-	235.205	-235.205	5.600	201.535	-195.935
3.2 Fysieke bedrijfs-infrastructuur	68.740	133.142	-64.402	-42.254	133.142	-175.396	28.580	223.669	-195.089
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	15.155	23.349	-8.194	15.155	23.349	-8.194	17.690	25.407	-7.717
3.4 Economische promotie	6.255	46.080	-39.825	6.255	113.080	-106.825	7.646	93.015	-85.369
4. Onderwijs									
4.2 Onderwijshuisvesting	27.663	1.077.438	-1.049.775	27.663	1.094.791	-1.067.128	27.663	1.102.360	-1.074.697
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	311.347	1.010.245	-698.898	311.347	964.424	-653.077	197.469	832.977	-635.508
5. Sport, cultuur en recreatie									
5.1 Sportbeleid en activering	-	136.060	-136.060	1	210.360	-210.359	1.234	203.915	-202.680
5.2 Sportaccommodaties	414.264	1.079.482	-665.218	414.264	1.066.882	-652.618	475.879	1.084.689	-608.810
5.3 Cultuurpres.,-productie en -participatie	4.074	410.356	-406.282	4.074	450.856	-446.782	8.989	458.168	-449.180
5.5 Cultureel erfgoed	7.661	121.547	-113.886	7.661	172.547	-164.886	19.564	96.755	-77.191
5.6 Media	-	273.488	-273.488	-	273.488	-273.488	-	268.463	-268.463
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	15.259	1.098.936	-1.083.677	167.576	1.895.861	-1.728.285	163.788	1.721.116	-1.557.328
6. Sociaal domein									
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	15.502	1.183.827	-1.168.325	76.260	1.602.056	-1.525.796	69.960	1.471.879	-1.401.919
6.2 Wijkteams	-	1.022.436	-1.022.436	-	1.435.574	-1.435.574	-	974.888	-974.888
6.3 Inkomensregelingen	3.911.100	5.573.442	-1.662.342	3.836.487	5.487.498	-1.651.011	3.777.337	5.168.622	-1.391.285
6.4 Begeleide participatie	-	2.450.620	-2.450.620	-	2.378.620	-2.378.620	-	2.349.543	-2.349.543
6.5 Arbeidsparticipatie	-	464.079	-464.079	-	679.069	-679.069	-	617.256	-617.256
6.6 Maatwerk-voorzieningen (WMO)	-	507.400	-507.400	-	513.400	-513.400	-	415.462	-415.462
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	198.071	3.546.364	-3.348.293	223.602	3.882.736	-3.659.134	153.522	4.166.833	-4.013.311
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-	2.910.230	-2.910.230	-	3.579.656	-3.579.656	-	3.655.027	-3.655.027
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-	55.092	-55.092	-	55.092	-55.092	-	53.592	-53.592
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-	453.273	-453.273	-	490.989	-490.989	-	539.941	-539.941
7. Volksgezondheid en milieu									
7.1 Volksgezondheid	-	656.599	-656.599	-	676.599	-676.599	-	654.909	-654.909
7.2 Riolering	1.806.308	1.501.296	305.012	1.788.308	1.431.852	356.456	1.800.186	1.351.494	448.692
7.3 Afval	1.980.792	1.651.955	328.837	1.761.722	1.638.564	123.158	1.631.880	1.699.574	-67.694
7.4 Milieubeheer	35.299	578.460	-543.161	78.717	747.460	-668.743	82.060	718.400	-636.341
7.5 Begraafplaatsen	21.623	69.672	-48.049	21.623	69.672	-48.049	33.507	71.869	-38.363
8. Wonen en bouwen									
8.1 Ruimtelijke ordening	35.826	439.805	-403.979	173.326	478.333	-305.007	163.295	503.408	-340.113
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	69.800	314.781	-244.981	118.543	563.524	-444.981	597.856	1.024.201	-426.345
8.3 Wonen en bouwen	472.697	638.877	-166.180	472.697	754.127	-281.430	889.034	901.935	-12.901
SALDO REKENING VOOR BESTEMMING	**44.948.436**	**43.775.549**	**1.172.887**	**50.146.349**	**50.219.586**	**-73.237**	**47.840.110**	**46.279.419**	**1.560.690**
0.10 Mutaties reserves taken 0-8	3.488.710	3.110.991	377.719	7.565.407	4.185.131	3.380.276	9.055.280	9.762.059	-706.779
0.11 SALDO REKENING NA BESTEMMING	**48.437.146**	**46.886.540**	**1.550.606**	**42.580.942**	**46.034.455**	**3.307.039**	**56.895.390**	**56.041.479**	**853.911**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020

astrium overheidsaccountants b.v.

3.3 Toelichtingen

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.1 Waarderingsgrondslagen

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. De waarderingsgrondslagen zijn eveneens in lijn met het gestelde in de Financiële verordening gemeente Druten (21 december 2016). Voor balansposten die voor de gemeente Druten niet van toepassing zijn, is nadere toelichting in dit hoofdstuk achterwege gelaten.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar, worden meegenomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baat genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van het jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet gedacht worden aan componenten zoals verlofaanspraken en dergelijke.

Vergelijkende cijfers
De vergelijkende cijfers van het voorgaand boekjaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Balans

Activa

Immateriële vaste activa
Algemeen
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en afwaarderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag. Afschrijving vindt plaats volgens een percentage van de geactiveerde kosten. Vanaf 2016 worden bijdragen in activa van derden ook hieronder gepresenteerd.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden
Bijdragen aan activa van derden worden ook als immateriële vaste activa gepresenteerd. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdrage, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële en immateriële Vaste activa
Algemeen
De materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs eventueel verminderd met bijdragen van derden en verminderd met afschrijvingen. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.

Bij de materiële vaste activa is onderscheid gemaakt naar investeringen met economisch nut, investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven en investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut.

Afschrijving vindt plaats met ingang van 1 januari volgend op het jaar van gereedkomen van het vaste actief.

De gemeente heeft momenteel geen "nog niet in exploitatie genomen bouwgronden" (die vanaf 2017 opgenomen zijn onder de materiële vaste activa in plaats van voorraden).

In erfpacht uitgegeven gronden
Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs.
Op gronden wordt niet afgeschreven.

Financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige uitzettingen zijn, tenzij anders is vermeld, opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen (krachtens artikel 1e BBV wanneer gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Vlottende activa

Voorraden
De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Ook loon- en overheadkosten mogen worden toegerekend.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat, de grond moet zijn verkocht en de kosten zijn gerealiseerd.

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Vorderingen
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende activa.
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva
Tenzij anders weergegeven, worden de passiva gewaardeerd op het nominale bedrag, verminderd met eventuele aflossingen.

Voorzieningen
De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen.
De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.2. Toelichting op de balans

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2019

ACTIVA

Vaste activa

Voor een gedetailleerd overzicht van de vaste activa wordt verwezen naar bijlage C van het bijlagenboek en het overzicht restantkredieten als afzonderlijke bijlage bij deze jaarstukken.

De afschrijvingen voor riolering en afvalverwerking en -verwijdering (gekoppeld aan heffingen met 100% kostendekkendheid) worden annuïtair afgeschreven, evenals investeringen in automatisering tot en met 2012. De overige investeringen worden lineair afgeschreven.

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

	2019	2018
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ 141.338	€ 154.184
Totaal	**€ 141.338**	**€ 154.184**

Verloopoverzicht:	Boekwaarde 1-1-2019	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2019
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ 154.184	€ -	€ -	€ 12.846	€ -	€ -	€ 141.338
Totaal	**€ 154.184**	**€ -**	**€ -**	**€ 12.846**	**€ -**	**€ -**	**€ 141.338**

Het gehanteerde afschrijvingspercentage bedraagt 2% per jaar.

Materiële vaste activa

De post materiële vaste activa wordt onderscheiden in:

	2019	2018
In erfpacht uitgegeven gronden	€ 34.033	€ 34.033
Investeringen met een economisch nut	€ 23.789.532	€ 24.490.123
Investeringen met ec.nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	€ 19.704.659	€ 18.840.241
Totaal	**€ 43.528.224**	**€ 43.364.397**

Investeringen met een economisch nut

Deze kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	2019	2018
Gronden en terreinen	€ 538.976	€ 423.252
Bedrijfsgebouwen	€ 2.807.911	€ 3.047.881
Machines, apparaten en installaties	€ 212.719	€ 221.254
Overige materiële vaste activa	€ 20.229.926	€ 20.797.736
Totaal	**€ 23.789.532**	**€ 24.490.123**

Verloopoverzicht:	Boekwaarde 1-1-2019	Investering	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2019
Gronden en terreinen	€ 423.252	€ 115.724	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 538.976
Bedrijfsgebouwen	€ 3.047.881	€ 29.202	€ 52.847	€ 216.325	€ -	€ -	€ 2.807.911
Machines, apparaten en installaties	€ 221.254	€ 35.699	€ -	€ 44.234	€ -	€ -	€ 212.719
Overige materiële vaste activa	€ 20.797.736	€ 422.595	€ 3.778	€ 986.621	€ -	€ -	€ 20.229.926
Totaal	**€ 24.490.123**	**€ 603.220**	**€ 56.625**	**€ 1.247.180**	**€ -**	**€ -**	**€ 23.789.532**

De gehanteerde afschrijvingspercentage bedragen per jaar:

Gronden en terreinen	0%
Bedrijfsgebouwen	2,5% - 6,67%
Machines, apparaten en installaties	10% - 20%
Overige materiële vaste activa	1,67% - 14,28%

Voor een overzicht van de beschikbaar gestelde kredieten, investeringen en de restantkredieten wordt verwezen naar de bijlage restantkredieten. Voor een overzicht van de vaste activa wordt verwezen naar het overzicht geactiveerde kapitaaluitgaven in het bijlagenboek.

*Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven***

Deze kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	2019	2018
Gronden en terreinen	€ 369.710	€ 369.710
Bedrijfsgebouwen	€ 51.407	€ 55.165
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ 18.593.922	€ 17.660.962
Overige materiële vaste activa	€ 689.620	€ 754.405
Totaal	**€ 19.704.659**	**€ 18.840.241**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Verloopoverzicht:	Boekwaarde 1-1-2019	Investering	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2019
Gronden en terreinen	€ 369.710	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 369.710
Bedrijfsgebouwen	€ 55.165	€ -	€ -	€ 3.758	€ -	€ -	€ 51.407
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ 17.660.962	€ 1.331.947	€ -	€ 398.987	€ -	€ -	€ 18.593.922
Overige materiële vaste activa	€ 754.405	€ -	€ -	€ 64.786	€ -	€ -	€ 689.620
Totaal	**€ 18.840.242**	**€ 1.331.947**	**€ -**	**€ 467.531**	**€ -**	**€ -**	**€ 19.704.659**

** Tot en met 2014 werden deze posten gepresenteerd onder de investeringen met economisch nut. Het BBV schrijft echter voor dat investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven apart gepresenteerd moeten worden. Het betreft de investeringen in rioleringen en

De gehanteerde afschrijvingspercentage bedragen per jaar:

Gronden en terreinen	0%
Bedrijfsgebouwen	3,33%
Machines, apparaten en installaties	2,5% - 6,67%
Overige materiële vaste activa	6,67%

Voor een uitgebreid overzicht van de vaste activa wordt verwezen naar het overzicht geactiveerde kapitaaluitgaven in het bijlagenboek.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Voorheen was het toegestaan om deze activa rechtstreeks ten laste van de exploitatie te brengen en/of om resultaatafhankelijk (versneld) af te schrijven. Vanaf boekjaar 2017 niet meer. Conform artikel 35c worden deze activa nog wel apart verantwoord op de balans.

Deze kunnen als volgt worden onderverdeeld:	2019	2018
Investeringen vanaf boekjaar 2017 (verplicht activeren en afschrijven)	€ 3.002.536	€ 1.634.326
Totaal	**€ 3.002.536**	**€ 1.634.326**

De gedane investeringen betreffen allemaal investeringen in de subcategorie "grond- weg & waterbouwkundige werken met maatschappelijk nut". Vanaf boekjaar 2018 wordt ook voor de activa met maatschappelijk nut een verloopoverzicht gegeven.

Verloopoverzicht:	Boekwaarde 1-1-2019	Investering	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2019
Inv. Loc. Raadhuistraat (NJN18)	€ 42.652	€ -	€ -	€ 5.000	€ -	€ -	€ 37.652
Wandel/fietsverb. Tichellande	€ -	€ 950	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 950
Veerdam	€ 91.618	€ 47.020	€ -	€ 5.000	€ 71.477	€ -	€ 62.161
Scharenburg (rehab verharding)	€ 124.221-	€ 1.731.515	€ 787.421	€ 52.582	€ 95.000	€ -	€ 672.291
Rondweg Deest (bijdrage nieuwe rotonde)	€ 608	€ 364.392	€ -	€ 25.000	€ -	€ -	€ 340.000
Herinrichting Klapstraat	€ 147.439	€ 40.813		€ 12.500			€ 175.752
Herinrichting Rijdt Horssen	€ 11.347	€ 2.966	€ -	€ 12.500	€ -	€ -	€ 1.813
Terreininrichting MFA de Doorkijk	€ 377.986	€ -	€ 161.196	€ 13.809	€ -	€ -	€ 202.981
Herinrichting Hogestraat Druten	€ 1.226.195	€ 86.411	€ -	€ 76.250	€ -	€ -	€ 1.236.356
Aanleg fiets-/voetpad Kerkstraat Druten	€ 139.298-	€ 13.751	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 125.547-
Reconstructie rijbaan Waalbanddijk	€ -	€ 63.500	€ -	€ 3.175	€ -	€ -	€ 60.325
Vervangen brugdekken	€ -	€ 119.185	€ -	€ 7.750	€ -	€ -	€ 111.435
Uitbreiding fietsstalling buswisselstation	€ -	€ 22.092	€ -	€ 10.000	€ -	€ -	€ 12.092
Bermverharding buitengebied	€ -	€ 239.275	€ -	€ 25.000	€ -	€ -	€ 214.275
Totaal	**€ 1.634.326**	**€ 2.731.870**	**€ 948.617**	**€ 248.566**	**€ 166.477**	**€ -**	**€ 3.002.536**

De gehanteerde afschrijvingspercentage bedragen tussen de 5% en 10% per jaar.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Financiële vaste activa

Verloopoverzicht:	Boekwaarde 1-1-2019	Investeringen	Des-investeringen	Aflossingen / Afschrijvingen	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2019
Kapitaalverstrekkingen aan:						
● Deelnemingen	€ 1.367.998	€ -	€ -	€ -	€ 8.998	€ 1.358.999
● Overige verbonden partijen	€ 200	€ -	€ 200	€ -	€ -	€ -
	€ 1.368.198	€ -	€ 200	€ -	€ 8.998	€ 1.358.999
Leningen aan:						
● Overige verbonden partijen	€ 1.150	€ -	€ 1.150	€ -	€ -	€ -
	€ 1.150	€ -	€ 1.150	€ -	€ -	€ -
Overige langlopende leningen	€ 8.838.857	€ 1.423.600	€ -	€ 1.263.453	€ -	€ 8.999.006
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	€ 25.660	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 25.660
Totaal	**€ 10.233.864**	**€ 1.423.600**	**€ 1.350**	**€ 1.263.453**	**€ 8.998**	**€ 10.383.664**

Vlottende activa

Voorraden

De post voorraden wordt onderscheiden in:

	2019	2018
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	€ 4.449.571	€ 4.892.080
Totaal	**€ 4.449.571**	**€ 4.892.080**

Bouwgronden in exploitatie

De gepresenteerde boekwaarden zijn waarden inclusief de opgenomen verliesvoorzieningen.

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2019 het volgende overzicht worden gegeven:

	Balanswaarde 1-1-2019	Van gronden in voorraad	Investering	Inkomsten / desinvestering	Winstuitname / dekking verlies	Mutatie voorz. verliesgevend complex	Balanswaarde 31-12-2019
Gronden met PPS constructie / exploitatieovereenkomst							
Deest Zuid (1)	€ 279.359	€ -	€ 20.774	€ -	€ -	€ 6.122	€ 294.011
Gronden in eigen ontwikkeling							
Westerhout-Zuid (2)	€ 4.980.172	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 833.091	€ 4.147.082
Puiflijk Tabaksveld (3)	€ 5.415-	€ -	€ 98.214	€ 71.392	€ -	€ 1.068	€ 20.339
Afferden Pas (4)	€ 227.001-	€ -	€ 6.505	€ -	€ -	€ 9.372-	€ 211.124-
	€ 4.747.756	€ -	€ 104.719	€ 71.392	€ -	€ 824.787	€ 3.956.297
Gronden met een exploitatieberekening / financiële verkenning							
Druten Smid (5)	€ 135.035-	€ -	€ 354.362	€ -	€ -	€ 20.064	€ 199.263
Totaal	**€ 4.892.080**	**€ -**	**€ 479.855**	**€ 71.392**	**€ -**	**€ 850.973**	**€ 4.449.571**

(1) De investeringen van het complex Deest Zuid bestaat voornamelijk uit de doorbelasting van ambtelijke uren en rente. De verliesvoorziening is met € 6.123 verhoogd en bedraagt per 31-12-2019: € 286.239.

(2) In 2019 zijn er geen kosten gemaakt voor het complex Westerhout-Zuid. De verliesvoorziening is wel met verhoogd € 833.088 en bedraagt per 31-12-2019: € 1.848.528.

(3) De investeringen van het complex Tabaksveld bestaan voornamelijk uit kosten bouw- en woonrijp maken van grond, rente en de doorbelasting ambtelijke uren. De opbrengst bestaat uit de slotuitkering van de provinciale subsidie. De verliesvoorziening van dit complex is met € 1.068 verhoogd en bedraagt per 31-12-2019: €

(4) De investeringen van het complex Pas bestaat voornamelijk uit kosten bouwrijp maken van grond minus rente. De verliesvoorziening van dit complex is met € 9.371 verlaagd en bedraagt per 31-12-2019: € 140.796.

(5) De investeringen van het complex Smid bestaan voornamelijk uit een vergoeding inzake de aankoop van Hogestraat 37 en de doorbetaling van de-minimis steun. De verliesvoorziening van dit complex is met € 20.064 verhoogd en bedraagt per 31-12-2019: € 132.045.

Overzicht verloop boekwaarde verliesgevende projecten en bijbehorende verliesvoorzieningen:

	Boekwaarde 31-12-2019 excl. voorz.	Verliesvoor-ziening per 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2019 incl. voorz.	Boekwaarde 31-12-2018 excl. voorz.	Verliesvoor-ziening per 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2018 incl. voorz.
Deest Zuid	€ 580.250	€ -286.239	€ 294.011	€ 559.476	€ -280.116	€ 279.360
Westerhout Zuid	€ 5.995.609	€ -1.848.527	€ 4.147.082	€ 5.995.609	€ -1.015.440	€ 4.980.169
Puiflijk Tabaksveld	€ 407.928	€ -387.589	€ 20.339	€ 381.104	€ -386.520	€ -5.416
Affferden Pas	€ -70.328	€ -140.796	€ -211.124	€ -76.833	€ -150.167	€ -227.000
Druten Smid	€ 331.308	€ -132.045	€ 199.263	€ -23.054	€ -111.981	€ -135.035
Totaal	**€ 7.244.767**	**€ -2.795.196**	**€ 4.449.571**	**€ 6.836.302**	**€ -1.944.224**	**€ 4.892.078**

- Voor een overzicht van grondaankopen en verkopen wordt verwezen naar de bijlagen in het bijlageboek.
- Voor een nadere toelichting op het grondbedrijf wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid en het raadsvoorstel bij deze jaarrekening.
- De grondexploitatieberekeningen en de herziening daarvan zijn terug te vinden bij het overzicht projecten grondbedrijf, opgenomen in de bijlage bij deze jaarstukken.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Van de nog te maken kosten en opbrengsten per grondexploitatie kan van het verloop in 2019 het volgende overzicht worden gegeven:

	Boekwaarde 31-12-2019	Nog te maken kosten	Geraamde opbrengsten	Nominale eindwaarde	Contante eindwaarde
Gronden met PPS constructie / exploitatieovereenkomst					
Deest Zuid (1)	€ 580.250	€ 52.322	€ 346.333	€ 286.239	€ 277.841
Gronden in eigen ontwikkeling					
Westerhout-Zuid (2)	€ 5.995.609	€ 329.578	€ 4.476.659	€ 1.848.528	€ 1.848.528
Puiflijk Tabaksveld (3)	€ 407.928	€ 188.461	€ 208.801	€ 387.588	€ 381.860
Afferden Pas (4)	€ 70.328-	€ 212.611	€ 1.487	€ 140.796	€ 136.665
	€ 6.333.209	€ 730.650	€ 4.686.947	€ 2.376.912	€ 2.367.053
Gronden met een exploitatieberekening / financiële verkenning					
Druten Smid (5)	€ 331.308	€ 129.143	€ 328.406	€ 132.045	€ 130.094
Totaal	**€ 7.244.767**	**€ 912.115**	**€ 5.361.686**	**€ 2.795.196**	**€ 2.774.988**

Voor een nadere toelichting op de gehanteerde berekeningswijze wordt verwezen naar de bijlage "Overzicht projecten grondbedrijf" (MPG).

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Saldo 31-12-2019	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd saldo 31-12-2019	Gecorrigeerd saldo 31-12-2018
Vorderingen op openbare lichamen	€ 3.800.935	€ -	€ 3.800.935	€ 3.693.465
Overige vorderingen	€ 2.005.693	€ 202.648	€ 1.803.045	€ 4.030.528
Totaal	**€ 5.806.628**	**€ 202.648**	**€ 5.603.980**	**€ 7.723.993**

Vorderingen op openbare lichamen

De post vorderingen op openbare lichamen kan als volgt worden onderscheiden:

	2019	2018
Te vorderen BTW algemene dienst	€ 190.091-	€ 953.425-
Te vorderen compensabele BTW	€ 3.991.026	€ 4.646.890
Totaal	**€ 3.800.935**	**€ 3.693.465**

De post uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < één jaar kan als volgt worden onderscheiden:

	2019	2018
Schatkistbankierrekening	**€ -**	**€ -**

Schatkistbankieren

De gemeente Druten heeft bij haar bank een drempelbedrag van € 250.000 ingesteld. Alle liquide middelen boven dit bedrag worden (automatisch) afgeroomd naar een schatkistbankierrekening.

	1ste kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Begin kwartaal	€ 30.438-	€ 68.555-	€ 263.779	€ 24.705-
Einde kwartaal	€ 68.555-	€ 263.779	€ 24.705-	€ 559.133-
Gemiddeld buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	€ 49.497-	€ 97.612	€ 119.537	€ 291.919-
Drempelbedrag	€ 328.162	€ 328.162	€ 328.162	€ 328.162
Ruimte onder drempelbedrag	**€ 377.658**	**€ 230.550**	**€ 208.625**	**€ 620.081**

De berekening van het drempelbedrag is als volgt:

Begrotingstotaal	€ 43.754.893
Drempelbedrag (0,75%)	€ 328.162

Overige vorderingen

De post overige vorderingen kan als volgt worden onderscheiden:

	2019	2018
Debiteuren	€ 1.119.814	€ 3.312.549
Belastingdebiteuren	€ 98.291	€ 103.201
Debiteuren sociale zaken	€ 787.589	€ 1.108.308
Voorziening dubieuze debiteuren	€ 202.648-	€ 493.530-
Totaal	**€ 1.803.045**	**€ 4.030.528**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:
(negatieve banksaldi zijn verantwoord onder de passiva)

		2019		2018
Kas bevolking	€	1.200	€	1.200
Kas financiën	€	343	€	84
Kas zwembad	€	175	€	175
Kruisposten	€	500-	€	40
Rabobank Midden Maas en Waal	€	49	€	1.000
ABN-Amrobank	€	60.529	€	25.152
Totaal	**€**	**61.796**	**€**	**27.652**

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt worden onderscheiden:

		2019		2018
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen				
Nog te ontvangen bedragen*	€	187.502	€	742.320
Transitoria toekomstige periode**	€	1.281.932	€	3.898.268
Totaal	**€**	**1.469.434**	**€**	**4.640.589**

* De nog te ontvangen bedragen betreffen o.a. € 90.000 PMD bijdrage 4e kwartaal 2019 Nedvang, € 75.525 Aanslagrun Diftar 2019, € 13.385 solidariteitsfonds DRAN 2019.

** Betreffen facturen die betaald of ontvangen worden in een andere periode dan waar de kosten of opbrengsten betrekking op hebben.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2019

PASSIVA

Vaste passiva

Eigen Vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

	2019	2018
Algemene reserve	€ 9.487.012	€ 9.230.038
Bestemmingsreserves:		
● Voor egalisatie van tarieven	€ 686.901	€ 469.566
● Overige bestemmingsreserves	€ 5.638.190	€ 5.405.719
	€ 6.325.091	€ 5.875.285
Resultaat na bestemming	€ 853.911	€ 4.039.620
Totaal	**€ 16.666.014**	**€ 19.144.943**

Verloopoverzicht:	Saldo 01-01-2019	Wijziging rubricering	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2019	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Saldo 31-12-2019
Algemene reserve							
Algemene reserve	€ 7.917.764	€ -	€ 4.286.572	€ 4.039.620	€ -	€ -	€ 8.164.716
Reserve grondbedrijf	€ 1.312.275	€ -	€ 1.621.015	€ 1.610.994	€ -	€ -	€ 1.322.296
	€ 9.230.038	€ -	€ 5.907.587	€ 5.650.614	€ -	€ -	€ 9.487.012
Bestemmingsreserves:							
Voor egalisatie van tarieven:							
Reserve egalisatie afvalstoffenheffing	€ 51.735	€ 36.219	€ 243.418	€ 188.572	€ -	€ -	€ 142.800
Reserve egalisatie riolering	€ 417.831	€ 36.219-	€ 178.999	€ 16.511	€ -	€ -	€ 544.100
	€ 469.566	€ -	€ 422.417	€ 205.083	€ -	€ -	€ 686.901
Overige bestemmingsreserves:							
Reserve stadsuitleg	€ 359.439	€ -	€ 43.150	€ -	€ -	€ -	€ 402.589
Reserve Legaat van Cooth	€ 302.264	€ -	€ -	€ 9.000	€ -	€ -	€ 293.264
Reserve boventalligheid	€ 100.000	€ -	€ -	€ 100.000	€ -	€ -	€ -
Reserve winstuitkering NUON	€ 846.060	€ -	€ -	€ 156.945	€ -	€ -	€ 689.115
Reserve hondenvoorzieningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Reserve onderhoud kunst en verv. kunst OR	€ 23.209	€ -	€ -	€ 3.434	€ -	€ -	€ 19.775
Reserve dekking kap. lasten inv. maatschappelijk nut	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Reserve scholingsbudget ambtelijke organisatie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Reserve onderhoud wegen	€ 871.603	€ -	€ 2.223.925	€ 1.730.696	€ -	€ -	€ 1.364.832
Reserve vervanging verlichting	€ 586.364	€ -	€ 87.903	€ 26.723	€ -	€ -	€ 647.544
Reserve recr. Infrastructuur	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Reserve kwelbeheersingssysteem	€ 674.310	€ -	€ -	€ 8.675	€ -	€ -	€ 665.635
Reserve assurantie	€ 97.981	€ -	€ 23.278	€ 15.047	€ -	€ -	€ 106.212
Reserve calamiteiten / bedrijfsvoering	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Reserve sociaal domein	€ 750.000	€ -	€ 860.381	€ 860.381	€ -	€ -	€ 750.000
Reserve Kulturhus / dorpshuizen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Reserve conversie aandelen Vitens	€ 498.100	€ -	€ -	€ 48.000	€ -	€ -	€ 450.100
Reserve uitstroombeleid	€ 296.388	€ -	€ 150.000	€ 197.264	€ -	€ -	€ 249.124
	€ 5.405.719	€ -	€ 3.388.637	€ 3.156.166	€ -	€ -	€ 5.638.190
Totaal	**€ 15.105.323**	**€ -**	**€ 9.718.641**	**€ 9.011.862**	**€ -**	**€ -**	**€ 15.812.102**

Voor de voorgestelde mutaties in de reserves in 2019 wordt verwezen naar de resultaatbestemming.
Voor meer informatie over de aard en reden van iedere reserve wordt verwezen naar de bijlage reserves en voorzieningen 2019.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Voorzieningen

De in de balans opgenomen Voorzieningen bestaat uit de volgende posten:

	2019	2018
Voorziening t.b.v. verplichtingen, verliezen en risico's	€ 2.960.663	€ 2.507.497
Voorziening t.b.v. egalisatie van kosten	€ 634.852	€ 776.215
Totaal	**€ 3.595.515**	**€ 3.283.712**

Verloopoverzicht:	Saldo 01-01-2019	Wijziging rubricering	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2019
Voorziening t.b.v. verplichtingen, verliezen en risico's						
Voorziening pensioenen wethouders	€ 2.507.497	€ -	€ 566.845	€ -	€ 113.679	€ 2.960.663
	€ 2.507.497	€ -	€ 566.845	€ -	€ 113.679	€ 2.960.663
Voorziening t.b.v. egalisatie van kosten						
Voorziening openbare gebouwen	€ 348.568	€ -	€ 94.555	€ -	€ 227.065	€ 216.058
Voorziening onderhoud Uivermeertjes	€ 427.647	€ -	€ 7.502	€ -	€ 16.355	€ 418.794
	€ 776.215	€ -	€ 102.057	€ -	€ 243.420	€ 634.852
Totaal	**€ 3.283.712**	**€ -**	**€ 668.902**	**€ -**	**€ 357.099**	**€ 3.595.515**

In de kolom vrijval zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen van de voorziening zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

De onderhoudsvoorzieningen openbare gebouwen en Uivermeertjes zijn van voldoende omvang voor de bekostiging van het toekomstig groot onderhoud op basis
Voor meer informatie over de aard en reden van iedere reserve en voorziening wordt verwezen naar de bijlage reserves en voorzieningen 2019.

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

	2019	2018
Onderhandse leningen:		
● Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	€ 34.452.024	€ 37.014.119
	€ 34.452.024	€ 37.014.119
Waarborgsommen	€ 11.100	€ 39.913
Totaal	**€ 34.463.124**	**€ 37.054.032**

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2019.

Kredietverstrekker	Lening-nummer	Oorspronkelijk bedrag	Restantbedrag 1-1-2019	Opgenomen in 2019	Aflossing 2019	Restantbedrag 31-12-2019	Aflossings-verplichting 2020
Bank Nederlandse Gemeenten	473182	€ 4.000.000	€ 4.000.000	€ -	€ 4.000.000	€ -	€ -
Bank Nederlandse Gemeenten	400093399	€ 3.630.242	€ 544.536	€ -	€ 181.512	€ 363.024	€ 181.512
Bank Nederlandse Gemeenten	400094372	€ 4.000.000	€ 800.000	€ -	€ 200.000	€ 600.000	€ 200.000
Bank Nederlandse Gemeenten	400096708	€ 4.945.000	€ 1.236.250	€ -	€ 247.250	€ 989.000	€ 247.250
Bank Nederlandse Gemeenten	40105549	€ 10.000.000	€ 2.000.000	€ -	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000
Bank Nederlandse Gemeenten	40107083	€ 6.000.000	€ 2.400.000	€ -	€ 600.000	€ 1.800.000	€ 600.000
Bank Nederlandse Gemeenten	40108603	€ 9.000.000	€ 4.500.000	€ -	€ 900.000	€ 3.600.000	€ 900.000
Bank Nederlandse Gemeenten	40109246	€ 6.000.000	€ 3.600.000	€ -	€ 600.000	€ 3.000.000	€ 600.000
Bank Nederlandse Gemeenten	40110092	€ 5.000.000	€ 3.500.000	€ -	€ 500.000	€ 3.000.000	€ 500.000
Bank Nederlandse Gemeenten	40112592	€ 8.000.000	€ -	€ 8.000.000	€ -	€ 8.000.000	€ 800.000
Bank Nederlandse Gemeenten	40111588	€ 4.000.000	€ 1.200.000	€ -	€ 400.000	€ 800.000	€ 400.000
Bank Nederlandse Gemeenten	40111599	€ 6.000.000	€ 5.400.000	€ -	€ 600.000	€ 4.800.000	€ 600.000
Nederlandse Waterschapsbank	1-23098	€ 5.000.000	€ 333.333	€ -	€ 333.333	€ -	€ -
Nederlandse Waterschapsbank	1-24758	€ 10.000.000	€ 4.500.000	€ -	€ 500.000	€ 4.000.000	€ 500.000
Nederlandse Waterschapsbank	1-28480	€ 5.000.000	€ 3.000.000	€ -	€ 500.000	€ 2.500.000	€ 500.000
Totaal		**€ 90.575.242**	**€ 37.014.119**	**€ 8.000.000**	**€ 10.562.095**	**€ 34.452.024**	**€ 7.028.762**

De totale rentelast voor het jaar 2019 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 669.154.
Voor een uitgebreider overzicht van de langlopende leningen verwijzen wij naar de bijlage langlopende leningen in het bijlageboek.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	2019	2018
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < één jaar	€ 12.078.459	€ 10.652.674
Overlopende passiva	€ 1.837.431	€ 3.007.431
Totaal	**€ 13.915.890**	**€ 13.660.105**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2019	2018
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	€ 7.000.000	€ -
Bank- en girosaldi	€ 559.246	€ 530.524
Overige schulden	€ 4.519.212	€ 10.122.151
Totaal	**€ 12.078.459**	**€ 10.652.674**

Overige schulden

De overige schulden bestaan uit:

	2019	2018
Crediteuren	€ 4.015.164	€ 9.405.627
Nog niet vervallen rente langlopende leningen*	€ 393.523	€ 454.562
Af te dragen loonheffing **	€ 110.525	€ 141.042
Terugbetalingsverplichting Rijk inzake vorderingen soza	€ -	€ 120.919
Totaal	**€ 4.519.212**	**€ 10.122.151**

* Betreft een overlopende post m.b.t. de transitorische rente van de opgenomen langlopende leningen.
** Betreft o.a. de aangiften loonheffing van de sociale zaken cliënten en de WKR-afdracht

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	2019	2018
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.		
Nog te betalen bedragen	€ 1.072.664	€ 498.719
Verplichtingen monumentensubsidies	€ 39.776	€ 79.355
Transitoria vorige perioden*	€ 506.554	€ 1.459.204
Betalingen SoZa	€ 9.976	€ 490.698
Af te dragen premies pensioen/sociale lasten	€ 6.038	€ 276.685
Netto salarissen	€ -	€ 1.170
	€ 1.635.008	€ 2.805.831
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.		
Onderwijsachterstandenbeleid	€ 151.327	€ 160.922
Participatiebudget	€ -	€ 19.327
Gemeentelijke monumenten provincie	€ 3.941	€ 3.941
Pleisterplaats provincie	€ -	€ 100
Langer zelfstandig wonen provincie	€ -	€ 5.053
Instandhouding Monumenten rijk	€ 2.197	€ 2.197
Specifieke uitkering stimulering sport	€ 43.574	€ -
	€ 201.039	€ 191.540
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.		
Vooruitontvangen bedragen	€ 1.385	€ 10.060
Totaal	**€ 1.837.431**	**€ 3.007.431**

* Betreffen facturen die betaald of ontvangen worden in een andere periode dan waar de kosten of opbrengsten betrekking op hebben.

Voorschotbedragen van overheidslichamen

Verloopoverzicht:	Saldo 01-01-2019	Wijziging rubricering	Toevoeging	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2019
Het Rijk					
Onderwijsachterstandenbeleid	€ 160.922	€ -	€ 103.207	€ 112.802	€ 151.327
Participatiebudget	€ 19.327	€ -	€ -	€ 19.327	€ -
Instandhouding Monumenten rijk	€ 2.197	€ -	€ -	€ -	€ 2.197
	€ 182.445	€ -	€ 103.207	€ 132.129	€ 153.524
Overige Nederlandse overheidslichamen					
Gemeentelijke monumenten provincie	€ 3.941	€ -	€ -	€ -	€ 3.941
Pleisterplaats Veerdam provincie	€ 100	€ -	€ -	€ 100	€ -
Langer zelfstandig wonen provincie	€ 5.053	€ -	€ -	€ 5.053	€ -
	€ 9.094	€ -	€ -	€ 5.153	€ 3.941
Totaal	**€ 191.540**	**€ -**	**€ 103.207**	**€ 137.282**	**€ 157.465**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Belangrijke gebeurtenis na balansdatum opnemen in de toelichting op de balans in de jaarrekening

COVID-19 (Corona) virus
De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van de jaarrekening 2019 zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van de gemeente. Echter in de regio Wuhan in China startte in december 2019 een uitbraak van het COVID-19 virus. Medio februari 2020 is dit virus in heel Europa (waaronder ook Nederland) doorgedrongen.

Om het virus zo goed mogelijk te bestrijden heeft het Kabinet maatregelen getroffen, waaronder het verbieden van bijeenkomsten van (grote) groepen mensen, diverse reisverboden en de sluiting van eet- en drinkgelegenheden en sport- en fitnessclubs, scholen en kinderdagverblijven tot in ieder geval 28 april 2020. Vergaande maatregelen zijn op dit moment niet uitgesloten. Dit heeft een aanzienlijke impact op de economie en werkgelegenheid in zowel binnenland als het buitenland. De uiteindelijke gevolgen hiervan zijn op dit moment nog niet te overzien.

Ook voor onze gemeente heeft de uitbraak van het COVID-19 virus, op het moment van het opmaken van de jaarrekening, directe organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden. Deze organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden bestaan uit:
● Alle medewerkers werken zoveel als mogelijk vanuit huis en zijn voor onderlinge afstemming aangewezen op telefonie of digitale oplossingen;
● De gemeente onderzoekt welke ondersteuning mogelijk is om inwoners en bedrijven binnen de gemeente die in (financiële) moeilijkheden zijn gekomen te ondersteunen. Dit heeft impact op onze werkzaamheden die we op dit moment nog niet volledig kunnen overzien.

Naast de bovenstaande organisatorische gevolgen heeft dit direct dan wel indirect ook financiële gevolgen c.q. onzekerheden voor onze gemeente. Het Corona virus heeft conform de uitspraak van de commissie BBV geen directe financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019. Echter vanaf het boekjaar 2020 kunnen de volgende financiële gevolgen van toepassing zijn voor onze gemeente, voor zover wij kunnen overzien op het moment van het opmaken van de jaarrekening:

● Kasstromen, zo heeft de gemeente uitstel van betaling voor de gemeentelijke belastingen verleend aan alle ondernemers tot 31 augustus 2020. Zo nodig kunnen ondernemers verdere uitstel van betaling krijgen. De uitgestelde betaaltermijn geldt voor alle ondernemers met een inschrijving in de Kamer van Koophandel. Het risico op oninbaarheid van vorderingen zal toenemen;
● Doorschuiven van diverse beleidsactiviteiten, waardoor zaken later gerealiseerd worden dan gedacht;
● Inkomstenderving van gesubsidieerde instellingen en verbonden partijen, is het weerstandsvermogen van die partijen voldoende dit te kunnen opvangen;
● Landelijk ingestelde regelingen zoals de "Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers" of een toename aan zelfstandigen die een beroep doen op het Besluit bijstandverlening zelfstandigen;
● Er wordt opnieuw een economische recessie verwacht. Dit zal leiden tot een grotere werkloosheid die zich door kan vertalen naar een groter beroep op bijstand. Normaliter worden gemeenten hiervoor zo nodig gecompenseerd door het Rijk (t-2) al dan niet met maatwerk (voorfinanciering o.i.d.). Een economische recessie kan daarnaast impact hebben op bijvoorbeeld onze grondexploitaties als gevolg van vertraging in de uitgifte;
● Het kabinet gaat in overleg met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) over de mogelijkheid om (voorlopige) lokale aanslagen aan ondernemers stop te zetten en al opgelegde aanslagen aan bedrijven in te trekken. Het gaat hierbij in het bijzonder om de toeristenbelasting.

De uiteindelijke financiële impact van bovenstaande zaken is op dit moment niet redelijkerwijs in te schatten.

Wij verwachten qua liquiditeit geen problemen omdat wij zonder problemen bij de Bank voor Nederlandse Gemeenten geld kunnen lenen. Gezien de huidige situatie op de geld- en kapitaalmarkt zijn daaraan geen of nauwelijks rentekosten aan verbonden.

De uitbraak van het COVID-19 virus heeft zoals al vermeld geen invloed op de cijfers over het boekjaar 2019. Het gemeentebestuur heeft passende maatregelen genomen c.q. zorgt ervoor dat passende maatregelen worden genomen om de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten te waarborgen. De jaarrekening is dan ook opgemaakt uitgaande van de veronderstelling van continuïteit van de bedrijfsactiviteiten.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

In de balans zijn niet opgenomen de op grond van beschikkingen, overeenkomsten(huur/lease), toezeggingen etc. te baseren toekomstige vorderingen en/of schulden.

Er zijn geen voorzieningen getroffen voor toekomstige verplichtingen betreffende vakantietoelagen, verlof, wachtgelden en dergelijke.

Zakelijke zekerheidsstellingen en gewaarborgde geldleningen:	Hoofdsom	31-12-2019	31-12-2018
Garantstellingen inzake woningbouw Bron: Overzicht waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Dit betreft waarborgsommen voor sociale woningbouw.	€ 77.231.752	€ 53.077.088	€ 55.036.216
Garantstellingen instanties overige Bron: Overzichten BNG. Dit betreft de garantstelling voor de exploitatiemaatschappij t.b.v. Druten-Oost.	€ 11.000.000	€ 6.093.915	€ 6.093.777
Garantstellingen particulieren inzake NHG Bron: Bevestigingen van diverse geldverstrekkers inzake onze garantstellingen. Dit is een aflopend verhaal i.v.m. overdracht hypotheekgaranties naar NHG en vervallen verantwoordelijkheid gemeenten.	Niet bekend	€ 1.035.667	€ 1.227.106
Totaal generaal	€ 88.231.752	€ 60.206.670	€ 62.357.099

Tevens zijn diverse contracten gesloten, waarbij meerjarige verplichtingen zijn ontstaan. Aangezien ons normenkader slechts de Europese aanbestedingen omvat, is in onderstaand overzicht ook slechts aandacht besteed aan de contracten met waarden boven de Europese norm (momenteel € 221.000 voor leveringen en diensten en € 5.548.000 voor werken).

Veel contracten in het kader van de Europese aanbestedingen worden via de WDW centraal geregeld en in die jaarrekening verantwoord.

Contractpartij	Totale waarde contract / toelichting
Diverse zorgleveranciers zorgcombinatie (Entrea, Karakter, Driestroom, Pluryn, RIBW, Pro Persona etc.)	Op regionaal niveau zijn diverse contracten gesloten; ofwel resultaatovereenkomsten, ofwel raamovereenkomsten. Deze zijn centraal ondergebracht bij het Regionaal Ondersteuningsbureau (ROB). Zij dragen zorg voor het contractbeheer en monitoren de contractwaarden, prestatielevering en coördineren de financiële afwikkeling. Voor elke gemeente worden via collegevoorstellen contractbedragen per perceel geaccordeerd.
Driessen B.V.	De hoogte van het bedrag is afhankelijk van inhuurbehoefte en verschilt dus jaarlijks. Op basis van de laatste 2 jaren bedroeg de jaarlijkse contractwaarde € 7.000,-
Willems Winssen B.V.	Betreft contract gladheidsbestrijding. Op basis van de laatste 2 jaren bedroeg de jaarlijkse contractwaarde € 21.000.
Gazprom Marketing & Trading Retail Ltd.	Contract per 1-1-2018 ingegaan, voor de levering van gas. Op basis van de laatste 2 jaren bedroeg de jaarlijkse contractwaarde € 51.000.
De Groene Stroomfabriek N.V.	Contract voor de levering van elektriciteit. Op basis van de laatste 2 jaren bedroeg de jaarlijkse contractwaarde € 180.000.

Eigen bijdrage op grond van de Wmo
Een aanvrager van een voorziening op grond van de WMO (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp- en vervoersmiddelen of beschermd wonen) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacyredenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

EMU-saldo

	EMU saldo prognose (x € 1.000)	-/+	2019
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan (+) cq onttrekking uit reserves (-)	+	€ 1.561
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+	€ 1.976
3	Bruto dotaties aan de voorzieningen ten laste van de exploitatie	+	€ 669
4	Uitgaven aan investeringen in (im) materiële vaste activa	-	€ 4.667
5	De in mindering op 4 gebrachte bijdragen van Rijk, Provincie, EU en ov.	+	€ -
6a	Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im) materiële vaste activa	-	€ -
6b	Boekwinst op desinvesteringen(im) materiële vaste activa	-	€ -
7	Uitgaven aan aankoop van grond en uitgaven van bouwrijp maken	+	€ -
8a	Verkoopopbrengsten van grond	-	€ 71
8b	Boekwinst op grondverkopen	-	€ -
9	Betalingen ten laste van voorzieningen	-	€ 357
10	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	-	€ -
	Berekend EMU-saldo		**€ 890-**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.3. Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Product	Raming 2019 vóór wijziging	Raming 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Verschil 2019	Realisatie 2018
0.1-1 Bestuursorganen	€ 18.546	€ 18.546	€ -	€ 18.546-	€ 18.024
0.1-2 Regiovorming	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.1-3 Bestuurlijke samenwerking	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.1-4 Bestuursonderst.raad&rekenkamer	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.2-1 Burgerlijke stand ca.	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.2-2 Verkiezingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.2-3 Kadastrale informatie	€ -	€ -	€ 1.406	€ 1.406	€ 24.504
0.2-4 Baten en lasten Burgerzaken	€ 226.230	€ 241.230	€ 227.071	€ 14.159-	€ 332.796
0.3-1 Toegel.instelling./woningen/garages	€ 12.248	€ 12.248	€ 13.386	€ 1.138	€ 380.416
0.4-1 Personele kosten bestuursonderst.	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.4-2 Communicatie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.4-3 Representatie- en vergaderkosten	€ 1.700	€ 1.700	€ 1.397	€ 303-	€ 1.387
0.4-4 Overhead	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 2.077
0.4-5 Bedrijfsvoering	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.4-6 Binnendienst	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.4-7 Buitendienst	€ -	€ -	€ 68.753	€ 68.753	€ 78.358
0.4-8 Overige personele kosten	€ 98.696	€ 98.696	€ 183.995	€ 85.299	€ 612.607
0.4-9 Gemeentehuis	€ 311.548	€ 311.548	€ 386.413	€ 74.865	€ 413.915
0.4-10 Kantoorbenodigdheden	€ 1.417	€ 1.417	€ 2.915	€ 1.498	€ 30.871
0.4-11 Automatisering	€ -	€ -	€ 74.589	€ 74.589	€ 711.683
0.5-1 Overige financiële middelen	€ 134.585	€ 148.585	€ 141.494	€ 7.091-	€ 184.095
0.5-2 Bespaarde rente	€ 371.977	€ 371.977	€ 416.536	€ 44.559	€ 424.495
0.5-3 Rente en afschrijving	€ 146.816	€ 146.816	€ 225.287	€ 78.471	€ 77.331
0.61-1 Uitvoering Wet WOZ	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.61-2 Baten OZB woningen	€ 2.241.399	€ 2.261.399	€ 2.259.885	€ 1.514-	€ 2.201.206
0.62-1 Baten OZB niet-woningen	€ 1.036.855	€ 1.036.855	€ 1.046.960	€ 10.105	€ 1.025.750
0.64-1 Baten hondenbelasting	€ 160.363	€ 160.363	€ 167.714	€ 7.351	€ 162.760
0.64-2 Baten reclamebelasting	€ 36.111	€ 36.111	€ 36.499	€ 388	€ 34.793
0.64-3 Lasten heffing en invordering	€ 23.417	€ 23.417	€ 13.735	€ 9.682-	€ 17.956
0.7-1 Uitkeringen gemeentefonds	€ 24.565.912	€ 25.391.439	€ 25.478.306	€ 86.867	€ 17.283.026
0.7-2 Integratieuitkering sociaal domein	€ 2.576.284	€ 2.677.382	€ 2.677.382	€ -	€ 9.311.036
0.8-1 Onvoorziene uitgaven	€ -	€ -	€ 4.040.640	€ 4.040.640	€ 471.708
0.8-2 Stelposten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.10-1 Mutaties reserves HF 0 t/m 9	€ 3.488.710	€ 7.565.407	€ -	€ 7.565.407-	€ -
0.11-1 Saldo na bestemming	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	**€ 35.452.814**	**€ 40.505.136**	**€ 37.464.364**	**€ 3.040.772-**	**€ 33.800.795**
0.1-1 Bestuursorganen	€ 907.442	€ 1.043.042	€ 1.475.263	€ 432.221-	€ 882.000
0.1-2 Regiovorming	€ 40.956	€ 45.956	€ 40.231	€ 5.725	€ 27.842
0.1-3 Bestuurlijke samenwerking	€ 32.459	€ 46.459	€ 36.669	€ 9.790	€ 39.081
0.1-4 Bestuursonderst.raad&rekenkamer	€ 85.101	€ 245.101	€ 171.593	€ 73.508	€ 131.423
0.2-1 Burgerlijke stand ca.	€ 820.107	€ 820.107	€ 818.030	€ 2.077	€ 795.418
0.2-2 Verkiezingen	€ 82.845	€ 93.845	€ 95.316	€ 1.471-	€ 72.396
0.2-3 Kadastrale informatie	€ 56.609	€ 80.471	€ 70.890	€ 9.581	€ 93.130
0.2-4 Baten en lasten Burgerzaken	€ 88.307	€ 96.307	€ 92.055	€ 4.252	€ 150.430
0.3-1 Toegel.instelling./woningen/garages	€ 25.462	€ 25.462	€ 17.563	€ 7.899	€ 23.913
0.4-1 Personele kosten bestuursonderst.	€ 125.795	€ 220.795	€ 223.823	€ 3.028-	€ 203.127
0.4-2 Communicatie	€ 21.090	€ 22.090	€ 26.375	€ 4.285-	€ 13.638
0.4-3 Representatie- en vergaderkosten	€ 16.476	€ 23.176	€ 31.422	€ 8.246-	€ 34.556
0.4-4 Overhead	€ 4.060.577	€ 4.225.416	€ 4.569.426	€ 344.010-	€ 5.790.048
0.4-5 Bedrijfsvoering	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.4-6 Binnendienst	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.4-7 Buitendienst	€ -	€ -	€ 70.413	€ 70.413-	€ 81.406
0.4-8 Overige personele kosten	€ 98.696	€ 333.696	€ 606.302	€ 272.606-	€ 629.154
0.4-9 Gemeentehuis	€ 303.522	€ 303.522	€ 387.113	€ 83.591-	€ 413.459
0.4-10 Kantoorbenodigdheden	€ 27.952	€ 27.952	€ 32.822	€ 4.870-	€ 57.672
0.4-11 Automatisering	€ -	€ 25.000	€ 101.323	€ 76.323-	€ 711.801
0.5-1 Overige financiële middelen	€ 68.245	€ 68.245	€ 77.744	€ 9.499-	€ 83.015
0.5-2 Bespaarde rente	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.5-3 Rente en afschrijving	€ -	€ 273.750-	€ 5.242	€ 278.992-	€ 15.147
0.61-1 Uitvoering Wet WOZ	€ 349.755	€ 349.755	€ 360.758	€ 11.003-	€ 351.224
0.61-2 Baten OZB woningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.62-1 Baten OZB niet-woningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.64-1 Baten hondenbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.64-2 Baten reclamebelasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.64-3 Lasten heffing en invordering	€ 24.565	€ 24.565	€ 21.909	€ 2.656	€ 36.337
0.7-1 Uitkeringen gemeentefonds	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.7-2 Integratieuitkering sociaal domein	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.8-1 Onvoorziene uitgaven	€ 275.094	€ 1.208.839	€ 751.230	€ 457.609	€ 3.413
0.8-2 Stelposten	€ 30.664-	€ 32.836	€ -	€ 32.836	€ -
0.10-1 Mutaties reserves HF 0 t/m 9	€ 3.110.991	€ 4.185.131	€ -	€ 4.185.131	€ -
0.11-1 Saldo na bestemming	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten	**€ 10.591.382**	**€ 13.274.018**	**€ 10.083.510**	**€ 3.190.508**	**€ 10.639.628**
Resultaat voor bestemming	**€ 24.861.432**	**€ 27.231.118**	**€ 27.380.854**	**€ 149.736**	**€ 23.161.167**
Toevoeging aan reserves:	€ 23.278	€ 66.696	€ 4.353.268	€ 4.286.572-	€ 4.713.522
Onttrekking aan reserves:	€ 313.945	€ 4.396.983	€ 4.412.030	€ 15.047	€ 8.630.835
Resultaat na bestemming	**€ 25.152.099**	**€ 31.561.405**	**€ 27.439.616**	**€ 4.121.789-**	**€ 27.078.480**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Analyse financieel verschil

Product		Raming		Realisatie		Verschil
0.1-1 Bestuursorganen	€	1.024.496	€	1.475.263	€	450.767-
0.1-2 Regiovorming	€	45.956	€	40.231	€	5.725
0.1-3 Bestuurlijke samenwerking	€	46.459	€	36.669	€	9.790
0.1-4 Bestuursonderst.raad&rekenkamer	€	245.101	€	171.593	€	73.508
0.2-1 Burgerlijke stand ca.	€	820.107	€	818.030	€	2.077
0.2-2 Verkiezingen	€	93.845	€	95.316	€	1.471-
0.2-3 Kadastrale informatie	€	80.471	€	69.484	€	10.987
0.2-4 Baten en lasten Burgerzaken	€	144.923-	€	135.017-	€	9.906-
0.3-1 Toegel.instelling./woningen/garages	€	13.214	€	4.177	€	9.037
0.4-1 Personele kosten bestuursonderst.	€	220.795	€	223.823	€	3.028-
0.4-2 Communicatie	€	22.090	€	26.375	€	4.285-
0.4-3 Representatie- en vergaderkosten	€	21.476	€	30.024	€	8.548-
0.4-4 Overhead	€	4.225.416	€	4.569.426	€	344.010-
0.4-5 Bedrijfsvoering	€	-	€	-	€	-
0.4-6 Binnendienst	€	-	€	-	€	-
0.4-7 Buitendienst	€	-	€	1.660	€	1.660-
0.4-8 Overige personele kosten	€	235.000	€	422.307	€	187.307-
0.4-9 Gemeentehuis	€	8.026-	€	700	€	8.726-
0.4-10 Kantoorbenodigdheden	€	26.535	€	29.907	€	3.372-
0.4-11 Automatisering	€	25.000	€	26.734	€	1.734-
0.5-1 Overige financiële middelen	€	80.340-	€	63.750-	€	16.590-
0.5-2 Bespaarde rente	€	371.977-	€	416.536-	€	44.559
0.5-3 Rente en afschrijving	€	420.566-	€	220.045-	€	200.521-
0.61-1 Uitvoering Wet WOZ	€	349.755	€	360.758	€	11.003-
0.61-2 Baten OZB woningen	€	2.261.399-	€	2.259.885-	€	1.514-
0.62-1 Baten OZB niet-woningen	€	1.036.855-	€	1.046.960-	€	10.105
0.64-1 Baten hondenbelasting	€	160.363-	€	167.714-	€	7.351
0.64-2 Baten reclamebelasting	€	36.111-	€	36.499-	€	388
0.64-3 Lasten heffing en invordering	€	1.148	€	8.174	€	7.026-
0.7-1 Uitkeringen gemeentefonds	€	25.391.439-	€	25.478.306-	€	86.867
0.7-2 Integratieuitkering sociaal domein	€	2.677.382-	€	2.677.382-	€	-
0.8-1 Onvoorziene uitgaven	€	1.208.839	€	3.289.410-	€	4.498.249
0.8-2 Stelposten	€	32.836	€	-	€	32.836
0.10-1 Mutaties reserves HF 0 t/m 9	€	3.380.276-	€	-	€	3.380.276-
0.11-1 Saldo na bestemming	€	-	€	-	€	-
Resultaat voor bestemming	€	27.231.118	€	27.380.854	€	149.736
Resultaatbestemming	€	4.330.287	€	58.762	€	4.271.525-
Resultaat programma 0 na voorgestelde resultaatbestemming	**€**	**31.561.405**	**€**	**27.439.616**	**€**	**4.121.789-**

Het nadelige financiële verschil op programma 0 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 4.121.789. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product 0.1-1 bestuursorganen
Het nadelige verschil van € 451.000 wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er een extra dotatie aan de voorziening wethouderspensioenen heeft plaatsgevonden van € 515.000. Vanwege de lage rentestand en het vervroegen van de pensioengerechtigde leeftijd is dat noodzakelijk gebleken op basis van actuariële waardeberekeningen. Verder is er voor de ziektevervanging van een wethouder minder budget benodigd geweest (voordeel € 10.000). Daarnaast zijn er diverse voordelen behaald i.v.m. de wisseling van de burgermeester en opzegging van de ambtswoning (€ 16.000), het doorschuiven van incidentele budgetten van de gemeenteraad (€ 19.000), minder vergoedingen aan leden van raadscommissies (€ 8.000) en meer dekking vanuit de voorziening wethouderspensioenen dan in de begroting was meegenomen (€ 5.000).

Product 0.1-3 bestuurlijke samenwerking
Doordat werkzaamheden voor het maken van het Strategisch kompas later zijn opgestart, zijn niet alle hiervoor beschikbaar gestelde middelen in 2019 aangewend. Dit verklaart in hoofdzaak het voordelige verschil van afgerond € 10.000.

Product 0.1-4 Bestuursondersteuning raad & rekenkamer
Het voordelige verschil voor de bestuursondersteuning van raad en rekenkamer bedraagt ca. € 74.000. Dit komt voornamelijk doordat het incidentele budget voor inhuur van de vervangende griffier grotendeels benodigd is in 2020, maar volledig is opgenomen in de begroting 2019. Dit budget schuift dan ook door.

Product 0.4-3 representatie- en vergaderkosten
De overschrijding op dit product van afgerond € 8.000 is o.a. toe te schrijven aan kosten in verband met het afscheid van de burgemeester, het (meer) toekennen van lintjes en overige representatieve/vergaderkosten.

Product 0.4-4 Overhead
Het nadelige verschil voor overhead bedraagt ca. € 287.000. De bijdrage van de gemeente Druten aan de Werkorganisatie Druten Wijchen is hoger uitgevallen. Belangrijkste oorzaken daarvoor zijn de aanpassingen van de nieuwe cao en het nog niet gedeclareerde budget voor ziektevervanging. Verder kunnen er minder lasten worden doorberekend aan de diverse producten dan in eerste instantie is begroot. Deze lasten blijven als overhead achter op dit product.

Product 0.4-8 Overige personele kosten
Het nadeel van € 187.000 is als volgt te verklaren:
● De niet begrote frictiekosten boventalligheid bedragen € 114.000. Hiervan wordt € 100.000 afgedekt door de reserve boventalligheid. Deze onttrekking wordt echter elders in de jaarrekening verantwoord, waardoor voor dit product de totale kosten als nadeel worden meegenomen;
● WKR eindheffing € 40.000 nadelig;
● Diverse kleinere kostenposten waarmee in de begroting geen rekening is gehouden en die niet kunnen worden doorberekend aan de WDW (in totaal € 26.000);
● Het restant bestaat uit het verschil tussen ontvangen reële rente en de in de activastaat meegenomen rekenrente op hypothecaire geldleningen personeel (€ 7.000).

Product 0.4-9 Gemeentehuis
Het nadelige verschil van € 8.000 op het product gemeentehuis is vrijwel volledig toe te schrijven aan de lagere huuropbrengsten van de werkorganisatie Druten-Wijchen voor de huur van het gemeentehuis.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Product 0.5-1 overige financiële middelen
Het nadelige verschil op dit product ad € 16.590 wordt veroorzaakt doordat het uitgekeerde dividend van Vitens ca. € 8.000 lager is uitgevallen dan begroot. Daarnaast is administratief de deelneming in De Waarden BV afgewaardeerd met € 9.000 vanwege een negatief Eigen Vermogen.

Product 0.5-2 Bespaarde rente
Het voordelige verschil op deze kostenplaats ad € 45.000 wordt veroorzaakt doordat de werkelijke saldi van de reserves en voorzieningen per aanvang 2019, waarover de bespaarde rente wordt berekend, hoger waren dan de saldi waar in de begroting 2019 vanuit is gegaan. Geraamd was een omvang van de reserves en voorzieningen van € 18,599 miljoen, terwijl in werkelijkheid het saldo van de reserves en voorzieningen aanvang 2019 € 20,827 miljoen was. Dit is budgettair neutraal, want het leidt tot evenveel hogere lasten en hogere baten. Het nadeel zit in het saldo van product Rente en Afschrijving.

Product 0.5-3 rente en afschrijving
Het nadeel op dit product wordt enerzijds veroorzaakt door de hogere bespaarde rente ad € 45.000 (zie analyse bij product bespaarde rente hierboven). Daarnaast is door onderuitputting op investeringen de doorbelasting van afschrijving/rente naar de taakvelden lager dan bij de begroting was aangenomen. Het verschil hierop bedraagt ca. € 235.000. Uiteindelijk resulteert dit per saldo in een hoger renteresultaat van ca. € 68.000.

Product 0.64-3 lasten heffing en vordering
De opbrengsten uit aanmaningen/dwangbevelen is achtergebleven bij de begroting. Dat heeft tot een nadeel van € 7.000 geleid.

Resultaatbestemming programma 0
Voor uitgebreide informatie wordt verwezen naar het overzicht van de resultaatbestemming.

Stortingen reserves t.b.v. programma 0		Begroot		Werkelijk		Verschil
Resultaat 2018	€	-	€	4.039.620	€	4.039.620-
Storting reserve assurantie	€	23.278	€	23.278	€	-
Maatschappelijke compensatie Kaliwaal	€	43.418	€	43.418	€	-
Vrijval res. Sociaal Domein o.b.v. maximale stand	€	-	€	246.952	€	246.952-
Totaal stortingen t.b.v. programma 0	**€**	**66.696**	**€**	**4.353.268**	**€**	**4.286.572-**

Onttrekkingen reserves t.b.v. programma 0		Begroot		Werkelijk		Verschil
Aanwending reserve winstuitkering NUON	€	156.945	€	156.945	€	-
Aanwenging reserve Vitens	€	48.000	€	48.000	€	-
Aanwending reserve Legaat van Cooth	€	9.000	€	9.000	€	-
Onttrekking reserve assurantie	€	-	€	15.047	€	15.047
Maatschappelijke compensatie Kaliwaal	€	43.418	€	43.418	€	-
Aanwending reserve boventalligheid	€	100.000	€	100.000	€	-
Verwerking resultaat jaarrekening 2018	€	4.039.620	€	3.567.911	€	471.709-
Verwerking resultaat jaarrekening 2018	€	-	€	471.709	€	471.709
Totaal onttrekkingen t.b.v. programma 0	**€**	**4.396.983**	**€**	**4.412.030**	**€**	**15.047**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 1 Veiligheid

Product	Raming 2019 vóór wijziging	Raming 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Verschil 2019	Realisatie 2018
1.1-1 Gemeentelijke brandweer	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
1.1-2 GR Hulpverlening en Veiligheid GZ	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
1.1-3 Rampenbestrijding	€ 1.278	€ 1.278	€ 1.192	€ 86-	€ 1.174
1.2-1 Integrale veiligheid	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
1.2-2 Handhaving algemeen	€ 5.151	€ 5.151	€ 1.726	€ 3.425-	€ 7.446
Totaal baten	**€ 6.429**	**€ 6.429**	**€ 2.918**	**€ 3.511-**	**€ 8.620**
1.1-1 Gemeentelijke brandweer	€ 12.647	€ 12.647	€ 11.204	€ 1.443	€ 10.988
1.1-2 GR Hulpverlening en Veiligheid GZ	€ 950.424	€ 950.424	€ 946.819	€ 3.605	€ 915.581
1.1-3 Rampenbestrijding	€ 29.923	€ 29.923	€ 24.239	€ 5.684	€ 23.582
1.2-1 Integrale veiligheid	€ 127.757	€ 221.257	€ 163.881	€ 57.376	€ 104.399
1.2-2 Handhaving algemeen	€ 127.960	€ 187.960	€ 200.515	€ 12.555-	€ 120.997
Totaal lasten	**€ 1.248.711**	**€ 1.402.211**	**€ 1.346.657**	**€ 55.554**	**€ 1.175.547**
Resultaat voor bestemming	**€ 1.242.282-**	**€ 1.395.782-**	**€ 1.343.740-**	**€ 52.042**	**€ 1.166.928-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking aan reserves:	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat na bestemming	**€ 1.242.282-**	**€ 1.395.782-**	**€ 1.343.740-**	**€ 52.042**	**€ 1.166.928-**

Analyse financieel verschil

Product	Raming	Realisatie	Verschil
1.1-1 Gemeentelijke brandweer	€ 12.647	€ 11.204	€ 1.443
1.1-2 GR Hulpverlening en Veiligheid GZ	€ 950.424	€ 946.819	€ 3.605
1.1-3 Rampenbestrijding	€ 28.645	€ 23.047	€ 5.598
1.2-1 Integrale veiligheid	€ 221.257	€ 163.881	€ 57.376
1.2-2 Handhaving algemeen	€ 182.809	€ 198.789	€ 15.980-
Resultaat programma 1 vóór voorgestelde resultaatbestemming	€ 1.395.782	€ 1.343.740	€ 52.042
Resultaatbestemming	€ -	€ -	€ -
Resultaat programma 1 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 1.395.782**	**€ 1.343.740**	**€ 52.042**

Het voordelige financiële verschil op programma 1 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 52.042. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product 1.1-3 Rampenbestrijding
Het aantal activiteiten e.d. in het kader van de rampenbestrijding is voor 2019 beperkt gebleven. Hierdoor is er een eenmalige financiële meevaller op dit taakveld te melden.

Product 1.2-1 Integrale veiligheid
In de raming voor integrale veiligheid zit structureel ook een budget voor eventuele onvoorziene incidentele veiligheidsacties. Voor 2019 behoefde een deel daarvan niet te worden ingezet.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 2 Verkeer en vervoer

Product	Raming 2019 vóór wijziging	Raming 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Verschil 2019	Realisatie 2018
2.1-1 Wegen, straten en pleinen	€ 70.155	€ 170.155	€ 218.386	€ 48.231	€ 581.105
2.1-2 Openbare verlichting	€ 1.602	€ 1.602	€ 1.704	€ 102	€ 1.652
2.4-1 Afwatering	€ -	€ -		€ -	€ -
Totaal baten	**€ 71.757**	**€ 171.757**	**€ 220.090**	**€ 48.333**	**€ 582.757**
2.1-1 Wegen, straten en pleinen	€ 2.048.055	€ 2.159.894	€ 2.009.507	€ 150.387	€ 2.055.952
2.1-2 Openbare verlichting	€ 254.731	€ 279.731	€ 183.099	€ 96.632	€ 138.917
2.4-1 Afwatering	€ 39.134	€ 4.926	€ 5.745	€ 819-	€ 47.300
Totaal lasten	**€ 2.341.920**	**€ 2.444.551**	**€ 2.198.351**	**€ 246.200**	**€ 2.242.169**
Resultaat voor bestemming	**€ 2.270.163-**	**€ 2.272.794-**	**€ 1.978.261-**	**€ 294.534**	**€ 1.659.411-**
Toevoeging aan reserves:	€ 1.796.828	€ 2.311.828	€ 2.311.828	€ -	€ 1.795.044
Onttrekking aan reserves:	€ 1.781.098	€ 1.781.098	€ 1.757.419	€ 23.679-	€ 1.921.343
Resultaat na bestemming	**€ 2.285.893-**	**€ 2.803.524-**	**€ 2.532.669-**	**€ 270.855**	**€ 1.533.112-**

Analyse financieel verschil

Product	Raming	Realisatie	Verschil
2.1-1 Wegen, straten en pleinen	€ 1.989.739	€ 1.791.120	€ 198.619
2.1-2 Openbare verlichting	€ 278.129	€ 181.395	€ 96.734
2.4-1 Afwatering	€ 4.926	€ 5.745	€ 819-
Resultaat programma 2 vóór voorgestelde resultaatbestemming	€ 2.272.794	€ 1.978.261	€ 294.534
Resultaatbestemming	€ 530.730-	€ 554.409-	€ 23.679
Resultaat programma 2 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 2.803.524**	**€ 2.532.669**	**€ 270.855**

Het voordelige financiële verschil op programma 2 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 270.855. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product 2.1-1 wegen, straten en pleinen

Het voordelige resultaat van € 198.619 kan grotendeels verklaard worden door onderstaande punten:

- Meer inkomsten uit leges en schadevergoedingen; € 48.000
- Lagere kapitaallasten (dit bedrag is verrekend met de reserve); € 76.000
- In verband met een zachte winter zijn de kosten voor gladheidsbestrijding lager; € 20.000
- Lagere kosten voor wegmarkeringen (dit bedrag is verrekend met de reserve); € 26.000
- Lagere kosten voor bijdragen (dit bedrag is verrekend met de reserve). € 25.000

Product 2.1-2 openbare verlichting

Het voordelige resultaat van € 96.734 kan grotendeels verklaard worden door onderstaande punten:

- Er zijn geen grootschalige vervangingen uitgevoerd door capaciteitsgebrek; € 45.000
- Overige kosten. € 50.000

Resultaatbestemming programma 2:

Voor uitgebreide informatie wordt verwezen naar het overzicht van de resultaatbestemming.

Stortingen reserves t.b.v. programma 2	Begroot	Werkelijk	Verschil
Storting reserve openbare verlichting	€ 87.903	€ 87.903	€ -
Storting reserve onderhoud wegen	€ 1.708.925	€ 1.708.925	€ -
Kwaliteitsimpuls openbare ruimten	€ 450.000	€ 450.000	€ -
Voordeel keuringen en onderhoud	€ 40.000	€ 40.000	€ -
Degeneratiekosten kabels en leidingen	€ 25.000	€ 25.000	€ -
Totaal stortingen t.b.v. programma 2	**€ 2.311.828**	**€ 2.311.828**	**€ -**

Onttrekkingen reserves t.b.v. programma 2	Begroot	Werkelijk	Verschil
Aanwending reserve openbare verlichting	€ 72.173	€ 26.723	€ 45.450-
Aanwending reserve onderhoud wegen	€ 1.708.925	€ 1.730.696	€ 21.771
Totaal onttrekkingen t.b.v. programma 2	**€ 1.781.098**	**€ 1.757.419**	**€ 23.679-**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 3 Economie

Product	Raming 2019 vóór wijziging	Raming 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Verschil 2019	Realisatie 2018
3.1-1 Overige economische aangelegenh.	€ -	€ -	€ 5.600	€ 5.600	€ 6.075
3.2-1 Bouwgrondexploitatie	€ 68.740	€ 42.254-	€ 28.580	€ 70.834	€ -
3.3-1 Markten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
3.3-2 Baten marktgelden	€ 15.155	€ 15.155	€ 17.690	€ 2.535	€ 13.642
3.4-1 Bevordering toerisme	€ 6.255	€ 6.255	€ 7.646	€ 1.391	€ 7.440
Totaal baten	**€ 90.150**	**€ 20.844-**	**€ 59.516**	**€ 80.360**	**€ 27.157**
3.1-1 Overige economische aangelegenh.	€ 165.205	€ 235.205	€ 201.535	€ 33.670	€ 139.986
3.2-1 Bouwgrondexploitatie	€ 133.142	€ 133.142	€ 223.669	€ 90.527-	€ 230.023
3.3-1 Markten	€ 23.349	€ 23.349	€ 25.407	€ 2.058-	€ 22.869
3.3-2 Baten marktgelden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
3.4-1 Bevordering toerisme	€ 46.080	€ 113.080	€ 93.015	€ 20.065	€ 66.806
Totaal lasten	**€ 367.776**	**€ 504.776**	**€ 543.626**	**€ 38.850-**	**€ 459.684**
Resultaat voor bestemming	**€ 277.626-**	**€ 525.620-**	**€ 484.110-**	**€ 41.510**	**€ 432.527-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking aan reserves:	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 2.541
Resultaat na bestemming	**€ 277.626-**	**€ 525.620-**	**€ 484.110-**	**€ 41.510**	**€ 429.986-**

Analyse financieel verschil:

Product	Raming	Realisatie	Verschil
3.1-1 Overige economische aangelegenh.	€ 235.205	€ 195.935	€ 39.270
3.2-1 Bouwgrondexploitatie	€ 175.396	€ 195.089	€ 19.693-
3.3-1 Markten	€ 23.349	€ 25.407	€ 2.058-
3.3-2 Baten marktgelden	€ 15.155-	€ 17.690-	€ 2.535
3.4-1 Bevordering toerisme	€ 106.825	€ 85.369	€ 21.456
Resultaat programma 3 vóór voorgestelde resultaatbestemming	€ 525.620	€ 484.110	€ 41.510
Resultaatbestemming	€ -	€ -	€ -
Resultaat programma 3 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 525.620**	**€ 484.110**	**€ 41.510**

Het voordelige financiële verschil op programma 3 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 41.510. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product 3.1-1. Overige economische aangelegenheden
Het verschil van circa € 40.000 is te verklaren doordat de geraamde kosten van € 20.000 voor de integrale visie voor het bedrijventerrein en de kosten van € 20.000 voor ondersteuning bij verkoop van kavels in Westerhout Zuid niet in 2019 zijn uitgegeven. Deze budgetten zijn meegenomen naar 2020.

Product 3.2-1 Bouwgrondexploitaties
De kapitaallasten voor het project Westerhout Zuid over 2019 bedragen € 90.000. In de begroting is rekening gehouden met een bedrag van € 65.000. Oorzaak van het verschil zijn de tegenvallende verkopen in 2019. Daarnaast is er nog een verschil van circa € 5.000 vanuit het project als gevolg van het herwaarderen van de voorraad.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 4 Onderwijs

Product	Raming 2019 vóór wijziging	Raming 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Verschil 2019	Realisatie 2018
4.2-1 Basisonderwijs, onderwijshuisv.	€ 2.609	€ 2.609	€ 2.609	€ -	€ 13.796
4.2-2 Spec.(voortg)ond.onderwijshuisv.	€ 25.054	€ 25.054	€ 25.054	€ -	€ 25.289
4.2-3 Voortgez.onderwijs, onderwijshuisv.	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4.3-1 Schooladvies en -begeleidingsdienst	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4.3-2 Vervoerskosten en overige voorz.	€ 5.664	€ 5.664	€ 4.021	€ 1.643-	€ 4.918
4.3-3 Onderwijsachterstandenbeleid	€ 303.594	€ 303.594	€ 192.607	€ 110.987-	€ 241.186
4.3-4 Volwasseneneducatie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4.3-5 Kinderdagopvang	€ 2.089	€ 2.089	€ 840	€ 1.249-	€ 824
Totaal baten	**€ 339.010**	**€ 339.010**	**€ 225.132**	**€ 113.878-**	**€ 286.013**
4.2-1 Basisonderwijs, onderwijshuisv.	€ 548.685	€ 548.685	€ 545.346	€ 3.339	€ 530.800
4.2-2 Spec.(voortg)ond.onderwijshuisv.	€ 216.521	€ 216.521	€ 220.620	€ 4.099-	€ 252.199
4.2-3 Voortgez.onderwijs, onderwijshuisv.	€ 312.232	€ 329.585	€ 336.394	€ 6.809-	€ 321.626
4.3-1 Schooladvies en -begeleidingsdienst	€ 13.682	€ 13.682	€ 8.699	€ 4.983	€ 11.099
4.3-2 Vervoerskosten en overige voorz.	€ 512.478	€ 475.657	€ 476.296	€ 639-	€ 491.795
4.3-3 Onderwijsachterstandenbeleid	€ 303.594	€ 303.594	€ 192.607	€ 110.987	€ 241.720
4.3-4 Volwasseneneducatie	€ 9.783	€ 9.783	€ 9.168	€ 615	€ 6.645
4.3-5 Kinderdagopvang	€ 170.708	€ 161.708	€ 146.207	€ 15.502	€ 119.587
Totaal lasten	**€ 2.087.683**	**€ 2.059.215**	**€ 1.935.337**	**€ 123.878**	**€ 1.975.471**
Resultaat voor bestemming	**€ 1.748.673-**	**€ 1.720.205-**	**€ 1.710.205-**	**€ 10.000**	**€ 1.689.458-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 22.732
Onttrekking aan reserves:	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 8.665
Resultaat na bestemming	**€ 1.748.673-**	**€ 1.720.205-**	**€ 1.710.205-**	**€ 10.000**	**€ 1.703.525-**

Analyse financieel verschil

Product	Raming	Realisatie	Verschil
4.2-1 Basisonderwijs, onderwijshuisv.	€ 546.076	€ 542.737	€ 3.339
4.2-2 Spec.(voortg)ond.onderwijshuisv.	€ 191.467	€ 195.566	€ 4.099-
4.2-3 Voortgez.onderwijs, onderwijshuisv.	€ 329.585	€ 336.394	€ 6.809-
4.3-1 Schooladvies en -begeleidingsdienst	€ 13.682	€ 8.699	€ 4.983
4.3-2 Vervoerskosten en overige voorz.	€ 469.993	€ 472.274	€ 2.281-
4.3-3 Onderwijsachterstandenbeleid	€ -	€ -	€ -
4.3-4 Volwasseneneducatie	€ 9.783	€ 9.168	€ 615
4.3-5 Kinderdagopvang	€ 159.619	€ 145.367	€ 14.253
Resultaat programma 4 vóór voorgestelde resultaatbestemming	€ 1.720.205	€ 1.710.205	€ 10.000
Resultaatbestemming	€ -	€ -	€ -
Resultaat programma 4 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 1.720.205**	**€ 1.710.205**	**€ 10.000**

Het voordelige financiële verschil op programma 4 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 10.000. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product 4.3.-5 Kinderdagverblijf/peuterspeelzaal
Op basis van de cijfers over het aantal peuters dat gebruik maakten van de arrangementen heeft SPOM Kinderopvang meer subsidie ontvangen dan uiteindelijk nodig bleek. Dit verschil zit met name in de veel grotere groep ouders die recht hebben op kinderopvangtoeslag, waardoor de gemeente Druten een bedrag terug ontvangt van € 10.000 voor de reguliere peuterarrangementen. Het overig verschil wordt veroorzaakt door een onderschrijding op de reguliere subsidie peuterarrangementen. In de begroting 2020 is deze subsidie terug geraamd naar € 90.000.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Product	Raming 2019 vóór wijziging	Raming 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Verschil 2019	Realisatie 2018
5.1-1 Sportclubs	€ -	€ 1	€ 1.234	€ 1.233	€ 615
5.2-1 Sporthal en sportzaal	€ 1	€ 1	€ -	€ 1-	€ -
5.2-2 Zwembad "De Gelenberg"	€ 410.982	€ 410.982	€ 418.285	€ 7.303	€ 408.781
5.2-3 Sportcomplexen algemeen	€ 3.281	€ 3.281	€ 57.594	€ 54.313	€ 3.622
5.3-1 Muziekonderwijs	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5.3-2 Ov.vormings- en ontwikkelingswerk	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5.3-3 Amateurkunst	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5.3-4 Overige kunst	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5.3-5 MFA / d'n Bogerd	€ 4.074	€ 4.074	€ 8.989	€ 4.915	€ 4.120
5.5-1 Stads- en dorpsvernieuwing	€ 7.661	€ 7.661	€ 19.564	€ 11.903	€ 37.052
5.6-1 Openbare bibliotheken	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5.6-2 Lokale omroep	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5.7-1 Natuurgebieden	€ -	€ -	€ 1	€ 1	€ -
5.7-2 Plantsoenen, hertenparken	€ 888	€ 10.888	€ 10.520	€ 368-	€ 41.271
5.7-3 Volksfeesten	€ 14.371	€ 156.688	€ 147.295	€ 9.393-	€ 10.714
5.7-4 Speeltuinen	€ -	€ -	€ 5.972	€ 5.972	€ -
Totaal baten	**€ 441.258**	**€ 593.576**	**€ 669.454**	**€ 75.878**	**€ 506.174**
5.1-1 Sportclubs	€ 136.060	€ 210.360	€ 203.915	€ 6.445	€ 139.907
5.2-1 Sporthal en sportzaal	€ 289.453	€ 246.003	€ 186.115	€ 59.888	€ 137.427
5.2-2 Zwembad "De Gelenberg"	€ 738.898	€ 769.748	€ 838.761	€ 69.013-	€ 736.236
5.2-3 Sportcomplexen algemeen	€ 51.131	€ 51.131	€ 59.813	€ 8.682-	€ 44.237
5.3-1 Muziekonderwijs	€ 41.259	€ 56.259	€ 46.059	€ 10.200	€ 35.047
5.3-2 Ov.vormings- en ontwikkelingswerk	€ 6.878	€ 6.878	€ 6.878	€ -	€ 6.645
5.3-3 Amateurkunst	€ 106.243	€ 118.743	€ 119.470	€ 727-	€ 114.141
5.3-4 Overige kunst	€ 15.293	€ 15.293	€ 15.361	€ 68-	€ 22.681
5.3-5 MFA / d'n Bogerd	€ 240.683	€ 253.683	€ 270.401	€ 16.718-	€ 254.175
5.5-1 Stads- en dorpsvernieuwing	€ 121.547	€ 172.547	€ 96.755	€ 75.792	€ 119.019
5.6-1 Openbare bibliotheken	€ 263.007	€ 263.007	€ 257.982	€ 5.025	€ 260.871
5.6-2 Lokale omroep	€ 10.481	€ 10.481	€ 10.481	€ -	€ 10.481
5.7-1 Natuurgebieden	€ 9.916	€ 9.916	€ 10.941	€ 1.025-	€ 22.269
5.7-2 Plantsoenen, hertenparken	€ 984.259	€ 1.299.836	€ 1.125.091	€ 174.745	€ 985.926
5.7-3 Volksfeesten	€ 34.058	€ 501.406	€ 491.106	€ 10.300	€ 48.665
5.7-4 Speeltuinen	€ 70.703	€ 84.703	€ 93.977	€ 9.274-	€ 69.849
Totaal lasten	**€ 3.119.869**	**€ 4.069.994**	**€ 3.833.106**	**€ 236.888**	**€ 3.007.577**
Resultaat voor bestemming	**€ 2.678.611-**	**€ 3.476.418-**	**€ 3.163.652-**	**€ 312.766**	**€ 2.501.402-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking aan reserves:	€ 3.366	€ 3.366	€ 3.434	€ 68	€ 54.435
Resultaat na bestemming	**€ 2.675.245-**	**€ 3.473.052-**	**€ 3.160.218-**	**€ 312.834**	**€ 2.446.967-**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Analyse financieel verschil:

Product		Raming		Realisatie		Verschil
5.1-1 Sportclubs	€	210.359	€	202.680	€	7.679
5.2-1 Sporthal en sportzaal	€	246.002	€	186.115	€	59.887
5.2-2 Zwembad "De Gelenberg"	€	358.766	€	420.476	€	61.710-
5.2-3 Sportcomplexen algemeen	€	47.850	€	2.219	€	45.631
5.3-1 Muziekonderwijs	€	56.259	€	46.059	€	10.200
5.3-2 Ov.vormings- en ontwikkelingswerk	€	6.878	€	6.878	€	-
5.3-3 Amateurkunst	€	118.743	€	119.470	€	727-
5.3-4 Overige kunst	€	15.293	€	15.361	€	68-
5.3-5 MFA / d'n Bogerd	€	249.609	€	261.412	€	11.803-
5.5-1 Stads- en dorpsvernieuwing	€	164.886	€	77.191	€	87.695
5.6-1 Openbare bibliotheken	€	263.007	€	257.982	€	5.025
5.6-2 Lokale omroep	€	10.481	€	10.481	€	-
5.7-1 Natuurgebieden	€	9.916	€	10.940	€	1.024-
5.7-2 Plantsoenen, hertenparken	€	1.288.948	€	1.114.571	€	174.377
5.7-3 Volksfeesten	€	344.718	€	343.811	€	907
5.7-4 Speeltuinen	€	84.703	€	88.006	€	3.303-
Resultaat programma 5 vóór voorgestelde resultaatbestemming	€	3.476.418	€	3.163.652	€	312.766
Resultaatbestemming	€	3.366	€	3.434	€	68-
Resultaat programma 5 na voorgestelde resultaatbestemming	**€**	**3.473.052**	**€**	**3.160.218**	**€**	**312.834**

Het voordelige financiële verschil op programma 5 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 312.834. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

5.2-1 Sporthal en sportzaal
De onderschrijding van ca. € 70.000 bestaat hoofdzakelijk uit de volgende componenten. Aan de voormalig exploitanten van sporthal de Heuvel zou in 2019 een vergoeding van € 60.000 betaald worden. In 2019 is in totaal € 40.000 overgemaakt wat leidt tot een eenmalig voordeel van € 20.000. Het restantbudget is overgeheveld naar 2020, dan wordt dit resterende bedrag overgemaakt. In 2019 was ruim €19.000 begroot voor het klein onderhoud in sporthal Druten-Zuid. Deze gelden zijn niet uitgegeven. In de najaarsnota zijn extra gelden opgenomen ten behoeve van de extra btw last op alle sport gerelateerde producten. Deze extra gelden zijn op het product "sporthal en sportzaal" opgenomen, de last valt verdeelt over alle sport gerelateerde producten. Hierdoor valt op het product "sporthal en sportzaal" circa € 21.000 vrij.

5.2-2 Zwembad "De Gelenberg"
De overschrijding van circa € 50.000 kan als volgt verklaart worden. De kosten voor aardgas en elektriciteit lagen € 18.000 hoger dan begroot, vanwege een forse verhoging van de tarieven. Vanwege de verruiming van de btw op sport, ligt de (btw) last voor het zwembad circa € 30.000 hoger dan begroot.

5.2-3 Sportcomplexen algemeen
Per 2019 is de verruiming van de btw vrijstelling voor sport ingegaan, waar een SPUK subsidie tegenover staat. Op het product sportaccommodaties is een SPUK inkomst van € 54.000 geboekt, welke nog niet in de begroting was opgenomen. Deze SPUK subsidie is ter compensatie van de verhoogde btw lasten op alle sport gerelateerde producten.

5.5-1 Stads- en dorpsvernieuwing
Het voordeel van € 96.000 op monumenten bestaat uit minder uitgaven voor investeringsbijdragen, klein en groot onderhoud (€ 36.000) en uit ontvangen niet begrote Provinciale subsidie voor instandhouding gemeentelijke monumenten. (€ 14.000). Daarnaast wordt € 46.000 meegenomen naar 2020 voor de uitvoering van een kerkenvisie en de kosten voor de Oude Toren in Puiflijk.

5.7-2 Plantsoenen, hertenparken

Een deel van het budget van de kwaliteitsimpuls openbare ruimte wordt meegenomen naar 2020	€	45.000
Het concept wijkbeheer is in de loop van 2019 doorgevoerd. Er is een incidenteel voordeel behaald door het later invullen van de daarmee samenhangende uitbreiding van de formatie.	€	128.000

Resultaatbestemming programma 5
Voor uitgebreide informatie wordt verwezen naar het overzicht van de resultaatbestemming.

Stortingen reserves t.b.v. programma 5		Begroot		Werkelijk		Verschil
Storting algemene reserve kunstwerken	€	-	€	-	€	-
Totaal stortingen t.b.v. programma 5	**€**	**-**	**€**	**-**	**€**	**-**

Onttrekkingen reserves t.b.v. programma 5		Begroot		Werkelijk		Verschil
Aanwending algemene reserve kunstwerken	€	3.366	€	3.434	€	68
Totaal onttrekkingen t.b.v. programma 5	**€**	**3.366**	**€**	**3.434**	**€**	**68**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 6 Sociaal domein

Product	Raming 2019 vóór wijziging	Raming 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Verschil 2019	Realisatie 2018
6.1-1 Vreemdelingen	€ -	€ -	€ 500	€ 500	€ 7.110-
6.1-2 Alg.voorzieningen wmo en jeugd	€ 15.502	€ 76.260	€ 69.460	€ 6.800-	€ 28.723
6.2-1 Eerstelijnloket wmo en jeugd	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.3-1 Bijzonder onderzoek	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.3-2 Participatiewet	€ 3.891.449	€ 3.816.836	€ 3.771.205	€ 45.631-	€ 3.985.033
6.3-3 Gem. armoede- en schuldenbeleid	€ 19.651	€ 19.651	€ 6.133	€ 13.518-	€ 38.703
6.4-1 Werkvoorziening	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.5-1 Ee-integratie- en participatievoorz	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.6-1 Maatwerkvoorz.natura mat. wmo	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.71-1 Maatwerkvoorz.natura immat.wmo	€ 68.071	€ 68.602	€ -	€ 68.602-	€ 11.716
6.71-2 Eigen bijdr.maatwerkvz/opv.wmo	€ 130.000	€ 155.000	€ 153.522	€ 1.478-	€ 215.036
6.71-3 PGB Wmo	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.72-1 PGB Jeugd	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.72-2 Ind.voorzieningen natura jeugd	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.81-1 Opv. en beschermd wonen wmo	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.82-1 Veiligheid,jeugdrecl.en opv.jeugd	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	**€ 4.124.673**	**€ 4.136.349**	**€ 4.000.819**	**€ 135.530-**	**€ 4.272.101**
6.1-1 Vreemdelingen	€ 11.692	€ 187.692	€ 84.931	€ 102.761	€ 74.246
6.1-2 Alg.voorzieningen wmo en jeugd	€ 1.172.135	€ 1.414.364	€ 1.386.947	€ 27.417	€ 1.268.681
6.2-1 Eerstelijnloket wmo en jeugd	€ 1.022.436	€ 1.435.574	€ 974.888	€ 460.686	€ 987.162
6.3-1 Bijzonder onderzoek	€ 61.300	€ 83.219	€ 92.227	€ 9.008-	€ 48.215
6.3-2 Participatiewet	€ 4.553.798	€ 4.394.519	€ 4.258.948	€ 135.571	€ 4.508.581
6.3-3 Gem. armoede- en schuldenbeleid	€ 958.344	€ 1.009.760	€ 817.447	€ 192.313	€ 982.862
6.4-1 Werkvoorziening	€ 2.450.620	€ 2.378.620	€ 2.349.543	€ 29.077	€ 2.500.739
6.5-1 Ee-integratie- en participatievoorz	€ 464.079	€ 679.069	€ 617.256	€ 61.813	€ 553.872
6.6-1 Maatwerkvoorz.natura mat. wmo	€ 507.400	€ 513.400	€ 415.462	€ 97.938	€ 464.695
6.71-1 Maatwerkvoorz.natura immat.wmo	€ 3.281.192	€ 3.617.564	€ 3.965.059	€ 347.495-	€ 2.925.939
6.71-2 Eigen bijdr.maatwerkvz/opv.wmo	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.71-3 PGB Wmo	€ 265.172	€ 265.172	€ 201.774	€ 63.398	€ 202.677
6.72-1 PGB Jeugd	€ 70.000	€ 70.000	€ 58.978	€ 11.022	€ 30.288
6.72-2 Ind.voorzieningen natura jeugd	€ 2.840.230	€ 3.509.656	€ 3.596.050	€ 86.394-	€ 3.318.484
6.81-1 Opv. en beschermd wonen wmo	€ 55.092	€ 55.092	€ 53.592	€ 1.500	€ 53.568
6.82-1 Veiligheid,jeugdrecl.en opv.jeugd	€ 453.273	€ 490.989	€ 539.941	€ 48.952-	€ 482.640
Totaal lasten	**€ 18.166.763**	**€ 20.104.690**	**€ 19.413.042**	**€ 691.648**	**€ 18.402.651**
Resultaat voor bestemming	**€ 14.042.090-**	**€ 15.968.341-**	**€ 15.412.223-**	**€ 556.118**	**€ 14.130.550-**
Toevoeging aan reserves:	€ 1.290.885	€ 763.457	€ 1.010.381	€ 246.924-	€ 1.353.057
Onttrekking aan reserves:	€ 1.243.515	€ 1.137.008	€ 1.057.645	€ 79.363	€ 79.363
Resultaat na bestemming	**€ 14.089.460-**	**€ 15.594.790-**	**€ 15.364.959-**	**€ 229.831**	**€ 15.404.244-**

Analyse financieel verschil

Product	Raming	Realisatie	Verschil
6.1-1 Vreemdelingen	€ 187.692	€ 84.431	€ 103.261
6.1-2 Alg.voorzieningen wmo en jeugd	€ 1.338.104	€ 1.317.487	€ 20.617
6.2-1 Eerstelijnloket wmo en jeugd	€ 1.435.574	€ 974.888	€ 460.686
6.3-1 Bijzonder onderzoek	€ 83.219	€ 92.227	€ 9.008-
6.3-2 Participatiewet	€ 577.683	€ 487.744	€ 89.939
6.3-3 Gem. armoede- en schuldenbeleid	€ 990.109	€ 811.314	€ 178.795
6.4-1 Werkvoorziening	€ 2.378.620	€ 2.349.543	€ 29.077
6.5-1 Ee-integratie- en participatievoorz	€ 679.069	€ 617.256	€ 61.813
6.6-1 Maatwerkvoorz.natura mat. wmo	€ 513.400	€ 415.462	€ 97.938
6.71-1 Maatwerkvoorz.natura immat.wmo	€ 3.548.962	€ 3.965.059	€ 416.097-
6.71-2 Eigen bijdr.maatwerkvz/opv.wmo	€ 155.000-	€ 153.522-	€ 1.478-
6.71-3 PGB Wmo	€ 265.172	€ 201.774	€ 63.398
6.72-1 PGB Jeugd	€ 70.000	€ 58.978	€ 11.022
6.72-2 Ind.voorzieningen natura jeugd	€ 3.509.656	€ 3.596.050	€ 86.394-
6.81-1 Opv. en beschermd wonen wmo	€ 55.092	€ 53.592	€ 1.500
6.82-1 Veiligheid,jeugdrecl.en opv.jeugd	€ 490.989	€ 539.941	€ 48.952-
Resultaat programma 6 vóór voorgestelde resultaatbestemming	€ 15.968.341	€ 15.412.223	€ 556.118
Resultaatbestemming	€ 373.551	€ 47.264	€ 326.287
Resultaat programma 6 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 15.594.790**	**€ 15.364.959**	**€ 229.831**

Het voordelige financiële verschil op programma 6 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 229.831. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Product 6.1.1 Vreemdelingen
Het voordelige verschil op dit product bedraagt ca. € 103.000. In de afgelopen jaren zijn via diverse circulaires van het gemeentefonds eenmalig bedragen beschikbaar gesteld ter dekking van de extra kosten die we als gemeente hebben voor statushouders. In uw raad van 20 februari 2020 is besloten het in 2019 niet uitgegeven restantbudget ad ca. € 91.000 over te hevelen naar 2020 en beschikbaar te houden.

Product 6.2.1 Eerstelijnsloket Wmo en jeugd
De onderschrijding van € 461.000 wordt ondermeer veroorzaakt door het restantbudget van € 174.000 op het Uitvoeringsplan Sociaal Domein. In uw raad van 20 februari 2020 is besloten het in 2019 niet uitgegeven restantbudget ad € 174.000 over te hevelen naar 2020, evenals de beschikbare dekking uit de reserve sociaal domein. Daarnaast is het beschikbare risico/innovatiebudget budget Jeugd/WMO ad € 98.000 niet gebruikt in 2019. Verder is er o.b.v. de jaarrekening van de WDW een voordeel op de inzet van personeel via de lokale toegang ad € 72.000 buiten de verdeelsleutel verwerkt. Als laatste is er een onderbesteding van € 11.000 gerealiseerd op de bijdrage aan het ROB te Nijmegen. Het overige deel bestaat uit voordelen op diverse kleinere posten binnen de lokale toegang.

Product 6.3.2 Participatiewet
Het voordelig verschil op dit product bedraagt ca. € 90.000. Het bedrag voor uitkeringen WWB en IOAW is ca. € 38.000 lager uitgekomen dan we bij de najaarsnota 2019 hebben gemeld, doordat het uitkeringsbestand is afgenomen. Daarnaast is een voordeel behaald doordat een opgenomen betalingsverplichting aan het Rijk kon vrijvallen.

Product 6.3.3 Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid
Het voordelig verschil op dit product bedraagt ca. € 179.000 en dit wordt grotendeels veroorzaakt door een onderschrijding in 2019 op de uitvoering van de WTCG, de regeling chronisch zieken en de Collectieve Aanvullende Zorgverzekering (CAZ). Het naar 2019 doorgeschoven budget hoefde niet volledig benut te worden, waardoor op deze drie regelingen een onderschrijding van ca. € 90.000 plaatsvond. Daarnaast zijn de uitkeringen in het kader van bijzondere bijstandsverlening in 2019 ca. € 21.000 lager uitgekomen doordat er een lager beroep op werd gedaan.

Product 6.5.1 Re-integratie - en participatievoorzieningen
Het voordelig verschil op dit product bedraagt ca. € 61.000. Op de bijdrage aan de MGR voor participatie in 2019 wordt een voordeel gerealiseerd van ca. € 14.000. Daarnaast wordt op het beschikbaar gestelde restantbudget van € 81.000 voor participatieprojecten in 2019 ca. € 55.000 uitgegeven. Het voordeel van € 26.000 landt op dit product.

Product 6.6.1 Maatwerkvoorz.natura mat. Wmo
Het voordelige verschil op de grootboeknummers Wmo Woon- en leefvoorzieningen bedraagt ca. € 98.000. Dit voordeel is conform bestaand beleid gestort in de reserve sociaal domein. Aan (grotere) woningaanpassingen is in 2019 ca. € 10.000 minder uitgegeven dan op basis van het 5-jarig gemiddelde is geraamd. Op de huur van leef- en woonvoorzieningen is een voordeel van € 73.000 behaald. In afwachting van de uitkomsten van de nieuwe aanbesteding zijn de budgetten hiervan in 2019 niet neerwaarts aangepast.

Product 6.71.1 Maatwerkvoorz.natura immat. Wmo
Het nadelige verschil op dit product bedraagt ca. € 416.000. De belangrijkste verschillen zijn nadelen op de kosten van reguliere en specialistische begeleiding (per saldo ca. € 169.000) door een toename van het aantal cliënten en de trajectduur, zoals in de gehele regio het geval is. Bij de vervoersvoorzieningen wordt op dit product de overschrijding veroorzaakt door de verstrekte subsidie voor uitbreiding van het plusbus-project van € 50.000. De dekking van deze uitgaaf wordt tlv de reserve sociaal domein gebracht en is hier niet zichtbaar. Op de uitgaven voor de Huishoudelijke Hulp wordt een nadeel behaald van ca. € 260.000 in 2019. We zien vanaf de zomer 2019 een forse toename in het aantal cliënten HH door de invoering van het abonnementstarief, daarnaast speelt de zgn. "dubbele vergrijzing" een grote rol. Een fors gedeelte van de kosten HH in 2019 wordt ook veroorzaakt doordat de verplichtingen bij de jaarrekening 2018 te laag zijn opgenomen. Dit betekent dat er in 2019 nog kosten in de exploitatie zijn verantwoord die eigenlijk in 2018 thuishoorden. Conform bestaand beleid zijn de overschotten op de WMO woon- en leefvoorzieningen, het tekort op de WMO Huishoudelijke Hulp en het overschot op de "nieuwe" WMO gestort/onttrokken aan de reserve sociaal domein tot aan de maximumstand van € 750.000.

Product 6.71.3 PGB WMO
Het voordelig verschil op dit product bedraagt ca. € 63.000. Er is sprake van een sterkere daling van het aantal cliënten met een PGB dan waarmee we in de begroting rekening hebben gehouden. Ook is er beperkt sprake van substitutie naar Zorg In Natura (ZIN). Op WMO HH wordt een voordeel van € 41.000 behaald en op de PGB's voor WMO begeleiding is het voordeel ca. € 22.000.

Product 6.72.1 PGB Jeugd
Het voordelig verschil op dit product bedraagt ca. € 11.000 en wordt volledig veroorzaakt doordat er sprake is van een dalend aantal cliënten met een PGB voor Jeugd. Ook het gemiddelde bedrag voor een PGB daalt verder. Wel zien we een toename van de Zorg in Natura, zie product 6.72.2 individuele voorzieningen natura jeugd.

Product 6.72.2 Individuele voorzieningen natura jeugd
Het nadelig verschil van € 86.000 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de volgende items: Conform het landelijke en regionale beeld in 2019 zien we ook in Druten op onderdelen een overschrijding op diverse onderdelen, waarvan met name de basis en specialistische GGZ ad € 70.000 en de residentiële jeugdhulp (C1) ad € 225.000 opvalt. Daarnaast is in 2019 de definitieve regionale verevening over 2018 op onderdelen van de Jeugdinkoop afgewikkeld: Deze verevening was voor Druten voordelig met ca. € 175.000 en deze is in 2019 in de exploitatie verwerkt. Conform bestaand beleid wordt het relatief beperkte tekort op de jeugd onttrokken aan de reserve sociaal domein.

Product 6.82.1 Veiligheid,jeugdrecl.en opv.jeugd
Het nadeel van afgerond € 49.000 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door hogere kosten op blok C2 jeugdbescherming ten opzichte van de primaire begroting 2019. Evenals eerder jaren wordt ook voor het jaar 2019 de methodiek voor verevening toegepast binnen de regiogemeenten binnen het gehele blok C Jeugd. De uitkomsten van deze verevening worden meegenomen in het boekjaar 2020.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Resultaatbestemming programma 6
Voor uitgebreide informatie wordt verwezen naar het overzicht van de resultaatbestemming.

Stortingen reserves t.b.v. programma 6		Begroot		Werkelijk		Verschil
Storting in reserve sociaal domein	€	613.457	€	860.381	€	246.924-
Voordeel P-wet uitkeringen	€	150.000	€	150.000	€	-
Totaal stortingen t.b.v. programma 6	**€**	**763.457**	**€**	**1.010.381**	**€**	**246.924-**

Onttrekkingen reserves t.b.v. programma 6		Begroot		Werkelijk		Verschil
Aanwending reserve Sociaal Domein	€	555.421	€	731.135	€	175.714-
Uitvoeringsplan Sociaal Domein	€	280.000	€	105.846	€	174.154
Inhuur consulent Sociaal team	€	23.400	€	23.400	€	-
Aanwending reserve uitstroombeleid	€	10.666	€	-	€	10.666
Masterplan Druten werkt	€	25.500	€	25.500	€	-
Project "Klaar voor de start"	€	161.491	€	116.480	€	45.011
Projectkosten nota participatieprojecten	€	80.530	€	55.284	€	25.246
Totaal onttrekkingen t.b.v. programma 6	**€**	**1.137.008**	**€**	**1.057.645**	**€**	**79.363**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Product	Raming 2019 vóór wijziging	Raming 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Verschil 2019	Realisatie 2018
7.1-1 Openbare gezondheidszorg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.2-1 Riolen en rioolgemalen	€ -	€ -	€ 14.264	€ 14.264	€ 14.465
7.2-2 Baten rioolrechten	€ 1.806.308	€ 1.788.308	€ 1.785.922	€ 2.386-	€ 1.779.620
7.3-1 Vuilnisophaaldienst	€ 35.840	€ 486.840	€ 364.302	€ 122.538-	€ 324.529
7.3-2 Bestrijding dierenoverlast/bescherm.	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.3-3 Baten rein.rechten en afvalst.heffing	€ 1.944.952	€ 1.274.882	€ 1.267.578	€ 7.304-	€ 1.179.918
7.4-1 Milieubeheer	€ 35.299	€ 78.717	€ 82.060	€ 3.343	€ 52.656
7.4-2 Ongediertebestrijding	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.4-3 Handhaving milieubeheer	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.5-1 Algemene begraafplaats	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.5-2 Baten begraafplaatsrechten	€ 21.623	€ 21.623	€ 33.507	€ 11.884	€ 19.372
Totaal baten	**€ 3.844.022**	**€ 3.650.370**	**€ 3.547.632**	**€ 102.738-**	**€ 3.370.559**
7.1-1 Openbare gezondheidszorg	€ 656.599	€ 676.599	€ 654.909	€ 21.690	€ 658.039
7.2-1 Riolen en rioolgemalen	€ 1.501.296	€ 1.431.852	€ 1.351.494	€ 80.358	€ 1.571.212
7.2-2 Baten rioolrechten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.3-1 Vuilnisophaaldienst	€ 1.596.432	€ 1.597.669	€ 1.655.896	€ 58.227-	€ 1.371.958
7.3-2 Bestrijding dierenoverlast/bescherm.	€ 55.523	€ 40.895	€ 43.678	€ 2.783-	€ 76.675
7.3-3 Baten rein.rechten en afvalst.heffing	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.4-1 Milieubeheer	€ 146.180	€ 305.180	€ 217.402	€ 87.778	€ 109.697
7.4-2 Ongediertebestrijding	€ 32.938	€ 32.938	€ 50.755	€ 17.817-	€ 30.901
7.4-3 Handhaving milieubeheer	€ 399.342	€ 409.342	€ 450.243	€ 40.901-	€ 422.606
7.5-1 Algemene begraafplaats	€ 69.672	€ 69.672	€ 71.869	€ 2.197-	€ 50.967
7.5-2 Baten begraafplaatsrechten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten	**€ 4.457.982**	**€ 4.564.147**	**€ 4.496.247**	**€ 67.900**	**€ 4.292.056**
Resultaat voor bestemming	**€ 613.960-**	**€ 913.777-**	**€ 948.615-**	**€ 34.838-**	**€ 921.497-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ 293.418	€ 422.417	€ 128.999-	€ 21.420
Onttrekking aan reserves:	€ 75.407	€ 218.991	€ 213.758	€ 5.233-	€ 242.084
Resultaat na bestemming	**€ 538.553-**	**€ 988.204-**	**€ 1.157.274-**	**€ 169.070-**	**€ 700.833-**

Analyse financieel verschil:

Product	Raming	Realisatie	Verschil
7.1-1 Openbare gezondheidszorg	€ 676.599	€ 654.909	€ 21.690
7.2-1 Riolen en rioolgemalen	€ 1.431.852	€ 1.337.230	€ 94.622
7.2-2 Baten rioolrechten	€ 1.788.308-	€ 1.785.922-	€ 2.386-
7.3-1 Vuilnisophaaldienst	€ 1.110.829	€ 1.291.594	€ 180.765-
7.3-2 Bestrijding dierenoverlast/bescherm.	€ 40.895	€ 43.678	€ 2.783-
7.3-3 Baten rein.rechten en afvalst.heffing	€ 1.274.882-	€ 1.267.578-	€ 7.304-
7.4-1 Milieubeheer	€ 226.463	€ 135.342	€ 91.121
7.4-2 Ongediertebestrijding	€ 32.938	€ 50.755	€ 17.817-
7.4-3 Handhaving milieubeheer	€ 409.342	€ 450.243	€ 40.901-
7.5-1 Algemene begraafplaats	€ 69.672	€ 71.869	€ 2.197-
7.5-2 Baten begraafplaatsrechten	€ 21.623-	€ 33.507-	€ 11.884
Resultaat programma 7 vóór voorgestelde resultaatbestemming	€ 913.777	€ 948.615	€ 34.838-
Resultaatbestemming	€ 74.427-	€ 208.660-	€ 134.233
Resultaat programma 7 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 988.204**	**€ 1.157.274**	**€ 169.070-**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Het nadelige financiële verschil op programma 7 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 169.070. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product 7.2-1 Riolen en rioolgemalen

● Lagere kapitaallasten als gevolg van uitgestelde investeringen	€	50.000
● Lagere energiekosten	€	11.000
● Lagere onderhoudskosten	€	34.000

Product 7.3-1 Vuilnisophaaldienst

● De uitkering van het afvalfonds verpakkingen voor het plastic en afval is fors lager dan begroot	€	119.000
● De verwerkingskosten van de milieustraat zijn hoger dan begroot	€	24.000
● Ook de verwerkingskosten van de andere afvalstromen zijn hoger dan begroot	€	57.000
● Overige afwijkingen op het taakveld	€	19.000

Product 7.4-1 Milieubeheer

● Er wordt € 40.000 van het budget 2019 meegenomen naar 2020. Het gaat hierbij om € 10.000 voor de uitvoering van een regionale adaptiestrategie (RAS), € 20.000 voor het invoeren van een bodeminformatiesysteem en € 10.000 voor de overdracht van bodemtaken van provincie naar gemeente.	€	40.000
● De begrote doorberekening vanuit de WDW voor personele kosten voor de invulling van een programmamanager duurzaamheid en voor coördinatie asbest valt € 28.000 positiever uit door een latere invulling van de vacatures.	€	28.000
● We hebben een subsidie ontvangen van de provincie Gelderland voor toezicht op energiebesparing bij bedrijven, deze was niet begroot.	€	7.000
● De kapitaalslasten vallen € 43.000 lager uit omdat er geen afschrijvingskosten voor vergroenen openbare gebouwen zijn gemaakt (begroot € 20.000) en de rentekosten voor duurzaamheidsleningen lager uitvallen dan	€	43.000
● De uitvoeringkosten duurzaamheid vallen hoger uit door extra kosten voor het loket duurzaamheid Wonen en cofinanciering kosten energiebesparing (EML) bij de ODRN.	€	27.000

Product 7.4-3 Handhaving milieubeheer

● Het tekort van de ODRN in 2019 bedraagt € 1,2 miljoen. Omdat de ODRN geen reserves meer heeft moeten de deelnemende partijen waaronder de gemeente Druten bijdragen in dit tekort. Voor de gemeente Druten betekent dit een bijdrage van € 29.000.	€	29.000
● De ODRN brengt conform afspraak het onderhanden werk apart in rekening. Voor 2019 is dit een bedrag van € 11.000. Hier is niet of nauwelijks op te sturen.	€	11.000

Product 7.5-2 Baten begraafplaatsrechten

Doordat er relatief meer verlengingen van grafrechten en meer begrafenissen hebben plaatsgehad, is de opbrengst van begraafplaatsrechten in 2019 bijna € 12.000 hoger uitgevallen dan begroot.	€	12.000

Resultaatbestemming programma 7

Voor uitgebreide informatie wordt verwezen naar het overzicht van de resultaatbestemming.

Stortingen reserves t.b.v. programma 7		Begroot		Werkelijk		Verschil
Aanvulling reserve vuilafvoer	€	200.000	€	200.000	€	-
Voordelen diverse posten riolering	€	50.000	€	50.000	€	-
Overschot riolering 2019	€	-	€	128.999	€	128.999-
Maatschappelijke compensatie Kaliwaal	€	43.418	€	43.418	€	-
Totaal stortingen t.b.v. programma 7	**€**	**293.418**	**€**	**422.417**	**€**	**128.999-**

Onttrekkingen reserves t.b.v. programma 7		Begroot		Werkelijk		Verschil
Aanwending reserve kwelbeersysteem	€	14.385	€	8.675	€	5.710-
Aanwending reserve vuilafvoer en verwerking	€	51.735	€	79.499	€	27.764
Aanwending reserve riolering	€	9.287	€	-	€	9.287-
Aanvullend krediet Omgekeerd inzamelen Druten	€	3.073	€	3.073	€	-
Aanpassing riolering schijf 2018	€	10.000	€	10.000	€	-
Reinigen kolken en lijngoten	€	6.511	€	6.511	€	-
Nadeel opbrengst rioolrechten	€	18.000	€	-	€	18.000-
Exploitatietekort afval	€	106.000	€	106.000	€	-
Totaal onttrekkingen t.b.v. programma 7	**€**	**218.991**	**€**	**213.758**	**€**	**5.233-**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 8 Wonen en bouwen

Product	Raming 2019 vóór wijziging	Raming 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Verschil 2019	Realisatie 2018
8.1-1 Structuur- en bestemmingsplannen	€ 35.826	€ 173.326	€ 163.295	€ 10.031-	€ 63.432
8.1-2 Handhaving bestemmingsplannen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
8.2-1 Bouwgrondexploitatie	€ 69.800	€ 118.543	€ 597.856	€ 479.313	€ 734.245
8.3-1 Bouw-, woning-, welstandstoezicht	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
8.3-2 Handhaving bouw- en woningtoez.	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
8.3-3 Woonwagens	€ 5.488	€ 5.488	€ 5.668	€ 180	€ 5.503
8.3-4 Overige volkshuisvesting	€ 101.719	€ 101.719	€ 451.795	€ 350.076	€ 30.807
8.3-5 Omgevingsvergunningen	€ 365.490	€ 365.490	€ 431.571	€ 66.081	€ 372.245
Totaal baten	**€ 578.323**	**€ 764.566**	**€ 1.650.185**	**€ 885.619**	**€ 1.206.232**
8.1-1 Structuur- en bestemmingsplannen	€ 404.317	€ 442.845	€ 440.819	€ 2.026	€ 376.902
8.1-2 Handhaving bestemmingsplannen	€ 35.488	€ 35.488	€ 62.589	€ 27.101-	€ 37.676
8.2-1 Bouwgrondexploitatie	€ 314.781	€ 563.524	€ 1.024.201	€ 460.677-	€ 808.686
8.3-1 Bouw-, woning-, welstandstoezicht	€ 321.166	€ 321.166	€ 313.259	€ 7.907	€ 315.577
8.3-2 Handhaving bouw- en woningtoez.	€ 172.969	€ 172.969	€ 174.654	€ 1.685-	€ 167.220
8.3-3 Woonwagens	€ 3.663	€ 3.663	€ 6.373	€ 2.710-	€ 4.183
8.3-4 Overige volkshuisvesting	€ 141.079	€ 256.329	€ 407.649	€ 151.320-	€ 129.463
8.3-5 Omgevingsvergunningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten	**€ 1.393.463**	**€ 1.795.984**	**€ 2.429.543**	**€ 633.559-**	**€ 1.839.707**
Resultaat voor bestemming	**€ 815.140-**	**€ 1.031.418-**	**€ 779.359-**	**€ 252.059**	**€ 633.475-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ 793.150	€ 1.664.165	€ 871.015-	€ 155.483
Onttrekking aan reserves:	€ 71.379	€ 71.379	€ 1.610.994	€ 1.539.615	€ 160.273
Resultaat na bestemming	**€ 743.761-**	**€ 1.753.189-**	**€ 832.530-**	**€ 920.659**	**€ 628.684-**

Analyse financieel verschil

Product	Raming	Realisatie	Verschil
8.1-1 Structuur- en bestemmingsplannen	€ 269.519	€ 277.524	€ 8.005-
8.1-2 Handhaving bestemmingsplannen	€ 35.488	€ 62.589	€ 27.101-
8.2-1 Bouwgrondexploitatie	€ 444.981	€ 426.345	€ 18.636
8.3-1 Bouw-, woning-, welstandstoezicht	€ 321.166	€ 313.259	€ 7.907
8.3-2 Handhaving bouw- en woningtoez.	€ 172.969	€ 174.654	€ 1.685-
8.3-3 Woonwagens	€ 1.825-	€ 706	€ 2.531-
8.3-4 Overige volkshuisvesting	€ 154.610	€ 44.146-	€ 198.756
8.3-5 Omgevingsvergunningen	€ 365.490-	€ 431.571-	€ 66.081
Resultaat programma 8 vóór voorgestelde resultaatbestemming	€ 1.031.418	€ 779.359	€ 252.059
Resultaatbestemming	€ 721.771-	€ 53.171-	€ 668.600
Resultaat programma 8 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 1.753.189**	**€ 832.530**	**€ 920.659**

Het voordelige financiële verschil op programma 8 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 920.659. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product 8.1-2 Handhaving bestemmingsplannen
Het betreft juridische kosten voor handhaving, ontruiming, proceskosten bezwaar en opslagkosten, deze waren voor € 27.000 niet geraamd.

Product 8.3-3 Woonwagens
Er zijn in 2019 kosten geweest voor lekkage van een cv op het woonwagenkamp, hiervoor is € 2.500 betaald, deze kosten waren niet voorzien.

Product 8.3-4 Overige volkshuisvesting
Voor de aanpassing van de buitenruimte rondom het appartementencomplex aan de Vlakkers is éénmalig € 100.000 beschikbaar gesteld. Door de investeringen van Standvast wonen en de gemeente verbeteren de entree van de Vlakkers, de kwaliteit van de openbare ruimte en de leefbaarheid ter plaatse. De investering zal plaats vinden in 2020, het budget wordt meegenomen naar 2020. Eerder is er budget van € 10.000 voor bepalen woningbouw en een bedrag van € 5.000 voor afwegingskader woningbouw meegenomen naar 2020. In totaal is derhalve € 115.000 meegenomen naar 2020.

Daarnaast is er een nadeel op de te ontvangen rente van de startersleningen van € 45.000 en op overige kosten € 5.000 meer uitgegeven.
Voor het project de Vlakkers is in 2019 een voorschot ontvangen van 80% van € 500.000 is € 400.000, hiervan is € 266.000 doorbetaald. Afrekening zal plaatsvinden in 2020.

Product 8.3-5 Omgevingsvergunning
Er is 2019 € 66.000 meer aan leges ontvangen dan geraamd door een versnelling van de woningbouw in Druten Oost.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Resultaatbestemming programma 8
Voor uitgebreide informatie wordt verwezen naar het overzicht van de resultaatbestemming.

Stortingen reserves t.b.v. programma 8		Begroot		Werkelijk		Verschil
Storting reserve grondbedrijf	€	750.000	€	750.000	€	-
Toevoeging inzake Westerhoud Zuid	€	-	€	860.994	€	860.994-
Aanvullende toevoeging grondbedrijf	€	-	€	10.021	€	10.021-
Bijdr. Explov. Stadsuitleg	€	43.150	€	43.150	€	-
Totaal stortingen t.b.v. programma 8	**€**	**793.150**	**€**	**1.664.165**	**€**	**871.015-**

Onttrekkingen reserves t.b.v. programma 8		Begroot		Werkelijk		Verschil
Aanwending reserve grondbedrijf	€	71.379		-	€	71.379-
Storting reserve grondbedrijf	€	-		750.000	€	750.000
Toevoeging inzake Westerhoud Zuid	€	-	€	860.994	€	860.994
Totaal onttrekkingen t.b.v. programma 8	**€**	**71.379**	**€**	**1.610.994**	**€**	**1.539.615**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.3.2 Toelichting algemene dekkingsmiddelen

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.3.2 Toelichting algemene dekkingsmiddelen

In de begroting van 2019 zijn deze dekkingsmiddelen onder programma 0 opgenomen.

Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is
De gemeente Druten kent de volgende niet-bestedingsgebonden gemeentelijke heffingen:

Belastingsoort	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Verschil 2019
Onroerende zaak belasting	€ 3.278.254	€ 3.298.254	€ 3.306.846	€ -8.592
Hondenbelasting	€ 160.363	€ 160.363	€ 167.714	€ -7.351
Totaal	**€ 3.438.617**	**€ 3.458.617**	**€ 3.474.560**	**€ -15.943**

Algemene uitkering
In 2019 is € 25.478.306 aan algemene uitkering ontvangen. De raming na de najaarsnota bedroeg echter € 25.391.439. Dit verschil is toegelicht binnen programma 0.

Dividend

Deelneming	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Verschil 2019
Bank Nederlandse gemeenten	€ 13.000	€ 27.000	€ 27.009	€ 9
Vitens NV	€ 22.753	€ 22.753	€ 14.421	€ -8.332
DAR NV	€ 35.840	€ 7.840	€ 7.618	€ -222
Totaal ontvangen dividend	**€ 71.593**	**€ 57.593**	**€ 49.048**	**€ -8.545**

Het verschil t.o.v. de begroting is te verklaren door de lagere dividenduitkering van Vitens NV.

BTW-compensatiefonds
Over 2019 is op de exploitatie-uitgaven € 3.718.391 aan compensabele BTW gedeclareerd.

Toelichting overhead
Conform artikel 27b van het BBV dienen de kosten op het taakveld overhead te worden toegelicht.

Taakveld	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Verschil 2019
0.4-1 personele kosten bestuursonderst.	€ 125.795	€ 220.795	€ 223.823	€ 3.028
0.4-2 communicatie	€ 21.090	€ 22.090	€ 26.375	€ 4.285
0.4-3 representatie- en vergaderkosten	€ 14.776	€ 21.476	€ 30.024	€ 8.548
0.4-5 bedrijfsvoering	€ -	€ -	€ -	€ -
0.4-6 binnendienst	€ -	€ -	€ -	€ -
0.4-7 buitendienst	€ -	€ -	€ 1.660	€ 1.660
0.4-8 overige personele kosten	€ -	€ 235.000	€ 422.307	€ 187.307
0.4-9 gemeentehuis	€ -8.026	€ -8.026	€ 700	€ 8.726
0.4-10 kantoorbenodigdheden	€ 26.535	€ 26.535	€ 29.907	€ 3.372
0.4-11 automatisering	€ -	€ 25.000	€ 26.734	€ 1.734
Totaal overheadkosten	**€ 180.170**	**€ 542.870**	**€ 761.531**	**€ 218.661**

Omdat het taakveld overhead volledig binnen programma 0 valt, zijn de verschillen in dat programma (zie 3.3.3.1 - programma 0) toegelicht.

Vennootschapsbelasting
Conform artikel 27b van het BBV dienen de kosten voor vennootschapsbelasting te worden toegelicht. Omdat het taakveld vennootschapsbelasting volledig binnen programma 0 valt, zijn de verschillen in dat programma (zie 3.3.3.1 - programma 0) toegelicht.

Bedrijfsvoeringsbudget
Vanaf 2019 valt het volledige budget van de bedrijfsvoering binnen de WDW en zal als zodanig ook in die jaarrekening worden verklaard.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.3.3. Toelichting onvoorzien en Wet Normering Topinkomens

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.3.3. Onvoorzien

De post onvoorzien is opgenomen in de begroting van 2019 binnen programma 0.

Gebruik onvoorzien		Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijzigingen	Realisatie 2019
Programma 0	Burger en bestuur	€ 275.094	€ 1.208.839	€ 751.230
	Totaal onvoorzien	**€ 275.094**	**€ 1.208.839**	**€ 751.230**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.3.3. WNT-verantwoording 2019 Gemeente Druten

De WNT is van toepassing op de gemeente Druten. Het voor de gemeente Druten toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum).

Conform de Wet Normering Topinkomens zijn de onderstaande functies opgenomen in deze paragraaf:
1. Griffier;
2. Gemeentesecretaris.

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2019 bedragen x € 1		S. van der Lugt		A. Buise-Jansen
Functiegegevens		**Griffier**		**Gemeentesecretaris**
Aanvang en einde functievervulling in 2019		01/01 – 30/11		01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		0,89		1
Dienstbetrekking?		Ja		Ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	35.846	€	96.227
Beloningen betaalbaar op termijn	€	5.242	€	17.611
Subtotaal	*€*	*41.088*	*€*	*113.838*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	157.996	€	194.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.		N.v.t.
Bezoldiging	**€**	**41.088**	**€**	**113.838**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.		N.v.t.

Gegevens 2018 bedragen x € 1		S. van der Lugt		A. Buise-Jansen
Functiegegevens		**Griffier**		**Gemeentesecretaris**
Aanvang en einde functievervulling in 2018		01/05 - 31/12		01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		0,89		1
Dienstbetrekking?		Ja		Ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	48.529	€	90.486
Beloningen betaalbaar op termijn	€	600	€	20.792
Subtotaal	*€*	*49.129*	*€*	*111.278*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	112.908	€	189.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.		N.v.t.
Bezoldiging	**€**	**49.129**	**€**	**111.278**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.		N.v.t.

Gegevens 2018 bedragen x € 1		H. Vreeman		J.J. Driessen
Functiegegevens		**Griffier**		**Gemeentesecretaris**
Aanvang en einde functievervulling in 2018		01/04 - 31/12		01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		0,15		1
Dienstbetrekking?		Ja		Ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	8.392	€	61.473
Beloningen betaalbaar op termijn	€	2.883	€	15.530
Subtotaal	*€*	*11.275*	*€*	*77.003*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	21.360	€	189.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.		N.v.t.
Bezoldiging	**€**	**11.275**	**€**	**77.003**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.		N.v.t.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Tabel 1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Gegevens 2019 bedragen x € 1		F. Aerts		S. van den Bosch
Functiegegevens		Griffier		Griffier
Kalenderjaar		2019		2019
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)		01/11 - 31/12		11/02 - 30/06
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar		2		5
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€	187	€	187
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€	51.800	€	129.500
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€	40.673	€	112.649
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)				
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?		Ja		Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	€	20.228	€	6.948
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€	20.228	€	6.948
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.		N.v.t.
Bezoldiging	**€**	**20.228**	**€**	**6.948**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.		N.v.t.

Gegevens 2019 bedragen x € 1		J. van den Heuvel		L. Litjens
Functiegegevens		Griffier		Gemeentesecretaris
Kalenderjaar		2019		2019
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)		19/08 - 29/12		01/10 - 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar		5		3
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€	187	€	187
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€	129.500	€	77.700
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€	95.744	€	77.700
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)				
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?		Ja		Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	€	29.816	€	49.150
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€	29.816	€	49.150
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.		N.v.t.
Bezoldiging	**€**	**29.816**	**€**	**49.150**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.		N.v.t.

Gegevens 2018 bedragen x € 1		S. van der Lugt		H. Vreeman
Functiegegevens		Griffier		Griffier
Kalenderjaar		2018		2018
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)		01/01 - 30/04		01/01 - 31/03
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar		4		3
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€	182	€	182
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€	76.400	€	57.300
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12				
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)				
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?		Ja		Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	€	25.857	€	3.081
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€	25.857	€	3.081
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.		N.v.t.
Bezoldiging	**€**	**25.857**	**€**	**3.081**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.		N.v.t.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.3.4 Overzicht incidentele baten en lasten

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.3.4 Overzicht incidentele baten en lasten

Programma		Raming 2019 voor wijziging	Wijziging raming 2019 meicirculaire	Wijziging raming 2019 VJN	Wijziging raming 2019 NJN	Wijziging raming 2019 amanddem.	Totaal beschikbaar baten
Programma 0	Bestuur en ondersteuning	€ -	€ 679.500	€ 3.841.661	€ 518.334	€ -	€ 5.039.495
Programma 1	Veiligheid	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Programma 2	Verkeer en vervoer	€ -	€ -	€ -	€ 98.500	€ -	€ 98.500
Programma 3	Economie	€ -	€ -	€ -	€ 20.000	€ -	€ 20.000
Programma 4	Onderwijs	€ -	€ -	€ -	€ 9.000	€ -	€ 9.000
Programma 5	Sport, cultuur en recreatie	€ -	€ -	€ 1	€ 166.725	€ -	€ 166.726
Programma 6	Sociaal domein	€ -	€ -	€ 671.432	€ 777.991	€ -	€ 1.449.423
Programma 7	Volksgezondheid en milieu	€ -	€ -	€ 53.418	€ 214.000	€ -	€ 267.418
Programma 8	Wonen en bouwen	€ -	€ -	€ 65.000	€ 148.972	€ -	€ 213.972
Saldo incidenteel		€ 12.594	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 12.594
Totaal baten		**€ 12.594**	**€ 679.500**	**€ 4.631.512**	**€ 1.953.522**	**€ -**	**€ 7.277.128**
Programma 0	Bestuur en ondersteuning	€ -	€ -	€ 53.600	€ 488.000	€ 10.000	€ 551.600
Programma 1	Veiligheid	€ -	€ -	€ -	€ 8.500	€ -	€ 8.500
Programma 2	Verkeer en vervoer	€ -	€ -	€ 57.051	€ 515.000	€ 10.000	€ 582.051
Programma 3	Economie	€ -	€ -	€ -	€ 126.994	€ -	€ 126.994
Programma 4	Onderwijs	€ -	€ -	€ 17.353	€ -	€ -	€ 17.353
Programma 5	Sport, cultuur en recreatie	€ -	€ -	€ 524.900	€ 114.525	€ 5.000	€ 644.425
Programma 6	Sociaal domein	€ -	€ -	€ 1.634.320	€ 811.287	€ -	€ 2.445.607
Programma 7	Volksgezondheid en milieu	€ -	€ -	€ 271.518	€ 381.841	€ -	€ 653.359
Programma 8	Wonen en bouwen	€ -	€ -	€ 105.250	€ 193.150	€ 750.000	€ 1.048.400
Saldo incidenteel		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten		**€ -**	**€ -**	**€ 2.663.992**	**€ 2.639.297**	**€ 775.000**	**€ 6.078.289**
Saldo incidentele baten en lasten		**€ 12.594**	**€ 679.500**	**€ 1.967.520**	**€ 685.775-**	**€ 775.000-**	**€ 1.973.839**

Ramingen 2019 na wijziging
Als gevolg van het bestedingsplan 2019, de perspectiefnota 2019 en de najaarsnota 2019 zijn in 2019 incidentele middelen vrijgevallen en ingezet. Dat wordt via bovenstaand overzicht getoond.

Werkelijke uitnutting incidentele budgetten
De incidenteel toegekende budgetten bestaan op hoofdlijnen uit:
- Eenmalige uitgaven ten laste van - of inkomsten ten gunste van - de eenmalige middelen;
- Eenmalige uitgaven gedekt door eenmalige onttrekkingen uit - of inkomsten te storten in - reserves;
- Eenmalige restantbudgetten die doorgeschoven zijn vanuit boekjaar 2018.

Voor het eerste en het laatste punt wordt verwezen naar de verschillenanalyses (3.3.3.1), terwijl de afwijkingen op stortingen/onttrekkingen in/uit de reserves zijn toegelicht via de resultaatbestemming (3.3.3.5).

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.3.5 Overzicht resultaatbestemming

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.3.5 Resultaatbestemming 2019

Stortingen in reserves, ten laste van resultaat voor bestemming

Omschrijving	Raming voor wijziging	Wijzigingen	Raming na wijziging	Werkelijk	Verschil	Grondslag / referentie	Omschrijving reserve	Struct. / Incident.
Programma 0								
Resultaat 2018	€ -	€ -	€ -	€ 4.039.620	€ -4.039.620	PPN 2019	Algemene reserve	Incidenteel
Storting reserve assurantie	€ 23.278	€ -	€ 23.278	€ 23.278	€ -	Prim. begr.	Reserve assurantie	Structureel
Maatschappelijke compensatie Kaliwaal	€ -	€ 43.418	€ 43.418	€ 43.418	€ -	PPN VJ 2019	Reserve egalisatie vuilafvoer en	Incidenteel
Vrijval res. Sociaal Domein o.b.v. maximale stand	€ -	€ -	€ -	€ 246.952	€ -246.952	-	Algemene reserve	Incidenteel
Totaal reserveringen programma 0	**€ 23.278**	**€ 43.418**	**€ 66.696**	**€ 4.353.268**	**€ -4.286.572**			
Programma 2								
Storting reserve openbare verlichting	€ 87.903	€ -	€ 87.903	€ 87.903	€ -	Prim. begr.	Reserve vervanging straatverlichting	Structureel
Storting reserve onderhoud wegen	€ 1.708.925	€ -	€ 1.708.925	€ 1.708.925	€ -	Prim. begr.	Reserve onderhoud wegen	Structureel
Kwaliteitsimpuls openbare ruimten	€ -	€ 450.000	€ 450.000	€ 450.000	€ -	NJN 2019	Reserve onderhoud wegen	Incidenteel
Voordeel keuringen en onderhoud	€ -	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ -	NJN 2019	Reserve onderhoud wegen	Incidenteel
Degeneratiekosten kabels en leidingen	€ -	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ -	NJN 2019	Reserve onderhoud wegen	Incidenteel
Totaal reserveringen programma 2	**€ 1.796.828**	**€ 515.000**	**€ 2.311.828**	**€ 2.311.828**	**€ -**			
Programma 5								
Aanwending algemene reserve kunstwerken	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	-	-	-
Totaal reserveringen programma 5	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**			
Programma 6								
Storting in reserve sociaal domein	€ 1.290.885	€ -677.428	€ 613.457	€ 860.381	€ -246.924	Prim. begr.	Reserve Sociaal Domein	Incidenteel
Voordeel P-wet uitkeringen	€ -	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ -	NJN 2019	Reserve Uitstroombeleid	Incidenteel
Totaal reserveringen programma 6	**€ 1.290.885**	**€ -527.428**	**€ 763.457**	**€ 1.010.381**	**€ -246.924**			
Programma 7								
Aanvulling reserve vuilafvoer	€ -	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ -	NJN 2019	Reserve egalisatie vuilafvoer en vuilverwerking	Incidenteel
Voordelen diverse posten riolering	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ -	NJN 2019	Reserve riolering	Incidenteel
Overschot riolering 2019	€ -	€ -	€ -	€ 128.999	€ -128.999	-	Reserve riolering	-
Maatschappelijke compensatie Kaliwaal	€ -	€ 43.418	€ 43.418	€ 43.418	€ -	PPN VJ 2019	Reserve egalisatie vuilafvoer en vuilverwerking	Incidenteel
Totaal reserveringen programma 7	**€ -**	**€ 293.418**	**€ 293.418**	**€ 422.417**	**€ -128.999**			
Programma 8								
Storting reserve grondbedrijf	€ -	€ 750.000	€ 750.000	€ 750.000	€ -	NJN 2019	Reserve grondbedrijf	Incidenteel
Toevoeging inzake Westerhoud Zuid	€ -	€ -	€ -	€ 860.994	€ -860.994	-	Reserve grondbedrijf	-
Aanvullende toevoeging grondbedrijf	€ -	€ -	€ -	€ 10.021	€ -10.021	-	Reserve grondbedrijf	-
Bijdr. Explov. Stadsuitleg	€ -	€ 43.150	€ 43.150	€ 43.150	€ -	NJN 2019	Reserve stadsuitleg	Incidenteel
Totaal reserveringen programma 8	**€ -**	**€ 793.150**	**€ 793.150**	**€ 1.664.165**	**€ -871.015**			
Totaal stortingen	**€ 3.110.991**	**€ 1.117.558**	**€ 4.228.549**	**€ 9.762.059**	**€ -5.533.510**			

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Onttrekkingen aan reserves, ten gunste van resultaat voor bestemming

Omschrijving	Raming voor wijziging	Wijzigingen	Raming na wijziging	Werkelijk	Verschil	Grondslag / referentie	Omschrijving reserve	Struct. / Incident.
Programma 0								
Aanwending reserve winstuitkering NUON	€ 156.945	€ -	€ 156.945	€ 156.945	€ -	Prim. begr.	Reserve winstuitkering NUON	Structureel
Aanwenging reserve Vitens	€ 48.000	€ -	€ 48.000	€ 48.000	€ -	Prim. begr.	Reserve conversie aandelen Vitens	Structureel
Aanwending reserve legaat van Cooth	€ 9.000	€ -	€ 9.000	€ 9.000	€ -	Prim. begr.	Reserve legaat van Cooth	Incidenteel
Onttrekking reserve assurantie	€ -	€ -	€ -	€ 15.047	€ -15.047	-	Reserve assurantie	Structureel
Maatschappelijke compensatie Kaliwaal	€ -	€ 43.418	€ 43.418	€ 43.418	€ -	PPN VJ 2019	Reserve egalisatie vuilafvoer en vuilverwerking	Incidenteel
Aanwending reserve boventalligheid	€ 100.000	€ -	€ 100.000	€ 100.000	€ -	Prim. begr.	Reserve boventalligheid	Incidenteel
Verwerking resultaat jaarrekening 2018	€ -	€ 4.039.620	€ 4.039.620	€ 3.567.911	€ 471.709	PPN VJ 2019	Algemene reserve	Incidenteel
Verwerking resultaat jaarrekening 2018				€ 471.709	€ -471.709	NJN 2019	Algemene reserve	Incidenteel
Totaal reserveringen programma 0	**€ 313.945**	**€ 4.083.038**	**€ 4.396.983**	**€ 4.412.030**	**€ -15.047**			
Programma 2								
Aanwending reserve openbare verlichting	€ 72.173	€ -	€ 72.173	€ 26.723	€ 45.450	Prim. begr.	Reserve vervanging straatverlichting	Structureel
Aanwending reserve onderhoud wegen	€ 1.708.925	€ -	€ 1.708.925	€ 1.730.696	€ -21.771	Prim. begr.	Reserve onderhoud wegen	Structureel
Totaal reserveringen programma 2	**€ 1.781.098**	**€ -**	**€ 1.781.098**	**€ 1.757.419**	**€ 23.679**			
Programma 5								
Aanwending algemene reserve kunstwerken	€ 3.366	€ -	€ 3.366	€ 3.434	€ -68	Prim. begr.	Reserve onderhoud kunstw/vervanging	Structureel
Totaal reserveringen programma 5	**€ 3.366**	**€ -**	**€ 3.366**	**€ 3.434**	**€ -68**			
Programma 6								
Aanwending reserve Sociaal Domein	€ 1.232.849	€ -677.428	€ 555.421	€ 731.135	€ -175.714	Prim. begr.	Reserve Sociaal Domein	Incidenteel
Uitvoeringsplan Sociaal Domein	€ -	€ 280.000	€ 280.000	€ 105.846	€ 174.154	PPN VJ 2019	Reserve Sociaal Domein	Incidenteel
Inhuur consulent Sociaal team	€ -	€ 23.400	€ 23.400	€ 23.400	€ -	NJN 2019	Reserve Sociaal Domein	Incidenteel
Aanwending reserve uitstroombeleid	€ 10.666	€ -	€ 10.666		€ 10.666	Prim. begr.	Reserve Sociaal Domein	Incidenteel
Masterplan Druten werkt	€ -	€ 25.500	€ 25.500	€ 25.500	€ -	PPN VJ 2019	Reserve uitstroombeleid	Incidenteel
Project "Klaar voor de start"	€ -	€ 161.491	€ 161.491	€ 116.480	€ 45.011	PPN VJ 2019	Reserve uitstroombeleid	Incidenteel
Projectkosten nota participatieprojecten	€ -	€ 80.530	€ 80.530	€ 55.284	€ 25.246	PPN VJ 2019	Reserve uitstroombeleid	Incidenteel
Totaal reserveringen programma 6	**€ 1.243.515**	**€ -106.507**	**€ 1.137.008**	**€ 1.057.645**	**€ 79.363**			
Programma 7								
Aanwending reserve kwelbeersysteem.	€ 14.385	€ -	€ 14.385	€ 8.675	€ 5.710	Prim. begr.	Reserve kwelbeheersingssysteem ADW	Structureel
Aanwending reserve vuilafvoer en verwerking	€ 51.735	€ -	€ 51.735	€ 79.499	€ -27.764	Prim. begr.	Reserve egalisatie vuilafvoer en vuilverwerking	Structureel
Aanwending reserve riolering	€ 9.287	€ -	€ 9.287		€ 9.287	Prim. begr.	Reserve riolering	Structureel
Aanvullend krediet Omgekeerd inzamelen Druten	€ -	€ 3.073	€ 3.073	€ 3.073	€ -	PPN VJ 2019	Reserve egalisatie vuilafvoer en vuilverwerking	Incidenteel
Aanpassing riolering schijf 2018	€ -	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ -	PPN VJ 2019	Reserve riolering	Incidenteel
Reinigen kolken en lijngoten	€ -	€ 6.511	€ 6.511	€ 6.511	€ -	PPN VJ 2019	Reserve riolering	Incidenteel
Nadeel opbrengst rioolrechten	€ -	€ 18.000	€ 18.000		€ 18.000	NJN 2019	Reserve riolering	Incidenteel
Exploitatietekort afval	€ -	€ 106.000	€ 106.000	€ 106.000	€ -	NJN 2019	Reserve egalisatie vuilafvoer en vuilverwerking	Incidenteel
Totaal reserveringen programma 7	**€ 75.407**	**€ 143.584**	**€ 218.991**	**€ 213.758**	**€ 5.233**			
Programma 8								
Aanwending reserve grondbedrijf	€ 71.379	€ -	€ 71.379	€ -	€ 71.379	Prim. begr.	Reserve grondbedrijf	Structureel
Onttrekking reserve grondbedrijf	€ -	€ -	€ -	€ 750.000	€ -750.000	-	Reserve grondbedrijf	Incidenteel
Toevoeging inzake Westerhoud Zuid	€ -	€ -	€ -	€ 860.994	€ -860.994	-	Reserve grondbedrijf	Incidenteel
Totaal reserveringen programma 8	**€ 71.379**	**€ -**	**€ 71.379**	**€ 1.610.994**	**€ -1.539.615**			
Totaal onttrekkingen	**€ 3.488.710**	**€ 4.120.115**	**€ 7.608.825**	**€ 9.055.280**	**€ -1.446.455**			
Totaal resultaatbestemming	**€ -377.719**	**€ -3.002.557**	**€ -3.380.276**	**€ 706.779**	**€ -4.087.055**			

Alle bovenstaande mutaties in de reserves, worden verwerkt via taakveld 0.10 "Mutaties Reserves". De totale storting en onttrekking is op die plek terug te vinden in het overzicht van baten en lasten.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020

astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.4 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.4 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

(x € 1.000)	Raming 2019 na wijziging			Realisatie 2019			Begrotingsafwijking		
Omschrijving programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0 Bestuur en ondersteuning	€ 8.514	€ 8.092	€ 422	€ 5.074	€ 4.035	€ 1.040	€ -3.440	€ 4.058	€ 618
1 Veiligheid	€ 6	€ 1.402	€ -1.396	€ 3	€ 1.347	€ -1.344	€ -4	€ 56	€ 52
2 Verkeer en vervoer	€ 172	€ 2.445	€ -2.273	€ 220	€ 2.198	€ -1.978	€ 48	€ 246	€ 295
3 Economie	€ -21	€ 505	€ -526	€ 60	€ 544	€ -484	€ 80	€ -39	€ 42
4 Onderwijs	€ 339	€ 2.059	€ -1.720	€ 225	€ 1.935	€ -1.710	€ -114	€ 124	€ 10
5 Sport, cultuur en recreatie	€ 594	€ 4.070	€ -3.476	€ 669	€ 3.833	€ -3.164	€ 76	€ 237	€ 313
6 Sociaal domein	€ 4.136	€ 20.105	€ -15.968	€ 4.001	€ 19.413	€ -15.412	€ -136	€ 692	€ 556
7 Volksgezondheid en milieu	€ 3.650	€ 4.564	€ -914	€ 3.548	€ 4.496	€ -949	€ -103	€ 68	€ -35
8 Wonen en bouwen	€ 765	€ 1.796	€ -1.031	€ 1.650	€ 2.430	€ -779	€ 886	€ -634	€ 252
Subtotaal	**€ 18.155**	**€ 45.038**	**€ -26.882**	**€ 15.450**	**€ 40.230**	**€ -24.780**	**€ -2.705**	**€ 4.807**	**€ 2.102**
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen:									
Lokale heffingen	€ 3.459	€ -	€ 3.459	€ 3.475	€ -	€ 3.475	€ 16	€ -	€ 16
Algemene uitkering	€ 28.069	€ -	€ 28.069	€ 28.156	€ -	€ 28.156	€ 87	€ -	€ 87
Dividend Programma 0	€ 50	€ -	€ 50	€ 41	€ -	€ 41	€ -8	€ -	€ -8
Gerealiseerde kosten	€ 413	€ 5.182	€ -4.768	€ 718	€ 6.049	€ -5.331	€ 305	€ -867	€ -563
Subtotaal	**€ 31.991**	**€ 5.182**	**€ 26.809**	**€ 32.390**	**€ 6.049**	**€ 26.341**	**€ 399**	**€ -867**	**€ -468**
Saldo van baten en lasten	**€ 50.146**	**€ 50.219**	**€ -73**	**€ 47.840**	**€ 46.279**	**€ 1.560**	**€ -2.307**	**€ 3.940**	**€ 1.633**
Toevoeging/onttrekking aan reserves:									
0 Bestuur en ondersteuning	€ 4.397	€ 67	€ 4.330	€ 4.412	€ 4.353	€ 59	€ 15	€ -4.287	€ -4.272
1 Veiligheid	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
2 Verkeer en vervoer	€ 1.781	€ 2.312	€ -531	€ 1.757	€ 2.312	€ -554	€ -24	€ -	€ -24
3 Economie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4 Onderwijs	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5 Sport, cultuur en recreatie	€ 3	€ -	€ 3	€ 3	€ -	€ 3	€ 0	€ -	€ 0
6 Sociaal domein	€ 1.137	€ 763	€ 374	€ 1.058	€ 1.010	€ 47	€ -79	€ -247	€ -326
7 Volksgezondheid en milieu	€ 219	€ 293	€ -74	€ 214	€ 422	€ -209	€ -5	€ -129	€ -134
8 Wonen en bouwen	€ 71	€ 793	€ -722	€ 1.611	€ 1.664	€ -53	€ 1.540	€ -871	€ 669
Subtotaal	**€ 7.609**	**€ 4.229**	**€ 3.380**	**€ 9.055**	**€ 9.762**	**€ -707**	**€ 1.447**	**€ -5.534**	**€ -4.087**
Resultaat	**€ 57.755**	**€ 54.448**	**€ 3.307**	**€ 56.895**	**€ 56.042**	**€ 854**	**€ -860**	**€ -1.594**	**€ -2.454**

Analyse begrotingsafwijking
Voor een analyse van de begrotingsafwijkingen wordt verwezen naar de verschillenanalyse in de toelichting op de programmarekening (toelichting per programma).

Analyse begrotingsrechtmatigheid
Op grond van artikel 189, lid 3 Gemeentewet zijn alle **begrotingsoverschrijdingen op de lasten** onrechtmatig. Gemiste opbrengsten of lagere lasten vallen dus niet onder deze analyse. Bij de afweging van de relevantie van deze onrechtmatige lasten is het criterium "passend binnen het door de Raad uitgezette beleid" van belang. Ondanks dat de Raad van de gemeente Druten niet concreet heeft omschreven onder welke omstandigheden overschrijdingen op begrote lasten als "passend binnen het door de Raad uitgezette beleid" worden beschouwd, kunnen we aan de hand van onderstaande criteria toch een analyse maken.
Er is getoetst aan de hand van de volgende criteria:
- Fout in de begroting;
- Onjuist begrotingsartikel of programma;
- Onjuist begrotingsjaar;
- Passende hogere lasten én baten;
- Passende hogere lasten niet tijdig gesignaleerd vanwege ontbrekende informatie van derden;
- Passende hogere lasten abusievelijk niet tijdig gesignaleerd;
- Passende hogere lasten opzettelijk niet tijdig gesignaleerd;
- Niet-passende lasten, gelden zijn anders besteed dan door de Raad is bedoeld;
- Bij later onderzoek zijn fouten uit het verleden gesignaleerd;
- Hogere lasten vanwege duurdere investeringen;
- Minder doch duurdere passende activiteiten binnen het begrotingsbedrag.

Bij twee programma's is een overschrijding geconstateerd op de lasten, namelijk programma 3 en 8. In deze analyse zullen wij ons ten aanzien van deze overschrijdingen verantwoorden en ingaan op de oorzaken.

Programma 3 Economie
De overschrijding op de lasten (voor resultaatbestemming) bedraagt ca € 39.000. De overschrijding wordt door verschillende over- en onderschrijdingen op verschillende producten veroorzaakt. Hieronder wordt alleen de (relevante) overschrijding op de lasten geanalyseerd, aangezien de baten niet tot een begrotingsonrechtmatigheid kunnen leiden.

3.1-1. Overige economische aangelegenheden
Het verschil van circa € 40.000 is te verklaren doordat de geraamde kosten van € 20.000 voor de integrale visie voor het bedrijventerrein en de kosten van € 20.000 voor ondersteuning van kavels in Westerhoud Zuid niet in 2019 zijn uitgegeven. Deze budgetten zijn doorgeschoven naar 2020.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.2-1 Bouwgrondexploitaties
De kapitaallasten voor het project Westerhoud Zuid over 2019 bedragen € 90.000. In de begroting is rekening gehouden met een bedrag van € 65.000. Oorzaak van het verschil zijn de tegenvallende verkopen in 2019. Daarnaast is er nog een verschil van circa € 5.000 vanuit het project als gevolg van het herwaarderen van de voorraad.

De overschrijding van de lasten van € 39.000 worden volledig gecompenseerd door een overschrijding op de baten van € 80.000.

Programma 8 wonen en bouwen
De overschrijding op de lasten (voor resultaatbestemming) bedraagt ca € 634.000. De overschrijding wordt door verschillende over- en onderschrijdingen op verschillende producten veroorzaakt. Hieronder wordt alleen de (relevante) overschrijding op de lasten geanalyseerd, aangezien de baten niet tot een begrotingsonrechtmatigheid kunnen leiden.

Product 8.2-1 bouwgrondexploitaties
Doordat de herziening grondexploitaties is geïntegreerd in de jaarrekening en het jaarverslag, worden bepaalde mutaties op de grondbedrijfscomplexen niet gedurende het begrotingsjaar door de Raad geautoriseerd, waardoor de begrotingscijfers op deze punten ook nog niet zijn aangepast. De beslispunten m.b.t. het grondbedrijf zijn te vinden in de jaarrekening en zijn bij de besluiten opgenomen. Voor een volledige uiteenzetting verwijzen wij naar de paragraaf grondbeleid, het raadsvoorstel en de bijlagen bij deze jaarrekening. Dit is in de vorm van een MPG, een meerjarenprognose van de grondexploitaties.

Het betreft hier een overschrijding op de lasten van € 634.000 die volledig wordt gecompenseerd door een overschrijding van € 886.000 in de baten.
Dit door verrekeningen van de boekwaarde voor grondexploitaties en door doorbetaling van provinciale subsidie voor de Vlakkers.

Een onderbouwing op hoofdlijnen hiervan is:

Bouwgrond	Begrote uitgaven	Werkelijke uitgaven	Onderhanden werk
Druten De Smid	€ -	€ 380.471,00	€ -380.471,00
Deest-Zuid	€ -	€ 37.545,00	€ -37.545,00
Puijflijk Tabaksveld	€ -	€ 104.462,00	€ -104.462,00
Pas Afferden	€ -	€ 9.371,00	€ -9.371,00
Krediet			
Subsidie Vlakkers	€ -	€ 266.000,00	€ -266.000,00
Doorgeschoven naar 2020	€ 100.000,00	€ -	€ 100.000,00
	€ 100.000,00	€ 797.849,00	€ -697.849,00

Naast deze grote posten zijn er nog diverse kleine onderschrijdingen waardoor het saldo van de lastenoverschrijding op € 634.000 uit komt.

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.5 Globale analyse verschil tussen begroot en werkelijk resultaat

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.5 Globale verschillenanalyse saldo Najaarsnota 2019 / Jaarrekening 2019

Geraamd resultaat exploitatie 2019 conform najaarsnota 2019	€ 1.135.602
Werkelijk resultaat exploitatie jaarrekening 2019	€ 853.911
Te verklaren verschil	**€ -281.691**

Voordelen / onderschrijdingen	Incidentele	Structurele	Totaal
Programma 0			
Strategisch kompas	€ 9.500	€ -	€ 9.500
Inhuur griffier	€ 112.587	€ -	€ 112.587
Inhuur interim gemeentesecretaris	€ 45.850	€ -	€ 45.850
Ipads burgerleden	€ 8.600	€ -	€ 8.600
Jeugdraad	€ 10.000	€ -	€ 10.000
Kadastrale info zonnepanelen (Amendement)	€ 3.500	€ -	€ 3.500
Programma 2			
Verbeteren verlichting	€ 25.000	€ -	€ 25.000
Actualisatie bewegwijzering centrum Druten	€ 19.000	€ -	€ 19.000
Opknappen van 't Hoog in Afferden	€ 25.000	€ -	€ 25.000
Programma 3			
Integrale visie bedrijventerrein	€ 20.000	€ -	€ 20.000
Verkoop kavels Westerhout Zuid	€ 20.000	€ -	€ 20.000
Onderzoek bedrijfsverzamelgebouw	€ 5.000	€ -	€ 5.000
Programma 4			
Stimulering Duitstalig onderwijs	€ 5.000	€ -	€ 5.000
Programma 5			
Sportakkoord	€ 12.557	€ -	€ 12.557
Kerkenvisie	€ 25.000	€ -	€ 25.000
Instandhouding oude toren Puiflijk	€ 16.000	€ -	€ 16.000
Grondtransactie parochie	€ 5.000	€ -	€ 5.000
Beëindiging verhuur sporthal Druten	€ 20.000	€ -	€ 20.000
Kwaliteitsimpuls openbare ruimte	€ 45.000	€ -	€ 45.000
Subsidie 75 jaar bevrijding herdenking	€ 4.300	€ -	€ 4.300
Vakantie huttenbouwterrein Afferden	€ 5.000	€ -	€ 5.000
Programma 6			
Duofiets Hof van Stroes	€ 6.000	€ -	€ 6.000
Transformatiefonds Sociaal Domein	€ 37.195	€ -	€ 37.195
Inclusieagenda	€ 15.000	€ -	€ 15.000
Verhoging taalniveau en maatschappelijke begeleiding	€ 61.070	€ -	€ 61.070
Decentralisatieuitkering statushouders	€ 30.000	€ -	€ 30.000
Decentralisatieuitkering schulden en armoede	€ 23.398	€ -	€ 23.398
Programma 7			
Regionale adaptatiestrategie RAS	€ 10.000	€ -	€ 10.000
Bodeminformatiesysteem	€ 20.000	€ -	€ 20.000
Overdracht bodem van provincie naar gemeente	€ 10.000	€ -	€ 10.000
Middelen klimaatakkoord uit dec.circ. 2019 te labelen op Milieubeheer	€ 237.000	€ -	€ 237.000
Programma 8			
Invoering omgevingswet	€ 50.000	€ -	€ 50.000
Herinrichting openbare ruimte Vlakkers	€ 100.000	€ -	€ 100.000
Afwegingskader woningbouwplannen	€ 5.250	€ -	€ 5.250
Bepalen woningbouw	€ 10.000	€ -	€ 10.000
Aanvulling PVA project van Heuvel tot Van Heemstraweg	€ 79.500	€ -	€ 79.500
Totaal voordelen	**€ 1.136.309**	**€ -**	**€ 1.136.309**

Nadelen / overschrijdingen:	Incidentele	Structurele	Totaal
Programma 0			
Pensioenen wethouders	€ 460.000	€ -	€ 460.000
Doorbelasting overhead WDW en overige kosten bedrijfsvoering	€ 229.000	€ -	€ 229.000
Programma 3			
Kapitaallasten Westerhoud Zuid	€ -	€ 25.000	€ 25.000
Programma 5			
Zwembad Gelenberg	€ -	€ 50.000	€ 50.000
Programma 6			€ -
Specialistische begeleiding WMO	€ -	€ 169.000	€ 169.000
Toename cliënten huishoudelijke hulp	€ -	€ 260.000	€ 260.000
Blok C2 jeugdbescherming	€ -	€ 49.000	€ 49.000
Programma 7			
Uitkering afvalfonds verpakkingen voor Plastic afval	€ -	€ 119.000	€ 119.000
Verwerkingskosten overige afvalstromen	€ -	€ 57.000	€ 57.000
Totaal nadelen	**€ 689.000**	**€ 729.000**	**€ 1.418.000**
Verklaard verschil	**€ 447.309**	**€ -729.000**	**€ -281.691**

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

3.3.6 SISA

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 27 januari 2020

OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D8 / 01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D8 / 02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D8 / 03*			
			€ 142.482	€ 64.853	€ 30.246			
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: D8 / 04*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicatornummer: D8 / 05*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: D8 / 06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicatornummer: D8 / 07*		
		1						
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeenteeel 2019** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 02*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers **(IOAW)** *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 03*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers **(IOAW)** *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 04*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen **(IOAZ)** *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 05*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen **(IOAZ)** *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 06*
			€ 3.328.615	€ 28.061	€ 264.578	€ 489	€ 23.314	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) **(Bbz 2004)** *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) **(Bbz 2004)** *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 08*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 11*	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2 / 12*
			€ 15.718	€ 1.086	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2019** Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 01*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 02*	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 03*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 04*	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 05*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 06*
			€ 0	€ 38.000	€ 13.314	€ 18.550	€ 14.136	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 07*	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 08*	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G3 / 09*			
			€ 0	€ 0	Ja			
VWS	**H4**	**Specifieke uitkering Sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R.* *Indicatornummer: H4/ 01*	Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: H4 / 02*	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend) *Aard controle R* *Indicatornummer: H4 / 03*	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicatornummer: H4 / 04*	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicatornummer: H4 / 05*	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicatornummer: H4 / 06*
		1	€ 101.820	Bijdrage 2019	€ 69.224	€ 36.463	€ 32.761	€ 0
			Kopie projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: H4 / 07*	Totale besteding (Jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicatornummer: H4 / 08*	Percentage besteed (Jaar T) per project tenopzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicatornummer: H4 / 09*	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: H4 / 10*	Overig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: H4 / 11*	
		1	Bijdrage 2019	69224			€ 32.596	

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

4. Ondertekening

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020

astrium overheidsaccountants b.v.

DE RAAD DER GEMEENTE DRUTEN,

Gezien de rekening van de baten en de lasten van de gemeente Druten voor het dienstjaar 2019;

B E S L U I T :

Met betrekking tot de jaarrekening:

- De jaarstukken 2019 vast te stellen;
- In te stemmen met het positief saldo van de baten en lasten van de rekening 2019 vóór resultaatbestemming ad € 1.560.690;
- In te stemmen met het positief saldo van de baten en lasten van de rekening 2019 na resultaatbestemming ad € 853.911;

Met betrekking tot de grondexploitaties:

- De verliesvoorziening Westerhout Zuid met € 833.088 te verhogen en dit nadeel te onttrekken aan de reserve grondbedrijf;
- De verliesvoorziening Tabaksveld met € 1.068 te verhogen en dit nadeel te onttrekken aan de reserve grondbedrijf;
- De verliesvoorziening Deest Zuid met € 6.123 te verhogen en dit nadeel te onttrekken aan de reserve grondbedrijf;
- De verliesvoorziening Pas Afferden met € 9.371 te verlagen en dit voordeel te storten in de reserve grondbedrijf;
- De verliesvoorziening Smid Druten met € 20.064 te verhogen en dit nadeel te onttrekken aan de reserve grondbedrijf;
- Omdat bovenstaande reeds als zodanig in de jaarrekening is verwerkt, heeft dit geen invloed op het resultaat.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Druten gehouden op 2 juli 2020.

DE RAAD VOORNOEMD,

de raadsgriffier,	de voorzitter,
F. Aerts	C.A.A. van Rhee-Oud Ammerveld

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

DE RAAD VAN DE GEMEENTE DRUTEN,

Gezien de rekening van de baten en de lasten van de gemeente Druten voor het dienstjaar 2019;

BESLUIT:

In te stemmen met de volgende afwijkingen t.o.v. de begroting 2019 na wijzigingen, per programma (exclusief resultaatbestemming);

	(x € 1.000)
Programma 0 Burger en bestuur	618
Programma 1 Veiligheid	52
Programma 2 Openbare ruimte en infrastructuur	295
Programma 3 Economie en toerisme	42
Programma 4 Scholing en vorming	10
Programma 5 Welzijn en cultuur	313
Programma 6 Werk en inkomen	556
Programma 7 Gezondheid en milieu	-35
Programma 8 Wonen en bouwen	252
Algemene dekkingsmiddelen	-468
Mutaties reserves (resultaatbestemming)	-4.087
Totaal verschil t.o.v. begroting 2019	-2.454

Aldus besloten in de openbare vergadering van 2 juli 2020.

DE RAAD VOORNOEMD,
de raadsgriffier, de voorzitter,

F. Aerts C.A.A. van Rhee-Oud Ammerveld

Behorende bij onze verklaring d.d. 18-06-2020
astrium overheidsaccountants b.v.

Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de gemeenteraad van de gemeente Druten

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de gemeente Druten te Druten gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva van de gemeente Druten op 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2019 dat is vastgesteld door de raad op 28 april 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten over 2019;
2. de balans per 31 december 2019;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de controleverordening Druten die is vastgesteld door de raad op 28 mei 2015 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van gemeente Druten zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatie-bepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 499.900. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2019. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Benadrukking van de gevolgen van het COVID-19 virus
Het COVID-19 virus heeft ook invloed op de gemeente Druten. Wij vestigen derhalve de aandacht op de paragraaf gebeurtenissen na balansdatum in de jaarrekening waarin door het college is toegelicht wat de impact van het virus op de gemeente reeds is geweest en met wat voor impact zij verder nog rekening houdt.

Ook is toegelicht welke maatregelen het college al genomen heeft en welke maatregelen zij voornemens is nog te nemen. Uit de toelichting blijkt ook dat er nog steeds onzekerheden blijven bestaan. Het college geeft daarbij aan dat er geen sprake is van een ernstige onzekerheid met betrekking tot de continuïteit van de gemeente.

Wij hebben de uiteenzetting van de situatie en de hierbij behorende onzekerheden beoordeeld en zijn van mening dat dit gegeven de situatie een adequate toelichting is. Doordat er onzekerheid is over wat de uiteindelijke economische impact van het COVID-19 virus zal zijn, spreekt er ook veel onzekerheid uit deze toelichting. Op grond van de door ons uitgevoerde werkzaamheden en de verkregen controle-informatie zijn wij van mening dat, rekening houdend met de onzekerheden die er op het moment van afgifte van deze controleverklaring zijn, de gemeente de situatie in haar jaarrekening goed toelicht en haar jaarrekening terecht opmaakt op basis van continuïteit in lijn met het verslaggevingsstelsel. Rekening houdend met deze situatie hebben wij - in lijn met de controlestandaarden - een goedkeurend oordeel over de jaarrekening verstrekt.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- Bijlagen

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening
Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2019 dat is vastgesteld door de raad op 28 april 2020.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico’s vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico’s kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de controleverordening Druten die is vastgesteld door de raad op 28 mei 2015, het Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen.
  Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

ZOETERMEER, 18 juni 2020
Astrium Overheidsaccountants B.V.

Was getekend,

Drs. D.J. Han RA

Bijlagen

Reserves en voorzieningen 2019

Reserves	Saldo per 1-1-2019	Toevoeging 2019	Onttrekking 2019	Saldo per 31-12-2019	Aard en reden reserve/voorziening	Toelichting toevoeging	Toelichting onttrekking
Programma 0							
Algemene reserve (850000)	€ 7.917.764	€ 4.286.572	€ 4.039.620	€ 8.164.716	Het vormen van een financiële buffer voor het opvangen van risico´s waarvoor geen bestemmingsreserve of voorziening is gevormd.	Het resultaat 2018 is toegevoegd aan de algemene reserve ter dekking van negatief rekeningsaldo en separate raadsbesluiten. Tevens toegevoegd het overschot boven de maximaal toegestane reserve Sociaal Domein.	Het resultaat van 2018 toegevoegd aan de algemene reserve en ingebracht als incidentele baten in 2019.
Legaat van Cooth (860002)	€ 302.264	€ -	€ 9.000	€ 293.264	Het reserveren van gelden met de bestemming onderwijs en verhoging van kansen, conform de legaatstelling.	n.v.t.	Jaarlijkse activiteiten Techlokaal € 9.000.
Winstuitkering NUON-ZG (860003)	€ 846.060	€ -	€ 156.945	€ 689.115	Het egaliseren van de effecten van de verkoop van de aandelen van de vroegere gasmaatschappij.	n.v.t.	Onttrekking conform primitieve begroting.
Assurantie (860010)	€ 97.981	€ 23.278	€ 15.047	€ 106.212	Het opvangen van extra schade die vanaf 2003 voor rekening van de gemeente blijft.	Structurele storting conform primitieve begroting.	Dekking eigen risico schades.
Conversie aandelen Vitens (860014)	€ 498.100	€ -	€ 48.000	€ 450.100	Deze reserve is ingesteld a.g.v. de conversie van de aandelen Vitens in een achtergestelde langlopende lening. Wordt ingezet voor het op peil houden van de gemeentelijke baten.	n.v.t.	Onttrekking conform primitieve begroting.
Reserve boventalligheid (860016)	€ 100.000	€ -	€ 100.000	€ -	Bij de najaarsnota 2018 zijn deze middelen voorzien doordat de ambtelijke samenwerking eventueel boventallig geworden medewerkers meebrengt.	n.v.t.	Onttrekking in het kader van kosten voormalige werknemers van de gemeente Druten die boventallig zijn na afronding van het plaatsingsproces.
Programma 2							
Onderhoud wegen (860006)	€ 871.603	€ 2.223.925	€ 1.730.696	€ 1.364.832	In het rapport "Wegenbeleidsplan Druten 2014-2024" zijn diverse scenario's doorgerekend. Op basis daarvan is de gemeenteraad geïnformeerd en is er gekozen voor een onderhoudsniveau voor de komende jaren. Uitgangspunt hierbij is dat asfaltverhardingen onderhouden worden op niveau basis en elementenverhardingen op onderhoudsniveau laag.	Storting conform primitieve begroting. Tevens toegevoegd € 65,000 in het kader van inspectie, keuringen en onderhoud van civiele kunstwerken en de inkomsten vanuit de degeneratiekosten voor de aanleg van kabels en leidingen. Daarnaast is € 450.000 toegevoegd voor een kwaliteitsimpuls openbare ruimten vanaf 2020.	Dekking werkelijke kosten onderhoud wegen. De lasten bleken in 2019 hoger dan begroot, dus is er meer onttrokken.
Vervanging openbare-verlichting (860007)	€ 586.364	€ 87.903	€ 26.723	€ 647.544	Reserve t.b.v. de uitvoering van het vervangingsplan openbare verlichting.	Structurele storting conform primitieve begroting.	Dekking werkelijke kosten onderhoud openbare verlichting. De lasten bleken in 2019 lager dan begroot, dus is er minder onttrokken.
Programma 5							
Onderhoud kunstwerken (860004)	€ 23.209	€ -	€ 3.434	€ 19.775	Reserve voor onderhoud en vervanging kunstobjecten openbare ruimte.	n.v.t.	Onttrekking conform primaire begroting.

Reserves	Saldo per 1-1-2019	Toevoeging 2019	Onttrekking 2019	Saldo per 31-12-2019	Aard en reden reserve/voorziening	Toelichting toevoeging	Toelichting onttrekking
Programma 6							
Uitstroombeleid (860015)	€ 296.388	€ 150.000	€ 197.264	€ 249.124	Voldoen aan de verplichtingen uit het Fonds Werk en Inkomen.	Storting cf. NJN2019 vanwege voordeel Pwet.	Onttrekking kosten 2019 Klaar voor de Start cf. PPN 2019 € 116.480. Tevens cf. PPN 2019 onttrekking een werkkrediet voor het Masterplan Druten Werkt € 25.500. Daarnaast € 55.284 onttrokken in het kader van de nota participatie projecten cf. PPN 2019.
Sociaal domein (860012)	€ 750.000	€ 860.381	€ 860.381	€ 750.000	Risico's in de uitvoering en ondersteuning van de WMO.	Storting overschot WMO 2019.	Onttrekking tekort jeugd 2019 € 315.793, vrijval naar algemene reserve i.v.m. maximaal toegestane bedrag in reserve € 246.952, onttrekking WMO klassiek 2019 € 168.390, kosten 2019 uitvoeringsplan Sociaal Domein € 105.846 en kosten inhuur consulent € 23.400.
Programma 7							
Egalisatie vuilafvoer en -verwerking (870001)	€ 87.954	€ 243.418	€ 188.572	€ 142.800	Voorkomen van te sterke schommelingen in de reinigings- en afvaltarieven.	De in 2019 ontvangen maatschappelijke compensatie Kaliwaal € 43.418 toegevoegd aan de reserve. Tevens aanvulling reserve vuilafvoer cf. NJN 2019.	Naast de begrote onttrekking € 51.735 tevens cf. PPN 2019 onttrokken € 3.073 aanvullend krediet omgekeerd inzamelen Druten. Ook onttrokken cf. NJN 2018 bijdrage exploitatietekort afval € 106.000 en aanvullend nog € 27.763 op basis van tekorten.
Riolering (egalisatie) (870002)	€ 381.613	€ 178.999	€ 16.511	€ 544.101	Het reserveren van het verschil tussen de jaarlijkse exploitatiekosten en de inkomsten uit rioolrechten teneinde het tarief rioolrechten in 30-jaarsperspectief op geleidelijke wijze op een 100% kostendekkend niveau te houden.	Het overschot op de kosten voor riolering € 128.999 toegevoegd aan de reserve. Tevens € 50.000 gestort exploitatiesaldo 7.2.	Onttrokken i.v.m. aanpassing riolering schijf 2018 € 10.000 en het reinigen van kolken en lijngoten € 6.511.
Kwelbeheersingssysteem (860009)	€ 674.310	€ -	€ 8.675	€ 665.635	Reserve voor het toekomstig beheer en onderhoud van het kwelbeheersings-systeem t.b.v. Afferdense en Deestse Waarden.	n.v.t.	Onttrekking werkelijke kosten kwelbeheer 2019.
Programma 8							
Stadsuitleg (860001)	€ 359.439	€ 43.150	€ -	€ 402.589	Grote werken aanleggen m.b.v. dit fonds. Storting geschiedt door bij de verkoop van bouwrijpe gronden alsmede het aangaan van exploitatieovereenkomsten 5% van de opbrengst per m² in de reserve te storten.	Bijdrage exploitatieovereenkomsten 2019.	n.v.t.
Grondbedrijf (850001)	€ 1.312.275	€ 1.621.015	€ 1.610.994	€ 1.322.296	Deze reserve vormt een buffer voor eventuele tegenvallers in de grondexploitatie. Tevens vindt via deze reserve verrekening plaats van gecalculeerde verliezen met gecalculeerde winsten.	Per saldo € 10.021 toegevoegd aan de reserve grondbedrijf. Cf. NJN2019 € 750.000 gestort t.b.v. Westerhoud Zuid ter afdekking risico op de grex. Bijdrage Westerhoud Zuid via reserve grondbedrijf naar verliesvoorziening.	Onttrokken i.v.m. risico Westerhoud Zuid € 750.000 en voor de toevoeging aan de verliesvoorziening € 860.994.
Totaal	**€ 15.148.790**	**€ 9.720.660**	**€ 9.013.881**	**€ 15.855.933**			

Voorzieningen	Saldo per 1-1-2019	Toevoeging 2019	Onttrekking 2019	Saldo per 31-12-2019	Aard en reden reserve/voorziening	Toelichting toevoeging	Toelichting onttrekking
Programma 0							
Pensioenen wethouders (910004)	€ 2.507.497	€ 566.845	€ 113.679	€ 2.960.663	Als gevolg van een wijziging in de wet APPA heeft de gemeente de plicht om uitkeringen aan de wethouders te verstrekken. Dat betekent dat de gemeente Druten de hoogte van de pensioenaanspraken jaarlijks moet bijhouden, de administratie hiervan moet verzorgen en de uitkeringen moet verrichten. Aanwending zal in volgende jaren geschieden ter dekking van pensioengelden bij een vertrek van wethouders. De stand van de voorziening is voldoende om aan de lopende verplichtingen van (ex)-wethouders te voldoen.	Storting van € 51.375 conform primitieve begroting. € 515.470 toegevoegd aan de voorziening i.v.m. actuariële waardeberekening. De rekenrente is veel lager dan vorig jaar en de pensioengerechtigde leeftijd is naar voren gehaald vandaar de hoge storting.	Onttrekkingen ten behoeve van de pensioenen van huidige en voormalige wethouders.
Collectieve voorz. (910001)	€ 0	€ -	€ 0	€ -	Aanwending geschiedt conform de met het Georganiseerd Overleg (GO) bereikte overeenstemming. Het MT is met het GO in overleg over de besteding van deze voorziening.	n.v.t.	Afrondingsverschillen weggeboekt.
Persoonsgebonden budget (910002)	€ 0	€ -	€ 0	€ -	Jaarlijks wordt het bedrag van het budget decentrale loonruimte aan deze voorziening toegevoegd. De uitbetaling van het persoonsgebonden budget geschiedt middels deze voorziening.	n.v.t.	Afrondingsverschillen weggeboekt.
Openbare gebouwen (910003)	€ 348.568	€ 104.657	€ 237.166	€ 216.058	Onderhoud van de (gemeente) gebouwen.	Storting conform primitieve begroting.	Werkelijk gemaakte lasten voor groot onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen.
Programma 2							
Onderhoud Uivermeertjes (915001)	€ 427.647	€ 7.502	€ 16.355	€ 418.794	Voorziening voor het onderhoud van de "Uivermeertjes".	Storting conform primitieve begroting.	De beheervergoeding aan de Stichting die de Uivermeertjes onderhoudt.
Totaal	**€ 3.283.712**	**€ 679.004**	**€ 367.200**	**€ 3.595.515**			

Overzicht restantkredieten

Interne order	Omschrijving krediet	Gevoteerde kredieten uitgaven	Gevoteerde kredieten inkomsten	Uitgegeven t/m 31-12-2018	Ontvangen t/m 31-12-2018	Uitgegeven in 2019	Ontvangen in 2019	Restant krediet per 31-12-2019	Krediet afsluiten J/N
710000	Verbouwing gemeentehuis(verbouwing 25jr) (Besluit najaarsnota 2017, verhoogd bij voorjaarsnota 2018)	€ 378.494	€ -	€ 492.573	€ -	€ -	€ 34.922	€ -79.158	J
710001	Verbouwing gemeentehuis(inrichting 10jr) (Besluit najaarsnota 2017)	€ 306.450	€ -	€ 221.630	€ -	€ 35.699	€ -	€ 49.121	J
710002	Verbouwing gemeentehuis(monitorarmen5jr) (Besluit najaarsnota 2017, verhoogd bij voorjaarsnota 2018)	€ 25.056	€ -	€ 25.056	€ -	€ -	€ -	€ -	J
710003	Ledverlichting gemeentehuis (Besluit najaarsnota 2017)	€ 40.000	€ -	€ 58.073	€ -	€ -	€ 17.926	€ -147	J
710004	Invulling locatie Raadhuisstraat 2 (Besluit najaarsnota 2018)	€ 100.000	€ -	€ 47.652	€ -	€ -	€ -	€ 52.348	N
710005	Wandel/fietsverbinding Tichellande (best.plan 2019)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 950	€ -	€ -950	N
710009	Reconstructie rijbaan Waalbandijk (VJN2019)	€ 63.500	€ -			€ 63.500	€ -	€ -	J
710010	Verbouwen Dorpshuis De Lier	€ 1.000.000	€ -	€ -	€ -	€ 1.903	€ -	€ 998.097	N
711000	Cameratoezicht (Besluit najaarsnota 2018)	€ 74.390	€ -	€ 23.013	€ -	€ 26.917	€ -	€ 24.460	N
712004	Vervangen brugdekken (Besluit najaarsnota 2018)	€ 155.000	€ -	€ -	€ -	€ 119.185	€ -	€ 35.815	J
712005	Scharenburg (rehab verharding) (Besluit prim.begroting 2017)	€ 1.051.640	€ -	€ 61.780	€ 186.000	€ 1.731.515	€ 882.421	€ 326.766	N
712006	Rondweg Deest (bijdrage nieuwe rotonde) (Besluit prim.begroting 2017)	€ 500.000	€ -	€ 608	€ -	€ 364.392	€ -	€ 135.000	N
712007	Herinrichting Klapstraat (Besluit voorjaarsnota 2017)	€ 250.000	€ -	€ 172.439	€ -	€ 40.813	€ -	€ 36.748	N
712008	Herinrichting Rijdt Horssen (Besluit amendement voorjaarsnota 2017,verhoogd prim.begroting 2018)	€ 250.000	€ -	€ 11.347	€ -	€ 2.966	€ -	€ 235.687	N
712009	Terreininrichting MFA de Doorkijk (Besluit najaarsnota 2017)	€ 251.220	€ -	€ 412.416	€ -	€ -161.196	€ -	€ -	J
712010	Herinrichting Hogestraat Druten (Besluit voorjaarsnota 2017 en apart raadsbesluit april 2017)	€ 1.525.000	€ -	€ 1.302.445	€ -	€ 86.411	€ -	€ 136.144	N
712011	Uitbreiding fietsstalling buswisselstation (Besluit najaarsnota 2017)	€ 200.000	€ 100.000	€ -	€ -	€ 22.092	€ -	€ 77.908	N
712012	Bermverharding buitengebied (Besluit najaarsnota 2017)	€ 250.000	€ -	€ -	€ -	€ 239.275	€ -	€ 10.725	J
712013	Aanleg fiets-/voetpad Kerkstraat Druten (Besluit voorjaarsnota 2018)	€ 212.587	€ -	€ 10.632	€ 149.930	€ 13.751	€ -	€ 338.134	N
712014	Aankoop grond Grotestraat Deest	€ 95.000	€ -	€ -	€ -	€ 94.616	€ -	€ 384	N
712015	Aankoop grond Waalbandijk Heemtuin	€ 21.000	€ -	€ -	€ -	€ 21.109	€ -	€ -109	N
712016	Place2do	€ 40.000	€ -	€ -	€ -	€ 1.546	€ -	€ 38.454	N
713000	Ontwikkeling Veerdam (Besluit najaarsnota 2018)	€ 600.000	€ 500.000	€ 96.440	€ -	€ 47.020	€ 71.477	€ 28.017	N
715000	Sportvloer sporthal Heuvel (Besluit prim.begroting 2016)	€ 80.228	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 80.228	J

Overzicht restantkredieten

715001	Bouw duurzame gymzaal Druten Zuid (kredietbesluit bij Raad 03-09-2015, onderdeel van de Doorkijk)	€ 716.607	€ -	€ 699.879	€ -	€ 7.977	€ -	€ 8.751	J
715002	Voorber.krediet verbouw sporthal Druten (Besluit VJN 2011 en prim.begr.2017)	€ 53.000	€ -	€ 28.855	€ -	€ 24.086	€ -	€ 59	J
715004	Onderwaterverlichting zwembad (Besluit prim.begroting 2017)	€ 20.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 20.000	J
715005	Herinrichting sportcomplex De Gelenberg (kredietbesluit bij voorjaarsnota 2011)	€ 469.500	€ -	€ 170.121	€ -	€ 39.154	€ -	€ 260.225	N
715007	Renovatie de Doorkijk (kredietbesluit bij Raad 03-09-2015)	€ 2.169.393	€ -	€ 1.985.328	€ -	€ 184.065	€ -	€ -	J
715008	Nieuwbouw sporthal Druten (Besluit prim.begroting 2018)	€ 3.350.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 3.350.000	N
715009	Badwaterfilters zwembad (Besluit prim.begroting 2018)	€ 65.000	€ -	€ -	€ -	€ 26.107	€ 3.778	€ 42.671	J
715010	Verbouwing entree/hal zwembad (Besluit najaarsnota 2018)	€ 60.000	€ -	€ -	€ -	€ 75.181	€ -	€ -15.181	J
715011	Beheerdersgebouw hertenpark (Besluit najaarsnota 2018)	€ 50.000	€ 25.000	€ -	€ -	€ 35.660	€ -	€ -10.660	N
717002	Rioleringen 2016 (Besluit prim.begroting 2016)	€ 1.166.172	€ -	€ 302.016	€ -	€ 167.484	€ -	€ 696.672	J
717003	Rioleringen 2017 (Besluit prim.begroting 2017)	€ 941.172	€ -	€ 222.114	€ -	€ 719.058	€ -	€ -	J
717005	Rioleringen 2018 (Besluit prim.begroting 2018, verlaagd bij najaarsnota 2018)	€ 226.179	€ -	€ 63.577	€ -	€ 143.200	€ -	€ 19.402	J
717006	Rioleringen 2018 afschr. 15 jaar (Besluit prim.begroting 2018, verhoogd bij najaarsnota 2018)	€ 428.100	€ -	€ 231.155	€ -	€ 215.369	€ -	€ -18.424	J
717007	Milieustraat (Besluit najaarsnota 2018)	€ 28.000	€ -	€ -	€ -	€ 29.202	€ -	€ -1.202	J
717008	Riolering 2019 schijf(K)	€ 317.889	€ -	€ -	€ -	€ 37.008	€ -	€ 280.881	N
717009	Riolering 2019 schijf AFS 15 jaar(K)	€ 148.000	€ -	€ -	€ -	€ 33.983	€ -	€ 114.017	N
718000	Herinrichting Markt (Besluit najaarsnota 2018)	€ 336.800	€ -	€ -	€ -	€ 15.845	€ -	€ 320.955	N

Gemeente Druten

Meerjaren
Perspectief
Grondexploitaties
2020

24-03-2020

Gemeente Druten

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Systematiek
3. Bouwprogramma
4. Grondexploitaties
   4.1 Druten Oost (PPS-constructie)
   4.2 Deest Zuid
   4.3 Westerhout Zuid
   4.4 Tabaksveld-Deltaterrein
   4.5 Locatie Smid
   4.6 Pas Afferden
5. Risico’s en weerstandsvermogen
6. Totaaloverzicht Cashflow actieve exploitaties
7. Totaaloverzicht per project

1. Inleiding

Voor u ligt het Meerjarenperspectief Grondexploitaties 2020 (MPG 2020). Het MPG 2020 geeft een overzicht van de stand van zaken van alle lopende grondexploitaties per 31 december 2019.

Hierin vindt u van het betreffende project de onderstaande informatie:

- Projectomschrijving
- Verschillenanalyse
- Plangebied
- Ruimtegebruik en woningbouwprogramma
- Kasstroomoverzicht
- Resultaatoverzicht
- Besluitvorming
- Gevoeligheidsanalyse
- Risicoanalyse

2. Systematiek

Aanpak

Voor de voorliggende MPG is gebruik gemaakt van de stand van zaken per project per 31 december 2019. Dit betreft voor de lopende grondexploitaties de gemaakte kosten en opbrengsten en de fasering van de nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten. Zoals in hoofdstuk 1 aangegeven zijn de toekomstige projecten voor nu alleen van belang voor de prognose van het woningbouwprogramma.

De in de MPG opgenomen financiële gegevens, aantallen woningen en vierkante meters bedrijventerreinen zijn gebaseerd op:

- Gerealiseerde uitgaven en inkomsten (boekwaarden) per 31 december 2019;
- Vastgestelde grondexploitaties;
- Prognose woningaantallen lopende en toekomstige projecten;
- Actuele aanvullende informatie, onder andere onderzoek Woningbehoefte en marktonderzoek bedrijventerreinen.

Berekensystematiek

De kasstroomoverzichten zijn opgesteld met toepassing van de zogenaamde 'Dynamische Eindwaarde Methode'. Bij toepassing van deze methode wordt rekening gehouden met rente en prijsstijgingen gedurende de looptijd van het project. In de berekening van de 'Dynamische Eindwaarde Methode' komt een aantal begrippen voor, te weten de nominale waarde, eindwaarde en contante waarde.

Nominale waarde: het saldo van kosten en opbrengsten, op huidig prijspeil zonder Invloed van rente en prijsstijgingen.

Eindwaarde: de invloed van rente, prijsstijgingen (inflatie) en fasering bepalen de eindwaarde van een project. Op basis van de vermoedelijke einddatum waarop het betreffende project gereed is. Het saldo dat ontstaat op het einde van de looptijd, dus wanneer de vermoedelijke einddatum is bereikt, wordt het resultaat op eindwaarde genoemd.

Contante waarde: Om de projecten onderling vergelijkbaar te maken wordt de eindwaarde teruggerekend naar 1 januari 2020. Dit heet contant maken. Het aldus berekende resultaat, wordt de contante waarde van het kasstroomoverzicht genoemd.

Het voordeel van de contante waarde berekening komt doordat de resultaten van de diverse projecten bij elkaar kunnen worden opgeteld en onderling kunnen worden vergeleken, ook al hebben diverse projecten verschillende looptijden.

Algemene uitgangspunten parameters

Rekenrente
Voor alle grondexploitaties is in 2019 gerekend met een rentepercentage van 1,50 %. (Behalve voor Westerhout Zuid, hier wordt n.a.v. een raadsbesluit geen rente in rekening gebracht).

Kosten- en opbrengstenstijging
Uitgegaan wordt van een kostenstijging van 2% en een opbrengststijging van 0%. Voor sommige projecten worden afwijkende percentages gehanteerd. (Druten Oost en Pas Afferden)

In de voorliggende MPG zijn deze percentages aangehouden. In de kasstroomoverzichten wordt het prijspeil 1 januari 2019 gehanteerd. Dit betekent niet dat de overzichten gemaakt zijn op 1 januari 2019. Het geeft slechts aan vanaf welk moment prijsstijging kan worden gerekend.

Bij de herzieningen van 2021 worden de parameters herzien.

Vennootschapsbelasting (VpB)
Gemeentelijke grondbedrijfsactiviteiten zijn sinds 1 januari 2016 in veel gevallen belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (VpB). Door BDO-accountants is in opdracht van de gemeente Druten onderzocht of dit ook voor de grondexploitaties van de gemeente Druten geldt. Dit op basis van de zogenaamde Quickscan winstoogmerk grondbedrijven van het SVLO (Samenwerkingsverband Vennootschapsbelasting Lokale Overheden). Uit het onderzoek is gebleken dat de gemeente Druten voor de grondexploitaties niet VpB plichtig is en dat er geen fiscale openingsbalans hoeft te worden opgesteld per 1-1-2020.

In het vervolgtraject met Astrium zullen de ontwikkelingen met betrekking tot de bouwgrond in relatie met de VpB worden gevolgd.

3. Bouwprogramma

		Opleverdatum woningen			
Grondexploitatie	**Nog te realiseren**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023 en verder**
Deest Zuid	27	14	13		
Locatie Smit Druten	-				
Pas Afferden	-				
Tabaksveld Deltaterrein	2 kavels				
Westerhout Zuid	industrie				
Niet vastgestelde grondexploitaties	**27**	14	13		
Tussen Heuvel en Van Heemstraweg	Ca. 140				140
PPS					
Druten Oost	170	68	49	53	
Totaal		**82**	**62**	**53**	**140**

Bovenstaande tabel geeft de vastgestelde grondexploitaties en overeenkomsten met ontwikkelende partijen weer

4. Vastgestelde Grondexploitaties

Deze paragraaf geeft een overzicht van alle vastgestelde grondexploitaties. Per grondexploitatie is een overzichtsblad gemaakt waarin de grondexploitatie op diverse punten wordt geanalyseerd. Hieronder staan de punten beschreven waarop de grondexploitatie nader wordt bekeken:

Projectomschrijving:
Dit is een korte toelichting van het project, hierin staat vaak een korte stand van zaken, een korte terugblik op het verleden, evenals een doorkijk naar de toekomst.

Verschillenanalyse:
Hierin wordt de huidige grondexploitatie vergeleken met de grondexploitatie van vorig jaar. Dit gebeurt per kostensoort. Voor de volledigheid wordt een korte toelichting gegeven als er grote verschillen zijn.

Plangebied:
Dit is een overzichtskaart van het plangebied

Ruimtegebruik, programma wonen en overig programma:
Dit geeft een overzicht van het beoogde ruimtegebruik, en woningbouwprogramma.

Kasstroom:
Dit is een financieel overzicht waarin de grondexploitatie in de tijd wordt gezet. Het geeft een beeld van de verwachte uitgaven en opbrengsten voor de lopende jaren. Ook worden de boekwaardes weergegeven en het renteeffect.

Resultaat:
Hier wordt het resultaat op netto contante waarde en eindwaarde weergegeven.

Besluitvorming/dekking:
Dit is een overzicht van de besluitvorming omtrent de vaststelling van de grondexploitatie.

Gevoeligheidsanalyse:
In deze tabel wordt de grondexploitatie geanalyseerd op de gevoeligheid ten opzichte van kosten- en/of opbrengstenstijging. Het geeft aan wat er gebeurt met de startwaarde als de kosten of opbrengsten een half procent dalen of stijgen.

De kostenstijging is niet gelijk voor alle projecten. Voor Pas Afferden en Druten Oost gelden afwijkende percentages.

Risicoanalyse:
In deze tabel zijn de risico’s opgenomen die specifiek voor het project zijn benoemd tijdens de risico-inventarisatiesessies voorafgaand aan de herziening van de grondexploitaties. Voor deze risico’s zijn zowel de kans van optreden als het gevolg (in euro’s) geschat. In hoofdstuk 6 wordt nader ingegaan op het totale risicoprofiel en de dekking hiervan.

4.1 Grondexploitatie Druten oost

Projectomschrijving

'Tichellande is een nieuwe woonwijk aan de oostkant van Druten met ruimte voor een kleine 400 woningen. Een projectontwikkelaar en de gemeente Druten voeren samen, allebei voor 50%, de grondexploitatie van het projectgebied. De projectontwikkelaar staat aan de lat voor de opstalontwikkeling. Aanvankelijk zou deze wijk in 2027 klaar zijn, maar door de aangebrachte woningbouwversnelling wordt dat nu in 2023.'

Verschillenanalyse

BRM kosten verhoogd i.v.m. speeltuin en extra raming civiele kosten. De opbrengsten zijn verhoogd door extra uitgeefbare kavels in fase 15. De kosten en opbrengstenstijging is vervallen na aanbesteding, prijzen staan vast.

Herziening

kosten	2019	2020	verschil
verwerving	9.970.579	9.970.579	0
sloop- en milieu	-	-	0
bouwrijpmaken	6.958.004	7.069.934	111.929
woonrijpmaken	-	-	0
plankosten	2.868.923	2.869.822	899
buitenplans	558.537	578.069	19.532
overige kosten	-	-	0
totale kosten	20.356.044	20.488.404	132.360
opbrengsten			
verkopen	20.933.406	21.868.853	935.446
overige opbrengsten	8.769	-	-8.769
totale opbrengsten	20.942.175	21.868.853	926.677
SALDO NOMINAAL	586.132	1.380.449	794.318
kosten- en opbrengstenstijging	757.000	-	-757.000
renteberekening	4.817.000-	4.790.000-	27.000
op eindwaarde per 31-12-2023	211.000	293.000	82.000
SALDO CONTANTE WAARDE	186.000	266.000	80.000

Plangebied

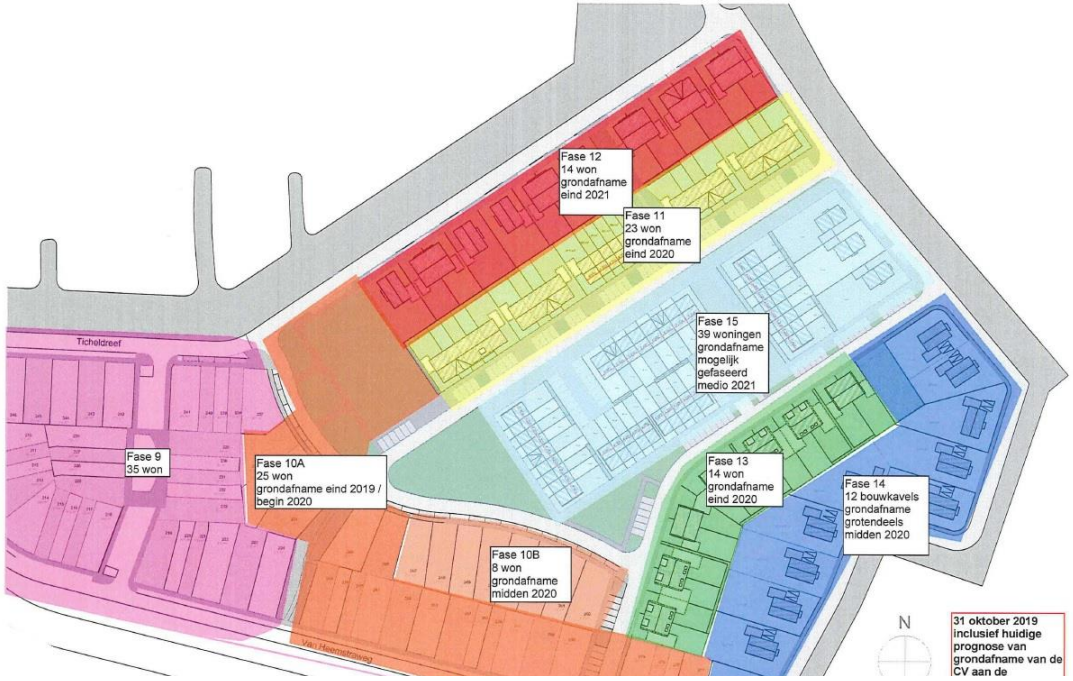

Ruimtegebruik, programma wonen en overig programma

KENGETALLEN				
Bruto oppervlak	181.426	m2 (verw	45,41%	netto uitgeefbaar
Netto oppervlak (netto uitgeefbaar)	82.391	m2		
Aantal woningen / dichtheid	354	won	19,5	won./ha
Plankosten / uitgeefbaar m2	**246,52**	**/m2 (nominaal)**		
Opbrengsten / uitgeefbaar m2	**252,55**	**/m2 (nominaal)**		

Gemeente Druten

Kasstroom

1 kosten

	omschrijving	totaal nominaal	boekwaarde	nog te realiseren nominaal	nog te realiseren met index	2020	2021	2022	2023
1	verwerving	9.970.579	9.970.579	0	0	0	0	0	0
2	sloop- en milieu	0	0	0	0	0	0	0	0
3	bouwrijpmaken	7.069.934	5.308.297	1.761.636	1.761.636	863.436	312.200	439.600	146.400
4	woonrijpmaken	0	0	0	0	0	0	0	0
5	plankosten	2.869.822	2.717.717	152.105	152.105	48.505	38.200	33.500	31.900
6	buitenplans	578.069	442.414	135.655	135.655	70.655	30.000	25.000	10.000
7	overige kosten	0	0	0	0	0	0	0	0
	totale kosten	20.488.404	18.439.008	2.049.396	2.049.396	982.596	380.400	498.100	188.300

2 opbrengsten

	omschrijving	totaal nominaal	boekwaarde	nog te realiseren nominaal	nog te realiseren met index	2020	2021	2022	2023
1	verkopen	21.868.853	14.351.385	7.517.467	7.517.467	4.428.071	3.089.397	0	0
2	overige opbrengsten	0	0	0	0	0	0	0	0
	totale opbrengsten	21.868.853	14.351.385	7.517.467	7.517.467	4.428.071	3.089.397	0	0

3 saldo

	omschrijving	totaal	boekwaarde	nog te realiseren nominaal	nog te realiseren met index	2020	2021	2022	2023
	per jaar inclusief indexering	1.380.449	-4.087.622		5.468.072	3.445.475	2.708.997	-498.100	-188.300
	totaal renterekening	-4.789.548	-4.684.483		-105.065	-105.065	0	0	0
	totale kasstroom	-3.409.098	-8.772.105			-5.431.695	-2.722.698	-3.220.798	-3.409.098

Resultaat

omschrijving	bedrag	richting
op eindwaarde per 31-12-2023	293.304	voordelig
op startwaarde per 1-1-2020	265.737	voordelig

Besluitvorming/Dekking

Project risico's

Er zijn geen risico's voorzien.

4.2 Grondexploitatie Deest Zuid

Projectomschrijving

Deest-Zuid betreft de ontwikkeling van woningbouw (De Gaarden).

De eerste fase van de woningbouw is uitgewerkt door Bouwfonds en is vastgelegd in het in februari 2010 vastgestelde bestemmingsplan. De kosten voor de planontwikkeling voor het deel van Bouwfonds zijn gedekt middels een anterieure overeenkomst.

Voor de 2e fase wordt een plan in 2020 uitgewerkt waarbij Woonwaarts en eigenaren van perceel aan Jan van Weliestraat worden betrokken. De aangekochte gronden zijn bij de jaarrekening 2016 tot agrarische waarde afgeboekt tot een waarde van € 90.000.
Het complex Deest Zuid is opgebouwd uit genoemde grondwaarde en exploitatiebijdrage van de ontwikkelaar.

Verschillenanalyse

Het resultaat is iets minder gunstig dan het voorgaande jaar. Dit wordt veroorzaakt door extra rente doordat het project een jaar langer duurt.

kosten	2019	2020	verschil
verwerving	1.135.116	1.135.116	0
sloop- en milieu	-	-	0
bouwrijpmaken	304.633	304.633	0
woonrijpmaken	-	-	0
plankosten	263.460	263.297	-163
buitenplans	-	-	0
overige kosten	276.953	276.872	-81
totale kosten	1.980.161	1.979.917	-244
opbrengsten			
verkopen incl. bijdragen	1.930.550	1.930.550	0
overige opbrengsten	-	-	0
totale opbrengsten	1.930.550	1.930.550	0
SALDO NOMINAAL	49.611-	49.367-	244
kosten- en opbrengstenstijging	-	-	0
renteberekening	231.000-	237.000-	-6.000
op eindwaarde per 31-12-2021	280.000-	286.000-	-6.000
SALDO CONTANTE WAARDE	269.000-	275.000-	-6.000

Plangebied

Ruimtegebruik, programma wonen en overig programma

Het oppervlak in gemeentelijk eigendom bedraagt 15.000 vierkante meter waarvan 4.066 vierkante meter is bestemd als groenzone, zie ook bovenstaande bestemmingsplankaart.

Gemeente Druten

Kasstroom

1 kosten

	omschrijving	totaal nominaal	boekwaarde	nog te realiseren nominaal	nog te realiseren met index	2020	2021
1	verwerving	1.135.116	1.135.116	0	0	0	0
2	sloop- en milieu	0	0	0	0	0	0
3	bouwrijpmaken	304.633	304.633	0	0	0	0
4	woonrijpmaken	0	0	0	0	0	0
5	plankosten	263.297	229.098	34.199	34.199	17.100	17.100
6	buitenplans	0	0	0	0	0	0
7	overige kosten	276.872	271.429	5.442	5.442	2.721	2.721
	totale kosten	1.979.917	1.940.276	39.642	39.642	19.821	19.821

2 opbrengsten

	omschrijving	totaal nominaal	boekwaarde	nog te realiseren nominaal	nog te realiseren met index	2020	2021
1	verkopen incl. bijdragen	1.930.550	1.584.217	346.333	346.333	173.167	173.167
2	overige opbrengsten	0	0	0	0	0	0
	totale opbrengsten	1.930.550	1.584.217	346.333	346.333	173.167	173.167

3 saldo

omschrijving	totaal	boekwaarde	nog te realiseren nominaal	nog te realiseren met index	2020	2021
per jaar inclusief indexering	-49.367	-356.059		306.691	153.346	153.346
totaal renterekening	-236.872	-224.192		-12.680	-7.253	-5.427
totale kasstroom	-286.239	-580.251			-434.158	-286.239

Resultaat

4 resultaat

omschrijving	bedrag	richting
op eindwaarde per 31-12-2021	-286.239	nadelig
op startwaarde per 1-1-2020	-275.124	nadelig

Besluitvorming/Dekking

De getroffen verliesvoorziening is verhoogd met € 6.123,- van € 280.116,- naar € 286.239,-.

Gevoeligheidsanalyse

Startwaardes		kostenstijging				
		1,0%	1,5%	**0,0%**	2,5%	3,0%
opbrengsten - stijging	-1,0%	278.850-	279.041-	278.467-	279.425-	279.618-
	-0,5%	277.183-	277.375-	276.800-	277.759-	277.951-
	0,0%	275.514-	275.706-	**275.132-**	276.090-	276.283-
	0,5%	273.844-	274.035-	273.461-	274.419-	274.612-
	1,0%	272.171-	272.363-	271.788-	272.747-	272.939-

Project risico's

Er zijn geen risico's voorzien.

4.3 Grondexploitatie Westerhout Zuid

Projectomschrijving

Westerhout – Zuid is een bedrijventerrein aan de zuidzijde van de Van Heemstraweg. Het terrein is door de gemeente aangekocht en bouwrijp gemaakt. Het geldende bestemmingsplan dateert van 2006. Tot en met 1-1-2020 zijn er 12 bedrijfsterreinen (5.4 ha) verkocht. Er lopen diverse gesprekken met hoofdzakelijk lokale ondernemers die zich op het bedrijvenpark willen vestigen. De looptijd wordt tot 2024 verleend.

Verschillenanalyse

In vergelijking met de grondexploitatie uit 2019 zijn de opbrengsten verlaagd naar reële waarden. Hierdoor zijn de risico's flink naar beneden bijgesteld. De overige opbrengst betreft een oude overeenkomst die nog rechtsgeldig is.

kosten	2019	2020	verschil
verwerving	4.946.289	4.946.289	0
sloop- en milieu	-	-	0
bouwrijpmaken	4.046.974	4.052.209	5.235
woonrijpmaken	-	-	0
plankosten	1.496.388	1.496.952	565
buitenplans	-	-	0
overige kosten	1.074.404	1.075.062	658
totale kosten	11.564.055	11.570.513	6.458
opbrengsten			
verkopen incl. bijdragen	13.013.731	12.130.379	-883.352
overige opbrengsten	-	56.723	56.723
totale opbrengsten	13.013.731	12.187.102	-826.629
SALDO NOMINAAL	1.449.676	616.589	-833.087
kosten- en opbrengstenstijging	-	-	0
renteberekening	2.465.000-	2.465.000-	0
op eindwaarde per 31-12-2024	1.015.000-	1.849.000-	-834.000
SALDO CONTANTE WAARDE	1.015.000-	1.849.000-	-834.000

Plangebied

Ruimtegebruik, programma wonen en overig programma

De voorraad bestaat uit 4,2 hectare uit te geven bedrijvenkavels.
Qua werkzaamheden dient nog onderhoud aan de watergangen plaats te vinden alvorens deze over te dragen. Ook moet de gemeente nog inritten aanleggen, daarnaast resteren enkele riool- en grondwerkzaamheden.

Gemeente Druten

Kasstroom

1 kosten

	omschrijving	totaal nominaal	boekwaarde	nog te realiseren nominaal	nog te realiseren met index	2020	2021	2022	2023	2024
1	verwerving	4.946.289	4.946.289	0	0	0	0	0	0	0
2	sloop- en milieu	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	bouwrijpmaken	4.052.209	3.785.025	267.184	267.184	89.871	89.871	29.147	29.147	29.147
4	woonrijpmaken	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	plankosten	1.496.952	1.468.136	28.816	28.816	5.763	5.763	5.763	5.763	5.763
6	buitenplans	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	overige kosten	1.075.062	1.041.484	33.578	33.578	7.936	7.936	7.936	7.936	1.833
	totale kosten	11.570.513	11.240.935	329.578	329.578	103.570	103.570	42.847	42.847	36.743

2 opbrengsten

	omschrijving	totaal nominaal	boekwaarde	nog te realiseren nominaal	nog te realiseren met index	2020	2021	2022	2023	2024
1	verkopen incl. bijdragen	12.130.379	7.710.442	4.419.937	4.419.937	1.194.700	716.062	989.090	760.043	760.043
2	overige opbrengsten	56.723	0	56.723	56.723	0	0	56.723	0	0
	totale opbrengsten	12.187.102	7.710.442	4.476.660	4.476.660	1.194.700	716.062	1.045.813	760.043	760.043

3 saldo

	omschrijving	totaal	boekwaarde	nog te realiseren nominaal	nog te realiseren met index	2020	2021	2022	2023	2024
	per jaar inclusief indexering	616.589	-3.530.493		4.147.082	1.091.130	612.492	1.002.966	717.196	723.299
	totaal renterekening	-2.465.117	-2.465.117		0	0	0	0	0	0
	totale kasstroom	-1.848.528	-5.995.609			-4.904.480	-4.291.988	-3.289.023	-2.571.827	-1.848.528

Resultaat

4 resultaat

omschrijving	bedrag	richting
op eindwaarde per 31-12-2024	-1.848.528	nadelig
op startwaarde per 1-1-2020	-1.848.528	nadelig

Besluitvorming/Dekking

De getroffen verliesvoorziening is verhoogd met € 833.528 van € 1.015.000,- naar € 1.848.528,- In 2019 zijn hiervoor door de raad al 2 besluiten genomen. In de Najaarsnota 2019 is een bedrag van € 750.000 beschikbaar gesteld voor het afdekken van de risico's van deze exploitatie. Daarnaast is er voor een overeenkomst met Breed-veld al € 110.664 gestort in deze exploitatie. Bij de jaarrekening 2019 is het verschil van € 27.136 weer verrekend met de reserve grondbedrijf.

Gevoeligheidsanalyse

Startwaardes		kostenstijging				
		1,0%	1,5%	**0,0%**	2,5%	3,0%
opbrengsten - stijging	-1,0%	1.957.413-	1.960.635-	1.951.059-	1.967.168-	1.970.480-
	-0,5%	1.906.430-	1.909.651-	1.900.076-	1.916.185-	1.919.497-
	0,0%	1.854.882-	1.858.104-	**1.848.528-**	1.864.637-	1.867.949-
	0,5%	1.802.765-	1.805.987-	1.796.411-	1.812.520-	1.815.832-
	1,0%	1.750.073-	1.753.295-	1.743.719-	1.759.828-	1.763.140-

Project risico's

Projectnaam Westerhout Zuid	Kans van optreden (%)	Impact (€)	Risco (€)
Omschrijjving risico			
Incourante ligging perceel	50%	15.000	7.500
Lagere opbrengst (10% van 4,1 mln) door corona effect	50%	410.000	205.000
Totaal			212.500

4.4 grondexploitatie Tabaksveld-Deltaterrein

Projectomschrijving

Het project Deltaterrein betreft een woningbouwontwikkeling van 24 woningen in Puiflijk. De gemeente heeft de gronden aangekocht, de opstallen zijn gesloopt en de bodemsanering is afgerond

Door de voormalige milieuhindercirkel van het naastgelegen tuincentrum wordt het plan in twee fasen uitgevoerd. Hierover is overeenstemming bereikt met ontwikkelaar Bull. Daarnaast heeft de gemeente in samenwerking met de ontwikkelaar Bull waterretentie voor beide plannen gerealiseerd. Het BRM is gezamenlijk met ontwikkelaar Bull uitgevoerd. Het WRM voor de 2e fase van het Tabaksveld is opgepakt. In 2019 is een contract voor de verkoop van 1 van de 2 resterende kavels gesloten.

Verschillenanalyse

Door een langere looptijd is de rente ietst hoger dan vorig jaar.

kosten	2019	2020	verschil
verwerving	1.069.408	1.069.408	0
sloop- en milieu	210.956	210.956	0
bouwrijpmaken	551.280	550.930	-350
woonrijpmaken	-	-	0
plankosten	555.091	581.507	26.416
buitenplans	-	-	0
overige kosten	297.183	267.085	-30.098
totale kosten	2.683.918	2.679.886	-4.032
opbrengsten			
verkopen incl. bijdragen	2.636.131	2.636.131	-0
overige opbrengsten	-	-	0
totale opbrengsten	2.636.131	2.636.131	-0
SALDO NOMINAAL	47.787-	43.756-	4.031
kosten- en opbrengstenstijging	-	-	0
renteberekening	339.000-	344.000-	-5.000
op eindwaarde per 31-12-2020	386.520-	388.000-	-1.480
SALDO CONTANTE WAARDE	371.511-	383.000-	-11.489

Plangebied

Ruimtegebruik, programma wonen en overig programma

Het project is in 2 fasen geknipt.

Gemeente Druten

Kasstroom

1 kosten

	omschrijving	totaal nominaal	boekwaarde	nog te realiseren nominaal	nog te realiseren met index	2020
1	verwerving	1.069.408	1.069.408	0	0	0
2	sloop- en milieu	210.956	210.956	0	0	0
3	bouwrijpmaken	550.930	375.716	175.214	175.214	175.214
4	woonrijpmaken	0	0	0	0	0
5	plankosten	581.507	573.359	8.148	8.148	8.148
6	buitenplans	0	0	0	0	0
7	overige kosten	267.085	267.085	0	0	0
	totale kosten	2.679.886	2.496.525	183.362	183.362	183.362

2 opbrengsten

	omschrijving	totaal nominaal	boekwaarde	nog te realiseren nominaal	nog te realiseren met index	2020
1	verkopen incl. bijdragen	2.636.131	2.427.330	208.801	208.801	208.801
2	overige opbrengsten	0	0	0	0	0
	totale opbrengsten	2.636.131	2.427.330	208.801	208.801	208.801

3 saldo

	omschrijving	totaal	boekwaarde	nog te realiseren nominaal	nog te realiseren met index	2020
	per jaar inclusief indexering	-43.756	-69.195		25.439	25.439
	totaal renterekening	-343.832	-338.733		-5.099	-5.099
	totale kasstroom	-387.588	-407.928			-387.588

Resultaat

4 resultaat

	omschrijving	bedrag	richting
	op eindwaarde per 31-12-2020	-387.588	nadelig
	op startwaarde per 1-1-2020	-382.803	nadelig

Besluitvorming/Dekking

De getroffen verliesvoorziening is verhoogd met € 1.068 van € 386.520 naar € 387.588.

Gevoeligheidsanalyse

Startwaardes		kostenstijging				
		1,0%	1,5%	**0,0%**	2,5%	3,0%
opbrengsten - stijging	-1,0%	384.743-	385.193-	383.840-	386.089-	386.536-
	-0,5%	384.225-	384.675-	383.322-	385.572-	386.019-
	0,0%	383.709-	384.159-	**382.806-**	385.056-	385.502-
	0,5%	383.194-	383.644-	382.291-	384.541-	384.987-
	1,0%	382.681-	383.131-	381.777-	384.027-	384.474-

Project risico's

Geen risico's voorzien

4.5 Grondexploitatie Locatie Smid

Projectomschrijving

De locatie van de voormalige smid op de hoek van de Raadhuisstraat en Hogestraat lag jaren braak. Om een integrale oplossing te realiseren, is het naastgelegen pand Hogestraat 37 aangekocht. Door het terugleggen van de voorgevel van de panden is meer ruimte aan de voetgangers gegeven in de Hogestraat. Op de locatie zijn 9 grondgebonden woningen en een commerciële ruimte met bovenwoning gerealiseerd. Tegelijk is de Hogestraat aangepakt. Voor het project is een provinciale subsidie van € 500.000 verkregen. Daarvan wordt een substantieel deel benut voor het opknappen van de openbare ruimte rondom het project (aanpak Hogestraat).

Het pand Hogestraat is voor € 400.000 aangekocht. Na het bouwrijp maken van het perceel (inclusief sloop opstallen) is het perceel minus stroken grond aan de Hogestraat en de Tussenweg verkocht aan de ontwikkelaar voor € 325.000.

Verschillenanalyse

kosten	2019	2020	verschil
verwerving	552.298	552.298	0
sloop- en milieu	-	-	0
bouwrijpmaken	175.000	175.000	0
woonrijpmaken	-	-	0
plankosten	12.457	14.851	2.394
buitenplans	-	-	0
overige kosten	425.910	426.918	1.008
totale kosten	1.165.665	1.169.068	3.403
opbrengsten			
verkopen incl. bijdragen	1.065.925	1.053.406	-12.519
overige opbrengsten	-	-	0
totale opbrengsten	1.065.925	1.053.406	-12.519
SALDO NOMINAAL	99.740-	115.662-	-15.922
kosten- en opbrengstenstijging	-	-	0
renteberekening	12.000-	16.000-	-4.000
op eindwaarde per 31-12-2020	112.000-	132.000-	-20.000
SALDO CONTANTE WAARDE	110.000-	130.000-	-20.000

Plangebied

Algemene voorziene bebouwing (Voorgevel Hogestraat en Raadhuisstraat)

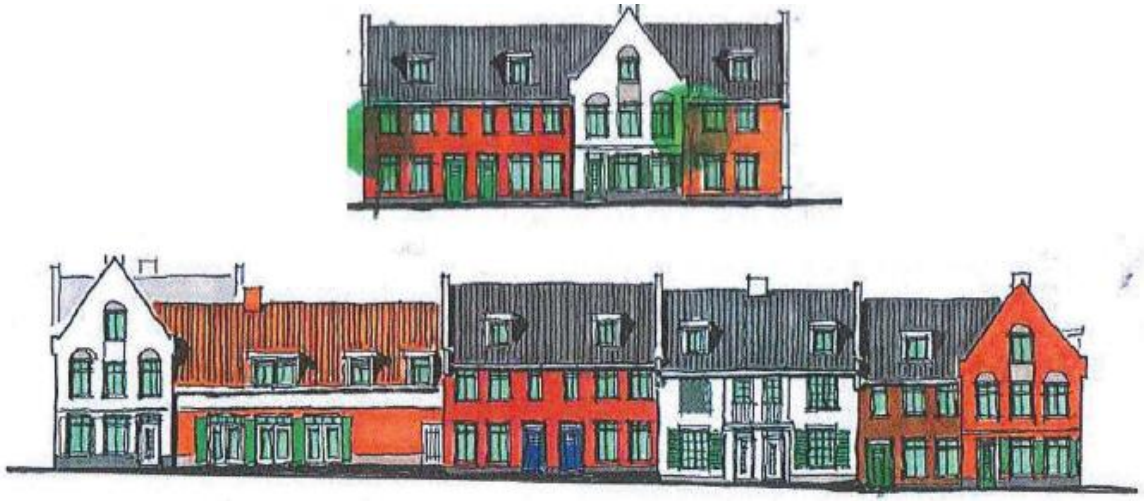

Ruimtegebruik, programma wonen en overig programma

Het programma bestaat uit 9 grondgebonden woningen in het middel dure segment en één bovenwoning in het goedkope segment. Daarnaast wordt een commerciële ruimte op de hoek van de Hogestraat en Raadhuisstraat gecreëerd.

Kasstroom

Gemeente Druten

1 kosten

	omschrijving	totaal nominaal	boekwaarde	nog te realiseren nominaal	nog te realiseren met index	2020
1	verwerving	552.298	552.298	0	0	0
2	sloop- en milieu	0	0	0	0	0
3	bouwrijpmaken	175.000	50.000	125.000	125.000	125.000
4	woonrijpmaken	0	0	0	0	0
5	plankosten	14.851	14.851	0	0	0
6	buitenplans	0	0	0	0	0
7	overige kosten	426.918	426.918	0	0	0
	totale kosten	1.169.068	1.044.067	125.000	125.000	125.000

2 opbrengsten

	omschrijving	totaal nominaal	boekwaarde	nog te realiseren nominaal	nog te realiseren met index	2020
1	verkopen incl. bijdragen	1.053.406	725.000	328.406	328.406	328.406
2	overige opbrengsten	0	0	0	0	0
	totale opbrengsten	1.053.406	725.000	328.406	328.406	328.406

3 saldo

omschrijving	totaal	boekwaarde	nog te realiseren nominaal	nog te realiseren met index	2020
per jaar inclusief indexering	-115.662	-319.067		203.405	203.405
totaal renterekening	-16.383	-12.242		-4.141	-4.141

Resultaat

4 resultaat

omschrijving	bedrag	richting
op eindwaarde per 31-12-2020	-132.045	nadelig
op startwaarde per 1-1-2020	-130.415	nadelig

Besluitvorming/Dekking

De getroffen verliesvoorziening is verhoogd met € 20.064 van € 111.981 naar € 132.045.

Gevoeligheidsanalyse

Startwaardes		kostenstijging				
		1,0%	1,5%	**0,0%**	2,5%	3,0%
opbrengsten - stijging	-1,0%	132.657-	132.964-	132.042-	133.575-	133.880-
	-0,5%	131.844-	132.150-	131.228-	132.761-	133.066-
	0,0%	131.032-	131.338-	**130.416-**	131.950-	132.254-
	0,5%	130.222-	130.528-	129.606-	131.140-	131.444-
	1,0%	129.414-	129.721-	128.798-	130.332-	130.636-

Project risico's

Geen risico's voorzien.

4.6 grondexploitatie Pas Afferden

Projectomschrijving

In 2010 heeft de gemeente hier 2,9 hectare grond aangekocht, inclusief een monumentale boerderij met daarbij behorende bedrijfsgebouwen. De reden voor de aankoop was de verplichting om Centrum Afferden Ontwikkeling gronden aan te bieden voor 17 woningen. Bij het niet kunnen aanbieden zou de gemeente een bedrag van € 450.000 verschuldigd zijn. In het kader van Faseren en Doseren is bepaald dat er voor de Pas Afferden maximaal 8 woningen voor ontwikkeling zijn toegestaan.

Het plan is in 2 delen gesplitst. In de 1e fase zijn de gronden grenzend aan de Van Heemstraweg verkocht. De bouw aan de monumentale boerderij en twee panden is afgerond. In de 2e fase zijn alle 5 kavels verkocht. Het woonrijp maken van het 2e deel gebeurt begin 2020.

Verschillenanalyse

Er zijn extra kosten voor asbestsanering en minder overige kosten en kosten voor het bouwrijp maken, dit verklaart het verschil van het resultaat t.o.v. vorig jaar.

kosten	2019	2020	verschil
verwerving	967.059	967.059	0
sloop- en milieu	46.132	46.130	-2
bouwrijpmaken	249.514	241.037	-8.477
woonrijpmaken	-	-	0
plankosten	150.978	175.901	24.923
buitenplans	-	-	0
overige kosten	48.989	24.635	-24.355
totale kosten	1.462.672	1.454.762	-7.910
opbrengsten			
verkopen incl. bijdragen	1.487.640	1.487.640	0
overige opbrengsten	-	-	0
totale opbrengsten	1.487.640	1.487.640	0
SALDO NOMINAAL	24.968	32.878	7.910
kosten- en opbrengstenstijging	-	-	0
renteberekening	175.000-	174.000-	1.000
op eindwaarde per 31-12-2021	150.000-	141.000-	9.000
SALDO CONTANTE WAARDE	142.000-	137.000-	5.000

Plangebied

Ruimtegebruik, programma wonen en overig programma

Gemeente Druten

Kasstroom

1 kosten

	omschrijving	totaal nominaal	boekwaarde	nog te realiseren nominaal	nog te realiseren met index	2020	2021	2022
1	verwerving	967.059	967.059	0	0	0	0	0
2	sloop- en milieu	46.130	32.157	13.973	13.973	13.973	0	0
3	bouwrijpmaken	241.037	75.427	165.610	165.610	82.805	82.805	0
4	woonrijpmaken	0	0	0	0	0	0	0
5	plankosten	175.901	144.036	31.866	31.866	10.622	10.622	10.622
6	buitenplans	0	0	0	0	0	0	0
7	overige kosten	24.635	24.635	0	0	0	0	0
	totale kosten	1.454.762	1.243.314	211.448	211.448	107.400	93.427	10.622

2 opbrengsten

	omschrijving	totaal nominaal	boekwaarde	nog te realiseren nominaal	nog te realiseren met index	2020	2021	2022
1	verkopen incl. bijdragen	1.487.640	1.486.153	1.487	1.487	1.487	0	0
2	overige opbrengsten	0	0	0	0	0	0	0
	totale opbrengsten	1.487.640	1.486.153	1.487	1.487	1.487	0	0

3 saldo

omschrijving	totaal	boekwaarde	nog te realiseren nominaal	nog te realiseren met index	2020	2021	2022
per jaar inclusief indexering	32.878	242.839		-209.961	-105.913	-93.427	-10.622
totaal renterekening	-173.674	-172.513		-1.162	879	-434	-1.607
totale kasstroom	-140.796	70.327			-34.707	-128.568	-140.796

Resultaat

4 resultaat

omschrijving	bedrag	richting
op eindwaarde per 31-12-2021	-140.796	nadelig
op startwaarde per 1-1-2020	-137.341	nadelig

Besluitvorming/Dekking

De getroffen verliesvoorziening is verlaagd met € 9.371 van € 150.167 naar € 140.796,-.

Gevoeligheidsanalyse

Startwaardes		kostenstijging				
		1,0%	1,5%	**0,0%**	2,5%	3,0%
opbrengsten - stijging	-1,0%	139.783-	140.740-	137.871-	142.658-	143.618-
	-0,5%	139.779-	140.736-	137.868-	142.654-	143.614-
	0,0%	139.775-	140.733-	**137.864-**	142.650-	143.611-
	0,5%	139.772-	140.729-	137.860-	142.647-	143.607-
	1,0%	139.768-	140.725-	137.857-	142.643-	143.603-

Project risico's

Risico's worden niet voorzien

5. Risico's en weerstandsvermogen

1. Risico paragraaf

In het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) zijn risico's opgenomen die afgedekt zijn in paragraaf 4, weerstandsvermogen en risicobeheersing. Deze risico's zijn niet afgedekt in het MPG.

Nr.	MPG	Maximaal risico	Factor	Gewogen risico
1	Westerhout Zuid	15.000	0,50	7.500
2	Westerhout Zuid	1.500.000	0,10	150.000
	Totaal	**1.515.000**		**157.500**

2. Verliesgevende voorziening

Indien de netto contante waarde van een grondexploitatie (BIE of NIEGG waarbij ***wel*** een reëel en stellig voornemen bestaat) negatief is, het zogenaamde 'voorzienbare tekort', wordt voor dit deel een *voorziening* gevormd. De noodzakelijke hoogte van voorzieningen wordt jaarlijks bij het MPG opnieuw vastgesteld, op basis van de actualisatie van de grondexploitaties. Met een verliesvoorziening wordt het bedrag niet in het complex gestort, maar blijft op de balans staan als 'voorziening'.

Op basis van de nieuwe verwachte eindresultaten is de voorziening aangepast van € 1.944.224 naar € 2.795.197. (Aanpassing € 850.973)

Via de najaarsnota is € 860.994 toegevoegd aan de exploitatie Westerhout Zuid (€ 750.000 en € 110.994).

Het verschil van € 10.021 (€ 860.994 - € 850.973) wordt bij de jaarrekening 2019 gestort in de reserve grondbedrijf.

.

Gemeente Druten

6. Totaaloverzicht (Cashflow actieve exploitaties 1-1-2020)

Onderstaand overzicht betreft de actieve grondexploitaties per 1-1-2020

1 kosten

	omschrijving	totaal nominaal	boekwaarde	raming	raming incl. Index	2020	2021	2022	2023	2024
1	verwerving	18.640.750	18.640.750	0	0	0	0	0	0	0
2	sloop- en milieu	257.086	243.113	13.973	13.973	13.973	0	0	0	0
3	bouwrijpmaken	12.393.742	9.899.098	2.494.644	2.494.644	1.336.326	484.876	468.747	175.547	29.147
4	woonrijpmaken	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	plankosten	5.402.330	5.147.196	255.134	255.134	90.138	71.685	49.885	37.663	5.763
6	buitenplans	578.069	442.414	135.655	135.655	70.655	30.000	25.000	10.000	0
7	overige kosten	2.070.572	2.031.552	39.020	39.020	10.658	10.658	7.936	7.936	1.833
	totale kosten	39.342.550	36.404.124	2.938.426	2.938.426	1.521.749	597.218	551.569	231.147	36.743

2 opbrengsten

	omschrijving	totaal nominaal	boekwaarde	raming	raming incl. Index	2020	2021	2022	2023	2024
1	verkopen	41.106.958	28.284.527	12.822.431	12.822.431	6.334.631	3.978.625	989.090	760.043	760.043
2	overige opbrengsten	56.723	0	56.723	56.723	0	0	56.723	0	0
	totale opbrengsten	41.163.681	28.284.527	12.879.154	12.879.154	6.334.631	3.978.625	1.045.813	760.043	760.043

3 saldo

	omschrijving	totaal	boekwaarde	raming	raming incl. Index	2020	2021	2022	2023	2024
	per jaar inclusief indexering	1.821.131	-8.119.596		9.940.727	4.812.882	3.381.407	494.244	528.896	723.299
	totaal renterekening (losse exploitaties)	-8.025.426	-7.897.279		-128.147	-120.679	-5.861	-1.607	0	0
	totale kasstroom	-6.204.295	-16.016.875			-11.324.673	-7.949.126	-7.456.490	-6.927.594	-6.204.295

4 resultaat

	omschrijving	bedrag	richting
	op eindwaarde	-6.204.295	nadelig
	op startwaarde per 1-1-2020	-2.508.475	nadelig

De eindwaarde van € 6.204.295 is inclusief de storting van € 3.702.402 in de PPS constructie door Van Wanrooy en de gemeente Druten.
Zonder deze storting bedraagt de eindwaarde € 2.501.893.

7. Totaaloverzicht per project

(x 1.000 €)		Boekwaarde per 31-12-2019	Verwacht Resultaat (eind-waarde)	Jaar einde exploitatie
Projecten met GREX				
1	Druten oost	8.772.105	293.304	2023
2	Deest Zuid	580.250	-/- 286.239	2021
3	Locatie Smid Druten	331.308	-/- 132.045	2020
4	Pas Afferden	-/- 70.328	-/- 140.796	2021
5	Tabaksveld/Deltaterrein	407.928	-/- 387.588	2020
6	Westerhout Zuid	5.995.609	-/- 1.848.528	2024
	Totaal projecten met GREX	**16.016.872**	**-/- 2.501.893**	